Ex lib. Carol. Anton. de Rosa
Jen. Neapol.

GEORGII FRANTZKII JC.

Commentarius

In difficilem & intricatam L. Gallus Aquilius, XXIX. D. de liber. & posthum. heredibus instituend. &c.

Quinque Disputationibus publicis olim in Academia Ienensi exhibitus

Prodit nunc secundâ curâ priori correctior.

ARGENTORATI,

Sumptibus Johan. Joachimi Bockenhofferi.

M. DC. LIII.

Illustrißimo Celsißimoque Principi,

SYLVIO,

Duci Württenbergensi & Teccensi, nec non in Silesia Olsnensi, Comiti in Mümpelgard, Dynastæ in Haidenhaim, Sternberg & Medtzebor &c.

Domino suo clementißimo Perpetuam Felicitatem precatur

Georg. Frantzkius JC.

Um post distractionem omnium exemplorum, ut vix unum mihi tandem indipisci licuerit, analyticum meum Commentarium in salebrosissimam L. Gallus Aquilius ; XXIX. Digest. de liberis & posthumis heredibus instituēdis vel exheredandis, ante hos triginta annos in Academia nostra Salana quinque disputationibus publicatum petitione amicorum recudendum constituerem, statim animum mihi subiit celsissimi Nominis Tui praescriptio-

ſcriptione, Illuſtriſſime Princeps, id expeditum dare. Ad quod multis iisque non levibus de cauſis impulſus ſum, inter quas non minima eſt, quod,&dum hîc in aula noſtra cum Illuſtriſſimis Fratribus pietatis politiorisq; literaturæ, aliisque veſtri ordinis hominibus neceſſariis ſtudiis ſub auſpiciis Sereniſſimi Principis noſtri ERNESTI, Ducis Saxoniæ, Juliæ, Cliviæ & Montium &c. Et ductu Clariſſimi viri Matthæi SCHOLTZII, nunc Conſiliarii Tui fideliſſimi operam

dares,&posteà Reipubl.gubernaculis admotus esses, me semper singulari benevolentiâ & gratiâ complexus fueris. Illius plura argumēta proferre possem,sed in præsens suffecerit promtitudo illa & alacritas,quā in Te,dùm Tecum non raro de studiis humanioribus rebusque politicis, ut & huius superiorumque temporum historiis differerem,& Statis temporibus cum aliis ad id Deputatis Te& Fratres Illustrissimos studiorum vestrorum causa inviserem; ut &, dùm interdum

etiam

etiam in illuſtri Curia forenſium cauſarum reſolutioni adſideres, ſtatum illarum breviter repræſentarem, cum ſumma attentione mirificam deprehendi. Quo quidem uti Celſiſſimi Principis noſtri deſiderio abunde ſatisfeciſti; ita nobis jã tùm certiſſima ſpes de felici ſucceſſu conatuum Tuorum tàm honeſtorum & laudabilium exinde ſubnata & à me Tibi non ſemel declarata eſt. Quam & divina benignitas ſingulari fato poſtea reapſe implevit, dum per occaſio-

nem auſpicatiſſimi matrimonii Sileſiam noſtram fauſtâ oſcine intraſti & cum ſummo popularium, præſertim ſubditorum tuorum applauſu poſt funera Illuſtriſſimi Soceri unà cum lectiſſima conjuge Sacratiſſimi Cæſaris auſpiciis Ducatum hereditarium adiiſti & hactenus feliciter adminiſtraſti, jam gemina prole maſculâ in ſucceſſionis felicem ſpem adauctus. Quoquidem, ut Tibi & Illuſtriſſimæ familiæ magna eaque honorabilis acceſſio facta eſt; ita provincialibus Tuis

nihil unquam ſalutarius acci-
dere potuit; quippe quorum
per calamitatem belli funeſtiſ-
ſimi diſſipatas & deploratas res
auctoritate Tua, & fideli operâ
excellentiſſimorum virorum,
qui à latere Tibi ſunt (inter
quos, præter jam ſuprà lauda-
tum Dn. Scholtzium, & Can-
cellarium Tuum Dn. HUBRI-
GIUM, amicos meos candi-
diſſimos, honoris cauſa nomi-
no,) brevi recolliges & reſtau-
rabis, & præterea ſalutaribus
Tuis conſiliis toti Sileſiæ fide-
lem operam navabis, ut ali-

quandò Augustissimus Imperator pro summa sua prudentia, quâ Principum suorum præclara studia prosequi solet, ansam habeat, laudabiles Tuos conatus ad sublimiora provehendi. Quod cum bonis quibusq; ex animo precor, Deumque Opt. Maximum veneror, ut, quod ex successu votorum anteriorum percepimus animi gaudium, non conservare solùm, sed & ea ratione auctius reddere velit. Illud, sicut antehac privatim explicui, ita etiam nunc præsenti declaratione

ne publicè teſtari officii mei eſſe duxi, certus, quod eandem non ab exiguitate operis, ſed magnitudine propenſiſſimi animi, quo virtutes Tuas germanâ fide colo, æſtimaturus ſis. Debebatur Tibi quidem grandior aliqua opera, ſed quia, quas illius generis aut meditatas aut effectas habeo, quottidiana variorum negotiorum conglomeratio continuare, aut ad umbilicum deducere prohibet, malui quantulacunque potius, quam nulla ratione officium facere.

Acci-

Accipe igitur, Illuſtriſſime Princeps, Levidenſe hoc opuſculum ſerenâ fronte, & quâ me jam pridẽ gratiâ complexus, & eandem ante pauculos dies benigniſſimis tuis ad me literis denovo conteſtatus es, porrò tenuitatem meam proſequi non intermitte. Vale Gotæ pridie KL. Martii Anno cIↄ Iↄc LIII.

D. O. M. A.

D. O. M. A.

DISPUTATIO PRIMA.

Respondente

JOHANNE Höfel
Ussenheim Franco.

PRÆLOQUIUM.

† RE & *famâ difficilem esse hanc legem Bartol.* ad eand. in pr. n. 1. *nec difficiliorem in toto corpore juris* gl. ib. & *ideo judicem circa eam errantem mitius puniendum censet eadem gloss.* ad pr. Instit. de obl. quæ ex quasi delict. in verb. videtur, *quam post Lancellot. Decium & alios adducit & disputat Alciat.* ad h.l. num. 1. † *Difficultatem*

 illam

illam peperit varietas juris circa institutionem posthumorum, auxit infinita commentationum moles, quam veteres præsertim sine omni methodi ratione & certorum principiorum præmonstratione nimis largiter accumu-
3 larunt. † Opera itaque aliquod pretium futurum est, si post tanta volumina & immensas ambages paulo accuratius in hanc legem inquiramus, & vel confuse & obscure antea dicta distinctius dilucidiusq; explicemus, & non pauca quoque de nostro adjiciamus. Quod ut eo commodius fieri queat; videnda erunt τὰ [illegible] hujus legis & dein-
4 de lex ipsa. † τὰ [illegible] nihil hic aliud sunt, quam quædam præcognita

quasi seu anteludia, quæ ad ipsius legis solidiorem & faciliorem explicationem conducunt.

+ *Ea potissimum tria sunt I.* 5
posthumorum consideratio absoluta. II. eorundem institutio. III. hujus legis modernus usus & ad præsentes mores applicatio.

MEMBRUM I.

POsthumorum consideratio absoluta consistit in eorundem definitione & divisione.

Definitio alia est nominis, alia Rei.

Nominis definitio respicit vel Etymologiam, vel homonymiam.

SECTIO I.

Derivatur posthumus à post & humo, probatur auctoritate classicorum scriptorum à nu. 2. usque ad nu. 9. probatur auctoritate LL. & ICtorum a nu. 9. usque ad nu. [illegible] notatur [illegible] Cujaciorum uti & quorundam ICtorum n. [illegible] quinam in jure proprie & improprie posthumi nu. [illegible] [illegible] de posthumis loquens, an improprie dictos comprehendat nu. [illegible] ad rescriptum Principis nu. [illegible] ubi est locus [illegible] & seqq.

Etymologia continet vocabuli derivationem: quod posthumus ita dictus sit, quod post humatum patrem natus sit. Vnde etiam cum aspiratione
1 *scribitur.* † *Illud patet cum auctoritate scriptorum classicorum, tum ICtorum. Classicorum auctoritate. Sic enim Varro* de L.L. lib. 8. Posthumus autem, *inquit*, is est, qui post humatio-
2 nem patris nascitur. † *Ex Isidoro lib. 9. etym. cap. 5.* Posthumus, *inquit*, vocatur eo, quod post humationem patris nascitur, id est, post obitum. *Cui consentit Sextus Pompeius allegans Plautum in Aulular. ubi quum Megadorus senex uxorem ducere vellet, ita loquitur:*

> *Post mediam aetatem qui mediam ducit uxorem domum,*
> *Si eam senex anum praegnantem fortuito fecerit,*
> *Quid dubitas, quin sit paratum puero nomen posthumus?*

3 † *Vbi quidem procul dubio alludit ad morem Romanorum, quo vel ex aliquo eventu, vel origine & nativitatis casu nomina imposuisse. Plutarch. in Coriolano auctor est, ubi inter alia interprete Guarino Veronensi, inquit:* Nonnullos adhuc nascendi sorte nuncupant, ut Proculum, qui absente patre natus est, posthumum, qui patre mortuo: Vopiscum, cum ex gemellis alteri superstiti esse contigerit &c. *Verbum tertium bene indicat & plenius ... defendit Iohan. Robertus ...* ad loc. mem. adnot. Mercat. 2.
4 † *Propter allusionem cum originatione vocabuli ... necesse est. Nam si posthumus*

[illegible] *significet quod postremus, uti Cujac. exi-stimat lib. 3. observ. 4. non nasciturus solum & proprie* [illegible] *conveniret, sed & in vita patris* [illegible] *cognomentum hoc Romano-rum* [illegible] *forensi contra Plu-tarchi* [illegible] *sed ab ipsa* [illegible] *tudine & frequen-tia* [illegible] *hoc verum est, non* 5
posse [illegible] *posthumum, nisi supremum filium: At* [illegible] *vita admo-dum* [illegible] *appellaverit. † Qua-* 6
propter non immerito hoc nomine reprehensus est Cæsellius Vindex a Sulpitio Apollinari apud A. Gel-lium lib. 2. noct. Attic. 16. qui illos Virgilii ver-sus 6. Æneid. v. 763.

> *Silvius Albanum nomen, tua posthuma proles,*
> *Quem tibi longævo serum Lavinia conjux*
> *Educet Silvis regem*

explicans Silvium, posthumam prolem non qui mortuo, sed postremo loco Ænea jam sene tardo se-roque partu editus sit, intellexit. † Quod vero 7
est contra fidem historiarum [illegible] *exacta, alioqui* [illegible] *poetico ratio-nem habuit (Silvium enim post mortem Æneæ na-tum* [illegible] *confessione historiarum relatum est, vide Liv. lib. 1. decad. 1. Halicar. lib. 1. Gell. d. l.)* [illegible] *si verba* [illegible] *Quem tibi longævo &c.* [illegible] *sed* [illegible] *longævum* [illegible] *senectute ex Ænea conceptum, & post mor-tem ejus* [illegible] *Virgilii* [illegible] *amplius non* [illegible] *† Quandoquidem* [illegible] 8

 est

est usitatius, quam ut patri, avo, proavo iam defunctus filius, nepotes &c. nasci dicantur, cuius manifestum argumentum praebet hic L. Gallus in pr. vide latius Robert. d. l. *& Cuiac. ad* L. 120. de V. S. n. 1. & 6. *& paulo aliter* [illegible] lib. [illegible] *Paterg.* 13

9 † *Clarius autem haec assertio probatur authoritate ICtorum. Sic enim Vlp.* in l. 3. §. 1. de iniust. rupt. irrit. test. Posthumos autem dicimus eos DUNTAXAT qui post mortem parentis nascuntur. *Qui hoc verum esse posset, si posthumus secundum veram suam originem idem quod postremus, qualis in vita patris, & necessario a patre habente plures liberos vulgo* [illegible], *denotaret? Quis posset* [illegible] *nisi per quandam prolepsin*; sed & hos qui post factum testamentum in vita nascuntur, tales esse demum ex L.

10 Velleia. † *Cur dein tutoris posthumis datis, filius vivo patre natus non* [illegible], *& ex aequitate quadam subsistit, si proprietate sermonis liberi postremi sunt posthumi?* L. 16. §. 1. de test. tutel.

11 † *An quod magis ille dicatur postremus, qui post mortem patris nascitur? At ut primus omnium ille est, quem nemo antecedit: ita propriè supremus quem nemo sequitur* L. 92. de V. S. *An quod improprie vivo parentibus nati posthumi dicantur?*

12 *At exclamat ipsissima originatio.* † *Unde quam apte Vlp. nomen posthumi in eos, qui in testamentum rite non cadere scribit* in d. l. 164. in pr.

13 de V. S. † *illa autem non ferenda est subtili-*

tas

[illegible], *qui ideo posthumum sine aspiratione scribendum censent, quod in veteribus nonnullis Codicibus manuscriptis, uti & quorundam nostrorum, quod in Pandectis Florentinis ita perpetuo legatur, vide Cujac.* 3. obs. [illegible] *Borch.* ad §. [illegible] Instit. [illegible] tit. [illegible] *Quasi verò librarii* [illegible] *describendis non fuerint plerumque imperiti homines, quorum inscitiam non raro ipsi Critici* [illegible] *& hac* [illegible] *non literam modo, verum integra vocabula quoque veteri scripturæ insarcire, detrahere, solent.*

† *Anne ideo rectè hodie &* [illegible] *scribitur* 14
omo pro homo, [illegible] pro [illegible], abeo pro habeo, ero pro hero, umor pro humor, *cum ea vocabula in Pandectis Florentinis ita scribantur, vide in d. Flor.* L. [illegible] de contr. empt. L. [illegible] de vulg. & pupill. subst. L. [illegible] de contr. empt. L. [illegible] ad L. Aquil. L. [illegible] locati, *teste Roberto* d. l. *& Vultejo* ad §. posthum. Inst. de exh. lib. n. 1. *adde Gilken.* ad rubr. C. de posthum. hered. instit. n. 8.

† Ex *quib. patet, quinam propriè in jure dicantur & habeantur pro posthumis, qui impropriè.* 15
Illi nempe, quibus originaria hujus vocabuli [illegible] *& perfectè; hi, quibus per quandam interpretationem &* [illegible] *competat.*

† *Quæ quidem differentia in hac præsertim* [illegible] 16
[illegible] *scias, statutum vel legem municipalem si posthumorum mentionem faciat, non* [illegible] *regulariter de iis, qui post mortem patris nascuntur, intelligendum esse,* [illegible]

in h.l. n. in pr. *probata communiter à DD. ibidem teste Iason.* in prima lect. 16. col. 12. Alciat. ad rubr. de lib. & posth. n. 3. & in repetit. huius legis. n. 39.

17 † *Statuta enim praesertim si contra ius commune introducta sint, stricte & secundum proprietatem verborum intelligenda sunt.* arg. L. 41. in fin. pr. de oblig. & act. L. 11. §. 2. de muner. & honor.

18 † *Quod testator non esset, ut posthumi possent iure civili suberedari* iuxta L. maximum §. fin. C. de lib. praeterit. *aut ut ipsis quicquam per fideicommissum legatumve relinqui liceret* iuxta §. posthumo 26. Instit. de legat. *certe etsi viderentur intelligi post mortem parentum nati, non tamen item, qui in vita ipsorum, etsi passim in materia testamentorum appellatione posthumorum comprehenduntur.* arg. l. 29. in fin. de lib. & posth. Pass. de success. progress. lib. 3. c. 26. nu. 5.

19 † *Ampliatur haec conclusio 1. quod multo magis procedat in rescriptis Principum, quae nec ob identitatem rationis ad casum illum trahuntur.* arg. c. susceptum 4. de rescript. in 6. ibi. de Imol. ad

20 h. l. nostr. n. & quid sit n. 47. † 2. I. *In dispositione alia hominis, ubi ex casu illo non propter re- falcet idem effectus, quibus vero, quod id de quo queritur.* arg. l. pen. C. de his qui ven. aetat. imp. l. 21. §. 2. de V. O. *Imol.* d. loc. *Everhard.* in top. loco ub. a quip. n. 16. p. m. 694.

21 † *Non obstat L. quod in dotione tutelae, ubi si inter-*

interpretatio stricta, quia agitur de praeiudicio [illegible], dispositio de posthumo verificetur nunquam [illegible] vita parentum dict. l. 16. § fin. de test. tut.

† 22. Quod exheredatio [illegible] procul dubio sit o- 22
dioſa d. l. 19. in fin. de lib. & posthum. & tamen, si [illegible] intelligitur quoque facta ob posthumos in vita testatoris natos [illegible] de injust. rupt. test. † [illegible] Iason [illegible] Bar- 23
tol. Socinus, & alii ad rubr. de lib. & posthum. [illegible] ad l. posthumo C. de bonor. poss. contra tab. [illegible] & seqq. Respondeo hoc non procedere in dd. ll. ex proprietate verbi posthumi [illegible] natus in vita [illegible] comprehendatur, quod vult Alexander in d. rubr. [illegible] rum & filium post mortem demum nasciturum, quod sufficit arg. l. 20. in fin. de hered. instit. dum posthumo se [illegible] nihil immutat, praesumitur de eo ceu posthumo vere sensisse, quandoquidem [illegible] hac [illegible] filium suum instituere vel exheredare, ut bene hoc explicat Decius [illegible] in d. l. posthumo C. de bonor. possess. contra tabul. [illegible] & seq. † Quod 24
si d. l. 3. § 2. de injust. rupt. irr. test. [illegible] quaeri, an in vita testatoris natus sub proprietate verbi posthumus comprehendatur, [illegible] posthumi exheredatio, [illegible] vivo testatore na-

scatur, ritè, hoc est nominatim facta [illegible] *Quod affirmat ICtus, modo unus nascatur, prout idem contingit in exheredatione facta per nomen* Filius *unico extante* l. 1. de lib. & posthum.

25 † *Nam enim aliàs* [illegible] *quandam re*[illegible] *non nisi ad unum referri potest* [illegible] *singulari* [illegible] *ut post* [illegible] l. [illegible]

26 posthum. [illegible] & seqq. † [illegible] l. 26. §. fin. de test. tutel. [illegible] *quicquid in tutela* [illegible] *est, hoc omne facile superatur per favorem pupilli, qui in iure attenditur* [illegible] l. de tu-

27 tel. † [illegible] *ex parte tutoris honor & favor quidam est, cum facile inhonestum sit administrationem* [illegible] *Unde & datio tutoris* [illegible] *saltem nominatur in* d. l. 26. §. fin. de

28 testam. tutel. † *Quae omnia nobis simpliciter* [illegible] *in legislatore, qui non videtur credidisse* [illegible] *salve* [illegible] *nominaverit* [illegible] *lege* [illegible] *ut in* l. 14. ad SCtum Macedon. *Vide de hoc* [illegible] *Bartol.* ad l. [illegible] & [illegible] nom. 54. & [illegible] & seqq. *Albericus de Rosat.* in 1. part. stat. q. [illegible] *Bald.* tract. de statut. v. interpretatio [illegible] n. 48. *ubi limitationes plures recenset. Adde Rimnald.* supr. d. l.

SECTIO

SECTIO II.

De *Homonymia posthumi.*

Posthumus vel [illegible] vel juridicè accipitur [illegible] ab agnatione desumitur [illegible] vel quasi n. [illegible] Utraque acceptio explicatur [illegible] & nunquam confusio [illegible] Agnatione verâ posthumus dicitur I. [illegible] post testamentum natus num. [illegible] II. [illegible] n. 13. III. legitimatus num. [illegible] IV. [illegible] post testamentum patris sui per mortem avi in ejusdem potestatem recidens num. 47. V. monstrum num. [illegible] VI. uxor quae in manum viri conveniat [illegible] successione quasi posthumus appellatur, [illegible]

Sic fuit Etymologia, sequitur homonymia, quae consistit in multiplici hujus vocabuli acceptione & significatione.

† Significatio posthumi est vel vulgaris, vel juridica. 1

† Vulgaris in filium vel filiam solum cadit, qui post mortē patris sui nascūtur, per ea, quae praecedēte sectione diximus. 2

† Juridicè posthumus significat liberos tàm primi, quàm ulterioris gradus, ut nepotem, neptem, pronepotem, proneptem & deinceps. Eosq; vel mortuis demum patre & avo: vel vivis quoque illis progenatos. 3

De

De illis infra pluribus agemus. De his aliquando accuratius nunc videamus.

4 † Natus autem in vita parentum posthumus tot modis in iure dicitur, quot agnationes testamentum rumpunt.

5 † *Nec male, aut admodum agnovit plures species* [illegible] rubr. de lib. & posthum. in pr. [illegible] *Paradox.* [illegible] Callus in pr. [illegible] *enim illa significatione* [illegible] *testamentum per agnationem & successionem* [illegible] *Modus autem* [illegible] *non solet, vid. quoque* Gilken. ad rubr. C. de posth. hered. Instit. *nu.* 1.

6 † Agnatio enim duplex est vera vel quasi.

7 † Vera agnatio est eorum, qui nascentes in locum suitatis vacuum ingrediuntur, quales sunt, qui post testamentum nascuntur.

8 † Quasi agnatio est contra eorum, qui ab alio iam occupatum inveniunt, quales sunt ante testamentum nati, sed postea loco illo per casum aliquem vacuo effecto, in eundem succedentes.

9 † *Hi, quoniam* [illegible] *ut superiores nati vivi testamentum rumpunt, quasi agnatione dicuntur.* l. 13. in pr. de iniust. rupt. irrit.

tam. test. § 2. Instit. de exher. lib. ¶ Vnde 10
iure suitatis vulgo [illegible] *modo consequi perhibe-*
mur [illegible] *& posthumos suos he-*
redes alios NASC. *agnatione alios* fieri, *successio-*
ne [illegible] Instit. de exhered. *Govean.*
ad h.l. in Prolegomenum. ¶ *Et ita hi mo-* 11
di [illegible] l. [illegible] de iniust.
rupt. irrit. [illegible] § [illegible] *quo* [illegible]
[illegible] Nam
qui ex testamento, quod paterfamilias ante-
[illegible] ei filius [illegible], hereditatem pe-
tere nemo, quia [illegible] agnoscendo rumpi
testamentum. *confunduntur tamen nonnun-* 12
[illegible]
[illegible]
[illegible] de iniust. [illegible] Instit.
de exhered. [illegible] *&* [illegible] quasi succedendo,
qui aliquin propriè agnascuntur. l. [illegible] *post*
mortem avi succedendo de iniust. rupt. irrit. test.
¶ *Et* [illegible] *in locum filij* 13
[illegible] *nascun-*
tur non aliter [illegible] *post mortem, aut*
post testamentum [illegible] *vivo avo*
suo [illegible] arg. [illegible]
ad d. l. de iniust. rupt. irrit. test. *Quapropter*
[illegible] *in genere* [illegible]

¶ Agnatione verò posthumus est [illegible] 14
qui post testamentum factum nascitur.
d. l. [illegible] de iniust. rupt. test. [illegible]
[illegible]

[illegible]

postquam placuit omnem masculum posthumum
heredem scribi posse sive vivo jam sit testator,
sive uxorem [illegible] *duxerit.* l. [illegible] de lib. & posthum.
nec necesse est tempus testament. faciendi
respici. h. l.n. §. 12.

15 † II. Qui post testamentum adoptatur vel arrogatur

§. l. 8 de injust. rupt. irrit. §. 1. Instit. quib.
mod. testam. infirm. l. filius 23. §. 1. non qui-
16 dem adoptavit. de lib. & posth. † *Arroga-*
tum [illegible] *quia hodieq; trans-*
it in potestatem arrogatoris. l. pen. §. fin. C. de
adopt.

17 † *Adoptatum verò non nisi ascendentium alicui*
in filium assumptum d.l. pen. in pr. vers. si v. pr.
§. 14. Instit. de success. quæ ab intest. §. 5. Instit.
de exhered. lib. *is enim filius adoptantis potestati*
hodie non subjicitur d. l. pen. [illegible] Instit. de adopt.
vide quæ latius de hoc scripsi exercit. 3. quæst. 6.
18 † *Sed an idem in filia adoptata, ut testamentum*
rumpat? Affirmat Ulp. in d. l. 8. de injust. rupt. ir-
rit. *quod iniquum videtur Hottom.* ad d. §. adoptivi
5. Instit. de exhered. lib. *quod hac ratione filiæ adop-*
tivæ major fieret quam naturali, cujus præteri-
tio jure veteri testamentum non ipso rupisset pr.
Instit. eod. l. 4. C. de lib. præterit. *Ulp.* in fragm.
19 tit. 22. § 14. † *Ad quam dubitationem recte*
[illegible] lib. 5. Donell. enucl. 16. [illegible] *observavit*
[illegible] *posthumæ hujus forte* [illegible]
[illegible] *testamentum rum-*
peret.

perer, quod non fit. Rumpit autem testamentum praecedens casu adoptionis supervenientis, sicut & filia natura [illegible] casu posthuma rumperet. l. 1. C. de posth. hered. instit. † *Rationem differen-* 20
tiae veram inter natam & nasciturum filiam posuit Hottom. ad d. §. posthumorum. Instit. de exher. *quod testator facilius per errorem seu oblivionem filiam posthumam, quam natam omisisse praesumatur.* † *Posteriori enim casu adest argu-* 21
mentum tacitae exheredationis, quae in filia sufficit [illegible] Instit. eod. *priori non item.* † *Sed nunquid* 22
homo [illegible] *institutus, si postmodo adoptetur, posthumus dici potest, hoc est, an rumpit testamentum?* † [illegible] *elegans est: tum quod* 23
omnis posthumus agnatione rumpat testamentum: tum quod non [illegible] *institutus fuerit.* † *Contrarium dicitur* [illegible] in l. 18. 24
de injust. rupt. irrit. fact. testam. *quod antequam adoptetur, iam institutus sit. Ergo si non ex* [illegible] *institutio sustineretur* [illegible] *consentit* [illegible] in l. [illegible] de lib. & posth. *Confer Hottom.* ad §. 1. Instit. quib. mod. test. infirm.

† III. Qui post testamentum legiti- 25
matur.

† *Duo hic considerans* [illegible] *I. an haec as-* 26
sertio vera sit. II. an si vera, [illegible] *sit exemplum* [illegible] *posthumi qui vera agnatione testatori* [illegible]

† *Priorem quaestionem quod attinet* [illegible] 27

munus Dd. *schola affirmat, ut videre est* [illegible] *tradit* Jason. ad rubr. de lib. & posth. col. 2. Covarruv. part. 2. de sponsal. & matr. cap. 8. § 8. n. 2. & 3. [illegible] decis. [illegible] *alii* [illegible]
28 [illegible] *refert*. † *Solus Bartol.* [illegible] in d. rubr. [illegible] *eum in dubium vocavit quem* [illegible] *refutat* [illegible] ad d. rubr. num. 3. vers. sed [illegible] *& post eum Hippolyt.* Rimi-nald. ad d. l. posthumo C. de bonor. possess. con-tra tab. [illegible] *amplius relique* [illegible] [illegible] tr. de legitimatione nu. 157. *per*
29 *quæ tamen* [illegible] † [illegible] N. 74. [illegible] in pr. [illegible] *legitimi* [illegible] *transire in potestatem parentis & per hoc consequi iura suitatis* & nihil à legitimis differre & [illegible] cap. 8. *habere* suc-cessiones, quas habent, ii, qui ab initio legitimi sunt, & iura suorum d. cap. 8. § 1. inst. de hered. [illegible] *quoq; succedent*, [illegible] *& ita ad*
30 *hanc posthumorum classem pertinebunt*, † *Et hoc* [illegible] *fictione* [illegible] *tempore* [illegible] *sit*, *con-*[illegible] *legitimi reputantur*. d. Nov. 89.
31 c. 8. [illegible] † *Vn-de* [illegible] col. 3. in pr. *legitimatio* [illegible] *legitimati* [illegible]
32 [illegible] † *II. Quia post testamentum* [illegible] *lege & legitimati* [illegible] *quibus non simile* [illegible] *verum* [illegible] *legitimatus* [illegible] *primor* [illegible]

habet.

liber. qua arrogatur omnino; qua talis non item;
ergo si civile vinculum naturali coniungitur, me-
rito fortius operatur. arg. l. pen. vers. si verò. C.
de adopt. §. sed hodie. Instit. eod. † *Hoc ita* 33
facilè in legitimatis per subsequens matrimoni-
um procedit; an etiam in per rescriptum Princi-
pis. † *Distinguendum est, an legitimatio fiat vi-* 34
vente patre, an demum eo mortuo. † *Primi ca-* 35
sus [illegible] per text. expressum in d. Novell.
29. c. 9. in pr. & §. 1. *modo non extent liberi alii le-*
gitimi & naturales, tunc enim legitimatio hæc
non procedit. d. Nov. 89. cap. 9. in fin. & cap. 11.
§. 1. in fin. † *Nisi de plenitudine potestatis.* arg. 36
l. 2. in fin. de pactis [illegible]. & arg. Novell. 89. c.
2. §. 2. vers. proinde *& cum clausula derogatoria*
non obstante, quod liberi legitimi supersint.
Anton. de Rosell. lib. 2. de legitimat. sub rubric.
de causa mater. legit. nu. 3. *alias rescriptum ex*
defectu voluntatis subreptitium censeri debebit se-
cundum receptissimam sententiam, de qua post Ja-
son [illegible]. & quid si tantum hujus l. col. 10. in fin.
& Tiraquell. in l. si unquam in verb. donatione
largitus. C. de revocand. donat. n. 251. *Emanuel.*
Costa in d. c. & quid si tantum [illegible], qui
præ cæteris hanc quæstionem erudite tractat.
† *ubi et vide* [illegible] *legi-* 37
[illegible]
sa & Covarr. [illegible] d. rubr.
num. 28. † *ampliatur* [illegible] *ut* 38
non subsistat [illegible]
[illegible] *per verba* [illegible]

 ad-

adjecta sit, quod & caeteris posthumis commune esse, eleganter contra communem opinionem demonstrat Ioh. Dilect. *Durant.* de art. testand. tit. 3. cautel. 10. nu. 4. usque ad finem.

39 † *Posteriori casu posthumus non necessario testamentum rumpit: vivo enim patre, nec in potestate fuit, nec suus heres extitit.* l. 6. de injust. rupt. & irrit. *& mortuo patre statim proximioribus agnatis jus succedendi defertur, quae auferri Principis indulgentia non debet* arg. l. impuberi [illegible] item fine C. de nat. lib. in fin. [illegible] *&* Alciat. in d. rubr. n. [illegible]

40 † *Limitat tamen hanc sententiam Iohan. de Imol.* ad l. 8. de injust. rupt. irr. test. n. 2. *si legitimatio post mortem patris ordinatione eius praeambula celebrata sit*, arg. auth. si quis C. de nat. lib. *quae etiam* [illegible] *Eman. Costa* ad d. §. & quod nu. 185. *aut si adita quidem sit haereditas per legitimum, sed nondum apprehensa possessio. post* [illegible] *allegatos idem Costa* d. l. nu. 175. *quod tamen posterius falsum puto per ea quae prolixe tradit* [illegible] *Costa* ad d. §. & quid si tantum [illegible] n. 288. adde *Suarez. ad Pinell.* in l. 2. C. de resc. vendit. part. [illegible] in rubr. cap. 2. num. 17.

41 † *Alteram quaestionem quod attinet, cuius exemplum* [illegible] *videtur quod non:* [illegible] *ante testamentum conditum iam est natus, unde ad sequentem* [illegible] *tum quia fictione* [illegible] *legitimus esse reputatum,*

eo casu posthumus neutiquam dici poterit, sed ut alius [illegible] tempore testamenti conditi iam natus testamentum rumpet.

† *Verum hæc nihil obstant.* Non primum; 42
quia [illegible] quasi [illegible] qua paulè post,
præsupponit locum ab alio [illegible] iam occupa-
tum, & non [illegible] nepotes testatoris respicit: hic au-
tem de eius [illegible], qui legitimatus locum à
[illegible] vacantem [illegible] ante a quoquam oc-
cupatum, apprehendit.

† *[illegible] adoptatur ante testamentum natus est,* 43
& tamen postea in filium assumitur vere dicitur
agnatus.

† Non secundum, *tum quia licet falcidia [illegible]* 44
[illegible] locum habet, [illegible]
[illegible] quædam
videntur legitimatus in succedendo antecede-
re velle. arg. d. Nov. 89. in fin.

† IV. Ob eandem ferè rationem 45
posthumus dicitur filius, qui post testa-
mentum patris sui, morte avi, in po-
testatem eius recidit, de quo est elegans
textus
in l. filium 28. §. filius. 1. hoc tit. de lib. &
posthum.

† V. Posthumi loco communiter 46
habent monasterium in quod quis fa-
cto testamento ingressus est.

† *Videtur enim loco filii esse, [illegible] manifestè* 47
tradit gloss. in auth. si qua mulier verb. ille-

ros. C. de S S. Eccles. & in auth. nisi [illegible] Bald. num 9. C. ad Trebell. [illegible] cap. [illegible] &c. in præsentia. [illegible] extr. de [illegible] *rumpere testamentum.* [illegible] cap. 3 [illegible] si qua mulier. C. de S S. Eccles.

48 † *Inde monasterium [illegible]* [illegible] *mum Bald. &* [illegible] in d. l. [illegible]

49 postlim. [illegible] † *Sed hoc falsum est [illegible] rium non filij sed Patris [illegible] præsentet [illegible] [illegible] habet, idcoque [illegible] tum personâ testatoris [illegible]*

50 *diceretur.* † [illegible] auth. si qua mulier. C. de S S. Eccles. num. 4. & in d. auth. nisi C. ad Trebell. *ubi [illegible] nam [illegible] quibus asseruerunt.*

51 [illegible] † [illegible] auth. si qua mulier [illegible] de postlimin. [illegible] [illegible] ad d. l. ubi [illegible]

52 † [illegible] *testamentum [illegible] rit vide* [illegible] in d. cap. in præsentia [illegible] 54. Covarr. in 2. extr. de [illegible] tellam. [illegible] d. l. [illegible] com [illegible] alios.

53 † VI. Obiiciebat [illegible] in manum [illegible] [illegible] in matrimonio per [illegible] celebrato, quando

do per certas formulas stipulationum mutuarum, quas refert Boetius in top. Ciceron. adhibitis aquâ & igni vxor viro coniungebatur, & veniebat in locum filiaefamilias, maritus autem ipsi in locum patris.

† Hinc & agnasci dicitur ab Vlp. in fragm. 54
tit. 22. [illegible] 2. & fami-
lias habere, Gellius lib. [illegible] cap. 6. in fin. † Sed 55
hic conventionis ratio in desuetudinem abiit, &
iam tempore [illegible] nullius auctoritatis fuisse
videtur: quod [illegible] in iure civili praeter-
quam in [illegible] & [illegible] fragmentis mentio
reperitur. † [illegible] in Gallia in 56
usu [illegible]
[illegible] l. con-
nub. [illegible] ad l. XII. tab. c. 21. Brisson.
de rit. nupt. p. 8. *Hotom.* de rit. nupt. *Rittershus.*
clas. 3 ad l. XII tab. pt. 1. cap. 5. *Bacchov. more*
suo id est solide ad vol. 2. Tr. disp. 6. th. 5. lit. a. *Sic*
fuerunt posthumi vera agnatione tales, qui dici
possunt Velleiani ex capite [illegible] sequitur quasi agna-
tio seu successio.

† Successione posthumus est, qui ante 57
testamentum iam natus, & in potestate testatoris existens, postea casu aliquo in prioris decedentis locum succedens, praeteritus testamentum rumpit [illegible]
lib. l. 13. de iniust. rupt. irrit. testam. l. 28. [illegible]

lib. & posthum. *& dicitur Velleianus ex capite secundo legis Velleia, de quo infra pluribus.*

Tantum de definitione nominis, sequitur Rei.

SECTIO III.

DE

Definitione Rei.

DIfficile esse definitionem generalem posthumorum ponere n. 1. quod demonstratur inductione unius alteriusve definitione n. 2 & 3. Adducitur causa difficultatis a num. 4 usque ad finem.

1 † *Quandoquidem, uti praecedenti in sectione dictum, tam multiplex sit posthumi significatio, difficile admodum est, eiusdem naturam generali aliqua definitione complecti; aut talem descriptionem [illegible], quae omnibus illis, qui passim in jure nomine posthumi veniunt, aequè conve-*
2 *niat, confingere.* † *Si enim posthumum definias,* qui cum tempore mortis testatoris esset in utero, post ipsius mortem natus est, *communis esset quidem haec descriptio [illegible] quoque sed Velleianorum, qui in testatoris vita nascun-*
3 *tur, sui excludet.* † *Si verò eum dicas,* qui post testamentum, quandocunque natus heres suus agnascitur, *Velleianum quidem comprehendes, sed alterum [illegible] tam celebrem passim in jure*
4 *[illegible] mentionem, eo ipso excludes.* † *Existimo autem difficultatem hanc inde natam esse, quod aliqui quidem hinc inde posthumi in jure nostro appellan-*

tur

tur, præter nomen vero cum cæteris posthumis nihil commune habeant.

† Quemadmodum posthumi aliqui sui esse dicun- 5
tur, aliqui alieni: Et illi omnes sive vivo sivè mortuo testatore nati, qui testamentum rumpunt: hi, quod incolume relinquunt. Alieni post mortem nati nihil habebunt cum suis commune, quod utrique post humatum demum patrem testatorem edantur. In vita vero nati alieni cum suis nihil; quatenus nec hi propriè pro posthumis habentur, nisi quantum ad effectum rumpendi testamentum, quem cum veris sic dictis habent eundem, qui cum non sit in alienis, manifestum est posthumos illos hoc respectu non appellari. † Sane hoc cum 6
suis commune quidem habent, quod ambo in vita testatoris nati sint, sed natura ac ista similitudinem nullam esse præbet, in qua cum posthumis veris conveniant, nisi per meram remotionem, ut quemadmodum illi propter effectum suitatis & agnationis aßimilentur natis post mortem suis, ita hi propter eum deficientem, alienis.

† Post mortem alienus natus revera dicitur 7
posthumus ex eo, quod ita ut suus natus est. In vita vero editus talis non dicitur, quod ut suus vivo testatore progenitus sit. Unde nec ita propriè hic, ut prior isto respectu dici patet.

† Ex quibus patet, cum posteriores posthumi 8
alieni admodum abusivè tales dicantur, non posse accuratè sub generis definitione comprehendi.

† Accedamus itaque ipsos posthumos [illegible] 9

[illegible] & ex

& ex iis latitudinem & ambiguitatem generis clarius percipiamus.

SECTIO IV.

De

Divisione posthumorum.

Posthumorum duplicem esse divisionem primam & secundam n. 1. prima subdividitur, cujus prius membrum explicatur n. 2. inque eo duo notanda esse asseritur, tempus conceptionis n. 3. & seqq. tempus nativitatis nu. 14. & seqq. membrum posterius ponitur nu. 18.

1 † Posthumorum duplex est divisio alia prima, alia secunda.

2 † Prima divisio est, quod posthumi vel sint propriè sic dicti, vel impropriè.

Propriè sic dicti sunt, qui ante mortem ejus, de cujus successione agitur, concepti, post mortem ejus nascuntur.

Suntque vel primi vel ulterioris gradus.

Primi gradus sunt filius & filia.

Ulterioris, nepos & neptis, pronepos proneptis &c.

3 † *In divisione hac duo sunt notanda I. tempus conceptionis posthumorum, II. tempus nativitatis.*

4 † Tempus conceptionis *debet praecedere mortem testatoris, quod in posthumis primi gradus est manifestum, nec minus patet in ulterioris gradibus.*

[illegible] qui in suorum numero reputantur. † Du- 5
bium est, an idem sit asserendum de alienis? † Pos- 6
[illegible] esse, qui tempore mortis avi in utero est,
[illegible], quoties omnis ex emancipato conce-
ptus [illegible] inter alienos passim refertur.

† *Necessarium hoc non esse manifesti textus* 7
probare videntur, qui ex eo posthumum alienum
a successione tam civili quàm prætoria removent,
quod post mortem avi demum conceptus eundem
[illegible] cognatio [illegible] contigisset.
[illegible] upt. irr. test. l. 1. §. 8.
[illegible] agnatus ei. Unde co-
gnati. l. 8. de [illegible] legit. [illegible] 8. Inst. de hered. quæ
ab intest. [illegible] *ita sint, non exi[illegible]sti-*
[illegible] posthumos [illegible] indistinctè omnes dici
[illegible] mortem testatoris
[illegible] quos passim poste-
rorum appellatione [illegible] videas denominatos.

† *Sed cum hi nonnisi juridicâ quadam consi-* 9
deratione posthumi testatoris dicantur, respectu suc-
cessionum deferendarum, eos duntaxat hoc nomine
puto venire, qui tempore mortis eius, de cuius suc-
cessione agitur in utero reperiuntur, quod quidem
in successione ab intestato manifestum est, lege ibi-
dem [illegible] à mortis tempore operante & immedia-
te suo heredi vel proximo agnato hereditatem de-
ferente.

† *[illegible] si tùm aliquis post mortem avi concipia-* 10
tur, [illegible], utut è postero [illegible] futurus sit, post-
humus [illegible] jam delatâ & acquisitâ heredi-
tate esse non [illegible].

† *In [illegible]* 11

que contingit, ut ex filio exheredato post avi mortem interim, dum testamenti vires in dubio sunt, nepos concipiatur, quod si natus fuerit, & nemo ex testamento heres extiterit, avo heres, tanquam posthumus alienus, esse negatur ab Ulp. in d. l. 6.
12 in fin. pr. de injust. rupt. irrit. testam. † *Hoc verò exemplum vel rarum est, non itaque mirum si supra dictam regulam non impugnet; vel potius quia & hic aliqua pro huiusmodi nepote militare poterat dubitandi ratio, quod ad successionem avi eo tempore, quo nondum acquisita fuerat alii hereditas, & sic quodammodo ante mortem*
13 *conceptus admittendus sit.* † *Hac de tempore con-*
14 *ceptionis.* † *Tempus nativitatis quod attinet, illud generaliter in definitione positum est, quod sit, quod*
15 *mortem testatoris sequatur.* † *Nunc etiam specialius determinandum erit. Nimirum, si de posthumo primi gradus quaeratur, eum post mortem patris & intra 10. proximos menses; si de ulteriori gradu, intra pauciores quoque natum esse debere.*
16 † *Ratio diversitatis est, quod illic duae solum sint personae immediatae, hic aliqua insuper intermedia, quae posthumum progenuit, et si eundem morte praeventa heredem habere suum non potuit. Unde sufficere possit, quod a patre suo is posthumus nepos intra 9. mensem natus sit, ab avo intra pauciores edatur.*
17 † *Decem autem menses regulariter requiruntur ut quis filius posthumus sit legitimus, de qua in dispositione sequenti ex professo dicemus.*

17 † Impropriè posthumi nepotes sunt,
qui

qui vivo patre vel avo nascuntur, sed tamen propter aliquem effectum juris posthumorum appellatione veniunt, de quibus supra diximus latius.

SECTIO V.

De Divisione Secunda.

In divisione secunda posthumos alios suos, alios alienos esse, eandem à Dd. communiter approbari, à solo Basio impugnari num. 2. quæ prolixè confirmatur & à Basii paradoxo allatratu defenditur.

Sic fuit divisio prima. † Sequitur 1
secunda, quod alii posthumi sint sui, alii alieni.

Divisio hæc celebris et pervulgata est in toto jure & ab omni antiquitate recepta. Neque confirmationem ullam requireret, nisi prodiisset superioribus annis pro acutissimus quidam Ioh. Basius, qui in paradoxo suo disputationibus, quas emisit, hanc negasset, & Doctores omnes utrinque, *ipsius verba sunt lib. 4. disput. paradox. 1. pag.* 227. in eo fundamento errasse, quod, cum suum posthumum confiteantur, quicunque natus inter suos futurus sit heres, contra eum tantum esse alienum posthumum, qui inter suos non est futurus heres, *illarum rerum affirmasset.*

† Huius autem ineptiæ ejus plerumque ita compo- 2
sitæ sunt, ut refutatione ulla dignæ non videantur, quia tamen in hanc divisionem ex professo hic incidimus.

dimus, eam ab initio confirmabimus, & a paradoxo allatratu Basii defendemus.

3 † *Patet autem hæc assertio ex* [illegible] *quæ posthumos aliquos alienos & extraneos esse dici-tur. Ergò ut oppositio constet, erunt aliqui sui. Si enim alienus posthumus est ille, qui natus inter suos heredes testatori futurus non est* § [illegible] Instit. de

4 legat. *Sequitur qui talis nascitur, suum esse.* † *Vi-de Iustin. in* §. 3. Inst. de hered. quæ ab intest. posthumi, *inquit*, qui si vivo parente nati essent in potestate ejus futuri forent, sui heredes sunt, *idem ait totidem fere verbis Vlp.* in fragm. tit.22.§.13.& 16.*Cajus* lib. [illegible]

5 † *Sed contendit Basius posthumos illos non ut sui heredes esse possint, ita & suos posthumos ap-pellari debere; sed tales* [illegible] *posthumorum meorum. Vt enim meus est posthumus, qui ex me & uxore mea nascitur, ita alienum esse, qui non ex me & uxore* [illegible]

6 † *Verum hanc* [illegible] *arguo. Quicunq; non ex me &* [illegible] *mea nascitur, is est posthumus alienus* [illegible] *e-mancipato, sed* [illegible] *conceptus, quiq; natus* [illegible] *ex uxore mea nascitur; Ergo* [illegible] *hanc erit*

7 *alienus.* † [illegible] *& contra d. §. 28. ubi alien*[illegible] *defunct*[illegible] *inter suos heredes* [illegible] *differen-tia* [illegible] *futurum,* [illegible]

talem

[illegible] suum constituit. † Quod tantò 8
fortius procedit, si filium testatoris jam ante testamentum relicta praegnante vxore decessisse supponamus, quem posthumum & tempore testamenti nasciturum suum fore & Dd. asserunt, qui aliàs ex filio testamento superstiti conceptum, quantumvis suum nasciturum, alienum indigitant, & ante Gallum institui posse, unanimiter fere autumant. † Ex nostra tamen Basii sententia, quia 9
non immediatè à testatore prodyt, alienus dicendus esset.

† Deinde contra hanc assertionem fortiter fa- 10
cit collectio Iustiniani in d. §. 26. qui non inde ex [illegible] filii conceptum & natum alienum dicit, quoniam ex ipsius vxore immediatè non prodierit, sed quod [illegible] futurum suum heres, nepotes extra potestatem & familiam suam constituerit. Aut ideo, neget Basius illic a Iustiniano de posthumo alieno tractari, aut si tractatur, omnem [illegible] ex oppositis differentiis & consideratione iuridica, non qualicunque appellatione grammaticali, [illegible] esse concedat.

† Sed insurgit Bassius & multis contendit d. 11
lib. 1. disputationum cap. 2. pag. 229. l. Iustinianum in d. §. 28. non definisse omnem posthumum alienum, sed [illegible], illum eorum, qui instituti non poterant. Proinde male Doctores argumenta generalia exinde desumere & ad sua usque tempora, ex hac ignorantia in tantos errores sese coniecere.

† 11. Capacitatem posthumorum instituen- 12
dorum

dorum nunquam ex [illegible] *aut* [illegible], *futuri sint, in legibus æstimari, sed ex eo solum, an ex legitima uxore concepti, an ab hoc vel illo conjugato, an à spadone castrato, instituti sint: quod ICti passim inculcare solent. & quæ* [illegible] *prolixe latrat* d.l.

13 † *Verum unde mihi* quod primum [illegible] *probavit Basius, Iustinianeum* [illegible]
14 *posthumorum* in d. §. 26. *definivisse?* † *Unde constabit eundem duplicem* [illegible] *quorum alius suus heres futurus sit & institui possit, alius non sit, & institutionis* [illegible]
15 *considerasse?* † *An ex eo quod in* d. §. 28. [illegible] *alieno posthumo legari potuisse in* §. 28. *affirmat alienum & institui potuisse & nunc posse, definitio illa probabitur? Nihil minus. Longe enim quod de alieni posthumi institutione dicit* in dict. §. 28. *alio spectat, de quo vide quæ in* membr. 2. sect. ultim. *fusius tractamus.* [illegible] *planus.*

16 † Deinde, *nimis quam commento huic Basiano refragatur.* d. §. 28. *quem ex professo eius principiu ita inducimus: Ubicunque unus ex hac vel alia certa uxore institui possit posthumus, allaborant ICti, ibi* [illegible] *de eo qui suus posthumus sit, tractari. Basius* d. loc. pag. 228. lin. 15. *Atque* in dict. §. 28. *ex quali nam uxore posthumus ad institutionem habilis nasci debeat, allaboratur. Ergo in* d. §. 28. *non tractabitur de posthumo alieno sed illo, qui suus est. & quem Basius novo & ridiculo modo vocat* [illegible]*. Et per consequens* [illegible] *definitio supra posita confirmabitur.*

† Ve

† II. *Etiam quod & alio modo hæc conclusio* 17
sit absurda, & verbis clarißimis Iustiniani, qui in
d. §. 26. de alieno diserte agit, contradicens. † 18
Ratio itaque est, ut Iustiniani definitionem de
omni posthumo extendemus, præsertim cum occa-
sione incertarum personarum, de quibus in §. 26.
agitur, ad posthumos alienos, quales omnes illi
sunt, qui nati testamentum non rumpunt, hoc est,
qui inter suos heredes testatori futuri non sunt,
transcendat.

† Alterum objectum quod concernit, *ex* 19
contrariis Bassiani ita plana est: quam radii so-
lares, cum cœlum est sudum. Amabo! anne quid
clarius esse potest, quam quando Iustinianus in d.
§. 26. exprimit quod ex emancipato nepos conceptus
in potestate & inter suos heredes futurus non sit,
posthumum extraneum esse, & ita institutio-
nem exprimi licet? Nam quid magis huic objectio-
ni contrarium, quam quando Vlp. in fragm. tit.
22. § 15. *diserte inquit?* Eos qui in utero sunt,
si non sui heredes nobis futuri sint, possumus
instituere; si quidem post mortem, ex jure ci-
vili, si vero viventibus nobis, ex L. Velleia.

† *Duo hic dicit Vlp.* I. nascituros *posse insti-* 20
tui, si sui futuri sunt, ergo contra, ideo insti-
tui nequeunt si sui non sint. † *II. Post mortem* 21
nascituros ex jure civili institui, quod omne jus usq;
ad L. Velleiam includit. Et si qua de causa primi
gradus posthumi institui possunt, eadem & ulterioris.

† *Cui nunc adde d. §. 3.* Instit de success. quæ 22
ab intestato *def.* posthumi, *inquit*, qui si vivo

patre

patre nati essent, in potestate eius futuri fu-
rent, sui heredes sunt, & [illegible] Vl-
pian. d. tit. 22. §. 12. & Cai. lib. [illegible]

23 † *Nimirum non ita crasse posthumorum in-
stitutio imaginanda est: quasi [illegible]
ad suitatem in ea asserenda confugere, quasi con-
sequantur demum posthumi nati, & capaces ex-
istentes: quia hoc omne fictionis beneficio intro-
ductum est, quam proxima potentia ingrediendi
per nativitatem in potestatem & consequendi iura
suitatis, quâ habentur tempore mortis pro iam
natis, ex commodo posthumorum, [illegible]. Vnde
& supra* d. l. *dicebat Vlp. si in ea conditione sint,
ut si nati fuissent vivente testatore, sui extitissent,*
24 *instituendos esse.* † *Quod autem de legitimo ma-
trimonio, de habilitate generandi & similibus pas-
sim proponunt ICti, hoc non eo spectat, quasi ille so-
lum sit suus posthumus, qui ex testatoris uxore na-
tus sit, sed quod [illegible] nisi ex iustis
nuptiis aut adoptione [illegible] possit.*

25 † *Fortiter autem contra hanc Basilii opinatio-
nem facit: quod posthumus alienus nullus esse possit,
nisi qui est in secundo vel ulteriori gradu. Filium
enim testatoris [illegible] non esse suum heres.
Ergo dum [illegible] in d. § 26. definit posthu-
mum alienum, & suum non alienum, apparet ut con-
stet oppositio [illegible]
quidam non alienus quoque erit in gradu secundo.*

26 † *Illud autem [illegible], quod Basilius al. lib.*
pag. 228. non magis filium posthumum qui
meus est, appellari posse, quam si dicerem He-
beo

hab[illegible] fratrem, librum, domum, aut a-
grum, vel habeo meum fratrem, librum &c.
† [illegible] forensi suorum heredum & 27
[illegible], verbum SVVS non tàm
ad [illegible]: quam potius ad eum, qui suus
[illegible] † [illegible] dicimus, mulier suum he- 28
redem [illegible], id est, eum qui suus heres pa-
[illegible] futurus est. l. 3[illegible], §. 1. de adquir. he-
red. † [illegible] hic usurpatur hæc vox, 29
quam apud Oratores Grammaticosque, siquidem
suus hic dicitur, qui idem simul heres est. Quæ
omnia ab Oratoribus Grammaticisque sunt re-
motissima. Vide plenè & solidè Hottom. lib. 9.
obs. [illegible] † Vt igitur heredem 30
alium suum dicimus: alium extraneum: ita post-
humorum alium suum, alium alienum sive extra-
neum. [illegible] utitur Iu-
[illegible] non quod posthumus non sit
suus heres, sed quod non sit in præsenti, quod tem-
pore heredis [illegible] competit, sed tantum
futurus speretur.

SECTIO VI.

De
Posthumo suo.

1 Posthumos suos [illegible] n. [illegible]
[illegible] A.
Faber [illegible] defen-
ditur, [illegible]
[illegible]
[illegible]

 num

num posthumus Aquilianus suus sit, dividitur n. 41. & seqq. ca occasione l. pen. de leg. 1. explicatur num. 50. usque ad fin.

Describi potest posthumus suus quod sit, qui natus inter suos heredes testatori futurus est.

1 † *Ita enim ex superioribus & ex definitione posthumi alieni, quæ* in d. §. 26. Instit. de leg. d. §. 3. Instit. de success. quæ ab intest. Myns. in singul. tit. 22. §13. & 16. Cuj. lib. 2 Instit. cap. [illegible] *manifesto collocatur, a contrario sensu colligi-*
2 *mus.* † *Hæc definitio uti ex mente Justiniani est, ita simplex & rotunda est, propterea sine manifesta juris ratione illi nihil addendum erat, quod tamen Anton. Fab.* lib. 7. conject. cap. 2. *& post eum concivem meum Caspar. Schifordegher.* lib. 3. disp. forens. tract. 16. quæst. 1. *fecisse video.*

3 † Nempe posthumum suum esse qui si eo tempore nasceretur, quo testamentum fit, dummodo jam tum conceptus sit, inter suos
4 heredes testatori futurus esset. † *Non itaque sufficit huic sententiæ, quem natum inter suos heredes & tempore mortis in utero extitisse, sed & tempore testamenti faciendi conceptum esse requiritur. Ut scilicet ex regula Catoniana utroque*
5 *tempore cum eo testamentum factum esse possit.* † *Amplius ita tempore testamenti faciendi conceptum esse desiderat, ut eum ipsum in quo nasciturum præsumit, quæ opinio communis est, & communem veterum opinionem esse a* Castrens. *&* Jason. ad l. 1. principio colum. 1. & 2. *per multa sub-*

tilitas

[illegible] ab aliis non tacta, approbata. † Vbi tamen, nisi [illegible]mbiguitate vocabuli post- 6 humi alienum ludit, non obscurè sibi contradicere videtur, quando inquit: Adhæc ut quis sit proprius testatoris posthumus, quam suus, plura requiri: hic sufficere, quod tempore mortis eum nemo in gradu præcedat: illic requiri insuper, ut tempore testamenti: aliàs esse alienum.

† Nempè in usu juris posthumum alienum op- 7 poni quidem videmus suo [illegible], qui & alienus dicitur, proprio non item. † Verùm videamus pau- 8 lò accuratius de hac sententia, num, ut quis suus posthumus dicatur, requiratur insuper conceptum esse ipsum & in gradu a nemine tempore testamenti faciendi anteceptum? † Cuius quidem 9 dijudicatio ex eo pendere principio videtur, an, quod de duplici vel triplici tempore testamenti factionis in heredibus instituendis dicitur, in suis quoque & posthumis locum habeat? † Et quidem 10 duo loca sunt, ubi ex proposito de capacitate heredum tractatur: unum Florentini in l. 49. §. 1. de hered. inst. alterum Justiniani in §. in extraneis Instit. de her. qual. & diff. Vtrobique disertè dicitur, in extraneis heredibus id observari, ut sit cum eo utroque tempore testamenti factio. Ergò vel hoc ipso innuitur, quando hic de capacitate heredum scribitur, ad suos non pertinere.

† [illegible] pro hac sententia ratio diversita- 11 tis inter suos & extraneos. [illegible] suum [illegible], quibus ipsis [illegible], vel e-

nenti factio: [illegible] *aliquando non* [illegible] *hoc est, de quocunque* [illegible] *ri, simul dicitur,* [illegible] *extraneus ei est, eo ipso habere* [illegible] *nem, imo & si eam* [illegible] *ctu testatoris manere* [illegible] *ita non manere.*

12 † *Dicis! bene habe*[illegible] *nepotes non eo ipso* [illegible] *ti tempore testa*[illegible] *suo existere, quippe* [illegible] *vertantur, si sui* [illegible]
13 *omninò & in his* [illegible] † [illegible] *ro, etsi sui nondum* [illegible] *sunt, quod diser*[illegible] de heredi. qual. & diff. *ubi* [illegible] toris iuri subie[illegible] appellatione [illegible] *subsunt.* [illegible] *tinebant. sed* [illegible] *scendæ suitat*[illegible]
14 *erunt.* † [illegible] dd. ll *pronun*[illegible] *ad suos nato, ut* [illegible] d. l. [illegible] §. 1. n. 1. *G*[illegible] 11. *Dub*[illegible]
15 † *Quando* [illegible] *factionem* [illegible] *stat* [illegible] *stra*

[illegible] eadem duplici con[illegible] [illegible] dicam: omnem insti- 16 *[illegible] nisi ex mortis paternæ [illegible] jure posthumorum [illegible] nulla est: tum quia [illegible] fortasse nondum con[illegible]* [illegible] hum. l. 28. §. pen[illegible] *[illegible] mortis sint in u[illegible] nascuntur, quo [illegible] amplius non [illegible] delatâ jam [illegible]* 9. §. 1. de lib. [illegible] *nec enim in[illegible] juris [illegible] am ha[illegible]* [illegible] 17 *[illegible] commodo [illegible] fuit, quæ tempore [illegible] testamenti inspici[illegible] [illegible] & per conse[illegible] testamenti ad [illegible] es capit* l. 19. [illegible] *quoque re[illegible] fundamen-* 18 [illegible] 19 [illegible]

eo ipso pro alieno habebantur, nec post verbum nati interpretatione illa deficiente, testamentum ullo modo rumpebant.

20 † *Ex quibus patet, posthumos qui tales sunt, nec alienos heredes dici, utpote qui plane heredes propter incertitudinem esse non possunt: sed si quidam heredes esse debent, necesse est, ut in ea conditione existant, ut, si nati fuissent eo tempore, præteriti testamentum rupissent: si tales non sint nec heredes ullo modo appellandos esse.*

21 † *Unde ita colligo. Quicunque [illegible] posthumi [illegible] ea sunt conditione ut si nati fuissent tempore mortis, testamentum annullassent, illi sunt in prima institutione posthumorum [illegible] alieni: atqui non saltem posthumi primi gradus, quorum pater, sed & secundi ulteriorumve, tam tempore testamenti, quàm post illud concepti, si ipsorum pater vivo avo prædefunctus sit, tales sunt. Ergo illi etiam in prima institutione posthumorum sunt & dicuntur sui non alieni. Et per consequens hæc distinctio non ex testamenti [illegible] sed [illegible] mortis tempore æstimanda est.*

22 † *Ex quo corruunt ea, quæ* [illegible] in pr. ad h. l. fol. [illegible] *prolixe in contrarium disputat, cùm quod qualitas adiecta verbo requiratur secundum tempus verbi, instituentis scilicet, quæ excludunt* [illegible] arg. l. [illegible] §. [illegible] de noxal. act. l. [illegible] de [illegible] *cum quod* [illegible] *quibus instituendi* [illegible] *possunt esse in pendenti.* l. [illegible] si filius de leg. [illegible] *haeredibus, & ab incertitudo* [illegible]

pos-

[illegible] *aliquo eventu* [illegible]
[illegible]

† [illegible] *conditionem posthumorum* 23
[illegible] *& deinceps: superiora*
[illegible] *in his non item.* In illos
[illegible], *propter quam alieni*
[illegible] *a nemine antevertantur;*
[illegible] *intermediam mu-*
[illegible] *modo suos esse: Alte-*
[illegible] *supervivat: suos, si is po-*
[illegible] *vel casu aliquo alio, ante*
[illegible] *tur.* † *Respondeo hoc* 24
[illegible] *posthumo nepote maiorem*
[illegible] *in filio, quatenus de hoc*
[illegible] *sit nec ne: de*
[illegible] *illud tamen,*
[illegible] *efficit.* † *Quan-* 25
[illegible] *avit quoq; Anton.*
Faber [illegible] *conject.* [illegible] *p.* [illegible] *fictio, de qua paulò*
ante [illegible] *institutionem posthumorum ex-*
[illegible] *tempore mortis petita est,*
[illegible] *& consequen-*
ter [illegible] *introducta. Vt quia*
[illegible] *ut nec nati qui-*
[illegible] *juris haberent;*
[illegible] *de pro quibus*
[illegible] *mortis tem-*
[illegible], *ab ista fi-*
[illegible]

† [illegible] 27
non ita [illegible]

 [illegible]

nepotes itidem [illegible] *& consequenter ad classem suorum* [illegible] *referri* [illegible] *li, quæ* [illegible]

27 † *Certe, si filius* [illegible] *nepos* [illegible] *requisitum fuit* [illegible] *scilicet, in quo tempore* [illegible] *dici non potest*, arg. § 2. & 3. Instit. de hered. qual. & diff. *Caius* lib. 2. Inst. tit. [illegible]

28 † *Vnde quidem* [illegible] *gimus, si nepotes post* [illegible] *rum testatori supervixit* [illegible] *des dicantur, sequitur* [illegible] *adhuc spes est eos natos inter suos* [illegible] *verum est prius ex dictis. Ergo & posteriu*[illegible]

29 † *Et omnino* [illegible] *suum & alienum esse* [illegible] *tates sunt heredum* [illegible] *hereditas, tales* [illegible]

30 non oportet. [illegible] *quod diserte Scæv*[illegible] de lege & seq. *tempus, qu*[illegible] *testamenti habit*[illegible]

31 † *Sed adv*[illegible] *Schifford.* d. q. [illegible] *dem extraneum* [illegible] *traneum* [illegible] *num ext*[illegible] *hu*[illegible] *te*[illegible] [illegible] *&* [illegible]

[illegible] quidem sit alienus,
[illegible] ipsam sententiam
[illegible] proposuit ingeniosus Doctor
[illegible] l. nostram pr. nu.
[illegible] ostquam hæc scripse-
[illegible] Amplis. Antecessor
[illegible]

† Sed [illegible] orum videamus, 32
[illegible] usu nostrarum
[illegible] † [illegible] textu distin- 33
[illegible] latius quam extra-
[illegible] † Deinde refellitur 34
[illegible] de legat. ubi Iusti-
[illegible] alienum & [illegible] posthumum nepo-
[illegible] posthumum alienum
[illegible] hæredi testa-
[illegible] emancipato filio
[illegible] esse infert.

† [illegible] Iustinianus illic alie- 35
[illegible] extraneus ex sen-
[illegible] aut uti est species
[illegible] eo quod utri-
[illegible] alteri est
[illegible] it Male
[illegible], in quo
[illegible] † [illegible] quia non 36
[illegible] posthumum
[illegible] per
[illegible]
[illegible] 37
[illegible]

[illegible] *est* [illegible] *ad alteram* [illegible] *deret, quatenus* [illegible] *verisimiliter* [illegible] *d. §. 26.* [illegible] *et, quia ex emancipato conceptus* [illegible] *futurus non sit, ut* [illegible] *persona habeatur,* *& legatorum omnium incapax.* [illegible] *Baër. Ego vel posthumum hunc* [illegible] *vel ita distinguere* [illegible] *Vigil.* ad d. § 4. Instit. de hered. qual. [illegible] comm. ad p. h. l. n. 7. *fateatur* [illegible] *capacitatem ex duplici tempore testamenti & mortis æstimari.* [illegible] *hunc, quod* [illegible] *testamenti tempore* [illegible]
38 *foret, alienum appellare potuit.*

† *Imo I V. fortissime pro nostra sententia facit, quod tum Impr. in d. §. 26. exemplum dare vellet posthumi alieni, non* [illegible] *de* [illegible] *filio nepote, sed ex emancipato concepto, quod tamen longe commodius & subiectæ definitioni accommodatius fecisset, si generali vocabulo* [illegible] *filio usus fuisset, nisi per hoc exemplum* [illegible] *conceptum nepotem se in numerum* [illegible] *posthumorum non referre* [illegible] *voluisset.*

39 † *Ex quibus omnibus* [illegible] *patet* [illegible] *quæstionis à DD.* [illegible] *tractata: num posthumus* [illegible]
40 *Gallus Aqu*[illegible] *sit an alienus.* † [illegible] *pe actu suum* [illegible] *magis* [illegible] *alienus* [illegible] *in numero* [illegible]
41 [illegible] *duplex* [illegible] *posthumi* [illegible] *qua vel ut simpliciter* [illegible]

ca-

[illegible] vel ut Aquilianus [illegible]atur, & hic posterio-
ri demum [illegible] habeatur, nisi [illegible]
[illegible] d.l.9. conj.cap. [illegible]
& [illegible] d.tract. 16. q. 2.

† [illegible] est sine omni [illegible]- 42
[illegible] Gallum Aquili-
[illegible] non [illegible], sed antiquum sal-
[illegible] interpre-
[illegible] possent, ha-
biles [illegible] alienos indistinctè
[illegible] removisse.

† Si itaque hic [illegible] ante Gallum institui po- 43
tuit [illegible] aliquo aut appellatus
aut habitus [illegible] simpliciter &
[illegible] posthumos [illegible] civili instituti non
potuisse, [illegible] pr. Inst. de bonor. possess. At
[illegible] alienos sal-
tem [illegible] §26. Inst. de legat.
[illegible] constitutione postea pro-
[illegible] posthumus Aquilianus, qui longè
ante [illegible] poterant, sed cæ-
[illegible]. Ergo planum
est [illegible] pro alieno non
habuisse [illegible] paradox.c.2.n.1.

† Neque magis relevat, si ad antea datam
[illegible] mortis te conce- 44
[illegible] tempore testamenti
[illegible] quod olim
[illegible] L. Gallus in pr.
[illegible] nepotem
[illegible] decedat,
mor-

45 [illegible] † [illegible] Instit. de legat. [illegible] arg. l. 14. & ibi DD. C. de [illegible] & tamen [illegible]

46 [illegible] † [illegible] ad suos [illegible] quod & gloss. ad §. in extraneis Instit. de hered. qual. & diff. [illegible] probavit.

47 † Concludimus [illegible] de quo Gallo Aquilio [illegible].

48 † Huic assertioni [illegible] l. pen. de leg. 1. ubi ex sententia Galli [illegible] posthumos legitimos [illegible] heredes [illegible] asseritur.

49 † Respondeo [illegible] qui nullo [illegible] nos de ex [illegible] esse potest, [illegible]

50 † [illegible] instituto, [illegible] suo, quemadm. [illegible] §. de illo [illegible] ult. unde [illegible] bonor. poss. [illegible]

51 [illegible]

[illegible] *sententia* [illegible]*, ut poß* [illegible]
[illegible] *testato succedere.*

† [illegible] *ex sententia* [illegible] 52
[illegible] ad h. l. Gallus
[illegible]*, sed ipsius Galli*
sententiam [illegible]*, ut ab alieno*
[illegible] *re-*
[illegible] *ceptam esse.*

† [illegible] *alieno,* 53
[illegible] *pertinebit eiusdem*
formula [illegible] *testatore nati sui*
non [illegible] Gallus pr. §. 1. 2.
& seqq. *Vel* [illegible] *Aquilio, quod*
[illegible] *introduxisse*
Manifestè [illegible] Instit. de legat. j.
[illegible]

† [illegible] *cuius* 54
prudentia, [illegible] *pro Cæcinn. po-*
pulo Romano [illegible] *bant materiam*
posthumorum [illegible] *qui sui qui alie-*
[illegible] *qui non possent,*
[illegible] *fieri, quibus mo-*
[illegible] *huc spectan-*
[illegible] *velut pa-*
[illegible] *Scævolam,*
Paulum. [illegible] *tes, qua-*
[illegible] *hec lau-*
[illegible] *Taurell.*
[illegible] *libro singula-*
ad [illegible]

† [illegible] 55

posthumo fideicommissum relinqui non posse: tum quod is tanquam incerta persona [illegible], tum quod nec ipsi legatum [illegible] ab [illegible]

56 *[illegible]. ¶ Quam sententiam [illegible] [illegible]: tum quod alia sit ratio in successione legitima, ubi sola lex operatur, & [illegible] quaedam [illegible], aequitas [illegible]: tum quod alia ratio sit fideicommissi, quam legati, quia & [illegible] quandam [illegible], & [illegible] testamento relinquantur.* arg. l. 12. §. 1. [illegible] voluntatis autem quaestio. de jur. codicill. d. l. [illegible]. C. de fideicomm. ubi Dd. *[illegible] fideicommissa [illegible] solam voluntatem etiam ab intestato servari. Confer de his paulò aliter Duaren. Govean.* [illegible] *Duaren. Cost.* in §. posthumus num. 15. Inst. de legat. [illegible]. *Conan.* lib. 10. comm. 3. in fin. & *praesertim Charond.* lib. 1. πιθανῶν 15. fol. [illegible].

SECTIO VII.

DE

Posthumo alieno.

Posthumus alienus [illegible] num. 1. cujus [illegible] duplex est, [illegible] Ut [illegible] sententiam [illegible] praeced. de posthumo suo & alieno [illegible] num. 2. De quo [illegible], tempore testamenti [illegible] conceptu [illegible] vel alieno [illegible] sententia [illegible]. & seqq. [illegible] & seqq. [illegible] ad finem.

Sic [illegible] posthumum suum, sequitur alienus, quem definit Justinianus, quod [illegible] qui natus inter suos heredes testatori futurus non est.

† d. §. 26 Instit. de legit. Cum §. [illegible] 1
tollit [illegible] quædam exemplaria, ut Gothofred. &
aliorum [illegible] legunt, qui natus inter suos heres
testatori futurus non est: Quædam vero ut Pacij,
quo vulgo utimur, ut & [illegible], quos teste
Cujacio, in [illegible] d. §. [illegible] secutus quoque est Ac-
cursius [illegible] antiquissimo Codex manuscri-
ptus [illegible] asservatur [illegible]:
qui natus inter suos heredes testatori futurus
non est. † Utraque lectio subsistere potest, & 2
nostra sententia, quam hactenus defendimus, non
obest. De posteriori nullum est dubium.

† Prior vero [illegible] per SUOS non eos in- 3
telligimus [illegible] & in potesta-
te testatoris [illegible] Mar. Sala-
mon. [illegible] qui sanguine
juncti sunt [illegible] aliquando sui appellantur.
arg. l. [illegible] C. ad SC. Tertull. † Alias enim si prio- 4
ri modo intelligas ex emancipato conceptus nepos
hac dispositione non comprehenderetur, nec Iu-
stinianus [illegible] ad eum, quod
aliorum [illegible]: quatenus
ille inter suos [illegible] existentes, nasci
nulla ratione potest, [illegible] scilicet patre
emancipato §. 9. Instit. quib. mod. jus p.p. solvit.

† Postremo, si post verbum NATUS cum [illegible] l. 5
[illegible] in d. explanatione l. 1 Gallus p. 298. &
aliis [illegible] verba: inter suos he-
redes testatori futurus, [illegible],
quæ [illegible] significabitur,
[illegible] postumum esse, qui cum [illegible]

suus

[illegible] *plit.* [illegible] *n.* 8. [illegible] [illegible] autem [illegible] [illegible] *& [illegible]* [illegible] [illegible] [illegible]

6 [illegible] *tem* [illegible] *d. l.* [illegible] *tempori* [illegible] [illegible] [illegible]

7 *furum* [illegible] † [illegible] *nascitur* [illegible] *fit, ita &* [illegible]

8 *modici poss* [illegible] † Suum vero heredem futurum nasci, *qui vivo testatore &* [illegible] *nascitur, hoc est, quem* [illegible] *dit, &* FVT[illegible] [illegible] *pro* [illegible] *tur.*

9 † *Vnde* [illegible] *tem avi nepos* [illegible] *men si* [illegible] *mig,* [illegible] *re test* [illegible] *per* [illegible]

10 [illegible] † [illegible] [illegible] *propter &* [illegible] *dies* [illegible]

† *Adea-*

† Adde quod ita colligere videtur Salamon. De quo 11
posthumo dici non potest, quod natus sit futurus
suus heres, ille etiam non est suus, sed alienus. d.
§. 26. Instit. de legat. atque de posthumo nepote,
quem [illegible] tempore testamenti superstite con-
ceperit, dici non potest, quod natus sit futurus
suus, quippe cum [illegible] est. Ergo non est suus
iuxta hanc definitionem, sed alienus. Hæc itaque
obscure enunciavit Salamonius paulo dilucidius
proponere volui.

† Verum hæc subsistere nullo modo possunt; & 12
vix animadversionem hujusmodi argutias conside-
rasse [illegible]. Nam si hoc voluit Iustinianus male præ-
dictam definitionem exemplificavit in filio eman-
cipato & nepote ex eo concepto, cum ita potius
[illegible] filiofam. conceptus
nepos [illegible] seu alienus posthumus avo
erit. † Nunc dum de emancipato concepto subie- 13
cit, verisimile est, eum non ad hanc subtilitatem
Salamonii, sed ad successionem tempore mortis de-
ferendam respexisse, ut qui ex emancipato con-
ceptus, etsi tempore mortis nasceretur, suus heres
non esset, multo post mortem natum alienum esse.

† II. Falsum est, quem vivo testatore non pos- 14
se liberum nasci. † Dicitur enim suus heres, non 15
tantum quod Patri succedat, quomodo heres futurus
fuerit dici posset, sed quod quodammodo ipse heres sit,
quasi quodammodo vivo patre bonorum particeps
& [illegible].

† Vivo vero patre suus dicitur & [illegible] 16
post mortem [illegible] Quo casu

propter continuationem dominii nullam hereditatem fuisse videri, & filium non tam hereditatem percipere, quam liberiorem bonorum possessionem adipisci, ait ICtus in l. 11. ff. de lib. & posth. *Confer.* § 2. Instit. de hered. qual. & differ. & [illegible] Instit. de success. quae ab intest. *& quae prolixe hanc in rem proponit Hotoman.* libro 9. observ. cap. 10.

17 † *Imo suum* heredem *quem esse vivente testatore dicere dicitur in l.* [illegible] *ubi nulla* [illegible] de vulgar. & pupill. subst. l. 25. C. de [illegible] §. 3. de capt. & postlim. revers. *Ulpian.* fragm. tit. 22. §. 12. & tit. 23. § 2. *& ex* [illegible] futurum esse in l. 16. de lib. & posth. *Ulpian.* dd. tit. 22. § 16. *& utraque locutione promiscue utitur Ulpian.* in libro 1. §. 2. de ventr. in possess. mittend. *quem locum & Duaren.* in hoc l. pag. 351. col. 2. *observavit.*

18 † *III. Ex quibus* [illegible] *ci: eum qui in primo gradu est, suum tam dici: qui vero in* [illegible] *patri suo nascatur, qui* [illegible] *potestate exire potest,* suum futurum [illegible] § 12 in fin. l. 1. [illegible] de ventr. in possess. mitten. [illegible] *Cujac.* in [illegible] ad h. l. n. 9.

19 † *Simplicissimus itaque sensus est dictorum verborum,* [illegible] *possessores esse suos, qui in tali conditione sunt, ut si contingeret eos vivo parente nasci, in potestate* [illegible] *aut sui heredes forent,* [illegible] *quod disertissime* [illegible] *verba Ulpiani* in d. tit. 22. § 15. *quando inquit:*

aliquis. Eos qui in utero sunt, si nati sui heredes futuri sint, possumus heredes instituere: si quidem post mortem nostram, ex jure civili (quod & [illegible] Gaii comprehendit) si viventibus, ex [illegible].

† Ex quibus duo nota: Justinianum ad hunc 20
locum probabiliter in definitione [illegible] respexisse.

† II. Ter… qui post mortem nascitur, adeoque 21
de posthumo Aquiliano praedicari, quod natus, suus heres futurus sit.

† Unde ita colligo & inverto argumentum: 22
De quo posthumo praedicari potest, quod natus futurus sit [illegible] Salomonis est suus non alienus. Atqui de posthumo nepote, quem pater tempore testamenti praecedit, praedicari potest, quod natus [illegible] sit futurus suus. Ergo ille est suus posthumus, non alienus.

† Posthumorum alienorum quidem 23
eadem est conditio respectu institutionis de qua postea, alio tamen respectu inter eos est distinctio.

† Alii enim sunt magis extranei, alii 24
minus. Magis extranei sunt, qui neque agnati neque cognati sunt. † Ad 25
hos spectat l. [illegible] de ventr. in possess. mittend. Unde eorum [illegible] non aliter habetur ratio, quam si instituti sint, quib. pollicetur bonorum possessionem secundum tabulas. Ventrem vero [illegible]

demum, si mater aliunde se alere non potest, in possessionem mittit.

26 † Minus extranei sunt, qui sunt vel agnati, vel cognati.

27 † Agnati, ut frater, qui est in utero matris, vel fratris filius.

28 † Cognati, ut qui est in utero nurus filii emancipati aut in adoptivam familiam dati post emancipationem aut adoptionem conceptus.

29 † *Cuiac.* ad h. l. in pr. *Et enim Praetor tam ex testamento, quam ab intestato curam habet, & non solùm secundum tabulas, sed & unde legitimi & unde cognati bonorum possessionem pollicetur.* l. 6. de inoff. testam. l. 1. § 1. de ventr. in possess. mittend. *& ventrem [illegible] in bonorum pos-*
30 *sessionem mittit.* d. l. 1. § [illegible] eod. † *Illud tamen generale est, quod iure praetorio pro suis habentur, qui in utero aliter ex filio emancipato post emancipationem concepti sunt. ubi enim Praetor non solùm institutis, verum etiam praeteritis contra tabulas & unde liberi bonorum possessionem pollicetur.* l. 1. § 2. de b. p. contr. tab. d. l. 7. de ventr. in possess. mittend.

MEM.

MEMBRUM. II

TAntum de membro primo, sequitur secundum, quod est de posthumorum institutione.

Et alia sunt de iure veteri, alia est de iure novo.

Ius vetus est vel civile, vel prætoriū.

Ius civile est vel antiquius, vel posterius.

Antiquius est vel L. XII. tabul. vel mediæ iurisprudentiæ.

SECTIO I.

De

L. XII. tabularum.

Lege XII. latissima testandi facultas concessa est nu[illegible] quam per mediam iurisprudentiam restrictam, reducere posthumorum institutione voluit Iustinianus num. 2. & seq. Quæritur & resolvitur l. 4. de lib. & posthum. num. 3. usque ad fin.

Iure XII. tabul. posthumorum omnium sive suorum sive alienorum institutio permissa fuit.

† *[illegible] iure latissima potestas tributa est,* 1 *[illegible] testamentis & legatis & libere testandi [illegible] Pomponius in l. verbis [illegible] de V.S. quibus non [illegible] Iustinianus in Novell. 22. cap. 2.*

in pr. *quando [illegible]* Disponit utque unus quisque super sua re, dignum est ut sic lex ejus voluntati, sicut & antiquissima nobis lex [illegible] primaeva Reip. Romanorum [illegible] Legimus autem duplicem publicum secundum antiquam & patriam linguam ita dicentes: legitimè unusquisque de sua re, ita jus esto,
2 &c. † *[illegible] o indicio [illegible] pro-cesit, [illegible] in [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] instituti [illegible] quae paulo [illegible].*
3 † *[illegible] facit quodammodo [illegible] diversitatem [illegible] subtilitatem circa filios & [illegible] instituendos exheredandosve, de quo* in pr. §. 1. 2. 3. & 4. Instit. de exher. lib. *à media iurisprudentia, quam [illegible], [illegible] legi XII. tabul. [illegible] aperte fateatur.* in § [illegible] Instit. [illegible]
4 † *Et licet [illegible] d. [illegible] ad discrimen solum [illegible], [illegible]; tamen vel obstant [illegible] a-liter ait: Sed* hic *(de quibus [illegible])* in d. §. 4. *praecedenti [illegible] d. posthumis instituendis* in fin. §. 1. & 2. quidem vetustas induxit, *vel [illegible], [illegible] tamen absurdum esse ut [illegible] discrimen in [illegible] civili, quadam ratione, [illegible] a ICtis post L. XII. tab. factum [illegible] probabiliter [illegible], [illegible] sententia [illegible] [illegible] d. l.*

p. 256

p. 296. & p. 297. & seqq. *Charond.* lib. 5. *resp.* cap. 2 fol. 77. & seq.

† *Nam obstat* l. 4. de lib. & posthum. *ubi Vlp.* 5
inquit, Placet omnem masculum posse posthumum heredem scribere. *&c. Si placitum demum esse inquit Alciat.* in exposit. priori ad L. hanc num. 4. *ii* [illegible] *institutio est ex L. XII. tabul. Verbum enim hoc esse* [illegible] *sub cujusdam interpretationis placentis. Sequitur Schiffordeg.* d. l. 4. [illegible] 16. quæst. 1. † *Sed remo-* 6
veri hæc facile possunt; si dicamus l. *Illud in* d. l. 4. *placuisse, non ut* [illegible], *sed postquam de ipsorum institutione* [illegible] *ut etiam illi, qui nondum sunt concepti, & alii, qui nondum duxit uxorem institui possint, quomodo etiam intelligant & sumant hanc legem* [illegible] ibid. n. 1.

† [illegible] *conventa, placuisse* L. XII. *&* 7
placuisse [illegible] *ut omnes admitterentur, hic ut saltem sui.*

† *III.* d. l. 4. *Vlpiani est. Ergò quando sim-* 8
pliciter dicit, placet, *ex ipsius sententia erit exaudiendum, quomodo quidem manifestè velle videtur Alciat.* [illegible] *disputat*, in secunda expositione ad *h. l.* num. 25. *atq; ita nullus posthumorum ante Gallum Aquilium institui potuit, sed postea demum receptum est: quod non immerito absurditatem sapit.*

SECTIO II.

De

Media Jurisprudentia.

[illegible] 19. & seqq. [illegible] 29. usque ad 6[illegible]

Per mediam Jurisprudentiam distinctio fuit introducta inter suos posthumos & alienos. Illorum Institutio fuit permissa, horum vero prohibita.

1 † *Media Jurisprudentia* [illegible] *quod inter L. XII. tab.* [illegible] *fit, appellatur* [illegible] media Instit. de [illegible] *ICtorum* [illegible] *post* [illegible] *LL. XII tabul.* [illegible]

2 † [illegible] *Pompon.* in l. 2. § 5. de O. J. [illegible] ut naturaliter evenire solet, ut interpretatio desideraret prudentium auctoritate necessariam esse disputationem Fori. Quae disputatio & jus quod sine scripto venit, compositum a prudentibus propria parte aliqua non appellatur, ut caeterae partes juris suis nominibus

nominibus designantur iisdem propriis [illegible] [illegible] communi nomine appellantur [illegible]

[illegible] *[illegible] de se valuit,* 2 *sed [illegible]* [illegible] ad d. l. 2. [illegible] *[illegible] videtur,* *[illegible]* [illegible] de aucto- [illegible] 3 *[illegible] L. XII.* *[illegible]* dict. l. [illegible] de V. S.

Et quidem [illegible] quod earum insti- 5 *[illegible] aut [illegible]* NON NECES- SARIA.

[illegible] nemo esset, 6 *[illegible] videretur* *[illegible] qui non* *esset in [illegible]* l. ult. de collat. bonor. l. ult. de assignand. lib. l. 9. ad L. Falcid.

[illegible] aut in rerum natu- 7 *ra [illegible]* l. 36. de stat. hom. l. 1. §. 8. [illegible] *tamen* *[illegible] sit.* l. 3. si pars [illegible] de [illegible] in possess. *Sed & [illegible] plures futurus sit,* *ignoratur.* [illegible] si pars hered. petat. l. 28. §. [illegible]

Quando [illegible] Prudentes con- 8 *sentaneum [illegible] L. XII. tab. quod certum esse debeat* *[illegible]* Ulpian. in fragm. tit. [illegible] §. *posthumum [illegible]*

 [illegible]

sumserunt. Nulla enim is certa & deliberata animi sententia ac voluntate in eum suas operas facultatesque conferre potest, quem dubia opinione animus sibi subiicit. arg. §. 25. instit. de legat. *Paulus & Iustinianus incertis personis quibus legari non posse, posthumorum considerationem immediate subiecit* d. §. 26. Instit. eodem.

10 † NON NECESSARIA *est haec institutio, quod licet ratio forte aliqua pro posthumorum utilitate possit, tamen* [illegible] *praeteritio illorum testamentum annullet, rumpatve.*

11 † Non illud, *quia nondum sunt, quando id conficitur, unde & huiusmodi ab initio subsistere & validum esse perhibetur.* in l. 1. l. 3. §. 3. de iniust. rupt. irr. §. 1. instit. de exhered. lib. l. 30. de lib. & posthum.

12 † Non hoc, *quod, dum post mortem demum nascuntur,* [illegible] *de iure testamenti,* [illegible] *immediate tempore mortis vel acquisitae alij hereditate.* l. 5. §. 1. de lib. & posthum. l. 5. de inoff. test. arg. l. 82. de legat. 2. *Hotoman.* ad §. posthumorum Instit. de exhered. lib.

13 † *Haec ita* [illegible] *iure, vel ex nonnullorum sententia videbantur* [illegible] *posthumos simpliciter esse incognitos d. L. XII. tabul.*

14 † *Quia tamen postea deprehendebatur, nonnullos posthumos esse in ea conditione, ut si nati fuissent tempore mortis testatoris, instar* [illegible] *aliorum & iura suitatis habuissent, & testamen-*

tum

[illegible] nonnullos [illegible] [illegible] quem præ[illegible] [illegible] non minus [illegible] [illegible] & [illegible] ingrediendi [illegible] suorum [illegible] tom. [illegible] cap. [illegible]

† [illegible] incertitudinis personæ 15
ex una, & probabilitate [illegible] ex altera parte, [illegible] [illegible] rationem [illegible] posthu-[illegible] haberent [illegible] [illegible]bat. & [illegible] incertitudine [illegible] ab alia fortiori ratione non præpeditâ, [illegible] testamentum subsisteret, distinguebat. Vid. Læl. Taurell. ad dict. l. Gallus in pr. pag. 302. & seq. [illegible] Bartol. Socin. ad eandem [illegible] † [illegible] rationem diversi- 16
[illegible] non obscurè [illegible] personarum, qui-[illegible] non posthumos [illegible] in §. 26. & seq. Inst. de legat. [illegible] ans, in his solis [illegible] in cæteris propter [illegible]

† [illegible] d. l. 26. de stat. hom. l. 231. 17
de V. S. [illegible] qui in uter[illegible]

utero existunt, quoties de commodo ipsorum [illegible] ctatur, quod non [illegible] alium, quam [illegible]
18 dere possit. † Vel enim regula [illegible] ut [illegible] in [illegible] postumum [illegible] [illegible] l. [illegible] quod alio [illegible], in quo ipsi [illegible] essent, [illegible] nullum & iniustum [illegible] praeteritione [illegible] jam [illegible] d. l. [illegible] & [illegible] de injust. [illegible] [illegible] Vel [illegible] pro [illegible] habentur [illegible] [illegible] tempore mortis [illegible], [illegible] testamentum [illegible] quia dicta regula intelligitur de jure, aut commodo, quod si nati essent, statim & certo ipsis competeret, ut [illegible] familiae ei, qui in familia [illegible] suus heres agnatus, aut quasi agnatus est, quo [illegible] patre, jam [illegible] l. [illegible] quia nihil [illegible] hoc [illegible] legantes [illegible] d. l. [illegible] postumo Instit. de leg. [illegible] Ergo non mirum, [illegible] non possunt aliter [illegible] l. [illegible]
19 † Amplius [illegible] in postumis quoque plane [illegible] qui [illegible] nunquam [illegible] esse possunt, quales sunt extra [illegible] quidem de posteri-
20 tate, [illegible] † Quando enim & [illegible], sola [illegible] [illegible] ratio [illegible]

[illegible]

sub [illegible] alienorum posthumorum comprehendi censentur.

† *Facit, quod aliquando videatur plus simpliciter alienus concedi à ICtis, quam aliquis per vitiosam [illegible].* 21

† *Sed pro contraria [illegible] non inutiliter* 22 *pugnat, per [illegible]* d. l. [illegible] & seqq. l. [illegible] de posthumis [illegible] Instit. de legat. *ubi [illegible] dicitur.* Posthumum alienum & [illegible] posse institui.

† *Huius § non [illegible] de posthumo ex posteritate, sed* 23 *de simpliciter alieno intelligendum esse ex eo constat, quod [illegible] civili non incogniti heredis [illegible], Iustinianus antea institui non [illegible]* 26. eod. in pr. [illegible] de bonor. possess. [illegible] *posthumum alienum [illegible] posse asserit, qui [illegible] de [illegible] demum hanc facultatem concessit [illegible]* † *II.* per l. pen. de 24 legat. 1. *quam legem de posthumo penitus extraneo, qualis est fratris filius, loqui manifestum est.*

† *III.* per l. [illegible] poss. [illegible] *pompon.* 25 *[illegible] & [illegible] posthumum & surdum testamenti [illegible] scribit.* † *IV.* 26 *Consentit [illegible]* in l. [illegible] de reb. dub. *quando de eo, qui [illegible] & posthumo alieno hereditatem [illegible]* † *V.* *[illegible] facit* l. 6. de 27 ventr. in possess. mitt. & l. 25. §. ult. de lib. & posthum. *quarum in posteriori [illegible] extraneus institutus est, [illegible] institutionem ICtus pronunciat.* † *VI.* per l. 64. 28

de he-

de hered. instit. l. [illegible] eodem: ubi *servus posthumi alieni* [illegible] [illegible], *& ipse posthumus servus* [illegible] [illegible] *personam* [illegible] *testamenti factionem habet.* l. non minus. §. 1. de hered. instit.

29 † *Verum enimvero, ubi diversitatem aliquam in posthumis alienis facit* [illegible] *Iustinianum modo de illis, qui sunt* [illegible] *posteritate,* ut in §. 26. & *neque modo de illis, qui extra sunt* [illegible] §. 28. Instit. de legat. [illegible] *plane ergo.*

30 † *Si, quod* [illegible] *contendam, Iustinianum constitutionem* [illegible] in § [illegible] [illegible] *de posthumis quibusdam, sed in genere de incertis personis conceptam fuisse dicam, an non* [illegible] *Taurelli*

31 *fundamentum destructum reddam?* † *Quia* in §. 26. *ius vetus proponit Iustinianus, incertis personis, neque legata, neque fideicommissa olim relinqui potuisse.* In §. seq. [illegible] [illegible] *constitutionem (quae hodie* [illegible] *exstat) contextum subiicit.* [illegible] *appareat eadem de personis incertis in genere esse accipienda.*

32 † *Alias* [illegible] [illegible] *propriam* [illegible] *veteri adscribere, nec* [illegible] *novi esset a Iustiniano constitutum. Nam & olim ex certo personis incerta e* [illegible] [illegible] *potuit.* d. §. 25. v. sub certa Instit. eod.

33 † *II. Quia in* §. 27. *unum solum casum de tutore incerto* [illegible]. *At non nisi absurde solitarie* [illegible] *exceptio* [illegible], *si de posthumis solum alienis* [illegible] [illegible] *fuisset, ita &* [illegible] [illegible] *demonstrarunt* Donell. ad d. l. [illegible] fin. de tab.

de [illegible] *elegantia* [illegible] ad d. §. 2[illegible]. & [illegible] ho[illegible] *contrar.* disp. [illegible] de [illegible] thel. [illegible] *[illegible] argumentum* [illegible], *nam qui* [illegible] *magnas* [illegible] *agit.*

† *Secundum supra fuit resolutum* in membr. 34 [illegible] lect. [illegible] in fin. *[illegible] pater* [illegible] *nequa-* *quam* [illegible] in d. l. pen. de leg. 1. [illegible] *ra-* *tum* [illegible] *fratre* [illegible] *fidei commissum re-* *linquere* [illegible] *tempore* [illegible] *civili* [illegible] *mo-* *di* [illegible] *fuissent. Ex qui-* *bus sine iniuria* [illegible] *haec inverti & retorqueri* *valet.*

† *Tertium quod* [illegible], *loquitur opposita* 35 [illegible] *de posthumo, nec addit* [illegible] *de alieno* [illegible]. *Ergo* [illegible] *ndum* [illegible] *cum ver-* *ba d.l.* [illegible] in §. 4. in fin. Instit. de hered. qual. & diff. *ex ejusdem quo-* *que mente,* [illegible] *nempe* in d. §. 26. *post-* *humum alienum ex testamento acquirere non po-* *tuisse* [illegible] *accipiendus est.*

† *Quartum argumentum* [illegible] *gotium fa-* 36 [illegible]. *Paragra-* *phus enim* [illegible] *de posthumo* *alieno* [illegible] *fidei commissaria* [illegible] *hereditate* *restituenda.* [illegible] *heredi-* *tatem restituere. Ergo* [illegible], *quo-* *niam* [illegible] *ab intestato fideicommissi* [illegible] *relinqui* [illegible] *est* §. 10. Instit. de fideic. hered. [illegible] *posthumum ab intestato* [illegible] *posse supra* [illegible].

† De-

37 † [illegible] *argumentũ [illegible] Verum [illegible] & [illegible] que [illegible] debet.*

38 † *[illegible] Marcianus loquitur in l.* seq. 6. *in posthumi [illegible] d. l. 6. conti-nuatur [illegible] posthumus [illegible]* 5. fin. *in [illegible] testamentaria accipiendus erit.*

39 † *[illegible] sed quod a [illegible] & ex [illegible] argumentum [illegible] dus [illegible].*

40 † *[illegible] continuatio quasi & Marcianus in [illegible] de alieno posthumo tractet, quippè is de posthumo [illegible] sed ut conspici quam partem posthumo in hereditate, legato, fi-deicommisso [illegible] deberet, non quod hac [illegible] de posthumo [illegible] ctim, uti [illegible] casu posthumus [illegible] partem facere [illegible] posit. [illegible] Tribo-niani [illegible] fin. [illegible] ad id, quæ proculdubio [illegible] extendi.* arg. l. [illegible] possess [illegible].

41 † *Ita [illegible] Hor-tens [illegible]* posthumo [illegible] de leg. *[illegible]* [illegible].

42 † *Quod [illegible]* l. 6. de ventr. in possess. mitt. & l. 25. [illegible] de lib. & posthum. *[illegible] loquitur de jure [illegible] que & [illegible]*

[illegible]

[illegible] 43

[illegible] *scribit* [illegible] *Curac.* [illegible]

Ad [illegible] 44

[illegible]

[illegible] 45

[illegible] *& Ioh.* [illegible] *quidem* [illegible] *habet* [illegible] *posit.* l. 4. [illegible] *& quod* [illegible]

40 † *Et ita fere Salomonius ad h. l. fol. 5. lit. C. Vide quoque Emanuel. Cost. in repetit. ad §. quid-* hum numm. 7. *Duaren. alios & latius Angel. Spanovi.* add. hanc part. 2. num. 9. *quidam* [illegible] *indiscreti* [illegible] *potuisse opinatur, quem ex professo confutat* [illegible] [illegible] lib. 3. c. 16. à quæst. 3. usque ad fin. [illegible] Trench. ad h. l. in pr. num. 5. & seqq. *qui* [illegible], *quorum* [illegible] *potuisse* [illegible] [illegible] *quod ad* [illegible] [illegible] *solide & acute* [illegible] [illegible] ad h. l. num. 21. & seqq.

SECTIO III.

De

Jure Civili posteriori, formula Galli & L. Velleja.

Per formulam Galli Aquilii novum jus introductum non [illegible] quam de lege [illegible] in quam [illegible] 8. usque ad [illegible]

1 † Jus Civile posterius est vel formula Galli Aquilii vel L. Vellejæ.

2 † Formula Galli Aquilii, quæ refertur in pr. h. l. est ut nepote post mortem filii & testatoris agnato.

3 † Et Gallus quidē novum jus quo-

ad institutionem posthumi non pertinuit, sed circa modum instituendi singularia quaedam invenit.

† Ratio praecipua ex superioribus patet, quod in media Iurisprudentia sui posthumi instituere permissi fuerint. Aquilianus vero posthumus [illegible], quia tempore mortis testatoris ita in utero erat, ut si natus tum fuisset, in potestate foret & primum gradum ab eodem obtineret. Ergo huius institutionem propter supra recensitas rationes ille non introduxit. 4

† Hic autem videtur novum invenisse, quod 5 his posthumis [illegible] in ipsius potestate [illegible] ita non habebant [illegible] si-quenti [illegible].

† Lex Velleia disponit de illis post- 6
humis, qui vivo testatore post testamentum vel nascuntur, vel ante quidem nati, postea tamen succedendo in locum suorum, quasi agnascuntur, qui omnes cum itidem sui sint, ne rumpant testamentum instituendi vel exheredandi sunt.

*† Novum ius produxit Velleius cum id legis 7
nomine & auctoritate sanxerit, quod neque Gallus fecit, neque Iurisprudentes facere solent.*

8 † [illegible] & [illegible] dentia [illegible] posthumus [illegible] [illegible] & in [illegible] § 16. [illegible] posthumus [illegible] [illegible] generali [illegible] & [illegible].

9 † [illegible]

10 [illegible] † [illegible] [illegible] posthumus [illegible] quod & denique post mortem [illegible] [illegible] sit heres [illegible] & postquam [illegible] tempore [illegible] quod [illegible]

11 [illegible] † Non ita [illegible] & per [illegible] habet [illegible] tempore [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] & per [illegible] quod [illegible]

12 † Non [illegible]

13 [illegible] † [illegible] est [illegible] & [illegible] Quod si non [illegible]

ipso

quod illi [illegible] ; l. 4. C. [illegible] celum. l. [illegible] [illegible] l. [illegible] est [illegible] , qui [illegible] ne testamentum post mortem [illegible] , quod [illegible] [illegible] mutandi [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible].

† [illegible] [illegible] , [illegible] [illegible] 14 [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] permissum. [illegible] ad leg. 3. § posthumorum, [illegible] [illegible] , [illegible] secundi [illegible] lib. [illegible] evidenti, [illegible] [illegible].

† [illegible] quod [illegible] 15 [illegible] , [illegible] quando non semper facultas mutandi testamenti conceditur : aut [illegible] pere- [illegible] [illegible] copia semper [illegible] , [illegible] codicill. aut [illegible] morte re- [illegible] lib. [illegible] cap. 3 [illegible].

† [illegible] , [illegible] 16 [illegible] [illegible] [illegible].

Sectio IV.

De

Jure Prætorio.

Jus Prætorio [illegible] possessionum [illegible] quæ [illegible] & [illegible] cum [illegible] & exceptione [illegible] jure nostro [illegible] esse non potest [illegible] possessionis [illegible] & legitimi [illegible] vel [illegible] contra [illegible] usque ad fin.

1 † Sic fuit Jus vetus Civile. Sequitur Prætorium, quod humanitate suggerente Prætores, cujus (l.) semper fuerunt studiosi, circa possessionem alienorum [illegible] introduxerunt.

2 † *Nam quod [illegible] ipso jure civili heredes fiant, Prætores, cum [illegible] heredes facere possunt, cum hoc solum legis sit,* p. l. de bon. possess. *seu quod ex* edi*cto bonorum possessionem [illegible] nonnunquam quoque contra tabulas [illegible].* ff. [illegible] l. 8. de inoff. test. l. 12. §. 1. l. 7. [illegible] de ventr. in possess. [illegible] pars. de leg. 3. [illegible] ad SC. Tertyll.

3 † *Hac causa in edicto ipsis positum fuit, ut quando [illegible] ICti [illegible] XII. tabb. [illegible] illa propter.*

[illegible] naturalem sanguinis rationem, quæ eadē
semper est, nec [illegible] capitis [illegible], ad
eandem [illegible] propter [illegible] §. 2. In-
stit. de agnat. success. & passim in Instit. de suc-
cess. ab intest. † *Quod & hic factum est,*
cum, uti supra dictum, [illegible] postu-
mus [illegible] iure prohibitus non inveniatur, &
[illegible] ea differentia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. † *[illegible]* 5
[illegible] [illegible] Prætoribus
[illegible] emendandi supplendive facultatem,
de qua in d. [illegible] de bonor. possess. *[illegible]*
[illegible] fuisse. † *[illegible] vel [illegible]* 6
[illegible] Principis [illegible] [illegible] prohibent,
bonorum possessio iure Prætorio [illegible]. l. 12.
§. fin. de bon. possess. [illegible] *[illegible]*
[illegible] ubi prohibitum [illegible] [illegible]
auctoritate [illegible].

† *Ita autem postumus alienus [illegible] ad-* 7
[illegible] à Prætore [illegible] hac conditione, si tabulæ
septem testium signis signatæ essent. *hoc enim*
[illegible] in danda bonorum possessione se-
cundum tabulas [illegible] §. [illegible] quibus
mod. test. infirm. l. [illegible] secund. tab. l. 12. §. [illegible] de in-
[illegible] Ulpian. [illegible] tit. 24. §.
[illegible] & [illegible] l. [illegible] secundum tab.

† *[illegible]* Nisi in utero 8
eius sit, quæ iure nostro [illegible] non potest.
d. [illegible] postumus Instit. de legat. *[illegible] verba [illegible]-*
[illegible] *[illegible]* *[illegible]*
[illegible]

 [illegible]

[illegible] in princ. [illegible] § post ha-
[illegible]

9 [illegible]
[illegible]

10 [illegible]
[illegible]
[illegible]

11 § [illegible] ad aliam [illegible]
[illegible]
[illegible]

12 § [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ſtrturiun d. § posthumus [illegible] paulo
post d[illegible] quod tamen falſum eſt ex d.l. §.
de [illegible]

13 § [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

14 § [illegible] alia [illegible] alia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ergo [illegible]

15 [illegible] non poteſt. § [illegible]

[illegible]

[illegible] *quasi* [illegible] *Vnde* [illegible] *simpliciter* [illegible]

[illegible] 16

[illegible] 17

[illegible] *propter* [illegible] *Instit.* [illegible] *non tam* [illegible] *quam* [illegible] *sit* [illegible] *est* [illegible] *communi.* [illegible] *desumpta* [illegible] *pro-* 18
[illegible] *& a-* [illegible] *instituendis,* [illegible] *naturali* [illegible] *institu-* [illegible] *in alie-* [illegible] *sunt* [illegible] *quod* [illegible] *sunt* [illegible] *Libera* [illegible] 19
institutionem [illegible] *in linea* [illegible] *in descendentes.* † [illegible] *propemodum* [illegible] 20

hac

hac est nostra [illegible] quia stante prohibitione na-
turali eadem nisi de posthumis descendentibus, qui
[illegible] & uxorio complexu nascitur:
si posthumis vero [illegible] de collateralibus quoque, ut
[illegible] nostra peregrinatione nascen-
21 [illegible] sperantur, [illegible] esse [illegible]. † In hanc
distinctionem non obscure approbare videtur Cu-
iac. ad d. l. [illegible] §. 1. & 2. quando praesentem prohibitio-
nem in suo tantum locum habere asserit. Et ad-
[illegible] Gloss. [illegible] ad l. Titius 27. [illegible]
22 † Ex quibus parum [illegible]
[illegible] Gerhardum [illegible] de [illegible] C. [illegible]
circ. suis prohibitionem [illegible]
nem posthumi non [illegible] sed saltem ad beneficii
23 jam natos. † Siquidem [illegible] est, quod ex
Vlpian. eidem reponamus. Testamenti factionem si,
& connubium simul [illegible] Vlp. in fragm. [illegible] §. 1.
tit. [illegible] hoc est, illam ad [illegible]
24 [illegible] † Unde, [illegible]
peregrinus [illegible]
tis, [illegible]
nasci [illegible] prohibitione [illegible]
[illegible] consistere [illegible]
nos [illegible] posthumum [illegible]
peregrinum [illegible]
a Praetore [illegible] nullo [illegible]
[illegible]
25 † II. [illegible] ad [illegible] posthumum
[illegible] quam posthum-
[illegible] in quantum [illegible] distin-
[illegible] ob diversitatem [illegible]
[illegible]

nis quidam sunt alieni, quidam non alieni: verum sicut quidam tales, si legitima sit uxor, quidam non sint, si illegitima. † *Nam* [illegible] *recte observavit* 26
Schneidew. [illegible] *verum hoc esse si hypo-* [illegible] d. §. post-
humus *intelligendo concedemus. At tam tam* [illegible] *&* [illegible] *asserimus, qua* [illegible] *quia quidam alieni admittuntur ad* [illegible] *quidam ex-*
cluduntur. † [illegible] *Ger-* 27
hard. citato loco *ad exceptione hac, ad nega-*
tivam particulam d. §. posthumos, *inferendam inferre, quod si cum* [illegible] lib. 6. Donell.
enucl. cap. 11. lit. [illegible] *exceptionem hanc* [illegible] *de regula* [illegible] d. §. post-
humos non [illegible] suum [illegible] potuit. [illegible] *hec exceptio,* nisi in utero ejus sit quae jure uxor esse non potest. *At ex ea cum qua* [illegible] *non est, suus nasci nequit, quod* [illegible] d. l. *& ex primaria justatis requi-* [illegible] § 12. Inst.
de nupt. [illegible] *an ex-*
ceptio [illegible] † Re- 28
plicat & non [illegible] *Gerhard.*
d. thel. [illegible] *hanc exceptionem,* [illegible] *servanturum* [illegible] l. 7. §. 7.
de pact. [illegible] cod. *An hac* [illegible]

† Respon-

29 † *Respondeo* [illegible] *exceptionem* [illegible] *in iure* [illegible] *ad exceptionem* [illegible] [illegible] *communi* [illegible] *responderi*.
30 [illegible] *quando* [illegible] *possint* [illegible] *exspectare*.
31 † [illegible] *postliminium in hac lege, et post-humi* [illegible]
32 *tuetur, asseritur?* † *In* [illegible] *Legem* [illegible] *XII. tab.* [illegible] *postliminio-rum* [illegible] *ta* [illegible] *egerunt* [illegible] [illegible]
33 † [illegible] *de bon. possess.* [illegible]
34 † [illegible] *quod* [illegible]
35 [illegible] † [illegible] *possessionem* [illegible]

re-

[illegible] *solutam* [illegible] *l. 1. [illegible] de* [illegible] *Vide* [illegible] *si* [illegible] *quod* [illegible] *Item* [illegible] *&* [illegible]

§ [illegible] 36

[illegible] *pollicitatio* [illegible] *non* [illegible] *sed vel* [illegible] *alicui* [illegible] *de sua* [illegible]

§ [illegible] *quoniam a* 37

[illegible] *veteri in-stituto* [illegible] *sed* [illegible] *di-sposit.*

§ [illegible] *Quod fere nunc* [illegible] *: ita &* 38

[illegible] *et nunc* [illegible] *Vide* [illegible] *§ post-* [illegible]

§ [illegible] 39

[illegible] *28.* [illegible] *,*

[illegible]

§ [illegible] 40

[illegible]

§ [illegible] *Quod* [illegible] 41

[illegible]

Ve-

29 † *Respondeo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]*
[illegible] [illegible] aliq, in [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alter-
[illegible] [illegible] [illegible] pro se [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
30 *[illegible] [illegible] longè melius [illegible] de nostra sen-*
tentia: quando [illegible], & [illegible] peregrina & [illegible]
Romanam [illegible] [illegible] [illegible]. Ergo
[illegible] [illegible], quod [illegible], quod alienum possi-
[illegible] [illegible] [illegible] tempore.
31 † *[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]*
*[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & *
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] leg. de pos-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
32 *[illegible] [illegible]. † [illegible] [illegible] ad primam*
Legem [illegible] XII. [illegible] [illegible] [illegible] possiden-
rum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peregrinam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
33 † *[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]*
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
34 † *[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]*
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de po-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
35 *[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. † [illegible] [illegible]*
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

pro-

[illegible] *sententiam* [illegible] l. 1. § [illegible] [illegible] § [illegible] [illegible] *non* [illegible] *ad* [illegible] *quod in* [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] *que &* [illegible] l. [illegible] *libr.* [illegible]

§ [illegible] *ad* [illegible] 36
[illegible] *non* [illegible] *vel* [illegible] *vel quia* [illegible]

§ [illegible] *Quod* [illegible] 37
[illegible] *capelle.*

§ II. *Quod* [illegible] *ita &* 38
[illegible] *nunc* [illegible] *vult* [illegible] *Ergo &* [illegible] l. 9. *post-liminium.*

§ III. *Quod* [illegible] l. 25. [illegible] 39
[illegible] *diceret,* [illegible]

§ IV. *Quod* [illegible] 40
[illegible]

§ V. *Quod* [illegible] 41
[illegible]

§ *Ve-*

42 † *Verum est plurimum* [illegible] *ali-ratione* [illegible] *vel* [illegible] *verba aliter explicari & cum aliis legibus* [illegible] *hinc* [illegible]

43 † [illegible] *quod primum* [illegible] *quidem est aliud esse hereditatem, quæ iure civili, aliud bonorum possessionem, quæ iure honorario* [illegible] *aliud esse, institutionem* [illegible] *aliud eandem* [illegible] *non* [illegible] *institutionem* [illegible] *sed dum in d. §. 28. posthumum alienum institui potuisse dicitur,* [illegible] *modo posse contendimus; tum ratione una, quod Legem XII. tab. ex qua illa institutio licita est, respiciat, tum ratione* [illegible] *quod institutionem* [illegible] *valida* [illegible] *de falso* [illegible]

44 *scripta* [illegible] † *Prætorium* [illegible] *ctu effectum* [illegible] *de rebus* [illegible] *bonorum posses-sio* [illegible] *L. 19. contr.* [illegible] rubric. cum [illegible] de possessoria hereditatis petitione, [illegible] *rationem habere Prætorem* [illegible] *facit.*

45 † *Ex quo secundum quoque argumentum* [illegible] *quod si d. §. 28. de L. XII.* [illegible] *sententia* [illegible] *si vero de iure prætorio* [illegible] *a* [illegible] *posit,* [illegible] *conformitatem quandam* [illegible] *in d. §. posthumis inter* [illegible] *esse,* [illegible]

non

non male, quo [illegible] abstineat: quod manife-
stum quoque [illegible] ad l. 3. § servus
etiam [illegible] de hered. instit. n. 2. † Et eam 46
differentiam in §. praecedenti [illegible] nostra mon-
strare [illegible] illa
verba & nunc & antea, operantur, si conveniunt
in institutione [illegible]
l. 5. posthumus [illegible] in legato, quae iure prae-
[illegible] alienus [illegible] capere potest
plane differunt.

† Ex qua differentia corruit quartum ob- 47
jectum, siquidem [illegible] diversum
per adversarium [illegible] posthumus fal-
[illegible] quod [illegible] persona, hoc
est, ab aliena ad suam transferendae posthumum,
sed quod posthumus [illegible] posthumus alienus [illegible]
qui neque [illegible] & 29. [illegible] est,
nunc de possibilitate institutionis judicatur: quũ
semper [illegible] fuerit [illegible] heredis institutio-
ni quam legato [illegible] arg. l. 1. §. 4. de his
quae in test. delent. l. 27. [illegible] de lib. & posth. l. 2.
C. de necess. hered. instit. [illegible] §. 4. n. 4.

† [illegible] argumen- 48
tum [illegible] §. 27. de insti-
tutione [illegible] heredita-
tibus [illegible] quod
[illegible] reprehendatur
imperator. † [illegible] quoque 49
[illegible]
[illegible]
[illegible]
cunq;

[illegible] in [illegible] nec [illegible] Ǝ [illegible] intelligi [illegible] in [illegible] in eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible].

† *[illegible] differentes [illegible] Ǝ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]* constitutione [illegible] institutio[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videretur.

† *[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semper [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sed integras quoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].*

[illegible]

DE

Jure novo.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & seq.

[illegible] Jus novum ex constitutione Ju[illegible] [illegible] in [illegible] personis, & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] institutionum [illegible] [illegible] respectu concessit, [illegible] [illegible] XI [illegible] [illegible] [illegible].

† *Ea autem constitutio, cujus meminit in d. §.* 2
27. Instit. de leg. pr. Instit. de bon. poss. *hodie in nostro Codice non reperitur. Superest tantum Synopsis quædam collecta ex Basilicis & Homoca-ntate sub* tit. de incerto person. lib. 6. tit. 48. *Græcam autem fuisse, & ab ipso fuisse* [illegible] *ex annotatione quadam in manuscriptis vetustissimis refert* Cujac. in not. ad d. §. 27.

MEMBRUM III.

De

Hujus legis usu.

Legis hujus utilitates num omnes hodie cessare n. 2. quarum aliquæ recensentur num. 3 & seqq. Justiniani constitutionem de posthumis, non quidem extare, sed tamen [illegible] per §. 24. Inst. [illegible] Aquilii num. 9. Patriam potestatem hodie per nuptias non tolli in persona filii, & inde etiamnum posthumos Aquilianos reperiri late deducitur a num. 11 usque 30: Brevi invectiva in LL. veterum contemtores disputatio hæc concluditur.

† *Communiter DD. Legem hanc abrogatam* 1
esse volunt per Justinianæ constitutionem, quam juxta sect. hic. membr. 2. de omnium alienorum posthumorum dispositione tradit. Unde cum amplissime in ea sit cautum, non [illegible] *esse autumant, ut vel ad Galli Aquilii formulam, vel Legem Velle-jam recurramus, & inutile studiis largioribus rivulos arcessere conjectantur.*

† *Verum non sunt nulli, qui ab ista communi crudelitate* [illegible] *possunt.*

† Tra-

3 † *[illegible] enim, quod, si institutio[illegible] nullum illum [illegible] in Republ. [illegible], [illegible] similiter tam diligenter [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible].* arg. l. 2. §. [illegible] & 16. & passim. C. de [illegible] jur. [illegible]. *& si nullam aliam utilitatem haberet, [illegible] tamen historiam [illegible] de institutione posthumorum [illegible], [illegible] cognitio incredibilis [illegible], quam faciat ad [illegible] legum [illegible] [illegible] subinde [illegible] in [illegible] concordationem [illegible]* in [illegible] jus. l. §. ult. fol. [illegible]. *[illegible]*. in repetit. l. legis. n. 3.

4 † *Utilitas autem alia & maior est, quae* modum & rationem *monstret posthumos suos [illegible] actè & citra vitium testamenti rite instituendi exheredandi[illegible], [illegible] frustra olim videbatur [illegible] conditionem aliquam casualem, [illegible] Valles rogationem [illegible] subsistat.*

5 † *Et ferè non [illegible] ex supposito principiis suis aliter [illegible], [illegible] praesentem legem de [illegible] posthumorum institutione unanimi [illegible], quam, postquam Iustinianus [illegible] particularem [illegible] ab observantia recessisse.* 6 † *[illegible] Aquilianus Vallebianusve posthumus alicuius non esse. Ergo Iustinianus [illegible] constitutione, quae ad [illegible]*

[illegible]

[illegible] qui cum institui non nisi [illegible] [illegible], ad hanc legem, ut et [illegible], & [illegible] referri [illegible].

† Nec quisquam [illegible] Galli formulam [illegible] factam fuisse, quod [illegible] eandem [illegible] institutionem hanc ampliarit, & ad [illegible] quoque [illegible]. 7

† *Longe vero [illegible] assertio explodetur: si nec hodie [illegible] legari heredi-tasve [illegible] adeoque in hunc finem ex [illegible] constitutio reperta a Codicis [illegible] fuerit asserere conatur.* Ioh. Mat. Aquilin. in comment. ad §. & quid si [illegible] n. 76. & seq. 8

qui tamen [illegible] & eadem facilitate, qua illa asseruit, [illegible]. † *Nam &* 9
Cujac. in not. ad d. §. [illegible] Instit. de legat. *ex vetustissimo manuscripto foliorum numerum d. constitutionis recenset, & non improbabile est, propter Graecae linguae, qua illam conscriptam vult idem Cujac. [illegible] vitio temporum barbarorum fuisse omissam.* † *Ergo [illegible] & insti-* 10
tutionum §. [illegible] robur ac-[illegible] Iustiniano l. pen. Instit. in proœm. *[illegible] Iustiniani, cujus tenorem referunt* d. §. Inst. de legat. & pr. Instit. de bon. possess. *[illegible] in ju-[illegible] Aquilin. d. l. n. 77.*

† *[illegible] major dubitatio est, an jure novo post-* 11
[illegible] quo [illegible]

 valide

12 *formulæ Aquilianæ absurditatem abire.* † *Quæ-
stio hæc etiam decidenda est; an per nuptias pa-
triæ potestas tollatur.*

13 † *[illegible] collige, quodcunque ex illo natum ex il-
[illegible] avi, sed patris sui potestatem sequetur, adeoq;
14 [illegible] nepos alienus erit.* † *Et quidem aut
quærimus in terminis juris civilis, aut consuetudi-
num modernarum.*

15 † *Jure civili certum est nuptias patriam po-
testatem non dissolvere neq; in persona filij* L. 2.
§. pen. solut. matrim. L. 6. & 7. L. 24. §. 1. L. 37.
de adulter. §. pen. Instit. quib. mod. p. p. solv.
*quod & tales indicio est, quod ex filio nati ne-
potes in avi potestate esse.* §. 3. Instit. de pat. potest.
L. 4. & L. 5. de his qui sui vel alieni jur. *& eidem per
mortem filij, aut similem modum sui heredes agno-
16 sci passim dicuntur.* Neq; in filia, *de quib. sunt [illegible]
textus* L. [illegible] §. [illegible] fin. L. 29. solut. matrim. L. [illegible]
§. ult. de lib. exhib. L. [illegible] §. ult. de injur. L. 8. de col-
la. dot. L. [illegible] §. [illegible] de relig. L. [illegible] c. de condit. insert.
L. 12. c. de colon. [illegible] *arguit jus civile
Bodin.* L. [illegible] de Rep. c. [illegible] *quem rectè refutat Alberic.
Gentilis* de nupt. Lib. [illegible] cap. 6. p. 370.

17 † Consuetudinarium jus *quod attinet, et
plerisq; in locis [illegible] potestatem hanc sub-
lata communiter volunt, quod de Galliæ, Burgundiæ,
Hispaniæ, Lusitaniæ, Langobardiæ regni Neapolita-
ni & aliorumque [illegible] consuetudine testantur: [illegible]
[illegible] adducit* Gilken. de præscript. part. 1. cap. [illegible]
n. 42. & seqq. *Berlich.* part. 2. conclus. pr. 11. n. 12.
& seqq. *& de moribus Germanorum idem testatur*

Zasius

Zas. in L. 107. de V. O. n. 4. *Vultei* ad §. ult. Instit. quib. mod. jus p. p. solv. n. fin. *Rauchbaur.* Lib. 2. q. 18. n. 24. *Bossius* ad L. 3. de his qui sui vel alien. jur. n. 4.

† *Omissis aliis locis de jure consuetudinario imperii & moribus Saxonum videbimus. Et quidem de filia nubente non disputemus, quippe licet ex ea patria potestate maneret, non quidem ex nova civili ratione nepotes ex ea nascituri in potestate avi materni futuri essent.* d. §. 3. Instit. de patr. potest. 18

† *Filium quod attinet, interesse possit, an id quod de consuetudine dictum est, de generali quadam totius Germaniae, an v. de particularib. locorum observantiis, audiamus.* 19

† *Priorem quod attinet, non absimilem casum in imperio [illegible] matrimonium & actualem domicilii separationem coniungunt: & utriq; eundem effectum dissolvendae patriae potestatis adscribunt, ut videre est ex iis, quae tradit* Frid. Pensold. in addit. ad Coler. decis. 232. n. 2. Zas. d. l. n. 4. 20

† *Quod si exemplo demonstretur,* Cameram *imperialem tanquam summum Imperii* Romani *consilium, penes quod legum consuetudinumq; optima & certissima interpretatio residet, huiusmodi domicilii separationem pro emancipatione non agnovisse, quin potius liberos etiamnum ex facta [illegible] paterna potestate obligatos esse sensisse, [illegible] ad consuetudinem illam [illegible] non [illegible].* 21

22 † [illegible] confecta d. l. [illegible] Quare tam [illegible] convalescere confirmare [illegible] maximum [illegible] quod [illegible] conveniendi [illegible] ordine [illegible] separatum domum [illegible] concesserat, ex [illegible] quae [illegible] predictis [illegible] subpro[illegible] [illegible] Anno 158[illegible] die 28. Martii.

23 † Quod tamen [illegible] non potuisset, [illegible] separatione [illegible] si ex generali quadam [illegible] separatis [illegible] manentibus [illegible] esset.

24 † Quod si [illegible] separatione [illegible] in nuptiarum celebratione [illegible] erit, non tam quod hae duo ex [illegible] pari passu ambulare dicantur, quam quod [illegible] ratio dubitandi in matrimonio: [illegible] filius post nuptias contractas & consummatas in adib. familiae [illegible] & ibidem ex nova nupta [illegible].

25 † Et [illegible] causa, [illegible] nuptias [illegible] heres [illegible] arg. L. [illegible] de capite [illegible] & post [illegible] reversis [illegible] 7. & 8. ff. de ritu nupt. [illegible] de honestate [illegible] ratio non ex [illegible] Dd. supposita [illegible] consensu & facultatem patris [illegible] difficile [illegible] defendi posse.

26 † [illegible] post [illegible]

[illegible]

[illegible] *coram dubitationes* [illegible] *censet* [illegible] *Danth. de* testam. [illegible] test. [illegible] [illegible] *59. peculiari constitutione in hanc rem* [illegible] *separationem* [illegible] *sine autoritate iudicis facta fit* [illegible] *loco esse* [illegible] *non est.* [illegible] Constit. Elect. [illegible] *in aliis locis* [illegible] *Saxoniae* [illegible] *constitutiones* [illegible] *vigorem non habere* [illegible], *de quo vide* Peuckm. consil. [illegible] not. [illegible] *& ab eo allegates* Coler. de process. executiv. part. 1. c. 3. num. 287. Moller. ad const. Elector. Saxon. part. 3 const. [illegible] 2. *sub priori dubitatione maneamus, quam* [illegible] Lib. 1. [illegible] artic. 11. [illegible] gloss. tam latina quam germanica [illegible]

¶ [illegible] *ad matrimonium* [illegible] *tum quia constitutio facit tantum mentionem separationis; At uti diximus non protinus qui uxorem ducit filius, eo ipso domicilium & familiam mutat; Quod tanto magis procedit cum d. Constitutio à jure communi* [illegible] *& ex communi statutorum natura* [illegible] *interpretationem recipiat.* 27

¶ *Tum quod* [illegible] *Saxonici quod ung3 de* 28 [illegible] *de filiis communiter accipiunt.* *Schneidew.* ad [illegible] Inst. quib. mod. patr. pot. solv. [illegible] [illegible] vel alien. jur. *Consultat. Constit.* Elect. vol. 2. part. 1. q. 59. n. 3 [illegible] part. 2. quaest. 18 [illegible] *Schrader.* Instit. de [illegible] n. 9. *quos refert & sequitur* [illegible] d. l. ad decis. [illegible] part. 2. conclus. [illegible]

29 † *Et tandem quia separatio ea demum emancipationis vim habet, quae facta est, si liberi qui [illegible] annos compleverint,* [illegible] mündigen Jahren kommen und constituiren [illegible] *attigerunt,* [illegible] *quo notitur Electores, quod* [illegible] *post Wesenbec.* *Pensulo*. d. l. n. 11. *At matrimonium etiam a junioribus iniri, & ita nepos vel nepti avo agnasci potest.*

30 † *Ex quibus patet, etsi* [illegible] *ante nativitatem nepotis separatio filii a patre facta fuerit, tamen eundem in avi potestate,* [illegible] *fore, quandoquidem ad hoc ut* [illegible] *emancipationem, & quae huic aequipollet separationem, conceptus sit, sufficit.* §. 9. Instit. quib. mod. jus pat. solv. L. *sed* etiam 14. de adopt. arg. L. 7. & L. 26. de *stat* hom. *Hoc ita de jure Saxonico.*

31 † *Idem de Ducatu Pedemontiano testatur Tessaur.* decis. 1 [illegible] *per matrimonium filii potestatem patriam non dissolvi, imo amplius nec per filiae: ubi* [illegible] *testamentum ab eadem factum nullius momenti esse senatum Pedemontanum revocata priori sententia pronunciasse refert. Cui simile adde ap. Grammat.* decis. 41. n. 1.

32 † *Concludimus igitur* [illegible] *secundum mores nostros hujus legis observantiam ab usu removeri non debere.*

33 † *Quod si dispositio hujus legis* [illegible] *plurimum* [illegible] *usu* [illegible] *non tamen* [illegible] *vel levius* [illegible] [illegible]

† Pla-

† *Praeterquam n. quod ita ius, uti aliis [illegible] traditum est, hodie discimus & non [illegible] singulis quotidie defendimus verum in foro etiam, si non semper integras decisiones; argumenta tamen decipiant futura fidem facientia inde desumi, [illegible] subtilissimae quaestiones [illegible] quotidiano [illegible] vel à Scaevola ipso [illegible] indigitantur, vel à DD. ex mente ipsius ad hanc Legem trahuntur & discutiuntur, ut ex progressu sequentium dissertationum fiet planius.* 34

† *Et, si volupe est & laudi liberalibus ingeniis, aliis Romanorum antiquitatibus immorari, quae tamen si ad praesentes mores referantur, non modò usum habent nullum, sed puerilesque & ridicula in pluribus reputantur: [illegible] Romanarum assidui cultores inter vetera [illegible], & historiam, rationesque iuris ex alto [illegible]?* 35

† *Nempe plerumque mentibus perniciosa opinio altissime insedit, nihil honestum esse, quod utile & quaestuosum non evadat: quasi verò & hic omnis utilitas abesset, ac non raro magno Reip. malo experiamur: dum quisque privato inhiat lucro, commune bonum & negligi & postergari hac fuentia [illegible].* 36

† *De quo genere hominum non aggravabor assiduè elegantia verba praestantissimi ICti Boetii Epponis qui sub initium praelectionis huius legis ita inquit.* Fugienda semper nobis est hominum quorundam minutorum consuetudo, qui ita vel discentium vel docentium vel respondentium vel administrantium, ut nihil præ- 37

 Sit

set pecuniis & honores illos populares & phases hoc honestissimo pulcerrimoque studio [illegible] avidissime consectentur, & jurisprudentiam quasi artem aedificatoriam mechanicam homines verè mechanici, quantumlibet juris cognitione praecellentes. Pari ratione mechanicus & ille, qui propterea tantum quod vel opibus abundet vel nobilitate vulgo praestet, juris aliarumque doctrinarum studia negligit, ut ad patrem luci inducit non ita necessitatum, cum potius contra, quanto qui & nobilior est & opulentior, tanto justius literarum genus omne studiosissimè sequi deberet, praesidium toti ac civitati adjutus.

AUCTUARIUM.

Communiter juris Saxonici interpretes filiam per nuptias patria potestate liberari tradunt, non saltem ubi actualiter & separatim cum marito a patre habitare coeperit, verum etiam aedibus mensaque ejus adhuc fruatur, ut videre est ex iis quae habent Schurff. cent. 2. consil. 3. num. 19 & seqq. Moller ad constit. Elector. part. 2. cap. 10. num. [illegible] Rauchbar. part. 2. quaest. 28. num. 24. Jacob. Schultes ad quaest. 131. Modest. Pistor. num. [illegible] part. 4. [illegible] Feid. Peinfold in addit. ad Coler. decisionem 22. num. [illegible]

libor-

Berlichius part. 2. conclus. practicab. num. 45. propter quidem hanc rationem, quod de jure Saxonico, Wann ein Mann ein Weib nimmet / so nehme er sie in sein Gewehr / und alles ihr Gut zu rechter Vormundschafft / lib. 1. Landrecht articul. 31. cui adde art. 45. in pr. & lib. 3. Land. art. 45. Unde, cum nemo nisi sui juris sub tutela vel cura esse possit, per jura vulgata, necessario sequi putant per solas nuptias, per quas ipso jure maritus fit curator legitimus, filiam patria potestate exire. Verum haec assertio licet communiter recepta, dubia videri possit, non saltem, quod in multis curatoria potestas jure Saxonico maritis competens differat à tutela vel cura juris civilis, ut ipse Moller. ad constit. Elector. 15. d. part. 2. num. 99. & seqq. non diffitetur & ex dict. constit. 15. quoque patet, videtur quoque consequentia haec Dd. non usque quaque juri communi Saxonico conveniens propter textum in lib. 1. Landrecht / artic. 11. in pr. ubi dilertè pater post mortem matris filios sub tutela habere dicitur, etiam antequam ab illo se separaverint. Quod si hoc

hoc verissimum: ex supra posita consequentia eo ipso post mortem matris suæ fiunt sui juris: quod nec dicto textui nec constitutioni Electorali, quæ actualem separationem cum annis legitimæ ætatis 21 annorum conjunctam expressè requirit conveniens est. Et ita summista dictum textum intellexit, quando inquit: Der Vater ist seiner Kinder Vormund in Sachsen recht/dieweil sie in seiner väterlichen Gewalt bleiben. ut et Zobel. id addit. in lit. B. hoc de emancipatis cum quibusdam, licet dubitabundus, intelligere videtur. Sed quia prædictum jus ex usu magis, & consuetudine, quam verborum expressione accipiendum, præstabit forte in, cum communi hac in parte transire.

DISPUTATIO SECUNDA.

Respondente

ANTONIO AUGUSTO

Jungfhern / Brunovic.

MEMBRUM I.

[illegible] de rubrica [illegible] continet nomen au-[illegible] n. 5. & seqq. & locus unde [illegible] depromptum est ostenditur n. 10.

† Sic fuerunt [illegible] seu praecogni- 1
[illegible] Lex [illegible].

† Circa eam considerandum est 2
Rubrum & Nigrum. Rubrum nihil aliud est quam caput seu Inscriptio Legis.

† *Rubricae nomen [illegible] significatione [illegible]* lib. 7. c. 7. *Caton.* de Re R. [illegible] *apud veteres titulos [illegible] hujusmodi terram rubram [illegible]* ad l. 14. de leg. [illegible] *vulgo Rubricae nomen accepit.* 3

† *Et haec [illegible] ex eo quod sequentem [illegible]* l. 2. [illegible] 4

tamen

tamen & ad inferiores [illegible] traduntur, quod ex [illegible] commentariis videre est & haud obscure [illegible] Persius.

[illegible] si quid Masurius Rubrica notavit. *Ubi praesenti lege ponitur [illegible]* ad L. [illegible] pennum.

5 † Rubrica seu Inscriptio continet nomen Auctoris & locum, unde haec lex descripta est.

Auctor [illegible] quem Paulus Q. Cervidium [illegible] in L. [illegible] §. ult. de vulg. & pup. subst. *[illegible] floruit tempore M. Antonini Philosophi Imp. [illegible] Capitol. in eius vita, is Iurisperito usus est, & cui insuper filium Commodum Iurisperitia instituendum concredidit.*

6 † *Fuit autem vir summus & prudentissimus, unde ab [illegible] Paulus & Domitio Ulpiano [illegible] Coryphaei ll. referentur [illegible]* de Excusation.

7 † *[illegible]* Instit. eod. & *Theodosio Imp. [illegible] omnium ICtorum appellatur in* l. [illegible] C. Theod. de testam. lib. 4.

8 † *[illegible] Severum, qui post [illegible] magna [illegible] imperium [illegible]. [illegible] Valent. Forster* in hist. iur. civ. [illegible]

9 † *[illegible] est [illegible] tenere & [illegible] ad [illegible] quod praeter hanc leg. [illegible] inde [illegible]*

hic

[illegible] *uno vel alter*[illegible] [illegible] l. 18 §. 1 in [illegible] [illegible] legat. l. pen. § [illegible] & ult. l. 4 [illegible] [illegible] de leg. [illegible] de alim. vel cib. leg. l. [illegible] § [illegible] & ult. [illegible] *vero v.* l. [illegible] de legat. [illegible] de instr. legat. l. [illegible] cod. & [illegible], secundum [illegible] v. [illegible] l. 2 [illegible] §. 2. [illegible] l. [illegible] de leg. [illegible] & *alibi* [illegible] [illegible] *hoc nomine cavilla*[illegible] *tos ab eo* [illegible] *ut si* [illegible] *ando Re*[illegible] [illegible] lib. [illegible] Sent. cap. [illegible] *ab* [illegible] *de*[illegible] [illegible] *quem* Scævolam [illegible] *exum.*

[illegible] *Responsorum* [illegible], *Digestorum XL.* 10 & *Regularum* [illegible] *familiæ unum,* [illegible] *publice tracta*[illegible] [illegible] *quæstionum. For*[illegible] [illegible] *à Compilatoribus* [illegible]

MEMBRUM. II.

N[illegible]

† Nigrum seu [illegible] ipse in duas 1 partes

partes dividitur. In priore de formula Galli Aquilii: in posteriori de L. Vellei tractatur.

2 † Formula Galli Aquilii consideratur in se & in Interpretatione Scævolæ. In se & secundum verba continetur in pr. h. l. quod tale est.

Scævola

Gallus sic posse institui postumos nepotes induxit:

Si filius meus vivo me morietur, tunc si quis mihi ex eo nepos, sive quæ neptis, post mortem meam in decem mensibus proximis, quibus filius meus morietur, natus nata erit, heredes sunto.

† Quod carmine heroico ita reddidit Matth. Gribald. lib. 1. de rat. stud. pag. 266.

Gallus ab [illegible] stirpis amator
[illegible] posse nepotes
[illegible]
Si [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] successor & heres.

† Orta

† *[illegible] Aquilius [illegible] Aquilius apud Romanos [illegible].* [illegible]

† *In [illegible] fuit Q. Mucius Scaevola, ut Pomponius [illegible] in l. 2. §.* post hos 41. de orig. jur. *& [illegible] ut merito [illegible] a populo Romano in [illegible] judicandi, [illegible] Val. Max.* lib. [illegible]. 4

† *[illegible] & formula* 5 *[illegible] Cicero:* Orat. pro Caecin. [illegible] edit. Gothofr. Quapropter hoc dici, nunquam ejus auctoritatem nimium valere, cujus prudentiam populus Romanus cavendo non in decipiendo perspexerit. Qui Juris Civilis rationem nunquam ab aequitate sejunxerit, qui tot annos [illegible] populo Rom. promptam expositamque praebuerit; qui ita justus & bonus Vir est, ut natura non disciplina Consultus esse videatur, ita peritus & prudens, ut ex Jure Civili non scientia solum quaedam, sed etiam bonitas nata illi videatur: Cujus tantum est ingenium, ita promptae fides, ut quicquid inde hauriat, purum liquidumque te haurire sentias, &c.

† *Idem & de dolo malo formulam Ereptricu-* 6 *lam [illegible] Cicero [illegible] lib. 3 [illegible] verba refert [illegible]* in §. 2. Inst. quib. mod. toll. oblig. & [illegible] in l. 18. [illegible] de acceptil.

† *[illegible] fuit [illegible]* 7

fuit illustratum & commentariis [illegible] plura [illegible] ap. Val. [illegible] d. l. [illegible] per tot. & Cov. [illegible] ad [illegible] 41. de [illegible] Jum. n. 1. & seqq.

8 † Constat hoc princip. subiecto & Prædicato. Subiectum sunt Nepotes Posthumi. Prædicatum, quomodo recte ab avo instituantur.

SECTIO I.

De

Requisitis Subjecti.

De subjecto h. l. eiusque requisitis [illegible] num. 1 & seqq. resolvitur dubitatio ex l. [illegible] C. de posth. hered. Inst. n. 10. [illegible] notabile subjicitur n. 13

1 † Nepotes varie respectu avi Testatoris considerantur, quorum 16. modos annotavit [illegible]

in Prot[illegible]

huc non [illegible]

2 † Subiectum itaque Aquilianæ formulæ sunt [illegible] Nepotes Posthumi.

De [illegible] institui ab omni antiquitate [illegible] dubium nullum erat [illegible] patet, [illegible] sup. disp. 1. membr. 2. sect. 2. num. 1. [illegible] & quæ [illegible] profert [illegible]

3 † II. Nepotes, quorum pater tempore testamenti adhuc superstes est.

Si enim filius iam si [illegible] sublatus: differentia nulla esse videbatur inter filium & nepotem hunc [illegible] postumum, quem natum certum est non in potestate filium, sed & primo gradu familiae avi, si non natura saltem fictione & repraesentationis iure exstiturum esse. Ergo quemadmodum ante [illegible] propter certitudinem [illegible] loqua[illegible] filius, ita & propter eandem hic nepos [illegible] poterat.

† *[illegible] non posset non [illegible]* qui ad §. 4 4
posthumorum I. de exhered. lib. num 7 *formulam hanc ad tales quoque nepotes referre conatur, quem tamen non modo [illegible] formula ipsa, quae disserte filii tempore testamenti superstitis mentionem facit, sed & [illegible] paulò post subiicienda.*

† III. Nepotes, quorum pater tem- 5
pore testamenti superstes est in potestate Testatoris.

† *Ex Emancipato enim conceptus & natus* 6
alienus est Testatori §. posthumo 26. I. de legat. *Ergo ad hanc formulam, quae de suis saltem loquitur, & propter metum ruptionis testamentorum, quae in hoc plane cessat, concepta est, non pertinet.*

† IV. Nepotes, quorum pater ante 7
Testatorem praedefunctus est.

† *Alias enim si avo praemoreretur, nepos hic* 8
non modo suus non esset per filium (patrem suum qui in primo gradu est) exclusus, sed [illegible]

[illegible]

9 † V. Nepotes, qui post mortem de[illegible] avi nascuntur.

10 † *[illegible] quod præ[illegible] testamentum [illegible] quod [illegible] propter [illegible] testamentum [illegible]*

11 † *[illegible] si in vita testatoris nepos [illegible] nascatur, [illegible] non ex formul[illegible] Galli, saltem [illegible] constitutione [illegible]* in l. fin. C. de post. hered. instit. *quæ posthumum ut nascitu- rum institui [illegible] posthum[illegible] post mortem [illegible]*

12 † *[illegible] spectu [illegible] in for- [illegible] temporis vi- tæ; sed [illegible] de propria [illegible] intra* 10. *men- ses a morte [illegible] nascatur. [illegible] clusionem [illegible] posset. [illegible] [illegible]*

† Not[illegible]

† Non autem per d. l. fin. l. 10. b. t. abrogata [illegible] 13
[illegible].

† [illegible] de nepotibus dicta sunt, [illegible] 14
[illegible] quoque [illegible] ex filio. Unde [illegible]
[illegible]

† [illegible] 15
[illegible] l.
[illegible] de V. S. [illegible]
[illegible] Neptū veniat, §. fui. [illegible]
de her. qual. & diff. [illegible] tamen [illegible] attento
[illegible] & de nepte voluit [illegible], & ita li-
[illegible] hominum [illegible] & [illegible]
[illegible] & se-
quitur [illegible] num. 59.

† [illegible] 16
[illegible] & infant.
[illegible] operantur.

† Ridiculus autem & pene impius hic est Iason. 17
[illegible] superfluum illud ver-
bum esse [illegible], ex falso
[illegible] in lege nova &
[illegible].

SECTIO II.

DE

Rationibus dubitandi.

De [illegible] dubitan-
di [illegible]
ipsius [illegible]
[illegible] De secunda [illegible]
[illegible].

1 † [illegible] huius formulae est propter testamentorum conservationem [illegible] medio facienda.

2 † Adversus eam duplex parata est ratio dubitandi & totuplex pro contrario decidendi.

3 † Prior dubitandi ratio est, quia posthumum tempore Gallum antecedenti [illegible] posteriori quae eum sequentia respicit.

4 † Prior vel institutionem ipsam vel modum instituendi concernit.

5 † *Institutio ipsa [illegible] esse, non quidem, quod in posthumi alieni sint, ut Communis Schola asserit, vide quae contra hanc sententiam diximus late* disp. 1. membr. 1. Sect. 5. per tot. *sed quod [illegible] nascituri, sed [illegible] heredes futuri sint.*

6 † *Unde licet [illegible] incertitudo [illegible] ratione [illegible] non obesset, non tamen [illegible] ubi ea geminata militat & tanquam fortior omnem aliam rationem [illegible] vel rumpendi testamenti vel similem excludit.*

7 † *Cum enim iurisprudentes institutionem posthumorum [illegible] quorum pater iam mortuus [illegible] putarunt. Nempe quod [illegible] quandocunque nascituros & suos heredes & testamenti [illegible]*

v.d.disp

t. d. disp. memb. 2. sect. 2. num. 14. *Ergo quia hi posthumi tales non sunt, nec illorum institutio [illegible] ICtorum tenorum esse videri potuit.*

† Modus instituendi videbatur nullus sufficere: *non simplex; quia nec solus institui poterat nepos hic, patre vel praeterito quod patet, vel exheredato, quod non minus clarum est ex dicendis ad §. In omnib. 10. h. l. Nec una cum patre quia tale [illegible] iure fuit: quia partes [illegible] nec fieri nec [illegible] familiae herciscundae locum habere potest.* 8

† *Non sub conditione: vel quia posthumi si instituti debent simpliciter & nominatim instituendi sunt,* §. 1. I. de exhered. lib. *quod sub conditione non recte expeditur* l. 1. §. 4. de V. O. *vel, quia sum heres sub conditione [illegible] post mortem suam nascitur [illegible] in testamento [illegible]*, l. 4. l. 6. §. 1. de hered. instit. l. 86. §. 1. l. 28. de Cond. & dem. l. ult. de cond. instit. 9

† Posterior ratio dubitandi est, quod moriente in vita testatoris filio institutio eiusdem in causam caduci vertatur, adeoque hereditas non ad nepotem sed ad fiscum deferatur. 10

l. un. §. 2. & ea autem C. de cad. toll. *Vlp.* in frag. t. 17. in pr. *Ergo Gallus Aquilius maiorum testamentorum [illegible], quod [illegible] & in causam caduci devoluturum erat, [illegible]* arg. l. 129. post defectum autem de [illegible] de leg. 2.

Sectio VI.

De

Rationibus decidendi.

[illegible]

1 † [illegible] rationibus non obstantibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habilitatem [illegible] 2. sect. 3. num. 11. [illegible] quod non simpliciter sed sub conditione & ordine quasi [illegible] [illegible] [illegible] temporis [illegible].

2 † Unde non obstant rationes dubitandi.

3 † Non Priores [illegible] hoc [illegible] ut posthumus [illegible] [illegible] [illegible] est institui posse.

4 † Non Posteriores, vel quia [illegible] parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Posthumus [illegible] [illegible] [illegible]

& de

& dict. & de bon. [illegible] *annullari possit* [illegible]

[illegible]

† [illegible] *herede* 5

[illegible]

† *Quod si* [illegible] *& nomina-* 6

[illegible] *conditionalem* [illegible]

† [illegible] Dubi- 7
[illegible] *Lex de Caducis* [illegible]

† [illegible] *Lex Papia Poppæa de Caducis* 8
hereditatibus [illegible] *sub Augusto augendi* [illegible] *inter Pompejū & Cæsarem* [illegible] *Tacit.* lib. 3 annal.

† [illegible] *Lex Papia* [illegible] *Prompotis-* 9
[illegible] *& in li-* [illegible] *gra-* [illegible] *legem Papiam* [illegible] *in* [illegible] *cum lex C. de caduc. toll.* [illegible] 19.

† Sed licet hactenus Veteres DD. 10
[illegible]

[illegible]

hac dubitatione variaverint, ut Alciat. in l. [illegible] *ad* [illegible] *& Cuiac. lib. 2. obs. c. 23. ostendunt. Tamen* [illegible] *Respondens* [illegible] *, difficultatem* [illegible] *longe maior, per quam Galli hoc* [illegible] *nullum & ridiculum* [illegible]

11 † *Licet enim hoc passu hereditas caducam* [illegible] *testamentum tamen* [illegible] *quo filius heres institutus ante patrem* [illegible] *decessit,* [illegible] *sit, & dum moriente testatore nemo heres ex eo testamento sit destitutum* [illegible] *Institut. quib. mod. test. infirm. §. 2. l.* [illegible] *de hered.* [illegible] *Unde quidem* [illegible]

12 † [illegible] *necessario ante mortem* [illegible] *nisi* [illegible] *&* [illegible] *in formula proposita caveretur, post mortem eiusdem per postumum rumpatur* [illegible] *Galli Angelo necessario ante mortem* [illegible] *testamentum* [illegible] *non nisi* [illegible] *formula proposita caveretur post mortem per postumum rumpatur.*

13 † *Maior propositio vera est* [illegible] *post defectum* [illegible]

14 † *Minor* [illegible] *quia formula Galli locum non habet, nisi quando filius institutus ante patrem testatorem decessit,* [illegible] *post mortem natus* [illegible] *non* [illegible] *esse testamentum aut aliquid amplius reperiri, quod postumus* [illegible]

15 † *Nec placet. Vel formulam hanc ita accipiendam, quando filius heres sit* [illegible] *per quem testamentum* [illegible] *, ut Bald. & Angel.* [illegible]

lunt.

tunt. † Tum quia hoc est divinatorium, tum 16
quia alias filius hoc in casu exhæredari posset contra
tra elegantem § In omnib. fo. h. l. ubi consilio
hoc deducimus. Vel principaliter intentionem Gab- 17
li non fuisse favorem testamenti, ut rumpa-
tur, sed posthumorum institutionem, ut ibi. imo.
la hic n. 10. † Tum quia hoc est contra d. § 5. 18
6. & per totam legem, ubi quindecim verbum
rumpendi secundo sensu invenitur. Ego
ad infinitum, tum quia posthumus utilius esset,
si præteriti testamentum rumperetur, & ita ab in-
testato sine onere legatorum & fidei commissorum
succederent. † Vel posthumum non tam nati- 19
vitate quam potius conceptione ad quam nativi-
tas retrotrahitur, quo tempore filius adhuc in vi-
vis sit testamentum... mul-
tis hoc probat ... Gaspa hic n. 124.
† Tum quia tempore conceptionis suus fingi ne- 20
quit a patre suo, qui tum adhuc superest, exclusus,
Ergo, nec rumpere: tum quod hac ratione posthu-
mus hic non tam agnatione quod tamen continge-
re debet in hac formula, quam potius successione
in locum filii... suo fieret.

† Verum utraque ... vel si retrotractioni 21
locus sit ... ad instans, quo filius moritur,
ut tum quasi ... succedat nepos & re-
præsentationis ... suus heres ex-
istat, agnationeque hoc testamentum, quod usque ad
eam subsistisse videtur, rumpat. † Vel potius 22
hoc unice ... fuisse per institutionem
huiusmodi posthumorum testamentum ... quo
modo

[illegible] per [illegible] mortem [illegible] sit per [illegible] [illegible] substantiam

23 *[illegible]. ¶ Nam [illegible] per mortem suam testamentum [illegible] sed etiam antequam [illegible] testamentum [illegible] [illegible].*

24 *¶ [illegible] substantiam [illegible] [illegible] testamentum [illegible] per substantiam [illegible] testamentum hoc a morte [illegible] substantiam [illegible].*

25 *¶ Quamvis itaque [illegible] [illegible] [illegible].*

26 *¶ [illegible] testamentum [illegible] verbum [illegible] mortem [illegible]*

27 *[illegible]. Vel [illegible] debent.*

† Atq; ita sine [illegible] difficultatem [illegible] 27
& quoq; videtur [illegible] in l. [illegible] de posthu. hered. instituen. [illegible] n. 11. & 12. [illegible] doctissimum Virum Baccium [illegible] ad hoc [illegible] nu. 9. & 10.

† [illegible] aliquid [illegible] ad hec 28
[illegible]

Sectio IV.

An in formula Galli Aquilii institutio filii necessaria sit?

[illegible] ponitur, n. [illegible] & seqq. [illegible] requiri late [illegible] n. 21. [illegible] argumentis respondetur n. 28. usque ad finem.

† *Quæstio hæc dupliciter intelligi potest vel de* 1
necessitate expressæ [illegible] per verba civilia Filius heres esto, *secundo vel de necessitate taci-* *te [illegible] verbis [illegible]* Filius meus vivo me moriatur, *[illegible]*.

† *Circa [illegible] potentia* al- 2
[illegible] Ca- stren. [illegible] ad consuet. Taur[illegible] gl. 3. *quod [illegible] ab [illegible]* Co- [illegible]

S v.n.9

§. 5. n. 9. de collat. quod in testamento institutus [illegible]. 3 Utraque vero testamentum sub-
4 sistere, [illegible] non est dubium. 3 Prior [illegible], quod et si heredes testamento filius non sit, tamen in effectu ad hoc ut testamentum præteritione sua non evertatur, institutum videri, dum eundem jure suo Pater ab intestato capere hereditatem concedit. Adeoque casum hunc esse similarem, quo [illegible] ab intestato testamentario heredi præferatur. Bartol. colligit d. l. Confer. M. Salamon. in parall. ad h. t. fol. 7. fac. 2. lit. D.
5 Prior hæc sententia à Bartol. probatur: cum quod hoc casu nulla filio injuria inferatur, quæ sola causa sit ob quam præteritione testamentum annulletur. Nov. 115. cap. 3. §. hæc autem disposuimus; tum quod lex ita. Si quis ab Intestato successurus heres esse voluerit, instituere permittat. l. 8. [illegible] de hered. inst. tum quod ab intestato [illegible] voluntate succedere dicatur
6 arg. l. 2. 8. [illegible] de jur. Codic. 7 Posterior [illegible], tum quod ultimæ voluntates defunctorum adjuvandæ non præteritione, ubi vel tacitè [illegible] testamentum repugnet, promovendæ sint arg. l. 25. §. 1. [illegible] C. de inoff. test. l. 8. §. interdum de [illegible] l. fin. C. de posth. l. 2. § item Varus de aqu. pluv. tum quod diserte ab Africano in l. 33. [illegible] de vulg. & pup. subst. [illegible] hanc formulam Galli filium institutum esse scriptum [illegible]; tum quod in testamento secundum formulam Galli [illegible] gradus heredum esse dicantur in l. 29. de hered. inst. Ergo ut hæc [illegible]

præfe-

sit, filium in primo gradu institutum esse [illegible]

† *Verum est* [illegible] *effectu* [illegible] 7
[illegible] *tamen in* [illegible] *ex tacita vo-*
luntate testatoris [illegible] *concordant.*

† *Unde* [illegible] *in specie* [illegible]*,& 8*
contrariam,quam [illegible] *a & expressa* [illegible] *e-*
quirerent [illegible] *volendum* [illegible]
quæ in conditione a testatore prolata fuerat,
dispositione [illegible] *Hoc enim con-*
cesso [illegible] *contraria* [illegible] *subsistere possunt; ita*
eo negato nullo negotio destruuntur.

† *Est autem* [illegible] *quæstio vetus & iam olim in-* 9
ter . *Pegas.* & *Aristonem* l. ex facto 19. de hered.
inst. [illegible] de substit. c.
12. [illegible] de vulg.
subst.n. [illegible] *quorum ille* [illegible]
cire [illegible] *hic non item esse putavit*

† *Quæ posterior sententia contra Pegasum uti* 10
obtinuit & communiter recepta est,per ea quæ tra-
dit Cephalus *conf.* [illegible] n. 17 & 21. *Covarr.* ad
d.cap.Raynutius [illegible] n. 2. *Gomez* [illegible] *Var. Resol.* 3.
[illegible] non obstantib. *Goveau.* 2. Var.
lect. [illegible] *ita diserte proba-*
tur [illegible] facto 19. de hered. inst. l. 8. si quis
om. caus. test.

† *Conditio enim nihil aliud est quam privatio* 11
[illegible]
qui [illegible] *adscripta,*
[illegible] *vel*
[illegible] *fuisse* [illegible] † [illegible] 12
[illegible] *est* [illegible]
illum

[illegible] obstare, haere videatur [illegible] ant. [illegible] pragm. [illegible]

23 [illegible] *[illegible] debere [illegible], ubi [illegible] quo [illegible] stitutus erat [illegible] liberos, [illegible] non [illegible] sed [illegible] [illegible] subsistit [illegible] frater, [illegible] ante [illegible] decedente [illegible]; [illegible]* dente [illegible] non [illegible] tuens totum heredem [illegible] substituto [illegible] & [illegible].

24 *[illegible] Respondetur [illegible] non ex [illegible] sed ab intestato [illegible]. Vel quod & successio legitima tacita quadam voluntate defuncti deferri videatur,* arg. d. l. 8. § 1. de Jur. Codic. *quæ [illegible] esse* Responsio *ad posteriorem opinionem;* vel potius, *quia ex ipso [illegible] Bartoli [illegible] posse [illegible] suo testamento, si illos a [illegible] non facit [illegible] illum [illegible] non [illegible] sam [illegible] solitis [illegible] locum [illegible] appositæ [illegible] debere [illegible] & ita [illegible] succeptum [illegible] ex frater substitutus [illegible] dare [illegible] admirabiliter [illegible]* non [illegible] fratrem solum heredem (*ex testamento*) [illegible] substitutus, sed & ejus liberos, *ab intestato successuros.* Confer [illegible] Treutl. disp. [illegible] ch. [illegible] Illud difficile [illegible] [illegible] huc [illegible].

[illegible]

† Non [illegible] hanc assertionem [illegible] 15
[illegible] ad hoc pr. num. [illegible]
[illegible] *de quo* d. l. ex
facto de hered. instit. [illegible] *v. in filio*
& herede [illegible] *vides va-*
riationem & fluctuationem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] d. l. 82. de hered. instit. [illegible]
de [illegible] in 2. part. rep. [illegible] Raynaldus fol.
[illegible] n. 23. *Iul. Clar.* l. 3. Recept. sent. §. testamen-
tum. quæst. [illegible] num. [illegible] in Sent. Iur.
lib. [illegible] *statuunt.* † *Nam opinio al-* 16
[illegible] in omnib.
[illegible]
[illegible]
e [illegible] *esse diserte*
scribit. *At qui cautela* [illegible] *esset, si ex con-*
ditione illa, si filius me vivo, &c. *quæ perpetua*
formula Galliæ est [illegible] *induceretur? de quo*
inf. pluribus dicemus.

† [illegible] d. l. 82. de hered. inst. *sub* 17
[illegible] legitimi [illegible] ab intestato ve-
nientes [illegible] *valet, inde*
[illegible] *cognatus non*
[illegible] *here-*
[illegible] † *Non enim* [illegible] *gradu he-* 18
redem [illegible] *vocant,*
in primo gradu sub conditione [illegible]
[illegible] l. [illegible]
[illegible] de acquir. hered. [illegible]

 iciol.

[illegible] sed his non obstantibus [illegible] nominationes [illegible].

19 [illegible] II. hanc electionem [illegible] de iure novo & communi [illegible] substitutionem fidei commissariam [illegible] substitutionem [illegible] fundamentum [illegible] l. quoniam 17. C. de testam. [illegible] instituendum [illegible] & quod [illegible] & voluntate testatoris

20 conjecturis [illegible] § [illegible] & [illegible] verba [illegible] non esse in substitutionem [illegible] sed verborum solummodo solennitatem & distinctionem tollit. Nempe hoc in posterum verbis quibuscunque sive directis & imperativis, quae olim precise necessaria [illegible] l. 1. § 3. [illegible] de heredibus instituendis [illegible] l. [illegible] de vulg. substit. legitime [illegible] de testam. dicebantur [illegible] ubi [illegible] heredes instituere [illegible] directe [illegible] quam [illegible] valeat & subsistat [illegible] & dispositio [illegible] & voluntas testatoris expresse declaratur [illegible] circa fin.

21 § [illegible] praesuppositis [illegible] valet [illegible] in formula Galli & expressam [illegible] rem esse [illegible] glos. ad hoc princip. [illegible] Rep. [illegible] in princ. de [illegible]

[illegible]

[illegible] Mantica l. 4. de con-
[illegible]
[illegible]
[illegible] Gilkenius [illegible] &
alii [illegible]

¶ 11. Quod Gallus non curat [illegible] solum 23
[illegible] post mor-
[illegible] fit [illegible]
[illegible] refertur for-
mulæ, [illegible] natos insti-
tuendi [illegible] anti-
quo l. 20. [illegible] præ-
supponit. [illegible] intentionem
[illegible] omnes ubi
DD. de rub. [illegible]

¶ [illegible] contra 24
opinionem [illegible] Galli fuit hac
una [illegible] horum ne-
potum [illegible] formulam
hanc [illegible] quorsum
[illegible] ab intestato
[illegible] hæres non sit
ex testamento [illegible] est,
quod [illegible] propo-
[illegible] est,
[illegible]
[illegible] hac
causa [illegible]
testamento [illegible]
morte testatoris [illegible]
[illegible] &

[illegible] qui [illegible] & [illegible] qui sub conditione [illegible] quoque [illegible] hac [illegible].

25 † [illegible]. *Contra eandem sententiam [illegible] lege [illegible]. G. & filius [illegible] partem [illegible] qui [illegible] si [illegible] idem, quod in conditione [illegible] nepote [illegible] institutum [illegible] sequitur nepotem in conditione [illegible] filio [illegible] parte sui [illegible] testamentum rumpere [illegible] consequentia est: quod [illegible] instituendum esse [illegible] post legem [illegible]* §. 13. & §. 15. *[illegible] testamentum non rumperet. At consequens est falsum & contra d.* §. 4. *ubi tum demum testamentum & institutionem pronepotis subsistat, ubi nepos ante filium decessit.*

26 *Ergo & antecedens.* † *[illegible] ipsum [illegible] do [illegible] formula [illegible] testamentum [illegible] posse [illegible] facit.*

27 † [illegible]. *[illegible] in omnibus [illegible] l. ubi in [illegible] filium vel ex parte instituendum esse [illegible] quem Æmil. Ferret. [illegible] sententia quam [illegible] sequitur [illegible] quia aut [illegible] & [illegible] Dissensum considerare [illegible] quaestio [illegible] crescat [illegible].*

28 † [illegible] *pro hac sententia* l. [illegible] vulg. & pup. [illegible] *ubi secundum*

cundum testamentum [illegible] *testatore ita factum* si vivo se filius decessit, *superius non rumpit*, *quia secundum non valet in quo filius praeteritus est. Quidquid tamen* [illegible] *Bart.* [illegible] *at* [illegible], ad l. [illegible].

† *Non iuvat* [illegible] *quod* 29 *hic filio nulla iniuria inferatur.*

† [illegible] *factum* [illegible] *filio quod* 30 *praeteritus* [illegible] *honorabili institutione* l. 5. § 6. de leg. praestand. l. 26. si quis om. caus. test. [illegible] *testamenti* [illegible] *sui heredis non tam pen-* 31 *dere ex aliqua* [illegible] *quam potius ex forma & solemnitate testandi* arg. l. [illegible] cum similibus *quae ad* [illegible] *intro-ducta sunt* [illegible] de reb. eorum qui sub tut. [illegible] *nec si filio ab initio consentiat praeteritioni, testamentum* [illegible] *est* arg. l. 32. de her. inst. l. pen. de R. I. l. ult. inf. C. com. praed. [illegible] *de Imol.* in l. filio praeterito de iniust. rupt. irrit. n. 60. *Clar.* d. §. testamentum quaest. 4. n. 3.

† III. *Quia* [illegible], *quo casu in* 32 [illegible] *testamentum* [illegible] arg. l. 25. §. [illegible] *& quando* [illegible] *damnosa*, [illegible] fol. 10. sec. 2. [illegible]

† *Non obstat* [illegible] de hered. instit. *tam e-* 33 *nim supra* [illegible] *substitutionem* [illegible] *quod*

 obser-

obseruasse [illegible] Salomon [illegible] Gradian, Soldsheth [illegible] [illegible]
34 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quandoquidem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] leg. cui [illegible] de bon. poss. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

35 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & fidei commissa ab Intestato [illegible] a sunt, quo respectu [illegible] intelliguntur [illegible] [illegible] ut fidei commissa valeant. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
36 sint. [illegible] [illegible] superius [illegible] [illegible]. Ad [illegible]; quod illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & fundamentum testamenti nullum est. Confer quæ hanc in rem [illegible] [illegible] Dn. [illegible] enucl. cap. [illegible] 3 [illegible] de
37 vulg. [illegible]. [illegible] [illegible] ad [illegible] formulam Gallr. [illegible] [illegible] [illegible] nem & [illegible] [illegible] [illegible] & non
38 præbuerimus, [illegible] [illegible]. [illegible] obstat [illegible] [illegible] [illegible] in hac formula duo [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible]

[illegible]

ducere, ut filius non [illegible] per verba conditionalia [illegible] constitui. † Porro quia & 39
in illa dispositione [illegible] ex mente eiusdem & quæ hactenus pro ea adduximus accipienda sunt, [illegible] quod [illegible] in d. l. 27. Iuliani [illegible] ex professo agitur in forma [illegible] filius substitutus intelligatur [illegible] hærede [illegible] admittendus sit, dominere. † [illegible] 40
[illegible] admittendum [illegible] gradum [illegible] est filium [illegible] substitutum supponere, [illegible] ipsi superstes sit, [illegible] institutio deficit, primo [illegible] & [illegible] 13. C. de cad. toll. [illegible] per defectum conditionis [illegible].

† Contrarium tamen [illegible] 41
in illa [illegible] simul ad hæreditatem [illegible] quæst. seq. plurib. [illegible] quæstio est, [illegible] argumentum [illegible] sententiam [illegible] Menochin. ad d. [illegible] n. 266.
† [illegible] huiusmodi testa- 42
[illegible] ad quam pertinet l. [illegible] § [illegible] l. 1. ad [illegible] legit. [illegible] & quod [illegible] num. 76. v. [illegible] Diff. [illegible] lib. [illegible] error. pragm. [illegible]

Sectio V.

An nepos posthumus in hac parte monstruosus: & cur formula generalis substitutionis non suf-[illegible]?

Refertur [illegible] antiquorum & recentiorum [illegible] n. 1. [illegible] n. 2. [illegible] n. [illegible] seqq. [illegible] n. [illegible]

1 † *Substitui Nepotem in formula Galli Aquilij communis est DD. antiquorum assertio ut videre est ex iis quæ tradit* gl. h. in verbo posse. *Raph. Cum.* ad hoc pr. n. 3. [illegible] col. 12. & alii. *Quibus neoterici graviter* [illegible] 16. *& clarius Tract.* [illegible] ad l. 33. §. fin. de vulg. [illegible] *Bald.* [illegible]

2 † *Multi autem* [illegible] *non simpliciter falsa esse* [illegible] *patebit; si prius disquiramus, num ad substitutionem inducendam non solùm requiratur ut plures sint gradus, verùm etiam ut per mortem testatoris alicui prius scripto*

3 *hereditas sit delata?* † *Ita sane volunt Gov. & Cujac.* [illegible] *& novissime Andr. Gerhard.* disp. 4. de testam. th. 8. *Schilferd.* lib. 3. tit. 17 quæst. 1.

4 † *Verum quod vulgarem substitutionem attinet, ad quam solam respicienda esset institutio nepo-*

[illegible]

[illegible] posthumi [illegible] genere substitutionis formula si heres non erit, [illegible]. *At quocunque casu [illegible] dicta formula [illegible] referri, illa quoque omnes [illegible] substitutionem vulgarem pertinebunt. At non [illegible] tem ad casum delatæ & postmodo repudiatæ hereditatis [illegible] [illegible] vivo testatore deceßit referetur. Ergo [illegible] 5 quia illa verba* si heres non erit *in [illegible] substitutionem generalia sunt, & non solùm casum* voluntatis, si heres esse noluerit, *sed & impotentiæ*, si non potuerit, *cum omnibus individuis*, si præmortuus, si deportatus sit, *comprehendunt, quæ sententia communis est, ut testatur Nicolaus [illegible]* cent. 1. de substit. quæst. [illegible] n. 3.

† *Hic* [illegible] *in [illegible] textum expreßi* in l. 6 [illegible] §. [illegible] de vulg. [illegible] *substitutum eisdem non solum deferri portionem præmorientis ante testatorem heredis, cui fuerat substitutus, verum etiam [illegible] accrescendi in portione præmorientis alterius coheredis, qui substituto carebat. Similiter [illegible] in* l. [illegible] de vulg. subst. l. [illegible] §. à primo 5. [illegible] l. [illegible] de bon. lib. l. [illegible] §. [illegible] ibi. *filia cùm adhuc impubes [illegible] vivo patre deceßit & ex substitutione* [illegible] de fideic. libert.

† *Ille. Quia caducorum [illegible] ut fiant substi-* 7 *tutiones maximè [illegible] sunt.* [illegible] d & [illegible] C. de Caduc. toll. *At [illegible] quæ vivo testatore [illegible] heredum [illegible] in causa caduci erant* [illegible] vel vivo. *Ergo vel maximè substitutiones locum habent [illegible] hereditas [illegible] delata non [illegible]* † *11 [illegible] sen-* 8

H [illegible] *tentiâ*

[illegible] pupillis [illegible] vel [illegible] vulg. [illegible] substitutionem [illegible] [illegible] substitutus [illegible] [illegible] per [illegible] substi[illegible] tunc sentiret [illegible] ipse [illegible] nec substitutus [illegible] tempore [illegible] opera[illegible] Domin. l. [illegible] Com. [illegible] Carol. dec. [illegible] vero [illegible] [illegible] substitutionem [illegible] [illegible] quam [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod & [illegible] [illegible] [illegible] approbat [illegible] l. 39. § [illegible] de vulg. subst. ad hoc alle-

9 gando [illegible] Bartol. in l. [illegible] de vulg. substit. [illegible] Iason in l. 39. § [illegible] [illegible] [illegible] de substit. [illegible] vulg. [illegible]

10 [illegible] substitutio[illegible] [illegible] per verba [illegible] [illegible] per verba, Sine [illegible] & here: [illegible] non potuit, [illegible] Rap. Cum[illegible] ad l. & quis [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] apparet quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] substitutione [illegible] [illegible] substit[illegible]

Nunc

[illegible] 11

[illegible] 12

[illegible] inst. 13

[illegible] manifestè

[illegible] instituto 14

[illegible] gradu [illegible] quam- [illegible] institu- [illegible] acci- [illegible] l. 69. [illegible] de hered. [illegible] 15

[illegible] Hoc [illegible]

[illegible] *quam [illegible]*

26 [illegible] † *At [illegible]* [illegible] *substitutionis* [illegible] *vel* [illegible] *&* [illegible] *vel* [illegible] [illegible] [illegible] *vel* [illegible] [illegible] *substitutionis* [illegible] *quod* [illegible] [illegible] *&* [illegible] *quod* [illegible] [illegible] [illegible] *Galli* [illegible]

27 † [illegible] *respondeo id* [illegible] *vel hoc falsum esse* [illegible] d. l. [illegible] §. [illegible] de [illegible] liber. *ubi hoc in casu* [illegible] ex substitutione [illegible] *vel quia* [illegible] *idem de* [illegible] l. [illegible] §. [illegible] de cond. [illegible] de vulg. subst. l. [illegible]

28 §. [illegible] † [illegible] *Respondeo, quia* [illegible] *verba* [illegible] *casum* [illegible] *falsam* [illegible] *substitutionem ad* [illegible] [illegible] *Hoc* [illegible] [illegible] arg. l. [illegible] §. [illegible] de vulg. subst. *ubi ad* [illegible] *substitutio* [illegible] Si [illegible] tor nullus est, [illegible] *non nisi vere* [illegible]

29 [illegible] † *Illud autem* [illegible] *quod* [illegible] *in hac* [illegible] *&* [illegible]

30 † *Vel* [illegible] *quod* [illegible] [illegible] *substituendi nihil* [illegible]

[illegible]

ctetur, vel quod unica substitutio sit institutioque [illegible] [illegible] [illegible] stitutionis nomen pro substitutione ponit in l. 25. de lib. & posth. [illegible] in pr. inst. de vulg. subst.

† Unde ir difficile est, cur hic [illegible] substitutus 21 dicatur [illegible] communem formulam substitutionis non adhibuerit, sed peculiarem in mortis filij casum conceptam proposuerit. ‡ Respondeo 22 Gallum testamentum [illegible] hac sua formula studuisse. Ergo eandem quoque sic concipere voluit, ut intentioni sua usquequaque respondere posset. Quod alia ratione fieri non potuit, quam si casus mortis vel [illegible] testatore exprimatur, per quem filius in primo gradu deficeret & ita substitutioni [illegible] locum faceret. ‡ Nam si ge- 23 nerali formula substitutionis: Si filius heres non erit, posthumus heres esto, usus fuisset, evenire potuisset, ut nepos natus praeteriretur & testamentum rumperetur, si forte filius, ex quo hic nepos conceptus, vivo patre post testamentum emancipatus foret & patri testatori superstes permaneret. Tunc enim, quia mutatio personae institutionem non vitiat, [illegible] l. 18. de inj. rupt. testam. [illegible] de hered. inst. [illegible] Costa ad d. §. Et quid si [illegible] permaneret & ita substitutum [illegible] non nisi ubi filius heres non erit, [illegible] recte [illegible] in secundo [illegible] [illegible] [illegible] lib. [illegible]

Sectio VI.

An et quomodo partus legitimus [illegible] [illegible]?

[illegible]

1 [illegible] pat[illegible] G[illegible] L. [illegible] lib. [illegible] n[illegible]

Si qua [illegible] post viri mortem in mensibus X proximis pareret, qui[illegible] ea [illegible] suus suusque in viri familia heres esset.

2 V. [illegible] [illegible] in l. [illegible] de suis & legit. hered. [illegible] Nov. [illegible] [illegible]

3 [illegible] quæstio.

quæstionis resolutione, videndum erit de [illegible] [illegible] *partus illegitimi* [illegible] [illegible] *tempore quàm decem men-* [illegible] [illegible] *De* [illegible] [illegible] [illegible] *computationis mensium* [illegible]

5 *Computatio* [illegible] *duplex, alia singularum* 5 *mensium* [illegible] 6 *Singuli* [illegible] 6 [illegible]

† *N*[illegible] [illegible] *temporis quo Lu-* 7 *na* [illegible] [illegible] *ad eundem pun-* *ctum* [illegible] *Luna à* [illegible] *cum Sole* [illegible] 8 [illegible] *vulgo* [illegible] [illegible] [illegible] *seu appellatione.* [illegible]

† *Civiliter computantur menses pro ratione* 9 *& institutis* [illegible] *Quod apud Romanos* [illegible]

† [illegible] *dies conventione-* 10 [illegible] *quod* [illegible] *hodie utuntur.*

† [illegible] *computationes.* 11

[illegible] Menses hic non intelligi Civiles Julianos nec Gregorianos, *quod mani-festo argumento patet. Quando enim sexto mense* [illegible] *de* [illegible] *&* [illegible] *di-*

xit

[illegible] quæst. [illegible] p. [illegible] n. 25. [illegible] autoritate Hippo- [illegible] quem [illegible] in [illegible] [illegible] Hippocr. [illegible] 185. [illegible] [illegible] tempore editum [illegible] [illegible] [illegible] in Calendario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] juncta à Calend. Martii [illegible] Augusti [illegible] ad lib. [illegible] Paulus [illegible] septimo mense [illegible] post [illegible] numero 10.

12 † Quanam [illegible] dem supponatur in l. [illegible] hominis [illegible] d. lib. 4. [illegible] partum septimo mense natum justum reputat, manifestum est [illegible] menses taliter [illegible] Justinianum [illegible] de decimestri partu agit d. L. sup. pr. ll. [illegible]

13 † Quod [illegible] longè [illegible] tò [illegible]

14 † [illegible] intelligendos hic esse menses civiles æquales [illegible] diebus in unumquemque computatis, quod probat [illegible]

15 † [illegible] d. l. [illegible] sententia ICtorum, qui tot dies singulis mensibus [illegible] & autoritate ipsius Hippocratis, qui alibi in lib. [illegible] Epid. [illegible] sect. 2 [illegible]

16 [illegible] mensibus putat. † [illegible] Constat [illegible] frequenti usu [illegible] arg. [illegible] 30. dies & [illegible] 60 dies [illegible] C. de jur. delib. l. 101. de R. [illegible] ad l. Jul. de adulter. [illegible] §. 10.

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Descen[illegible] [illegible]
[illegible] *[illegible]* [illegible]
[illegible] [illegible] quam [illegible]
præferat. Dextrum [illegible] [illegible]
[illegible] hic perpetuò [illegible].

[illegible]

21 *[illegible]*

21 ¶ Terminum à quo [illegible] *aliquo est,* *[illegible]* [illegible] *tum vero Magno Salomon.* ibid. v. 26. & *[illegible]* [illegible] *uti Philosophi & Medici &* [illegible] [illegible] [illegible]

23 quæ [illegible] ¶ [illegible] *[illegible]* *[illegible]* & *[illegible]* [illegible] *apud [illegible]* lib. [illegible] *[illegible]* lib. [illegible]

24 in [illegible] *[illegible]* ¶ *Dei [illegible]* *[illegible] est & [illegible]* *[illegible]*

[illegible]

[illegible] pulmo [illegible] a conceptione [illegible] *[illegible] paulu-lum [illegible] per [illegible]* 44

[illegible] & [illegible] 45 *[illegible] possibile [illegible] quod hoc [illegible] quod impossibile [illegible]* 46 *[illegible] possit [illegible] conceptione [illegible] morte [illegible]* 47 *[illegible] morte [illegible] & [illegible] Sa-lomone [illegible] secundo.*

[illegible] & [illegible] 48 *[illegible] confu-[illegible] tempo-re [illegible] legunatur, [illegible] vero [illegible]* 49 *[illegible] & [illegible]*

[illegible]

MEMBRUM III.

De Inscriptione [illegible]

[illegible]

[illegible]

S[illegible] Galli, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] vel [illegible] vel per [illegible]

[illegible] Galli [illegible] in [illegible]

[illegible]

§. I.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

MEMBRUM III.

De Interpretatione [illegible]

[illegible]

Sic [illegible] 1
[illegible]
[illegible]

[illegible] 2
[illegible]
[illegible]

Extenditur vel directe vel per consequentiam. 3

[illegible] vel in 4
[illegible]

[illegible] 5
[illegible]

§. II.

[illegible]

Q[illegible]

credimus, etiamsi nihil [illegible] de [illegible], sed simpliciter [illegible] in [illegible], quo [illegible] concepi possit.

Inhalt.

[illegible]

6 Tria hic [illegible] I. [illegible] verba formulae [illegible] interpretentur. II. num [illegible] simplicem solutionem [illegible] admittat. III. quale exemplum [illegible] ponendum.

Sectio I.

[illegible]

1 † *[illegible]*

2 *[illegible]*

[illegible]

[illegible]

Sectio II.

[illegible]

[illegible] heres esto, nepos, qui post mortem [illegible]

[illegible]

[illegible] Sed [illegible] præmissas [illegible] [illegible] quæ [illegible] [illegible] [illegible] syllogismo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex his [illegible] vide. de cond. & demon. [illegible] quæ ponit in [illegible] [illegible] l.8 con [illegible] cap.1.p.21 [illegible] ad lib.p. fol.7 [illegible] fol.21 [illegible]

[illegible] consequens [illegible] falsum & [illegible] [illegible] Ergo antecedens & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] principia, quæ tamen [illegible] [illegible]

[illegible] formam [illegible] addu[illegible] [illegible]

§ [illegible] [illegible] 19

[illegible] 20

[illegible] 21

[illegible] & [illegible] qui-[illegible] vel [illegible] eo [illegible] quod [illegible] ad [illegible] 107. [illegible] de [illegible] de leg. [illegible] 22

[illegible] sed [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] mortis filii facta mentione [illegible] quos gregatim [illegible] sunt antiqui omnes. † *I. Si quis mihi nepos post mortem meam nascetur heres esto. II. Filium & nepotem qui ex eo mihi nascetur post mortem meam heredes instituo. III. Si filius heres non erit nepotem qui ex eo nascetur substituo. IV. Filium instituo & nepotem substituo. V. Filium & nepotem ex eo instituo.* 4

† Ultimum *exemplum ex [illegible] paulò supra diximus, procul dubio falsum est, cum simplicem institutionem contineat, quæ nec ante Gallum licita erat nec post eum [illegible].* † Quartum *exemplum quidem implicat [illegible] mortis filij sed non [illegible] & post mortem testatoris decedentis [illegible].* † *Nam licet substituto nepoti priore [illegible] posteriori tamen non [illegible] est, [illegible] Galli non [illegible].* † Tertium *[illegible] per mortem [illegible] hic suus [illegible], [illegible] non [illegible] casu filius heres esse [illegible].* 5 6 7 8

 per

per ea, quæ memb. 1. sect. 2. in hoc pluribus diximus. Ergo per illum modum testamentorum con-
9 firmationi satis non consulitur. † Nec subsistere potest, quod Bartol. & Castrensis hic n. 4. [illegible] intendunt illa verba. Si heres non erit, comprehendere hic solum casum impotentiæ non voluntatis, cùm nepos non in hereditate sed suitate sub-
10 stitutus sit. † Iam enim supra [illegible] hanc in suitate non testatoris, sed ipsius legis esse [illegible] quæ vult ut præ defuncto filio, qui suus patri heres erat, succedat nepos in eius locum suus [illegible] & quidem etiam invito [illegible] adeo, ut [illegible] tempore testamenti [illegible] habet, uti rectissime [illegible] hanc sententiam disputat Ant. Fab. d. l. [illegible] conj. cap. 12. in med.
11 † Restant itaque duo saltem priora exempla quæ bene se habent, & ad mentem Scævolæ Galli,
12 sunt accommodata. † [illegible] enim verbo tacite substitutionem [illegible] casum mortis filii præmortui [illegible] Quando enim testator inquit: *Si quis mihi nepos post mortem meam nascetur*, & eo ipso simul conditionem hanc, si se vivo filium præmori contingat, innuit: quia enim scit vel scire debet, si filius supervivat hunc nasciturum non sibi avo sed patri suo suum fore, verosimile est, dum sibi nasciturum instituit, casum mortis filii ante
13 præsupposuisse, & sub eo nepotem vocasse. † [illegible]rius exemplum esse potest, si ita scribat: *Si quis mihi*

mihi ex filio meo nepos, sive qua neptis post mortem meam natus natave erit, heredes sunto. Aut, uti J. in §. 6. h. t. *si instituat nepotem, qui sibi post mortem suam nasciturus sit.* [illegible] *simpliciter, h. e. generaliter quibuscunque verbis, modo casus suitatis & mors filii tacitè implicetur, institutio concipi potest.* d. §. 6. in fin. *Vide quoque aliqua apud* [illegible] *Salign.* ad d. §. 6. h. t. v. instituens. [illegible] † *Sanè jure* 14
novo postquam [illegible] *quoque posthumorum institutionem* [illegible] *exemplo locus esse poterit,* [illegible] *formulæ Aquilianæ observatio necessaria erit, quatenus impedimentum vel incertitudinis, vel ex sententia aliorum, Extraneitatis, ut sic loquar, quod simplici institutioni obstabat, remotum est.* † *Observa-* 15
tionem formulæ non necessariam esse dico, non quod utilis esse aut locum habere nequeat, uti [illegible] *Fab.* [illegible] conject. cap. 12. circa finem *existimat, sed quod aliquanto liberior posthumorum institutio per* [illegible] *effecta sit.* † *At* 16
quod hodieque sub conditione si sibi post mortem testatoris nascituri [illegible] *acceptum referimus, quemadmodum* [illegible] *pro natis in vita* arg. [illegible] de hered. instit. † *Non enim* 17
protinus, qui simpliciter institui [illegible]*, ideo & sub quacunque conditione* [illegible]*, quod in per-*

 sona

18 *sona filii in praestare manifestum est.* † *Nec fortasse per hanc text. constans, huc habere testatores, ubi formula Galli & Lex Vellaea in hunc*
19 *casum operarentur.* † *amplius Gallum & Vellaeum testamentorum conservationem respexisse & ita instituendi necessitatem sollicitantem, solam facultatem. Unde hodieque praeteritum posthumi sui testamentum ipso iure per universalem [illegible] aliquem substitui, & si assumat de [illegible] [illegible] effi- [illegible]. [illegible] jam elegantem quaestionem [illegible].*

SECTIO IV.

An testator, filium & nepotem ex eo instituens, simul & semel, an vero ordine successivo saltem vocare censeatur?

Quaestio hae de nepote [illegible] vel nato intelligi potest. De [illegible] num. 5. & seqq. De nato magis [illegible] intelligitur, de quo duo disquiruntur, an filius & nepos simul, an vero ordine successivo num. 8. & si successivo, an in casum saltem vulgaris substitutionis, an quoque et [illegible] deicommissi [illegible] nepos admittatur. Circa primum intellectum duae conclusiones Dd [illegible] altera [illegible] necessitatis de qua [illegible] num. 10. usque ad num. 42 altera quae voluntatis de qua a num. [illegible] usque ad num. [illegible]. Secundus intellectus posito vera priori sententia supervacaneus est. Stante vero [illegible] nepos per vulgarem [illegible] saltem admittitur num. [illegible] cujus [illegible] effectus subjicitur num. [illegible].

† *Quaestio*

† Quæstio hæc duplicem sensum involvit, alte- 1
rum de nepote nascituro, alterum de jam nato ex
filio. † Circa priorem duplicis Iuris Veteris & 2
Novi inspectio occurrit. † Iure Veteri nepos hic 3
non nisi sub conditione institui sive filio substitui
poterat, in casum nempe mortis ejusdem vel simi-
lis, eaq; non nisi juxta verba Galli Aquilii expressa,
vel ex locutione testatoris juxta mentem ejusdem
elicita. † Iure novo ex Iustin. constitut. simpli- 4
citer quoque recte instituitur, & ad avi heredita-
tem admittitur. † Priori Jure simpliciter frustra 5
fiebat, nec, si verba hoc non paterentur, in condi-
tionalem seu successivam juxta paulo ante dicta
resolvebatur. † Posteriori non solum valet ita 6
sit, sed & conjunctim in utraq; persona simul &
semel effectum capit: nec enim tam valet uti, quod
simplex institutio, quæ de se valere non poterat de
Iure Veteri, & proinde ne intercidat actus testa-
menti & tam manifesta voluntas testatoris, (posita
quoque dissentientium assertione, quod in vim sub-
stitutionis valere debeat) prætendi amplius potest,
sed ut recta subsistere voluit Iustianus quamcunq;
posthumi institutionem, ita illa merito statim va-
let & vim suam exserit.

† Secundum posteriorem intellectum Dd. 7
majores proprie & communiter hanc quæstionem ac-
cipiunt circa quam duo videnda. † I. An sim- 8
plex hujusmodi institutio copulative an or-
dine saltem successivo valeat: hoc est, an nepos
simul cum patre suo an vero post patrem demum
ad successionem admittatur. † II. An si or- 9

dine successivo valeat. ex fiat in casum dun-
taxat [illegible] *non est* [illegible]
am [illegible] , *quo licere* [illegible]
10 † [illegible] inspectionem *quod attinet* [illegible]
[illegible] *conclusiones principales* [illegible]
alteram [illegible] ordinem necessitatis, *alte-*
11 *ram quæ ordinem voluntatis.* † *Ordinem ne-*
cessitatis [illegible] *personæ instituuntur* [illegible]
[illegible] *testamentum valeat, & quæ*
[illegible]
[illegible] testamentum
12 q. [illegible] † [illegible] *necessitatem* [illegible]
[illegible] *præcisam vocat.*
13 † *De hoc ordine talis est conclusio.* Quando
plures personæ copulantur, inter quas non so-
lum cadit ordo charitatis & naturæ, sed etiam
concurrit necessitas instituendi vel causativa
vel præcisa, ex ordine successivo vocare in-
telligi, *ita* [illegible] *colligit, quam*
Dd. fere omnes sequuntur. [illegible] *Castrens.*
Alciat. [illegible] de art. test. [illegible]
n.1.*Iul.* [illegible] testamentum q. [illegible] *ubi com-*
munem esse testatur Vasq. de success. creat. §. 2.
n.118.*M*[illegible] lib.4.de conj. ultim. volunt. [illegible]
9. *Menoch.* lib. 4. præsumt. [illegible]. per tot. *qui due*
14 *præ cæteris exactius eam pertractarunt.* † *Ra-*
tio potissimum duplex affertur. [illegible] *a necessitate cau-*
sativa, quod ideo videatur [illegible] *instituisse testa-*
tor, quod aliàs si contingeret filium vivo se [illegible]
testamentum [illegible] *nepotis rumpatur,* [illegible]
l. 13. de [illegible] test. §. posthumorum

inst.

Inst. de Exhered. liber. *quemadmodum in terminis* hujus §. *ubi etiam nepos posthumus simpliciter institutus, ob eandem causam filio à testatore substitutus censeatur.* † II. *A naturali charitate, quod verisimile sit testatorem ordinem illum observasse, & eum, qui sibi proximior in gradu sit, plus dilexisse, & inde prius ad successionem invitasse*, l. peto 69. §. 3. de leg. 2. l. ult. C. de verb. sig. *Mantic.* d. l. n. 4. & 5. *Et per consequens, cum illic nemo in necessitatibus liberalior existat.* l. rem legatam 18. in fin. de adim. leg. *aut hic aliter affectus esse præsumatur, potior erit necessitas illa & ordinata charitas quam dictiuncula copulativæ proprietas, quam propter alias conjecturas sæpe videmus inverti.* l. sæpe 53. l. 29. de V. S. l. fin. C. de doc. promiss. *quemadmodum & contra disjunctivam in copulativam resolvi.* d. l. 53. l. generaliter. C. de Instit. & subst. 10

† *Verum, uti hæc sententia communis est, ita à principiis Iuris aliena & procul dubio falsa est.* 11
† *Videtur autem ex mala hujus §. explicatione originem traxisse & ex specioso charitatis interveniente colore incrementum accepisse.* † *Nam* 12
quod ad priorem rationem attinet, jam olim Iacob. de [illegible] *quem refert* [illegible] *ad* h. §. n. 22. *observavit: non esse eandem rationem in nepote nascituro, quæ in* [illegible] *qui omni Iure tam novo quam antiquo & simpliciter institutus una cum patre invitatur*, arg. h. l. & ille casus in posteriore capite. [illegible] *non aliter nisi secundum provisionem a Gallo Aquilio factam.* † *Unde* 14
exten-

in censu d. [illegible] quaestionem primâ nulla est, [illegible] quia institutio post humi [illegible] ut quidem in vim substitu-
15 *tionis [illegible] Galli Aquilij subsistebat.* † *Non [illegible] ipsius gl. [illegible] & Dd. in d. §. [illegible] rationem diversitatis quae erat de in- [illegible] posthumorum natorum & nasciturorum qui [illegible] simpliciter illam institutionem [illegible] ordine [illegible] ex natu- [illegible] videri poterat; tum propter [illegible] quia posthumum etiam*
16 *simpliciter institui posse censetur.* † *Et nulla est [illegible] Alciat.* hic in lect. 1. n. 20. *tempore Scaevolae non solum [illegible] nasciturum potuisse*
17 *substitui: sed & patri coheredem dari.* † *Quia*
18 *Iustin. demum hoc constitutione sua induxit.* † *Et si hoc verum esset: quorsum opus fuisset Scaevolam ex mente Galli [illegible] institutionem, ut valeret interpretari. [illegible] quod iure directo subsistere [illegible] conditionales observantias & [illegible] [illegible] [illegible].*
19 † *Et inde [illegible] cum communi transiens* hic col. [illegible] *glossae & Bartol. circa* d. §. 1. *multum aequivocare & Alciat.* in 2. lect. ad h. §. numer. [illegible], *à priori sententia recedens, inge-*
20 *nuè fatentur.* † *Ex quibus ad ordinem necessitatis à Dd. toties decantatum [illegible] responsio patet: aut enim ille ita intelligitur,* quod patre cum filio simul i[illegible], *& procul dubio ex dictis prima [illegible]: aut,* ne testamentum per n[illegible] [illegible]r, *& tunc [illegible] [illegible]*

filium & nepotem emancipatum contra l. 37. §. 1. ff. de leg. 2. nec hodie mater & omnes in linea ascendenti simul instituere possent, quandoquidem & hic metus esse posset testamenti evertendi. arg. Nov. 115. cap. 3. † Illic quidem per contratabulationem, hic vero ipso quoque iure. si vera est sententia [illegible] testamentum secundum d. Nov. non [illegible] ipso iure [illegible] esse de quo v. Ant. Fab. [illegible] m 8. [illegible] Bachov. vol. 1. Tr. disp. 13. th. 1. lit. I. † Et omnino contra 22 hunc ordinem facit, quod necessarium non sit coniunctim filium & nepotem ex eo instituere. Ergo, dum facit, voluntarie facit.

† Quod si [illegible] consi- 23 derasset, testator verbis [illegible] per Filium instituo nepotem, [illegible] usus fuisset: aut [illegible] in dimidia hereditate instituisset: quod hodie tanto fortius procedit, postquam huiusmodi in casu hereditas soli nepoti acquiritur auth. item hereditas l. 6. l. ult. C. de bon. quae lib. etiam quoad usumfructum ut notat post Bald. in d. auth. Raph. Cuman. h, & Jason. col. 5. † Quanquam [illegible] & olim idem po- 24 terat evenire, si [illegible] ante mortem testatoris sui iuris factus fuisset: postquam in acquisitionibus per ultimas voluntates tempus testamenti non inspicitur, arg. l. 18. de Reg. Jur. l. si uxorem 5. C. de condit. insert. tam leg. † Verius 25 igitur est verba Testatoris prout scripta sunt, accipienda esse, cum non solum in manifesto, sed ne quidem in dubio a proprietate & significatione verborum

[illegible] *manifestum* [illegible]
[illegible] l. 69. in pr. de leg. [illegible]
de leg. [illegible] cod. l. 27. §. 2. de Instr. leg. l. [illegible]
[illegible] *Eleganter Servius apud Celsum* in l. [illegible]
[illegible] *quod* [illegible] *prior atq; potentior sit quam* [illegible]
[illegible] *tamen nemo sine voce* [illegible]
26 [illegible] de suppell. legat. † *At quid clarius*
[illegible] *quando filius & nepos per copulam ET,*
[illegible] *ut & simultaneum copulatu*[illegible]
[illegible] l. [illegible] de cond. Inst. l. reos.
§. [illegible] de duob. reis. *& ad plures personas relata ad*
[illegible] *aequaliter referantur* l. [illegible] & fin. de leg. [illegible] *tan-*
quam in unum corpus propter unitatem sermonis
redacta l. un. §. his ita [illegible] v. sic a. C. de cad.
toll. *Coras.* ad h. §. n. 3. v. Mihi, *simul vocantur*
27 † *Non limitat has regulas* ratio secunda & ordo
affectionis & charitatis ordinatæ, [illegible]
videatur esse ratio instituendi filii quam nepotis,
utpote quem cre[illegible]
28 *quantò proxi*[illegible] *explicat.* † [illegible]
nim, si haec ratio [illegible] *a proprietate Ver-*
borum, [illegible] *si extraneus cum*
filio inst[illegible] in l. 23. de hered. instit. & in
l. 26. de acquir. heredit. *quod absurdum est*
aut [illegible] *Extraneus, quod* [illegible]
in hon[illegible] *institutionis soc*[illegible] *; cur idem in ne-*
potibus, in quibus [illegible] *& naturalis* [illegible]
concurrere solet, [illegible] *optime colligit*
29 *acutus Salan* [illegible] lac. [illegible] † [illegible]
semper verum [illegible] *primi gradus plus di-*
ligamus, [illegible] *alias dici solet* [illegible]

magis

magis descendere quam ascendere. Et licet amorē filij ardentiorem esse concedamus, attamen quando testator simpliciter nepotem eidem coniungit, quid obstat, quo minus statuamus eum causas singulares, tametsi nobis sæpe latentes habuisse, ob quas eundem i. cum filio præferri noluerit, saltem in successione adæquaret.

† *Nam cum in verbis nulla est ambiguitas,* 30
non est admittenda quæstio voluntatis, l. 25. §. 1.
de leg. 1. *neq; inquirendum, quid testator velle potuerit aut debuerit, etiamsi remotiores aut proximioribus prætulerit, aut cum iis vocaverit,* arg. l. omnia 32. § fin. *in fin.* de legat. 2. *Eleganter A. Fab.* d.
dec. 33 err. 3. p. 435. † *Non obstat* d. l. 69. §. 3. de 31
leg. 2. *quam ex* l. fin. C. de V. S. d. l. 32. §. fin. de
leg. 2 *explicavimus.* † *Nec* l. generaliter 6. 32
C. de Instit. & substit. *qua potissimum movetur*
Bartol. hic n. 4. v. Ego. *Ubi disiunctiva resolvitur in Coniunctivam: cur non & coniunctiva in*
Disiunctivam? † *Nam* 1. *locum quoq; habet in* 33
Extraneis d. l. v. quo Exemplo, *inter quos charitatis ordo non est, Ergo si valet illatio: ne Extraneæ quidem coniunctim admittentur.* † *II. Ne-* 34
gatur fieri in d. l. conversionem Disiunctivæ in Copulativam, sed alternativa ibidem fungitur officio suo, ut si unum ex propositis evenerit, substitutus semper excludatur, sicut in simili in l. Lucius
85. de hered. instit. *ita recte hanc legem resolvit post Alexand.* vol. 7. consil. 88. *Æmil. Ferret.* ad
h. §. n. 10.

† *For-*

35 † *Facit autem pro nostra sententia text. in* l. *quod si testator* filium CUM nepote *institu-atur, admittitur & simul ad hereditatem admit-tuntur, quod concedunt Dissentientes communi-ter & inter eos disertè Clar.* d. l. n. 6. *Menoch.* consil. 70. num. 9. & 11. *Ergo & in casu nostro inter enim has particulas* ET CUM, *differen-tia non est.* l. 37. §. 2. de leg. 3. l. 7. de usu fruct. ac-
36 cresc. † *Et nulla est responsio Menoch.* d. l. *par-ticulam* CUM *magis copulare; nec melior Barto-li* hic n. 5. *particulam* CUM *denotare quandam* simultatem. *Dictionem verò* ET *esse magis* con-tinuativam, *nec requirere de necessitate concur-sum utriusq; sed verificari in quolibet copulativo-*
37 *rum.* † *Hoc enim disertè est contra* d. l. 37. §. 2. *ubi* NIHIL distare & d. l. 7 *ubi* nihil interesse, *dicitur Et vellem inquit Ferres* d. l. *mihi a Bartoli amatoribus hanc distinctionem probari, ubi ea-*
38 *dem præ cavere* [illegible] † III. Per l. 37. de hered. instit. *quam* [illegible] hic *secus quam male putat casum ubi sicut insti-tutus & substitutus non possunt simul, quia duo sunt gradus* [illegible] *institui non debent gradatim succedere, quia unus saltem gradus factus*
39 *est.* † IV. *Facit quoq; text.* in cap. Raynutius ex-tr. de testam. *ubi Alterocha & eius filius Montanel-lus, (quem tempore testamenti in utero gestabat) Adiectæ sorori substitui* [illegible] *simul condi-tione substitutionis eveniente* [illegible]*, quod exin-de patet, quod* [illegible] *per* [illegible] l. si pupill. [illegible] de neg. gest. & *simul*

quia

quoq. [illegible] restitutionem per utriusq. iu-
dicum sententiam obtinent Epo hic. nu. 10. † [illegible]
hanc opinionem probant post Iacob. de Aren. Imola
hic n. 22. *Salamon.* [illegible] hic. 2. *Covarruv.* in
cap. Raynutius de testam. § 2. n. 4. *Cor[illegible]* h. n. 3.
[illegible] mihi. *Cuias. Gil.* [illegible] 11. *Ferret.* d. n. 10. *Epo* n.
20. *Ant. Fab.* d. dec. 33. error. [illegible] † *[illegible] au-* 41
tem sententiam communem variè [illegible] *limitant & de-*
clarant Dd. [illegible] *plene Alciat.* hic & *Me-*
noch. l. præsumpt. n. 6. & seq. † *Hæc de ordine* 42
necessitatis. *sequitur* ordo voluntatis *qui est in-*
ter eos, qui necessario propter metum rumpendi
testamenti non [illegible] *sed saltem propter a-*
liquam affectionem & charitatem. † *Affectio ea* 43
duplex esse [illegible] Naturalis & Civilis. † *Natu-* 44
ralis est, quando personæ [illegible] sunt positæ in di-
versis gradibus ab intestato, V. Cum instituat testa-
tor fratrem suum & eius liberos vel huiusmodi,
Clar. d. quæst. 10. n. 2. † *De ea Dd. magis com-* 45
muniter contra Bartolum ita concludunt, quòd
instituti, inter quos est ordo affectionis natu-
ralis, simul ad successionem admittantur *post*
Bald. & Salyc. [illegible] hic col. [illegible] ampl. 1. *Ioh. Di-*
[illegible] *Menoch.* d. præsumpt. 70.
n. 16. *Mantic.* d. l. [illegible] de coniect. ult. volunt. t. 9. n.
19. [illegible] sed communem [illegible] *allegando eam*
communem dicit & [illegible] observandam, im-
primis [illegible] in lect. 2. ad l. [illegible] 48. *qui eam*
validis argumentis confirmat.

† *Bartoli fundamenta supra confutata sunt.* 46
Stante vero [illegible] *hæc indubi-*
tata est:

† *Si*

47 † Si enim [illegible] conceptus [illegible] non abest i-
priori [illegible] obest sola [illegible]
48 hoc secundo. † Certa d. videtur esse hac conclu-
sio, si testator fratris filios proprio nomine institue-
rit; sed quid si filiorum appellatione usus sit?
49 † Duplex est quaestio, an vocentur simul cum
patre suo saltem nati, an etiam nascituri: &
vicissim, an illi solum nascituri, qui tempore mor-
tis fuerunt in utero; an etiam post conceptum
editi.
50 † Priorem quod attinet dist. Menoch. d. l. n.
19. & 20. an tempore testamenti alii liberi ex fra-
tre testatoris non sperentur, & natos cum patre
simul admitti: an verò sperentur, & tunc non nisi
ordine successivo vocatos intelligi: quod scilicet hoc
casu posteriori providere voluerit, ne, si tempore
evenienti casus successionis jam nati non extarent,
hereditas efficeretur caduca, non quod aequaliter
51 eos cum fratre [illegible]. † Verum ut haec ratio
aliqua esset de jure veteri, ita hodie non conclu-
dit, postquam [illegible] omnes alios quoque, qua-
52 lis hic est [illegible]. † Tunc enim non am-
plius quaerendum est, an in rerum natura sint tem-
pore [illegible], & ita differant à jam natis: sed
an instituti sint, & si quidem simpliciter, simul ad-
mittantur, non secus ac si spes nulla secundum
53 priorem casum subesset. † Negata ita hac diffe-
rentiâ Menochii ipsa [illegible] naturam copulae, ut aequa-
liter determinet, inhibere non poterit. † Verum
54 puto cum patre filios admitti, qui tempore delatae
hereditatis fuerint in utero, tum quia hoc, ut pos-
humo

hunc verè quis dicatur, in successionibus requiritur. v. d. sp. præc. memb. 1. sect. 4. n. 8. *tum quia hos præ cæteris testator videtur dilexisse.* † *An verò postumi excludantur post eius concepti, v. A. Fab. d.* 55
dec. 45. err. 8. p. 438. † *Quid a. si* liberorum 56
appellationem usurpet? Et videtur dicendum non admitti liberos, nisi post patrem suum, quod nomen liberorum sit collectivum arg. l. 220. §. 1. & 2. de V. S. *sub quo facta institutio gradatim & ordine successorio fieri intelligatur: dum non ita sub nomine hoc personæ saltem veniunt unius gradus, ut sub appellatione filiorum.* l. 1. § 3. l. 10. §. 12. de gradib. *exactè Barthol.* hic n. 4. *Mantic.* d. l.
n. 28. † *Sed quid si extiterint liberi primi gra-* 57
dus simul cum patre admittet, & si hi præmortuis vel deficientibus nepotes & deinceps quoq; admitti?
† *Certe hoc consentaneum erit voluntati testato-* 58
ris & proprietati sermonis. † Illi, *quod non teme-* 59
re vocabulo generaliori fuerit usus, quod & nepotes & cæteros complectitur d. l. 220. l. 104. de V. S. l. 48. Sol. matr. huic, *quod copulativa* ET *hic quoq; operetur.*

† *Et in hanc sententiam inclinat quoq; Alciat.* 60
in lect. 2. ad h. §. num. 57. *sed ex alio fundamento; quod nomen liberorum non sit collectivum, quia non in singulari plurali significat, sed natura dictio-*
num collectivarum [illegible] lib. 2. † *Ego au-* 61
tem idem in collectivis statuo per eandem rationem, quia hactenus liberorum appellatio cum collectivis convenit, quod non saltem pluralitatem personarum

tum verum [illegible] quoq; complectatur. Ergo si [illegible] in [illegible] admittit alterum, [illegible] descendat [illegible] [illegible]

63 [illegible] *dicta sunt circa assectionem [illegible] [illegible] obtinebunt in assectione civilis [illegible] [illegible] & cum filii instituti sunt, in [illegible]*
64 *[illegible] Menoch. d. l. num. 35.* † [illegible]
[illegible] quaestiona. † *Alter [illegible] [illegible] sententiam super [illegible] [illegible] si enim nepos [illegible] [illegible] admittere [illegible] [illegible] differ- [illegible]*
65 *habeat.* † [illegible] *autem communem sententia verius est regulariter nepotem per substitutionem vulgarem vocari; tum, quia nepotem hunc, quem juxta consilium [illegible] institutum censent, ipsi substitutum vocant* v. memb. [illegible]. sect. 2. *qui a fidei commissario longe differt* [illegible] de pupill. subst. [illegible] Rubr. de
66 vulg. subst. [illegible] † *tum quia verbi [illegible], quae [illegible]* l. 3. l. 31. de vulg. subst. [illegible] cap. 1. de cellam. in [illegible]
67 † *Ita post [illegible] comuniter Dd. Æmil. Ferr[illegible]* re[illegible] cons. 105. n. 4. *ubi ita consu- [illegible]* 2. sect. n. 60. *Covarr.* d. §. n. 2. [illegible] *sime Menoch.* d. lib. 4. praes. 71. *ubi limitationes.*
68 † *Effectus autem hic est, quia si censeretur [illegible] ctum fideicommissum, non posset filius de haereditate libere disponere sed teneretur eam nepotibus restituere: si esset substitutio vulgaris, ea filio adeunte statim expiraret* C[illegible] d. quaest. 80. n. 4.

MEM-

MEMBRUM IV.

De Interpretatione Scævolæ in casu pronepotis.

Quot modis ex mente Galli pronepos instituatur n. 1. & seq. [illegible] ad superiorem [illegible] [illegible] in [illegible].

† Sic fuit formula Galli secundum ejusdem mentem in casu nepotum considerata: sequitur nunc in casu pronepotum. 1

† Circa pronepotem consideratur; quod [illegible] ex mente Galli tribus possit & quidem [illegible]: vel mortuo filio & vivo nepote, vel vivo filio & mortuo nepote, vel vivo utroque filio & nepote. 2

† De primo casu quando mortuus est filius tractat Scævola in §. Idem credendum. 3

§. Idem cr.

Scævola:

Idem credendum est Gallum existimasse & de pronepote, ut dicat testator SI ME VIVO

NEPOS DECEDAT TUNC QUI EX EO PRONEPOS, &c.

GRIBALD.

Credendum est parvi Gallum (dum exempla re-
ponit)
Tradidit) & pronepotem etiam compl[illegible]
Consilio voluisse, quum sic dicere fas est:
Si [illegible] nepos [illegible] decedat [illegible] illo
Tunc [illegible]
[illegible]
[illegible]

† De secundo casu quando mortuus est nepos, in § sed etsi 3.

Scævola:

§. *Sed etsi* 3.

Sed etsi vivo filio jam mortuo nepote, cujus uxor prægnans esset, testamentum faceret, potest dicere, SI ME VIVO FILIUS DECEDAT, TUNC QUI PRONEPOS.

GRIBALD.

Quod si forte nepos decesserit solusque superfit
Filius & pronepos [illegible] ipso
Defuncto, his poterit [illegible] disponere verbis,
Si me [illegible] moreretur vivo meus filius, ergo
Tunc mihi qui pronepos ——

† In his §. denique ostenditur difficultatem quæ 4
ad §. præced. [illegible]. Nempe [illegible] formulæ Aquilianæ verba interpretari [illegible] in § præcedente verba, SI FILIUS ME VIVO MORIATUR tanquam [illegible] formula [illegible] explicavit, quod non sit necesse semper diserte ea in testamento exprimere, sed æquipollentia, ex quibus de mente testatoris, quod [illegible] sit formulam voluerit, sufficere. † In his §§. 5
[illegible] & sequenti reliqua verba, SI QUIS MIHI NEPOS, &c. aggreditur & tandem formulam in pronepote observari posse demonstrat. Ex mente [illegible] Galli & causa finali, quæ in pronepotibus esse potest eadem. † [illegible] hanc formulam Gallus 7
[illegible] ne testamentum agnatione nepotis rumpi posset. Quæ enim cum sit [illegible] præteritio, [illegible] mente Aquilii, ut & ipse in eventum mortis, primo quidem casu, quando mortuus jam est filius juxta §. 2. NEPOTIS; hoc modo, *Si nepos meus me vivo morietur, tunc si quis mihi ex eo pronepos sive proneptis post mortem meam in decem mensibus proximis, quibus nepos morietur, natus nata erit, heredes sunto.*
† Ut in secundo casu, quando [illegible] jam mortuus 8
est, FILII [illegible] modo; *Si filius meus me*

[illegible] *tur, tamesi qui proxi[illegible] posse [illegible] propinqui [illegible] supra [illegible] quibus [illegible] [illegible] *heredes sunt.* † [illegible] [illegible] UTRIUSQUE [illegible] [illegible] dicemus, *instituantur.* *Non* [illegible] *nus illud legitimum* [illegible] *quod ex* [illegible] *legis est,* [illegible] *quod verbis expressum* [illegible] § *vide* [illegible] *& seqq. de leg.*

10 † *Nota* [illegible] *pater* [illegible] *in qua* [illegible] [illegible] *a Bartolum & ali*[illegible]

11 [illegible] † *Poterat tamen nepos huiusmodi* [illegible] *tempore* [illegible] *testamenti* [illegible] *testamento* [illegible]*, sed heredem* [illegible] *instituit quidem* [illegible] *portionem* [illegible] EXTRANEIS *dimidiam*, [illegible] *Inst. de* [illegible] *Vide* [illegible] *Cujac* [illegible] *& qui* [illegible]

12 [illegible] † *Nota ad hunc* § 3. [illegible] M MORTUO PRO[illegible] PONS [illegible] *Florentinum habet &* [illegible] [illegible] *Gothofr.* [illegible] [illegible] *sententiam* [illegible] *sed* MORTUO NEPOTE, *quemadmodum* [illegible] *& Cujac. & omnes antiqui hic legunt & Haloander edidit.*

MEM

MEMBRUM. V.

De

Pronepote vivo patre & filio instituto.

Subjicitur formula pronepotis vivo filio & nepote instituendi num. 5. proponitur duplex difficultas [illegible] quam [illegible] & pronepotem [illegible] substitutos [illegible] Cur Scævola velit in fin. l. [illegible] prius nepotem decedere. num. 6.

5. *Nam si &.*

Nam, si & filius & nepos vivat, conciperent utrique, mortuis vivo se, tunc qui pronepos nasceretur: quod similiter admittendum est: Ita sane si prius nepos, deinde filius decederet, ne successione testamentum rumperetur.

GLIBALD.

——— Filius et fi[illegible]

Atque [illegible]

Concipere [illegible]

[illegible] pos [illegible] folyant

L [illegible] Filius

[illegible] nepos [illegible] qui nascitur ab illo [illegible] quamvis hoc in illo, quando [illegible] ipse nepos [illegible] [illegible] illa [illegible].

1 † In hoc §. continetur [illegible] casus, quo [illegible] utroque tam patre quam filio [illegible] substituit [illegible] talium bonis §. quando [illegible]. [illegible] & si [illegible] nepos vivat, [illegible] substitutionem [illegible] sub hac conditione: *Si filius meus & nepos meus vivo me morerentur* tunc, qui pronepos nasceretur: hoc est, *Tunc, si quis mihi ex eo nepote pronepos sive quæ proneptis in decem mensibus proximis, quibus nepos meus moreretur, natus natave erit, heredes sunto.* quod similiter admittendum est.
2 † *Quando autem hic §. duobus præcedentibus* [illegible] *aliquanto* [illegible]
3 [illegible] † [illegible] *in hoc §.* utroque tam filius quam nepos fuerit institutus, & pronepos nepoti substitutus; [illegible] præterito nepote filius solus institutus est, neque pronepos substitutus
4 tus sit. † [illegible] in §. 4. [illegible] *ita fiat,* [illegible] nepotem prius quam filium decedere, [illegible] pronepoti locus fieri possit.

SECTIO I.

De Prima difficultate.

Vterque intellectus in prima difficultate admittitur: primus secundum tempora Galli Aquilii, quibus nepos [illegible] in sui heredis locum [illegible] rumpebat num. 2. & seq. secundus iuxta tempora Scævolæ num. 6.

† *Circa primum utrumque admittit* gloss. hic 1
in verbis, num si filius. *Doctores communiter,*
ut tradidit Alciat. hic n. 3. *secundum intellectum*
tenent filium fuisse solum institutum, nepotem ve-
ro præteritum. † *Ego puto [illegible] an h. §. ex-* 2
audiamus secundum tempora Galli Aquilii, an
secundum Cervidii Scævolæ. † Primo casu 3
glossæ sententia vera est, quia illo tempore nepos
sive institutus sive præteritus præmortuo filio suc-
cessione in eius locum indistincte testamentum rum-
pebat. † *Legis enim Velleæ demum capite secun-* 4
do introductum est, ut is institutus vel exhereda-
tus testamentum avi non rumpere posset, §. sequen-
ti [illegible] Ille casus is in [illegible] ad d. §. sequen-
ti [illegible] *Cuiac. & aliis pluribus astruemus. V.*
interim Henric. [illegible] repet. lect. ad
h. §. n. [illegible] *tempore sive institutum sive*
omissum supponas nepotem, quasi agnatione eius
testamentum [illegible]. † *Circa Scævolam ca-* 5
sum hunc [illegible] quia [illegible]
ex mente Galli disputat [illegible] quia in §. seq. de-
mum in sententiam suam Legis Velleæ argumen-
tum allegat.

† Secun-

Filius autem nepos, vivus qui nasceretur ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... filius, ut non

[illegible]

1 † In hoc §. continetur [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Nam

& filius & nepos vivat, [illegible]

[illegible]

[illegible]

Si filius meus & nepos meus vivo me morerentur tunc, qui pronepos nasceretur? *hoc est,* *Tunc, si quis mihi ex eo nepote pronepos sive quae proneptis in decem mensibus proximis, quibus nepos meus moreretur natus nata erit, heredes sunto.* quod similiter admittendum est.

2 † *Quando autem hoc §. duobus praecedentibus diff.* [illegible]

3 *randa erunt.* † 8. *An in hoc §.* uterque tam filius quam nepos fuerit institutus & pronepos nepoti substitutus, an vero praetermisso nepote filius solus institutus [illegible] pronepos substitu-

4 tus sit. † 12. *Cur Scaevola in §. a. vitta sine velit* nepotem [illegible] filium decedere, [illegible] ut pronepoti locus fieri possit?

SECTIO I.

De
Prima difficultate.

Utrumque intellectum in prima difficultate admittitur: primum secundum tempora Galli Aquilii, quibus nepos indistincte in sui heredis locum succedens rumpebat num. 1. & seq. secundum juxta tempora Scaevolianum. 5.

† *Circa primum utrumque admittit* gloss. hic 1
in verbis. num si filius. *Doctores vero communiter,*
ut tradidit Alciat. hic n. 3. *secundum intellectum*
tenent, filium fuisse solum institutum, nepotem ve-
ro praeteritum. † *Ego puto intelligendum* h. §. *ex-* 2
audiamus secundum tempora Galli Aquilii, an
secundum Cervidii Scaevolae. † Primo casu 3
glossae sententia vera est, quia illo tempore nepos
sive institutus sive praeteritus praemortuo filio suc-
cessione in eius locum indistincte testamentum rum-
pebat. † *Lege enim Velleae demum capite secun-* 4
do introductum est, ut is institutus vel exhereda-
tus testamentum avi non rumpere posset, §. sequen-
ti [illegible] & §. Ille casus [illegible] ad d. § sequen-
ti [illegible] *astruemus. V.*
[illegible] 48. repet. lect. ad
h. §. n. *Ergo ante illud tempus sive institutum sive*
omissum supponas nepotem, [illegible] agnatione eius
testamentum evertetur. † *Extra Scaevolam ca-* 5
sum hunc [illegible] verisimile est, cum quia hic
ex mente Galli [illegible] de-
mum in sententiam suam Legis Velleae argumen-
tum allegat.

 † Secun-

6 † Secunda enim [illegible] & necessarium [illegible] debere esse omissum [illegible] quam si [illegible] [illegible] successionem testamentum rumperetur, [illegible] iuxta [illegible] [illegible] habere non potest.

SECTIO II.

De

Secunda difficultate.

Ponitur ratio cur oporteat [illegible] nepotem [illegible] in l. § [illegible] triplex ratio dubitandi, [illegible] decidendi adfertur & explicatur [illegible] ad fin.

1 † Secundum quod attinet [illegible] ideo nepotem prius quam filium [illegible] requirit, quod al[illegible] pronepo[illegible] ad [illegible] requiret.

2 † [illegible] nepotem [illegible] iuxta secundum [illegible] iuxta primum [illegible] itum, [illegible] in [illegible] testamentum [illegible]

3 pronepoti [illegible]. | Quod si [illegible] ante filium [illegible] & ab initio subsisti, nepotem[illegible] [illegible] & postea exitum [illegible], cum nascitur, [illegible]

4 reperiente. † [illegible] hanc rationem decidendi [illegible] triplex [illegible] ratio dubitandi, [illegible] & quo testamentum [illegible] testator dece-

5 sit. † Illud, quia nepos [illegible] filio instituto præteriri potest: hoc, quia pronepos [illegible] instituto

e[illegible]

[illegible] *Medium igitur tempus, in quo mutatio aliqua contingit, testamento obesse non debere.* §. in Extraneis. Inst. de her. qual. † *Respon-* 6
deo, non videtur hæc dubitatio esse directè opposita rationi decidendi, quod cum dicitur in §. in extraneis, *medium tempus non nocere,* [illegible] *de heredibus* [illegible] *qui* [illegible] *tem testatoris* [illegible] l. [illegible] de hered. inst. [illegible] *de* [illegible] *præterito loquitur.* † *Extranei id quod habent, per mu-* 7
tationem hanc amittunt. [illegible] *dum* [illegible] *heredis* [illegible] † [illegible] 8
Quod si dictamen [illegible] *ipsorum heredum,* [illegible] *quod* [illegible] *que tempus habile reperiatur.* † *Respondeo esse manifestam differentiam & diversitatis rationem inter Extraneos & suos heredes.* † *In extraneis capio ex testamento non iuris sed scripturæ tantum* [illegible] *ad mortem testatoris vel diei cessionem (tamen* [illegible] *Regulæ Catonianæ* [illegible] *esarij sed saltem* [illegible] *rursum habilitatem* [illegible] *tempore testamenti* [illegible] *In suis secus* 11
est, in quibus media tempora [illegible] *observanda sunt,* [illegible] *quodammodo heredes* [illegible] l. [illegible] de vulg. subst. l. 11. [illegible] *ad* d. §. in Extra[illegible] † *Præser-* 12

tione in postliminio, quia tam se præteritos, vel non ut oportet institutos experiuntur, ubi quidem non minus ac cum nati testamentum evertunt, quia semel ruptum nunquam per scrupulositatem iterum [illegible] resuscitatur, quamvis quod ab initio nullum, ex post facto convalescere potest. l. 22. & fin. de capt. & postlim. rev. l. 83. § 5. l. 98. de V. O. l. 98. §. 8. de solut. l. 2. §. 4. pro Emtor. l. 19. qui test. fac. poss.

13 † Secunda ratio dubitandi est, *quod tam nepotes & pronepotes, quam ab intestato imputatur præteriti ponuntur.* l. 4. in pr. C. de lib. præt. Ulp. in fr. t. 22. & l. 10. pr. Inst. de Exher. lib. *quomodo igitur eos si vivo avo decedant, testamentum sunt rupturi.*

14 † *Respondeo, si parentes hic esse nepotes, qui tempore testamenti jam in patris sui præ[de]functi locum successerunt ab avo, qui demum post testa-*
15 *mentum nati erant.* † *Illos recte præterit avus, quia non eam prærogativam habebant ex mente Iurisprudentum, quemadmodum filios, ad quos in-stitutionem vel exhereditationem suis de causis ICti liberorum [illegible] ex L. XII. Tab. voluerunt [illegible]. Ergo, si testator eos præteriit, jure [illegible].*

16 † *Horum præteritio [illegible] non est, sed*
17 *testamentum omnino evertit.* † *Nempe [illegible] jam [illegible] eodem jure præteriti* d. pr. Inst. de Exhered. d. l. 4. C. de lib. præt. Cajus lib. 2. Inst. 3. §. 1. Paul. l. 3. sent. § 4. *filia posthuma [illegible] post testamentum agnata rumpit, quoniam*

idem

[illegible] in nepote quasi a[illegible] & ita posthum[illegible]
[illegible] a[illegible] † Praeteritio filiae, nepotis 18
[illegible] & [illegible] argumentum esse potest exhere-
d[illegible] [illegible] non [illegible] longe
[illegible] per [illegible] quam [illegible] na-
[illegible] videre potest. † Quae [illegible] ma- 19
[illegible] ad [illegible] postumum [illegible] videtur, ad
nepotem tamen quasi [illegible] in quo eadem
[illegible] cum testamentum [illegible] militat,
& qui [illegible] loco posthumi habetur. §. posthumo-
rum [illegible] de Exher. lib. l. 13 de iniust. rupt. test.
extendenda est. † Nunc [illegible] nepos hic [illegible]- 20
[illegible] instituendus vel exheredandus
[illegible] † Ita putat [illegible] ad [illegible] pro 21
quo [illegible] l. 3. de posthum. [illegible]
descendente [illegible] de iniust. rupt. irrit. test. [illegible] Inst.
de Exher. lib. ibi masculos v. posthumos id est
filios & deinceps, placuit, & [illegible] † Qui, si in- 22
telligit hoc de tempore Galli, [illegible] dubio falsus est
& [illegible] Schiff. de [illegible] lib. 3. disp. forens.
[illegible] 1[illegible] [illegible] notatur.

† [illegible] vel nomina- 23
[illegible] exheredatio vel institutio, siquidem, ubi
[illegible] tanquam
[illegible] utpote
qui [illegible] in medio testamenti tempore [illegible] ta-
liter [illegible] ac si
praeteritus [illegible] testamentum annullabat. † Nec 24
obstant [illegible] de
L. Vellea, per quam [illegible] Exheredati prohi-
biti de [illegible] † Si vero 25
intel-

intelligit tunc affectionem suam [illegible] tempore l. 2. [illegible] bus aut [illegible], quod magis est, non videretur non sufficere [illegible] hac propositione. † Nepotem [illegible] esse instituendum aut exheredandum: non quidem ut filium, ad hoc ut testamentum subsistere, sed ne ex post facto quod [illegible]

26 [illegible] tempore [illegible]. † [illegible] in [illegible] ad l. 3. [illegible] Fab. [illegible] [illegible] Schiffordi [illegible] qui [illegible]

27 [illegible] † [illegible] [illegible] quod [illegible] facultas [illegible] fuit, cur non [illegible] verba [illegible] Tre-

28 [illegible] intelligamus? † At Schiffordi [illegible] videtur: [illegible] quod de institutione nepotum dictum est, ad primum l. [illegible] caput pertinere [illegible] secundum, quod [illegible]

29 re, non sufficienter [illegible]. † [illegible] primum caput ad [illegible] nepotes [illegible] testamentum [illegible] [illegible] loquimur

30 de [illegible]. † Deinde, quia [illegible] capite secundo. [illegible] ut necessario nepotes instituendi sint vel exheredandi, sed nisi [illegible] exheredati fuerint [illegible] iure [illegible] [illegible] futurum esse [illegible]

31 † [illegible] tempore Galli [illegible] [illegible] nepotum [illegible] quidem [illegible] solemnitatem facta fuerint, sed [illegible] nepotes in locum [illegible] indistincte [illegible].

† [illegible]

† post l. 1. [illegible] an vero, affirmatur non [illegible] 32
in suo, [illegible] ruptionem admittere
[illegible] testator [illegible] in posthumis veris ad
[illegible] exemplum [illegible] quod [illegible] dicun-
tur. † Nec obst. l. 2. § 3. [illegible] §. 6. de 33
conjung. cum Emanc. lib. ubi dicitur ex filio ne-
potem nullo jure [illegible] aut [illegible]
esse. † [illegible] 38. ll. de casu [illegible] 34
[illegible] nepos contra tabu-
lare vel una cum filio in potestate retento ad avi
[illegible] admitti posse, quemadmodum si filius
sit emancipatus, [illegible] etiam [illegible] Vl-
pian. d. l. 1. § 3. [illegible] † At [illegible] 35
[illegible] debere [illegible]
[illegible] testamen-
[illegible]
[illegible] fuit.

† Tertiam rationem dubitandi movet Socin. 36
[illegible] quod testamentum [illegible] nepotis præ-
teriti ita rumpatur, quemadmodum rumpitur
agnatione posthumi. arg. d. l. [illegible]. de injust. rupt.
test. l. posthumus [illegible] cod. Atque illud ita
rumpitur [illegible] testatore decedit, conva-
lescat [illegible] Ergo & hoc nostro casu: &
per consequens [illegible] ruptionem nihil
[illegible]
[illegible] ab in-
testato [illegible] esse d. l. [illegible] † Sed quia hæc 37
obiter [illegible] eandem [illegible] seq. latius
examinabimus.

SECTIO III.

An & quomodo testamentum, in quo posthumus & qui eius loco [illegible] praeteritus est, eo mortuo convalescat?

[illegible] duplex casus posthumi vivo testatore & [illegible] n. 1. De primo casu [illegible] vel [illegible] iure Civili, vel Praetorio considerantur n. 4. [illegible] bonorum possessionis [illegible] explicatur [illegible] n. 15. [illegible] n. [illegible] & latissime per [illegible] rationes dubitandi & decidendi resolvitur. [illegible] De altero casu subjicitur n. 53. & ratio diversitatis assignatur n. 52.

1 † *Distinguendum ante omnia est; an posthumus praeteritus & natus vivo testatore an verò post*
2 *eius mortem decedat.* † *Priori casu interest an quaestio de iure Civili formetur, an de iure Praeto-*
3 *rio.* † *Iure Civili* [illegible] *nativitate posthumi* [illegible] *eiusdem* [illegible] *convalescere possit per ea quae sup. sect. 2. diximus & post alios copiose probat* [illegible] in l. posthumo C. de bon. poss. contr. tab. n. [illegible] & [illegible] n. 240. & plurib. seq. *Vasq.* de success. Creat. § 15. requis. [illegible]
4 † *Iure Praetorio gravior controversia est,* [illegible]
5 *mentum* [illegible] *subsistere possit?* † [illegible] *dum verò est circa testamenta ordinanda* [illegible]
6 *versari Ius Praetorium aliter Ius Civile.* † [illegible]

[illegible]

nium nihil aliud requirit quam an testamentum septem testium signis obsignatum l. 7. secund. tab. l. 12. de Injusto [illegible] test. Eleganter Ulp. in frag. tit. 23. §. 6. & tit. 28. §. 6. non solum aut talem [illegible] *& [illegible] sit ab eo qui testamenti factionem habeat utroque tempore & testamenti conditi & mortis* l. 1. §. 2. & §. 8. de sec. tab.

† *Solennitas enim hæc numeri septem testium à* 7
Prætore inventa est §. sed prædicta 2. Inst. de test. ordin. *Igitur candem [illegible] formam faciendi testamenti a se introductam unice curat & in eadem acquiescit.* † *Ius vero Civile institutionem vel* 8
exheredationem filii magis requirit, utpote quam tanquam formam [illegible] testamentorum introduxit: Ergo [illegible] maxime quoque observat. Elegantur [illegible] posthumo C. de bon. possess. [illegible] † *Prætor [illegible]* 9
ma propria fuit observata, inde [illegible] bonorum possessionem pollicetur scriptis heredibus sed ea nonnunquam sine re nonnunquam cum re est: uti illam distinctionem ponit Vlp. in fragm. tit. 28. §.
fin. † *Cum re, si is qui accepit cum effectu bona* 10
retineat: [illegible] si nemo alius iure heres erit. d. tit.
28. §. [illegible] † [illegible] *hereditatem* 11
[illegible] ab intestato excet & hereditatem [illegible] † *Ius* 12
enim illud: quo filius [illegible] ab intestato heres esse, iure [illegible] poterit [illegible] quod per hoc tanquam [illegible] facile tolli non potest. † *Ex qui* 13
bus tria infero. 1. Hæc, quæ dicta sunt de iure Prætorio, pertinere ad testamenta in scriptis condita

[illegible]

[illegible] ad [illegible], ad quarum [illegible] [illegible] solemnitatem signatoris testium non requiri [illegible] [illegible] cum [illegible] quand in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cap. 4. p. 5. 6. [illegible] & ante [illegible] ad d. l. 12. cod. tit.

14 † 15. Praeterea omnibus [illegible] heredibus scripto bonorum possessionem secundum tabulas concedere.

15 † 16. Quibusdam concedere, quae [illegible] sunt [illegible] quibusdam quae cum [illegible] & [illegible]

16 † [illegible] quando scripti [illegible] heredes [illegible] [illegible] [illegible] informatum [illegible] civili testamentum, [illegible] [illegible] ab [illegible] legitimam [illegible] [illegible] ipsis [illegible] quaesitam auferre non potest, sed vel petenti scripto heredi exceptionem legitimos obiicere vel ab eodem possidente hereditatem evincere [illegible].

17 † Cum [illegible] & [illegible], [illegible] legitimi [illegible] intestato successores [illegible] sunt. [illegible] bi a [illegible] [illegible] superiori casu ab alio herede [illegible] [illegible] [illegible] exceptionem [illegible]

18 possunt. † [illegible] [illegible] legitimis & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntatem [illegible] [illegible] [illegible] destitutam ex [illegible]

19 [illegible] [illegible]. † Interesse tamen [illegible] testamentum [illegible] [illegible] ruptum sit, [illegible]

20 [illegible] [illegible] [illegible] factum. † [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Extranei sint ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testamentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & bonorum possessionem [illegible] habere.

[illegible] Posse-

[illegible] 21
[illegible] 22
[illegible]
[illegible]
[illegible] 23
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Notandum 25
enim hic, quando testamentum [illegible] dici-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 26
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] *Constitutum, sicut & solis bonorum* [illegible]

Valete.

DISPV

DISPUTATIO TERTIA.

[illegible]

CONRADO [illegible]

[illegible]

MEMBRUM I.

[illegible]

1 † S[illegible]

quam [illegible]

2 † [illegible]

lex est, quando [illegible] ad alios, quibus [illegible] vel [illegible] applicatio.

3 † Applicatio hæc [illegible] vel quando [illegible] contingit.

4 † [illegible] vel per [illegible]

quam

[illegible] Merxer. [illegible] postum [illegible] & quid si [illegible]

Sententia.

Et quid si tantum in mortis filii casum conceperit? quid enim si aqua & igni interdictione percussus? quid si nepos, ex quo pronepos constitueretur, ut illum abdicauit, emancipatus esset? Hæc omnia casus, & omnes, quibus suus heres post mortem sui existat, continentur, non pertinent ad L. Velleiam, sed ex sententia Legis Velleæ & hæc omnia admittenda sunt, ut ad similitudinem omnis cæteri casus admittenda sint.

[illegible]

Quid [illegible]
Cuius conceptum [illegible]
Quis [illegible]
Pertinet [illegible] fuisset?
Quid [illegible]
Verum [illegible]
[illegible]
[illegible]

Post-

Regula.

[illegible] lib. 5. cap. [illegible] col. 3. [illegible] tom. 1. [illegible] col. 2. [illegible] N. [illegible] Iosua [illegible] & magis [illegible] [illegible] 17. Gil-[illegible]

Vallensis [illegible] 13 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Verum [illegible] 14 [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Tales explicatio: 15 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

[illegible]

† Per positionem. I. quod in casibus [illegible] L. Velleiani.

† [illegible]

† [illegible] nunc de lege. 8
Lex Velleia [illegible]
Senatuscons[ulto] non semper [illegible] similiter [illegible]
[illegible] Et iusti- 9
[illegible] Senatusconsulto [illegible] præcelsum esse, in
quo [illegible])
modos [illegible]
[illegible]
[illegible] † [illegible] 10
[illegible]
[illegible]
[illegible] 11

[illegible]

[illegible] fuisse, quod posse idem [illegible] *sentire* [illegible] Tom. [illegible] ad [illegible] eadem sententia.

12 § II. Quod ad similitudinem mor[illegible] tis admittendi sint.

Quia scil. casus predicti [illegible]

13 [illegible]

[illegible]

14 § *Ex quibus colligamus* [illegible] *ne vel deportationis casum* [illegible] *dum pr*[illegible] *esse dicendum. Sed de hoc* sect. 4. *plenius*.

SECTIO III.

An provisio in unum casum facta trahatur ad alterum, ubi de provisione per modum dispositionis pura?

Materia hæc [illegible] & seq. [illegible] casus ubi pura & ubi [illegible] dum conditionis [illegible] pura [illegible] tur 4. [illegible] quæ [illegible] ximum [illegible] & quomodo sub simplicibus [illegible] ne [illegible] 18. [illegible] tuntur 20. & distinctius in regulis & limitationibus explicantur [illegible] tur à [illegible] usque ad fin.

§ Casus

† [illegible] per [illegible] ditur per [illegible] ad eum & [illegible] lect. [illegible] in [illegible] est. 1
† Vnde occasionem sumunt DD. in genere 2
disquirendi, an & quomodo prouisio in unum ca-
sum facta ad alterum [illegible]

† Quoniam dictum satis breuiter de hac ma- 3
teria videamus, tum quod diffuse & [illegible] aliàs
ab ipsis pertractatur, tum quod ad soliditatem,
quem lect. 1. posuimus intellectum conducat.
† Bartolus autem ad [illegible] Petr. de bellapertis 4
examinatis duas conclusiones principales facit:
quarum altera est, de prouisione facta per
modum dispositionis, [illegible] de prouisione fa
cta per modum conditionis. † [illegible] 5
[illegible] quod attinet, alteram posuit iuris communis,
aliam statutorum alia hominis. uti ita hanc conclu-
sionem distinguit [illegible] à lib. [illegible]. & sequitur
Everhard in top. loc. ab æquipoll. n. 16. † *Nos* 6
prioribus duabus [illegible], de quibus [illegible] & Ever-
hard. [illegible], tertiam
apprehendimus [illegible] personas
[illegible] † [illegible] varium DD. ut 7
videre est [illegible] l. *Alciat.* in
1 lect. [illegible] & [illegible] *omnes in*
regulam [illegible]

Quod prouisio facta per modum dispositionis [illegible] non extendatur ad alium. *Iason.* hic. coll. 5. in

Quando non [illegible] verisimiliter quidem [illegible] de [illegible] [illegible] tamen [illegible] est [illegible] & habet eundem effectum. [illegible] quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] qui mandat ad [illegible] 11 [illegible] quoque [illegible] ad [illegible] [illegible] possessionem. l. [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] & [illegible] non [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] de [illegible] [illegible] qui 12 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] be- 13 [illegible] [illegible] qui 14 [illegible] [illegible] [illegible] sen- [illegible] [illegible] Quod [illegible] [illegible] conditionum [illegible] [illegible] est, [illegible] si quando [illegible] [illegible]: si 15 [illegible] pupillorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

gat.

[illegible] *Cod.* [illegible]
16 [illegible] † [illegible]
plum [illegible]
17 [illegible] †. [illegible]
[illegible]
[illegible] *quatur* [illegible]
de fideicom. [illegible] l. [illegible]
de R. I.

18 † [illegible] Quarum [illegible] omissio non est omisso [illegible] *sibi* [illegible] *xtu* [illegible] *militu* [illegible] *teria* [illegible] *plena* [illegible] *ria non favorabili* [illegible] *non debet* [illegible] *terpretatio*, *quam communiter* [illegible] *hic* & in l. 2. de V. O. [illegible] *ken*. h. n. 22.

19 † [illegible] *multa* [illegible]
de legat. [illegible]

[illegible] de adulter. [illegible] *cur, & summae difficultatis* [illegible] *intricatissimus &* [illegible] *est* [illegible] *Goss.* hîc à n. 132. usque ad n. 172. [illegible] n. 87. usque ad [illegible] ad d. l. 2. in prelect. [illegible] à n. 9. usque ad [illegible] n. 8. usque ad n. 1 [illegible] hic.

† [illegible] *appellatione* [illegible]

† [illegible] *casum dupli-* 21 *cem, alium mixtum.*

† Casus duplex [illegible] *per* 22 [illegible] *& pro-* [illegible] *communiter in exemplum casuum mixtorum allegant, si testator filium vel filiam posthumam instituat;* [illegible] de injust. rupt. & irr. [illegible] *simul, casus hic non est mixtus, quia nihil* [illegible] *, sed duplex: sic-* [illegible] *triplex.* † *Mixtus* 23 [illegible] *sed Hermo-* [illegible] *saltem Physicè,* [illegible] quoties de stat. hom. [illegible] de V. O. n. 45.

† Mixtus [illegible] *impropriè.* 24

† [illegible] *duobus vel pluribus simplici-* 25 *bus* [illegible] *expreßit & e-* [illegible] *vel secundum*

 sub-

[illegible], vel [illegible], ut quando [illegible] trahit in aliam speciem, [illegible] 28. Iul. [illegible] D. [illegible] vel [illegible], [illegible] Cardinalem ad [illegible].

26 † *Improprie [illegible] quando [illegible] per [illegible] qualificationem, vel [illegible] de [illegible] [illegible] de lege, [illegible] exemplum est in [illegible] nem & [illegible] quæ [illegible]*

27 † *Mixturam hanc improprium vocavi, quia nempe duplicitas & mixtio casuum respectu [illegible] toris aut alterius [illegible] intelligitur. Vide tum [illegible] numerem, [illegible] vero si [illegible] qualitas quædam [illegible] sum hanc qualificamus [illegible] nuncupamus.*

28 † 1. *[illegible]* num [illegible] de uno mero simplo, locum quoque habeat in [illegible]?

29 † 2. *[illegible]* dispositio facta de uno simplo, locum quoque habeat in duplo?

30 † 3. *[illegible]* num duobus simplicibus [illegible] junctim expressis, [illegible] duplum compunctum?

31 † 4 *Num dispositio facta de duobus simplicibus [illegible] illa mixtum includat?*

† *In prima quæstione facio cum Molin. in d. l.* 32
numero 20. regulam confirmativam, quod dis-
positio facta in termino simplici regulariter
locum habeat in qualificato.

† *Declaratur regulam procedere I. indistinctè* 33
in qualitate impertinente, d.d. de qua quæ-
ritur; *at quæ de* [illegible] *statutum*, [illegible]
[illegible] *ad*
[illegible] *& vide*
[illegible] *legatis de-*
[illegible] d.d. 20 §.
pen. de leg. 3. [illegible] *pro*
patre privilegium [illegible]
quæque ad illos [illegible] , arg. d.
Auth. [illegible]
[illegible] *Consetr.*
Hering. [illegible] de privil. Scholar. sub. tit. de his,
qui gaudent privil. Scholar. 27. *Rebuff.* in d.
auth. verb. peregrinantibus. *Molin.* d. l. 27. *Gilk.*
in d. auth. [illegible] & seqq.

† Declaratur II. procedere in qualitate per- 34
tinente ad juvandum, augendum sive corro-
borandum id, de quo disponitur. *Si enim ea
procedit in qualitate impertinente, multo magis
in pertinente, per quam dispositio aliquo modo ju-
vatur.* † *Sic qui habet privilegium legitiman-* 35
di illegitimos [illegible] *legiti-*
mare [illegible] *& restituere,*
quoad [illegible] c. cum licet de
[illegible] *ratione hæc regula infert ad-*

[illegible] Sen. [illegible] part. 2. [illegible] 2. de [illegible] & lib. 4. de V. S. n. [illegible] Molin. [illegible] n. [illegible]

36 [illegible] in qualitate, pertinente ad [illegible]. *hoc est, quæ alterat [illegible] voluntatem dispositionis*, vel per additionem vel per detractionem.

37 † [illegible] *ubi lex [illegible]* *[illegible]* *[illegible]* adulterium [illegible] *[illegible]* *[illegible]*, *sed amplietur ad* 20. *annos*, *etiam respectu simplicis qualitatis adulterii*. l. quærela. [illegible] C. [illegible] l. pen. §. [illegible] requir. [illegible]

38 † [illegible] de leg. [illegible] *his, [illegible]* *tinebuntur [illegible]*

39 *p[illegible]* † *[illegible] non potest [illegible] causa paratum erat, amplius [illegible] causa paratum [illegible] tr. familias vivente. [illegible] in simplicitate* scilicet [illegible] causa parati [illegible] *bitur: [illegible]* *talia saltem legare, quæ & post mortem [illegible] causa [illegible] sententia [illegible]* Molin. dict. [illegible] *tur.*

† [illegible]

† Limitatio [illegible] quando [illegible] de bonis [illegible] [illegible] a patre vel ab homine, eumque [illegible] [illegible] de electio. [illegible] [illegible] si qui lege [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] de alim. leg. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vulg. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plo Molin. [illegible] num. 2 [illegible] † Nota [illegible] tamen in utraq. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de mente disponentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] † Verum diversitas in eo [illegible] est quod in prima limitatione ex qualitate ad[illegible] [illegible] [illegible] verò secunda, per verba quasi à [illegible] ad mentem [illegible] colligitur. † Ex præ- 43 dicta limitatione [illegible] [illegible] decisio patet. [illegible] [illegible] sensu agnati con[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quoq. prohibita do[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diversimode Moli. [illegible] [illegible] [illegible] & plenè Bo[illegible] [illegible] num. 23.

† In secunda quæstione regula est facienda ne- 44 gativa quod dispositio facta de uno casu non extenditur ad duos vel plures. Molin. [illegible] [illegible] [illegible] ubi plures allegat.

[illegible] l. si summus § 1. de [illegible] non [illegible] non [illegible].

45 † [illegible] regula, quod intelligendum si [illegible] in singulari, sive individualiter [illegible] sub nomine appellativo & singulari numero [illegible] neque ex verbo neque [illegible] te restricto, plura comprehendit, & indistincte [illegible] l. [illegible] 133. ubi [illegible] de V. S. [illegible] de legat. 2. l. 26. [illegible] de agn. [illegible] plures [illegible].

46 † [illegible] quod de [illegible] particulari addunt signum [illegible] quibuslibus [illegible] de legat. [illegible] Bartol. in l. hoc [illegible].

47 † [illegible] particularis interpretatio & [illegible] dispositio pluribus congruunt, exemplum est in l. [illegible] de [illegible] Menoch. [illegible].

48 † [illegible] regulam affirmativam, quod dispositio disjunctiva extendatur ad [illegible] copulative, [illegible] ex quod [illegible] simpliciter fuit expressum, [illegible] propter [illegible]
49 conjunctionis. † Exemplum est in d. l. si ita scriptum 13. [illegible] ubi si testator ita instituat, si [illegible] nascetur [illegible] ex [illegible] si filia [illegible] ex triente, [illegible] Filius & [illegible] uno partu [illegible] [illegible] cam; de qua vide [illegible] in d. l. [illegible] [illegible] admittitur. [illegible]

[illegible]

[illegible] quod [illegible] inſtitutionem [illegible] ſi [illegible] prævaricatio. [illegible] filium [illegible] † [illegible] 50
[illegible] inſtituendo, [illegible] fundamentum [illegible] quidem [illegible] † Aliud exemplum eſt in l. ſi 51
[illegible] de [illegible] ubi ſi ita facta ſit exhæredatio, ſi filius natus, natave ſit, exhæres eſto, nec filio nato teſtamentum non rumpitur. † [illegible] 52
[illegible] ſecundum verba, ſecundum tamen effectum o-mnino [illegible] ita, quaſi [illegible] ſi filius natus ſit, exhæres eſſe, ſi filia nata ſit, exhæres [illegible] in d. l. 2. n. 5. Molin. ib. n. 43.

† In quarta quæſtione cum Molin. d. ct. l. n. 46. 53
diſtinguo: aut loquimur in doctrinali & logica traditione, aut in diſpoſitione hominis ſive per teſtamentum ſive per contractum, aut etiam legis ſive ſtatuti. † [illegible] affirmativa, 54
quod ſub [illegible] expreſſis veniat quoque mixtum arg. l. 2. de V. O. ubi ſub di-[illegible] alia faciendi [illegible] ex dando & faciendo, de qua [illegible] Cod. de [illegible] Petr. de Beſutio. [illegible] ſi [illegible] ſervus

[illegible] 2. v.

55 [illegible] quid [illegible] & [illegible] † [illegible]
quando [illegible] dividetur [illegible] quod [illegible] in tempus [illegible] quae sunt [illegible] [illegible] regulam [illegible] quae [illegible]
56 [illegible] Om. [illegible] l. † [illegible] in l. [illegible] de mun. & honor.
57 † [illegible] *[illegible] substan-*
58 [illegible] *[illegible] Quando [illegible] substantiam & [illegible] explica-* [illegible] ad d. l. 2. de V. O. n. 30. & sequ.
tunc sub enumeratione simplicium
59 mixtum non continetur. † *Simplicia enim esse [illegible] simplicibus [illegible] nomen [illegible] alia [illegible]*
guit. arg. [illegible] si quid in nomine 2. Inst. de legat. l.
60 10. Cod. de ingenuis manumiss. † [illegible]
regula. l. si quis vinum 9. de tritic. vin. vel ol. leg.
61 † *Quando mixtio fit secundum qualitates diversas concurrentes in eodem subjecto [illegible]*, an illæ qualitates sint separabiles vel inseparabiles: Et rursus separabiles, aut sint compati-
62 biles vel incompatibiles. † *Quando sunt qualitates separabiles & [illegible] compatibiles [illegible] illis enumeratis [illegible] quisque [illegible]*
[illegible]

l. textore. § 1. de leg. 1. l. servis urbanis, [illegible] leg. 3. *non si rustares leges uni vernae [illegible] fersas, debentur legatario quoque vernae & [illegible] [illegible]* Bologniet ad d. l. [illegible]

† *Aliud exemplum [illegible] habet [illegible]* in pr. 63
C. communia de legatis *[illegible] leges [illegible] legasset filia si fuit [illegible] [illegible], & medicinalem si [illegible] Doctor in medicinae [illegible] venerat, quod [illegible] [illegible] utrumque gradum habebit [illegible]. Simplicia enim hic eadem [illegible], mixta tamen hac [illegible], & à casu duplo distinguitur propter subjectum unum, in quo simplices [illegible] qualitates [illegible].*

† II. Quando sunt qualitates [illegible] 64
incommutabiles, sive contrarios effectus producentes, sub illo [illegible] non continentur.

† *Dicitur a regulam, quod [illegible], si quali-* 65
tates aequè principales non & altera alteri non praevalet, *P. C. si statutum [illegible] ne Doctor sit exemtus a muneribus, miles vero exemptus sit, si quis sit Doctor & miles simul, exemptus in totum non est, sed pro ea qualitate quà Doctor est, vel [illegible] Doctoratu [illegible] ad munera tenebitur.* Bologniet ad [illegible]. † *Unde secus est, si* 66
qualitas una praevaleat. P. C. Lex XII. tab. pupillos [illegible] in tutela, furiosos in cura, si pupillus idem sit & furiosus, debet ipsi dari tutor, non quoque curator. l. qui habet. ff. de tutel. *quia qualitas impubertatis, quae naturalis est, praevalet qualitati furoris, quae accidentalis est.* Bartol. ad d. l. 3. † *Quomodo autem in similibus qualitas prae-* 67
ponderans dignoscatur, [illegible] tradunt Alciat.
ind.

ad d.l. 2. [illegible] Bologneti. Vo. [illegible]

68 † III. Quoniam tamen quantitates inseparabiles [illegible] continuum, [illegible] [illegible] [illegible] quoque [illegible] [illegible] qualitates [illegible] [illegible] [illegible] per se [illegible]. [illegible] autem [illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible] [illegible] quasi [illegible] [illegible] [illegible]. Vid. Bologne. ad d.l. 2. n. [illegible]

69 † [illegible] simplic [illegible] [illegible] partem [illegible] [illegible], qua fit ex proprietate [illegible].

70 † II. Quod regula [illegible] procedant tam in [illegible] rabilibus, quam in dividuis.

71 † III. Quod regula affirmativa [illegible] alterato ampliando [illegible] per mixturam [illegible] augetur dispositio: restringendo vero, ad [illegible] [illegible] diminuitur [illegible] apparere [illegible], quod [illegible] verbis [illegible] [illegible].

72 † [illegible] regula negativa restringendo [illegible] per mixturam [illegible] ampliando vel [illegible] ratio [illegible] [illegible], quae omnia [illegible] tius hic pertractare [illegible] non licet, vide [illegible] Bologneti ad d.l. 2. n. 60. usque ad no. [illegible] plenissime, & [illegible] [illegible] [illegible] ratum hoc [illegible] [illegible] quaestionem 1. & 4. [illegible] [illegible] [illegible] confusio [illegible]. Adde Molinaeum d.l. 2. & Marc. Aquilon. ibid. Reliqua [illegible].

SECTIO IV.

An provisio per modum conditionis facta trahatur ad casum aequipollentem?

Conditiones dividuntur in necessarias & voluntarias n. 2. quae explicantur per definitiones [illegible] Oppositum [illegible] de legatis [illegible] & rejectis solum. [illegible] responsione [illegible] n. 15. Opponuntur & resolvuntur [illegible] n. 24. De conditionalibus [illegible] regula negativa n. 26. cui subjiciuntur duae limitationes [illegible]

† Sic diximus de provisione pura, sequitur 1
conditionalis.

† *Conditionum non una est consideratio. Alia* 2
enim necessaria est, alia voluntaria. † *Necessa-* 3
ria, sine qua actus non geri: Voluntaria, sine qua multifariam expediri potest. † Illâ omissâ 4
disponens effectum non consequitur, hâc, *aliâ quoque ratione contingere valet: Unde sustineri potest* [illegible] *conditiones quasdam necessarias vel ad actum, vel ad effectum pertinere.* † *In illâ disponens effectum so-* 5
lum respicit, non verò instrumentum, sub quo fiat. arg. [illegible] Verb. Oblig. *In hac* [illegible] *tur.* [illegible] *aequipollentem*, [illegible] *potest.*

† Ad

6 † Ad hanc [illegible] spectat, quod [illegible] conditionem [illegible] complendam est, [illegible]

7 illam non [illegible]. † Potissimum duco, per quod hæc semper spectasse, illa semper per [illegible] [illegible] sed quodam voluntate [illegible] [illegible] in eandem [illegible] [illegible] iuncte text. l. in conditionibus. 19. de condit. & demonstr. [illegible] voluntati regulariter [illegible] quoque modo [illegible] voluntate non aliter, nisi forma quoque fuerit

8 impleta. † [illegible] potest [illegible] voluntaria bene poterit [illegible] quam in modo implendi posuisse, nisi exacte observetur, dispositionem irritam voluisse putandum est.

9 † Regula itaque erit I. conditiones necessarias per æquipollentes impleri posse, ut in hoc, [illegible] mortis [illegible] sub conditione necessaria instituit, [illegible] simpliciter [illegible] jure civili [illegible] non potuit, quia non aliter testamentum permansurum [illegible] riturus [illegible]. [illegible] mortis [illegible], hoc non [illegible] morte sua esse debuit [illegible] nepos ullo modo [illegible] testamentum rumpet. [illegible] lus formulam hanc [illegible] quendam reliquit, [illegible] eandem quoque [illegible], quod Gallus [illegible]

[illegible] ne ultimæ voluntates pereant, habere [illegible]

[illegible]

† *[illegible] argumentum [illegible] [illegible], quod conditio [illegible] necessaria non sit, sed voluntaria: quod [illegible] non saltem in uno casu [illegible], sed in [illegible] similibus aliis [illegible] possit. [illegible] pluribus [illegible] conditionem [illegible] voluntariam [illegible] esse.* † *Nam [illegible] cum ambiguitate indic* 11 *[illegible]. Conditio [illegible] necessaria dicitur, quasi illa saltem unica sit & necessario apponenda, [illegible] alias dubitatum an per similem & æquipollentem adimpleri possit: sed quod [illegible] non aliter [illegible] quam sub conditione expectari [illegible] adjiciatur; [illegible] &c. [illegible].* † *A-* 12 *[illegible] exemplum est in* l. 22. ad SC. Treb. [illegible] l. 5. C. de [illegible] & subst. l. 15. quando dies leg. ced. *[illegible] liberis in potestate existentibus [illegible] fideicommissum relictum,* si morte patris effecti sint sui juris, *debetur illis [illegible] potestatem patris exeant. [illegible] acquisitum [illegible] exit, ad quem [illegible], sub qua fideicommissum [illegible] enim si simpliciter relinqueret, [illegible] fideicommissum [illegible] acquireretur.*

† Gr[illegible] [illegible] l. [illegible] §. [illegible] 1. de 13 leg. [illegible] *[illegible]*

 potest

14 *pareil.* † *Varie respondent glossa & aliqui* [illegible] *quot* [illegible] *Cravetta* [illegible]

15 † *Ipse* [illegible] *verissimus, aliam esse* [illegible] *quando mater fideicommissum relinquit liberis* [illegible] *perveniat, de quo d.* l. 22. ad Trebell. l. 5. C. de [illegible] & ibi [illegible] d. l. 19. quando dies leg. [illegible] *aliam: quando extraneum de quo d.* l. 11. §. 10. [illegible]

16 leg. 3. † *Hoc casu* [illegible] *deberi filiosfamilias fideicommissum,* [illegible] *non quod sit* [illegible] *appositus* [illegible] *sed quod appositum sit* [illegible] *patri* [illegible] *a patria potestate* [illegible] *tum* [illegible] *acquirat: quia* [illegible] *patrem* [illegible] *libero praestari velit fideicommissum* [illegible] *quam haereditatem* [illegible] *apud extraneos haeredes permanere,* argum. l. cum acutissimi 30. C. de fideicom. l. 102. de condit. & demonstr.

17 † *Hoc vero casu* [illegible] *non tam odio patris, quam favore & contemplatione haeredis* [illegible] [illegible] *Dd.* [illegible] [illegible] *hic num. 60.* [illegible] h. n. 5. [illegible] *n. 41. & plures alii* [illegible] *allegati.*

18 † *Verum licet haec speciosa sint, regulam* [illegible] *n* [illegible] *fortius ex parte* [illegible] *tant: quae* [illegible] *de* [illegible]

19 *apparet.* † [illegible] *quando non* [illegible] *ad acquirendum* [illegible] *quod relictum est* [illegible]

20 §. 11. † [illegible] l. [illegible] sui juris [illegible] *ad acquirendum* [illegible] *gatum, quia tamen non* [illegible]

[illegible] quoque [illegible], *qui fortasse pro-*
[illegible] *gradu* [illegible] *fuerint, quem*
[illegible] *appenitur, jam*
[illegible] *& mortis*
[illegible] † *Quæ vo-* 21
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] *Quid enim si* [illegible]
[illegible] *testante*
[illegible] *certe causa* [illegible] *potestatis*
[illegible] *apposita videri posset.*

† [illegible] *post* 22
[illegible] *restitui*
[illegible]
[illegible] 85.
[illegible] d. l. 22. ad
[illegible]ebellian. [illegible] *esse* [illegible] *emancipatis,*
[illegible] l. cum filiofam. [illegible] *ubi Iason*, colum. 22. de
[illegible] 1. & l. [illegible] 19. quæ in fraud. credit.
[illegible]

[illegible] *admodum lubri-* 23
[illegible] *præbebit,*
[illegible] *volunta-*
[illegible] *fideicommissarius econ-*
[illegible] *prematur.*

Quem [illegible] *pro eo esse,* 24
[illegible]

Non obstat [illegible] commodissimè 25
[illegible] t. *ubi* [illegible] *posthumum post*
[illegible] *insti-*

 tuisse

26 [illegible] ¶ [illegible] *Condi-*[illegible]
hanc non [illegible] *patiam voluntas*
[illegible]
[illegible]
27 [illegible] ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

28 ¶ *Non* [illegible] *hanc conditionem* [illegible]
quod [illegible] *sit posthumus* [illegible]
vel post mortem testatoris [illegible]
bere debeat. arg. l. 1. [illegible] *de condit.* & *demon-*
strat. unde G[illegible]
tiens. num. [illegible]
29 *fer* [illegible] ¶ [illegible]
dum enim [illegible]
[illegible] *-*
tur. [illegible]
ria est, [illegible]
necessario [illegible]
conditionalem actum [illegible]
simul stare possunt, quod [illegible] *vo-*
luntatem, & conditio [illegible]
bene disputat. Ma[illegible]
dicendum, *sed* [illegible]
qua actus geri non [illegible]
quamuis fa[illegible]
l. 10. *institu*[illegible]

† *Nec hodie ista conditio* in l. 10. *necessaria* 30
post editam constitutionem in Instin. quæ est in ... n. C. de posthum. hæred. instit. *uti perperam* ... *pit Hotomannus* in legibus obscur. ad hunc §. ... *Angel. Spanisch* ad d. l. part. 11. num. 27. ... *quidem, ut jam olim observavit Christoph. de* ... *quæstio, quem in d. l. 10. refert & [illegible]* ... *[illegible]*, ... *[illegible]* ... testatore; *aliud*, si mortuo testatore intra ... menses *nascitur.* † *Prior formula adhibetur* 31
d. l. 10. *posterior* in d. l. fin. † Illius *verba*, 32
me mortuo; *non aliam recipere possunt inter-pretationem, quam ut excludatur is, qui vivo te-statore natus est, cum enim hoc aliter expressa, ... [illegible] ... conditio-nem sufficientem faciunt, quæ non existente, ex ... testatoris vivo eo natus excluditur.*
† Illius vero *verba*, si post mortem meam in- 33
tra ... menses proximos, *aliam explicationem recipiunt, nec propriæ institutioni conditionem fa-ciunt, sed saltem declarationem, quod scilicet ... [illegible] ... post mortem suam, ... intra decem menses nasciturum insti-... [illegible] ..., sicuti su-... [illegible] ..., ergo non mirum, si ... [illegible]* ... l. 3. de legat. 1. ... l. ... de fidejuss. *sed valuerunt [illegible] tem testato-... [illegible]* 12. *mensis natus tanquam illegitimos ... [illegible]. Quæ valuunt ... cum ea-... [illegible] ... intra decem menses ... [illegible] ... edicta for-*

 mula

[illegible] *Oesser quoque [illegible]* ad [illegible] [illegible] Pandect. thes. [illegible]
[illegible] *[illegible] quidem, & in hac [illegible] post mortem [illegible] [illegible] conditionem [illegible] [illegible] mortem [illegible]*

[illegible] *[illegible] voluntas [illegible]* [illegible] adimplenda [illegible] §. [illegible] 2. [illegible] [illegible] vers. nemo. l. [illegible] de cond. & demonstr. *quam [illegible] cum alii bene in-inducit* Bolognet. hic num. [illegible] vers. Tamen te-nendo regulam.

35 † *R[illegible] [illegible] nullâ necessitate [illegible] ita disponat [illegible] potius [illegible] videri [illegible]*

36 † *San[illegible] ita & in testamentis [illegible] est.* l. [illegible] §. rerum de hæred. instit. *aliter pateat [illegible] præsumatur.* arg. l. ex [illegible] § si quis [illegible] tus 4. ad SC. Trebell. l. [illegible] *vel aliæ circumstantiæ [illegible] quo [illegible]*

37 *quoque [illegible]* † [illegible] *latè Alciat.* in l. [illegible] hic. num. [illegible] *ken.* num. 36. [illegible]

[illegible]

leqq. scribunt. † [illegible] unum vel [illegible] 38
exemplum regulam esse, sed si ratione [illegible]
[illegible] limitatio [illegible] est [illegible]
, ubi frustra regulae universales & infallibiles
[illegible] in materia [illegible],
voluntate quaestionis [illegible],
diligenter à ICtis [illegible]. † [illegible] 39
[illegible] non potest. [illegible]
, qui libere conditionem [illegible]
[illegible] appareat. † Quod itaque [illegible]- 40
doctrinam cavillamur? [illegible] conditio-
has differentiam constituit, & regulas diver-
, ab eo quod in genere voluntatis [illegible]
[illegible] facit. † [illegible] superio- 41
limitationes [illegible] limi-
hanc [illegible] colom [illegible].
I. Si stet per culpam [illegible] debet impleri 42
conditio in forma specifica, non enim sufficit
impleri per aequipollens, exemplum est in l. Julia-
nus 45. de condit. & demonstr. veluti si fiat
legatum [illegible] sub conditione, si dederit 10. haeredi,
[illegible] in eandem [illegible] legatario, recuset
[illegible] conditionem impleri per acceptila-
[illegible] l. 2[illegible]. §. 2. de
[illegible] l. 3. § 1. eod.

† II. Quando conditio voluntaria non 43
potest impleri in forma specifica, exemplum
est in l. legatum 16. de usufr. & usufr. leg. ubi
legatum [illegible], si quotannis certum
[illegible] celebrent, si illud approbatum
[illegible] aliud [illegible]. † Simile est 44

 in l. lega-

in l. legatum, [illegible] ff. de administr. rer. ad civit. pert. [illegible] l. [illegible] ff. de condit. instit. num. 8. & [illegible] num. [illegible] Nicolaus de legat. [illegible] *[illegible] de [illegible] Nicolai. [illegible]* lib. 4. decis. [illegible] per tot.

MEMBRUM. II.

De Exemplis regulæ in genere.

Continet duas quæstiones. I. an exempla hæc sint species mortis civilis [illegible] 2. II. Num appellatione mortis veniat quoque mors civilis num. 3. usque ad finem.

1 † HÆc fuit regula huius §. sequuntur exempla. Eorum duo proponit JCtus: aquæ & ignis interdictionem & emancipationem.

2 † *Quaeritur hic iam, an hæc duo exempla sint species mortis civilis? & num appellatione mortis veniat quoque mors civilis?*

3 † *Si libros iuris nostri evolvamus, mortis civilis appellationem fere nullam reperiemus: ipsum dicendi usum respiciamus, absurdum non est, [illegible] hanc & sustineri, & ad aquæ & ignis interdictionem, in cuius locum postmodum deportatio surrogata est, non vero ad emancipationem referendam,*
4 l. si mater 3. C. de instit. & substit. † *Quia enim deportatio & emancipatio vitam non [illegible] munt, mortis loco neque non nisi effectum [illegible]e,*

quos

[illegible] *mortinus* [illegible] *producuntur*, [illegible] *unt.* † [illegible] *vel* [illegible] 5
[illegible] *compre*[illegible] *ali signi-*
catione, *vel* [illegible]. † [illegible] 6
[illegible] *hoc*
[illegible]
[illegible] *jura*, [illegible]
[illegible]. † [illegible] *expresse* [illegible] 7
[illegible] *habetur.* l. [illegible] §.2. de bon liber. l. [illegible] § pen.
[illegible] tab. l.5. [illegible] l. [illegible] §. [illegible]. de
donat. inter vir. & uxor. l. [illegible] de leg. 1.
l. 1. C. de hered. instit. [illegible]
[illegible], l. [illegible] §. [illegible]. † [illegible] 8
[illegible] *sequens* [illegible]
[illegible] *deportatio*
[illegible] *in hoc a servitute distin-*
guitur, l. 59. in fin. de condit. & demonstr. *nec*
[illegible] *naturalis tollit.* d.l.59. l.5.§.1.
de bon. damnat. [illegible] de donat. inter vir. &
[illegible] *ad* hunc §.num.20.
& seqq.

† [illegible] *quod supra quærebamus*, 9
[illegible] *appellatione con-*
[illegible] *de naturali acci-*
[illegible] §.1. de donat. int.
vir. & uxor. [illegible] de legat. 2.
[illegible] de condit. & demonstr. l. fin. C. de his
qui [illegible] *omnino in civi-*
[illegible] *ex voluntate disponentis con-*
jectura.

[illegible] ut & in d. § [illegible]
[illegible]
[illegible] autem filium non considere, sed [illegible] conjectura [illegible]
[illegible] depretatio filii [illegible] naturalis de se [illegible] secundum voluntatem testatoris [illegible] ad [illegible] testamentum [illegible] non [illegible] filius [illegible] in dict. [illegible] hæredem [illegible] filios. [illegible] restituat, quantumvis deportetur, sicut in casu superiori qui vult evitare, ne testamentum [illegible] filio mortuo, [illegible]

11 quoq; evitare cupit, si filius deportetur. † [illegible] quia illi [illegible] secundum sect. fin. membr. [illegible] priori casu [illegible] gravatus [illegible] tem test[illegible]

12 iterum non convalescit. † Idem judicium esse possit de alio [illegible], ut in l. [illegible] 48. § Cornelio 1. de Jur. fisc. l. 79. § 1. de condit. & de

13 monstr. † Idem & multo magis in [illegible] nibus ut in l. 121. § in insulam. de V. O. [illegible] prædicta conjectura in [illegible] cuius interest non tenere [illegible]

14 netur. † Quod [illegible] mur, quod promi[illegible],

l. 38.

[illegible] §. [illegible] cod [illegible] [illegible] *figurationem* [illegible] *et similia* [illegible] *examinare*, *instituti* [illegible] *non sinit*, [illegible] *ceteris* [illegible] *hoc tractarunt*. [illegible] num. 62. *Iohan. Crott.* [illegible] num. [illegible] num. 2. & seqq. [illegible] num. 2. & [illegible] per [illegible] part. 2. num. [illegible] *verbo* [illegible] si aqua num. 7. & seqq. [illegible] *Vasq.* lib. de success. creat. [illegible] num. 172. *Dauid.* de testam. num. 72.

SECTIO I.

Exemplis in specie: & quidem de aquæ & ignis interdictione.

[illegible] hoc exemplum num. [illegible] per distinctionem [illegible] mentemque Galli [illegible] ignisque interdictio [illegible] prima sua origine [illegible] portatio in eius [illegible] cum banno moderno [illegible] demonstratur.

† Primum exemplum est aquæ & 1
ignis interdictio. *[illegible] esse inconveniens exemplum* [illegible] *suis heredes* [illegible] *dispendi* *testa-*

[illegible] neque enim aque ignisque [illegible] dictionem [illegible] deportat, & frequenter restituuntur [illegible] beneficio [illegible] arg. l. [illegible] C. de sent. pass. d. l. [illegible] de cur. & dem. l. in tempus [illegible] de [illegible] [illegible] *omnia jura [illegible] recepiunt*, l. [illegible] C. de sent. pass. *praeterea si restitutio facta sit per verba* restitutionem in integrum, d. l. [illegible] l. ult. C. de sent. pass. l. [illegible] cod. l. fin. §. fin. de V. S. Gloss. & [illegible] §. cum autem. Instit. quibus [illegible] [illegible] *qui tantundem [illegible] aut Lex Cornelia [illegible]* l. [illegible] §. [illegible] de inofficioso [illegible]
3 irrit. † *Verum interest, an restitutio [illegible]*
4 *[illegible] avo testatore, an demum eo mortuo.* † Priori casu *restitutio omnino [illegible]* in d. l. 1. in fin. contr. tabul. Vel *quia nepos filio deportato in parentis locum successit, & jura sui heredis nactus est,* l. [illegible] de inoff. [illegible] irrit. [illegible] §. sui Instit. de hered. qual. & diff. *[illegible] dem restitutio [illegible] nepoti [illegible] cum natura [illegible] loco subsistat, & in una linea [illegible]*
5 *sint.* arg. l. [illegible] §. 5. de acquir. possess. † Vel *quia vivo avo nepoti [illegible] non est perfecte [illegible] tum*, arg. l. 64. de acquir. hered. l. [illegible] de
6 collat. † *Nec obstat* c. quamvis, de [illegible] in 6. *ad quod bene [illegible]* Fort. *Garf.* n. 227. *Aquilin.* d. n. [illegible]
7 † Posteriori casu *[illegible] jam nepoti per mortem avi [illegible]*

[illegible]

[illegible] *quæsitum*, [illegible] § Scævo- [illegible] de minor. [illegible] p. quam- [illegible] *so* [illegible] nec non [illegible] de posthum. [illegible] *Alciat.* [illegible] lectiones [illegible] *hac re* [illegible] *Gilken.* [illegible] n. 16 [illegible]. & seqq.

† [illegible] *to, Gallum vel* 9
[illegible] *deportationem in casu secundo* [illegible]
[illegible] † [illegible] *juxta* 10
[illegible] sect. 1. *filium* [illegible] *unde* [illegible] *quemad-*
modum [illegible] *per mortem natura-*
lem patris [illegible] *hæredis consequitur : ita &*
hic eiusdem [illegible] *quod non aliter fieri*
[illegible], *quam si & testator* [illegible] *ante deportatione* [illegible]
[illegible] *at.* † [illegible] *confutatur ob-* 11
[illegible] *Gilken.* [illegible] *per quam ex prædicta* [illegible]
[illegible] *regulæ nostræ*,
[illegible] *sententia*
[illegible] *labefactare* [illegible].

† [illegible] *lia Dd. de* 12
[illegible] *ia Princi-*
pi [illegible], *nec libet nec* [illegible]

† Est

† Est tamen aquæ & ignis interdi[illegible] [illegible] media capit deminutioni, sive [illegible] civitatis, in cujus locum [illegible] deportatio.

† [illegible] fuit in republica Romana facinoros[illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] principes contra urbem [illegible] pro delictis grav[illegible] [illegible] pœnam [illegible] [illegible] que verberib[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuissem [illegible].

† [illegible] Lege Porcia, quam M. Porcius Cato [illegible], sancitum fuit, ne quis civis Romanus verbe[illegible] [illegible], [illegible] Livius libr. x. de[illegible] cad. 1. post princip. *& in suam sententiam, ut Catilinæ sociis vitam [illegible] allegat C. Cæsar apud Saluft.* in conjurat. Catil. pag. m. 58. *& Ciceron[illegible] graviter [illegible] [illegible] in Ciceron. quæ*

16 *Sallustius [illegible] [illegible]. † [illegible] [illegible]ctum, ne invitus [illegible] [illegible] amitteret, [illegible] [illegible] [illegible] Cicero, [illegible] in Orat.* pro domo sua num. 77. & 78. *[illegible].*

17 *† Ne tamen facinorosorum hominum [illegible] impunita maneret, inventa est ratio, per quam salvis majorum [illegible] [illegible] [illegible]. Nempe [illegible] aqua interdiction, quod non per [illegible] directo [illegible] civitate [illegible], sed quod [illegible] [illegible]sio & necessitas [illegible] [illegible] [illegible] præbeatur, ut [illegible] rerum quibus [illegible] [illegible]stat hominum inter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]*

[illegible]

ferr, quibus sententiam acceperant, morte mul-ctati, ut luculentissime hoc explicat Lactant. Fir-mian. lib. 2. Instit. 10. *quem refert Briffon.* lib. 3. antiq. select. 5.

† *Quia enim adminiculis hic destituti vi-vere nequibant, nec ullibi tecti tempore cela-ri tenerive ob L. Iuliæ prohibitionem, de qua vid. Paul.* lib. 5. sent. 26. §. lege Iulia *pote-rant, necessario nec iussi à quoquam abire, & imminens vitæ discrimen declinare cogeban-tur.* 18

† *Quo procul dubio sensu Cic.* in Orat. pro Cæcinna nu. 100. *exilium huiusmodi* non supplicium, sed perfugium portumque sup-plicii *vocat: quare non satum fit & humanæ na-turæ condecibilius ciuitatis inane nomen relin-quere quam cum tanto periculo vitæ iuri suo in-sistere velle.* † *Quandoquidem verò ex eodem iure ciuili duarum ciuitatum nemo esse poßit, eo ipso ciuitas amittitur, cum is, qui profugit, in ex-ilium, in alienam ciuitatem recipitur, vti idem Cicero* ibid. ait, *seu ut* in d. Orat. pro dom. sua n. 78. *clarius loquitur*, non prius ciuitas amit-titur quam in eam, quo vertendi, hoc est, mu-tandi soli causa venerit, receptus sit. † *Ex quo iure antiquo accipiendum est, quod de sua cuiusque ciuitate constituendi suam cuique facul-tatem liberam esse dicitur.* l. in bello 12. §. ma-numittendo 9. de capti. & postl. rev. *Confer Hortens.* ad tit. Inst. de publ. iud. col. 4. † *Vt tamen propter necessariam hanc consequentiam* 19 20 21 22

14 † Per [illegible] aquæ & ignis interdi-ctio ipso [illegible] media capitis deminutio [illegible] sive [illegible] civitatis, in cujus locum [illegible] depo[illegible].

Non fuit in Republica Romana [illegible] puniendi [illegible] & [illegible]. A principio [illegible] gravi-[illegible] suspen-[illegible].

15 † *[illegible], [illegible] Roman[illegible] verbe-ribus necaretur, [illegible] meminit Livius lib. 10.* de-cad. 1. post princip. *& in [illegible] sententiam, ut Catilinæ socius vi[illegible] allegat C. Cæsar apud Saluſt.* in conjurat. Catil. pag. m[illegible]. & Cicero [illegible] *graviter objicit [illegible] in C[illegible]*

16 *Salluſti[illegible] vulgo [illegible].* † *Præterea [illegible]ctum, ne [illegible] aut [illegible] civitatem amitteret, [illegible] quod [illegible] Cicero [illegible]* pro domo [illegible] num. 77. & 78. [illegible]

17 † *Ne tamen [illegible] impunita maneret, inventa est ratio [illegible] salvis majorum [illegible] civitate [illegible]. Nem[illegible] quod [illegible] d[illegible]re[illegible]o [illegible] sio & ne[illegible] præbeatur, ut [illegible] ſtat hominum [illegible] perinde [illegible] ſi*

[illegible]

car, qui eam sententiam acceperant, mortem mul-
ri ut lucidissime hoc explicat Lactant. Fir-
ian. lib. 2. instit. 10. quem refert Brisson. lib. 3.
antiq. select. 5.
† Quia enim adminiculis his destituti vi- 18
re nequibant, nec ulline tecla recipi, cela-
tenerive ob L. Iuliæ prohibitionem, de qua
d. Paul. lib. 5. sent. 26. §. lege Julia pote-
nt, necessario nec jussi a quoquam abire, &
imminens vitæ discrimen declinare cogeban-
ur.
† Quo procul dubio sensu Cic. in Orat. pro- 19
æcinna nu. 100. exilium huiusmodi non
pplicium, sed perfugium portumque sup-
icii vocat quare eum satius fit & humanæ na-
ræ conducibilius ciuitatis inane nomen relin-
uere, quam cum tanto periculo vitæ juri suo in-
tere velle. † Quandoquidem verò ex eodem 20
re ciuili duarum civitatum nemo esse poßit, eo
so ciuitas amittitur, cum is qui profugit, in ex-
um, in alienam ciuitatem recipitur, vti idem
cero ibid. ait, seu ut in d. Orat. pro dom. sua
78. clarius loquitur, non prius ciuitas amit-
tur quam in eam, quo vertendi, hoc est, mu-
ndi soli causa venerit, receptus sit. † Ex 21
o jure antiquo accipiendum est, quod de sua
ueque ciuitate constituendi suam cuique facul-
atem liberam esse dicitur. l. in bello 12. §. ma-
amittendo ss. de captiv. & postl. rev. Confer
ortens. ad pr. Instit. de publ. jud. col. 4. † Vt 22
men propter necessariam hanc consequentiam
migran-

migrandi non minus rectè amissio civitatis interdictioni huic asscriberetur. l. 5. de cap. dem. l. 2. de publ. jud. l. 2. pr. & §. 1. de pœn. l. 14. §. 1. de bon. libert. l. 13 de bon. poss. l. 10. de jur. fisc. *& à ICtis capitis deminutionis species constitueretur, non illius maximæ, sed, quia libertatem salvam relinquit, saltem mediæ.* l. 14. §. fin. de gradib. §
23 minor. Inst. de capit. dem. † *Cui non contradicit Callistratus* in l. 5. §. consumitur. de var. & extr. cognit. *si pro VELUTI ibidem legatur diiunctim, VEL UTI quod benè docet Alberic. Gentil.* disputat. de jure civil. cap. 3. pag. 29. *& Dn. Affinis Riemer* decad. 3. quæst. *aliter Duaren. Ho-*
24 *tom. aliter A. Faber, alii aliter.* † *Præsertim jure posteriori, quo loco eius deportatio, quæ directa privatio civitatis est, per sententiam,* d. l. 2. §. 1. de pœn. l. 56. solut. matrim. l. 6. de interd. & releg. cum similib. *usurpari cœpta est: auctore, ut videtur, Augusto, cuius legem super hacre refert Dion.* lib. 56. *quâ hi quibus aqua & igni interdictum erat, in continenti morari prohibeantur, libera ista vagandi libertate restricta, Cuiac.* lib. 6. obs. 39. *non tàm ob propagatos imperii fines adiectione insularum, uti velle videtur Coras.* h. n. 2. *quis enim nescit, antè Augustum plurimas paruisse Insulas Romanis? sed ne fortè homines consceleratí, præsertim potentiores ex vaga istâ libertate tu-*
25 *multus & bella intestina suscitarent.* † *Deportationis a. exsequendæ modus in actuali abductione, custodiâ militum circumsepta, constitisse videtur, quo sensu probati auctores, portenta & prodigia depor-*

portari ex urbe solita dixerunt, quo *Cic.* orat. n Verr. *alludens, sic Verrem alloquitur*: O sce- ô portentum in ultimas terras exportan- m, *& in eo a relegatione, quæ sine coactione litari sit, inter alia differt, nec non ab aquæ & is interdictione.*

† *Hinc relegatus in insulā excedere, deporta-* 26 *evadere, quod arctius verbum est, dicitur.* l. .§. in exulibus 13. de pœn. v. *eleganter Ioh. bert.*lib.4. sent. 12. per tot.*ubi de variis rele- tionum exsiliorumque speciebus tractat.* † *De-* 27 *tatio itaque propriè fuit præsentium. Ad- sus absentes verò aquæ & ignis interdictionem rpatam quoque fuisse, probabiliter quis exi- net.*

† *Etsi enim negari non posit, deportationem in* 28 *us locum successisse, vide è multis* l. 2. §. 1. de n.l.3.ad l.Jul.pecul.l.pen.§.ult.de extraord. gnit. *hoc tamen proculdubio eo fine potißimum tur,* vel *quod deportatione plurimùm fuerint o. usi, vel potius quod rerum potiti maiorum cita circa vitam & civitatem Romanorum ci- m tanti non habuerint, quin recta maiestatis e civitatis jus aufferrent. Vt tamen & pœna ve- in usu remanserit, cuius aliquàm multæ leges icio sunt, ut præter* hunc.nostr.§. l. 18. de stat. m.l.5.de cap.minut.l.13.de bon.poss.l.10. de .patron.l.4.§.ult.de gradib.l.8. §. 1. qui test. .possint.l.10.§.ult.ad L.Jul. de vi publ. l. 38. pr.de solut.*& quæ plura allegat Treutler.*vo- n.2.disput.31.thes. 6.lit. C.

 † Ne

migrandi non minus rectè amißio ciuitatis interdictioni huic aſcriberetur. l. 5. de cap. dem. l. 2. de publ. jud. l. 2. pr. & §. 1. de pœn. l. 14. §. 3. de bon. libert. l. 13. de bon. poſſ. l. 10. de jur. fiſc. *& à ICtis capitis deminutionis ſpecies conſtitueretur, non illius maximæ, ſed, quia libertatem ſalvam relinquit, ſaltem mediæ.* l. 14. §. fin. de gradib. §.
23 minor. Inſt. de capit. dem. † *Cui non contradicit Calliſtratus* in l. 5. §. conſumitur. de var. & extr. cognit. *ſi pro VELUTI ibidem legatur disiunctim, VEL UTI quod benè docet Alberic. Gentil.* diſputat. de jure civil. cap. 3. pag. 29. *& Dn. Affinis Riemer* decad. 3. quæſt. *aliter Duaren. Ho-*
24 *tom. aliter A. Faber, alii aliter.* † *Præſertim jure poſteriori, quo loco eius deportatio, quæ directa privatio civitatis eſt, per ſententiam* d. l. 2. §. 1. de pœn. l. 56. ſolut. matrim. l. 6. de interd. & releg. cum ſimilib. *uſurpari cœpta eſt: auctore, ut videtur, Auguſto, cuius legem ſuper hac re refert Dion.* lib. 56. *quâ hi quibus aquâ & igni interdictum erat, in continenti morari prohibeantur, libera iſta vagandi libertate reſtricta, Cuiac.* lib. 6. obſ. 39. *non tàm ob propagatos imperii fines adiectione inſularum, uti velle videtur Coraſ.* h. n. 2. *quis enim neſcit, antè Auguſtum plurimas paruiſſe Inſulas Romanis? ſed ne fortè homines conſcelerati, præſertim potentiores ex vaga iſta libertate tu-*
25 *multus & bella inteſtina ſuſcitarent.* † *Deportationis a. exſequendæ modus in actuali abductione, cuſtodiâ militum circumſepta, conſtitiſſe videtur, quo ſenſu probati auctores, portenta & prodigia depor-*

deportari ex urbe solita dixerunt, quo Cic. orat. 3. in Verr. *alludens, sic Verrem alloquitur:* O scelus o portentum in ultimas terras exportandum, *& in eo a relegatione, quæ sine coactione militari fit, inter alia differt, nec non ab aquæ & ignis interdictione.*

26 † *Hinc relegatus in insulā excedere, deportatus evadere, quod arctius verbum est, dicitur.* l. 28. §. in exulibus 13. de pœn. v. *eleganter Iob. Robert.* lib. 4. sent. 12. per tot. *ubi de variis relegationum exsiliorumque speciebus tractat.* † *Deportatio itaque propriè fuit præsentium. Adversus absentes vero aquæ & ignis interdictionem usurpatam quoque fuisse, probabiliter quis existimet.* 27

28 † *Etsi enim negari non posit, deportationem in huius locum succeßisse, vide è multis* l. 2. §. 1. de pœn. l. 3. ad l. Jul. pecul. l. pen. §. ult. de extraord. cognit. *hoc tamen proculdubio eo fine potißimum dicitur,* vel *quod deportatione plurimùm fuerint Imp. usi, vel potius quod rerum potiti maiorum placita circa vitam & civitatem Romanorum civium tanti non habuerint, quin recta maiestatis iure civitatis ius auferrent. Vt tamen & pœna vetus in usu remanserit, cuius aliquam multæ leges indicio sunt, ut præter* hunc. nostr. §. l. 18. de stat. hom. l. 5. de cap. minut. l. 13. de bon. poss. l. 10. de iur. patron. l. 4. §. ult. de gradib. l. 8. §. 1. qui test. fac. possint. l. 10. §. ult. ad L. Jul. de vi publ. l. 38. pr. de solut. *& quæ plura allegat Treutler.* vol. 2. disput. 31. thes. 6. lit. C.

 † Ne

† *Ne vero propter surrogationem dictam loca hæc de deportatione explices, quo inclinare videtur* [illegible] d. l. ad Tr. lit. C. in fin. *facit* l. 1. §. 2. de leg. 3. *ubi distinctim*, hos quibus aqua & igni interdictum est, item deportatos fidei commissum capere non posse, *dicitur. simile vide* in §. 2. Instit. de cap. demin. § 2. Inst. de publ. jud. l. 24. v. fin. autem Cod. de donat. inter vir. & uxor l. 1. C. de repud.

30 † *Hodie ab aula recepisse deportationem scribit Clar.* lib. 5. § fin. quæst. 67, n. 8. *& eius loco damnationem ad triremes temporarias aut perpetuas vel exilium infligi, mortem nunquam nisi statutum expressis verbis pœnam deportationis Romanæ capitalem & sanguinariam fecerit, quod apud nos forte penuria insularum contingit quod & ipsum velle videtur Clarus* d. l. *Confer & Menoch.* lib. 2. de a. j. q. cent. 3. cas. 330.

31 † *Malè autem communiter deportatis comparant hodie ab Imp. bannitos, quippè qui in longe deteriore conditione sunt, teste Gailio* lib. 2. de jud. publ. cap. 1. n. 24. *utpote quorum bona & corpora cuivis permittuntur; ita enim habent verba sententiæ usitatæ apud eundem* dict. l. cap. 6. num. 10. Setzen jhn aus dem Frieden in Vnfrieden vnd erlauben sein Leib / Haab vnd Gut gedachten F. (Kläger) vnd allermännig=lich.

32 † *Ea pœna etsi statim exsecutioni non mandetur, hoc tamen fit propter absentiam damnati, qui si adesset, ex sententia pœnam sustineret.*

Bachov. dict. l. fin. C. in pr. *quæ omni de deport a-tis dici nequeunt. Confer & Peregrin.* lib. 3. de jur. fisc. tit. 7. n. 46. *Heig.* ad §. cum autem Inst. quib. mod. jus patr. pot. n. 7. & seqq.

SECTIO II.

De

Exemplo secundo.

Circa illud tres difficultates moventur. n. 5.

† Sic fuit primum exemplum, alterum est casus emancipationis, quo in instituto nepote contingente pronepos posthumus similiter, ut in casu mortis, suus heres agnascitur. 1

† *Dubitatissimum est hoc exemplum propter multiplicia & pene infinita Dd. veterum circa idem commentata. Nos more solito distinctim & breviter procedemus & exemplum hoc I. in litera, II. in sensu enucleabimus.* 2

† Literam quod attinet, *emancipationem Scævola refert ad nepotem, ex quo pronepos, quemadmodum aquæ & ignis interdictionem ad filium, ex quo nepos institutus est.* † *Non quod speciale aliquid in nepote circa emancipationem, aut filio circa interdictionem contingat, quomodo partim sentiunt Salom. Alc. Coras. & alii, partim sentire per consequentiam præsumuntur: Sed quod uti supra diximus, Scævolæ ita casus, quos* 3 4

antea ex mente Galli distinctim eliciuerat, variare & quasi in unum colligere collibuerit.

5 † Circa sensum *tria, in quibus difficultas hujus exempli consistit, videbimus* I. Num nepos hic fuerit institutus? II. Num, si fuit institutus, ejus institutio per emancipationem irrita fiat? III. Si irrita non fiat, an & quomodo cum nepote succedat?

SECTIO III.

De
Prima difficultate.

Nepotem hunc fuisse præteritum Costa & alii putant nu. 1. quorum sententia refellitur n 3. & num. paterfamil. cujus testamentum per contr. tabul. impugnatur, intestatus decedat, disquiritur. nu. 4. lex 37. de hered. Instit. explicatur. num. 12.

1 † *Primam difficultatem quod attinet. Emman. Cost.* part. 3. ad h. §. num. 23. *& pluribus sequentibus & Marc. Aquilin.* ib. in V. quod si nepos num. 37. *nepotem hunc quem scil. tempore testamenti nemo præcedit præteritum intelligendum esse putant, ex eo quod aliàs vel alteruter necessariò excludendus esset, quod durum, vel ambo simul in hæreditatem concurrent, quod absurdum sit & contra disertum textum* in l. cum in testamento 37. de hered. instit. *ubi in formula Galli duos gradus heredum, qui simul admitti non possint, fieri asseritur.* † *Vndè putat Costa.* d. l. *non sine mysterio Scævolam casum emancipationis, non in filio, sed nepote concepisse: quippe qui salvo testamento,*

mento, tametsi suus præteriri possit, §. in omnibus 10. in f. h. l. v. disp. præcedent. membr. 3. *Filius vero necessario ex parte aliqua instituendus sit d.* §. *omnibus*. v. disp. præced. membr. 2. sect. 4. per tot.

† *Ego verò opinionem hanc falsam esse non dubito, ex non minori fundamento. quod hac ratione nunquam securè testamentum & cum effectu consistat. quia enim nepos hic præteritus jure prætorio contra tabulas bonor. possessionem petere potest, & sine omni dubio petiturus est, quis non videt testamentum eo ipso rescindi & necessariò ad intestati causam redigi, quod uti certum esse videtur ita plane est contra mentem Galli & Scævolæ, qui non tam institutionem posthumorum, quàm potius conservationem testamentorum respexerunt.* 3
† *Sed quia Costa*. d. part. 3. n. 124. §. igitur non rectè & *Aquilin*. ib. n. 58. *negant patremf. hoc casu decedere intestatum, age ulterius hoc confirmemus.* † *Faciunt autem contra hanc negationem tùm textus tùm ratio juris.* † Textus *est* in l. 17. C. de collat. *in cujus pr. duæ species successionis ab intestato ponuntur, vel si testamentum nullum factum sit, vel si factum sit, sed* aut per contra tabulationem aut querelæ in officiosi motionem *sit rescissum.* † Ratio est, *quod ita se habeat jure Prætorio bonorum possessio contra tabulas, uti ex jure civili jus dicendi nullum. At posteriori casu ab intestato suum hæredem præteritum succedere manifestum est. Ergò & priori filium emancipatum. Prætor enim ita considerat eman-* 4 5 6 7

cipatos, at si emancipati non essent, quorum & ideò dicimus emancipationem rescindere. l. [illegible] §. [illegible] contr. tab. & eos loco suorum habere. §. emancipati. Inst. de hered. quæ ab int. est.

8 † Non obstat l. quod bonorum possessio contra tabulas opponatur bonorum possessioni ab intestato l. 1. §. 2. unde lib. §. sicut. de bon. possess.

9 † II. Textus item in l. 4. C. de collat. quem Costa d. l. expendit, ubi filia dotem confert, si vel ab intestato succedat vel contra tabulas petat.

10 † *Siquidem* d. d. textus *de mera intestatorum successione, cum testamenti tabulæ nullæ extant, loquuntur, quod quidem* in d. l. 1. §. 2. *ex contextu totius tituli manifestum est; nec minus in cæteris locis patet. Vnde hactenus satis in eo opponuntur; quod altera bonor. possessio non nisi, ubi testamentum factum est, altera ubi nullum extat, locum habeat; Confer. Alciat* libr. 4. paradox. 14. num. 4.

11 † *His ita firmatis respondeo ad rationes dubitandi supra adductas, & quidem* ad primam; *quod nulla sit consequentia per ea, quæ sect. seq.*

12 *dicemus.* † Ad alteram; *quod in* d. l. 37. *Iulianus loquatur de casu, quo nepos nondum heres suus factus est, quod patet, quia* in d. l *filius testatori supervixit; ubi impossibile est, nepotem tanquam suum ex formula Galli simul admitti, sicut, & si filius præmortuus vel deportatus sit. Et hactenus nepotem hunc substitutum saltem esse diximus, non item, si filius fuerit emancipatus, quo casu magis institutus est, & simul cum filio admittitur*

ditur. Et ita clarissime jam olim hanc legem ex-plicavit Raphae Cumanus n. 7. v. Ex prædictis apparet, *cur adversus Intelegnum* hic. n. 143. v. Nec obstat. *Confer aliter Gilken.* ad h. §. n. 93.

SECTIO IV.

De

Secunda difficultate.

Circa secundam difficultatem tres proponuntur sententiæ duæ extremæ vel in defectu, vel in excessu nu. 2. Utraque refutatur n. 3. & seq. hæc, n 15. Approbatur tertia eaque media n. 20.

1. † *Circa alteram*, num per emancipationem, nepotis institutio irrita fiat, *tres sententiæ sunt. Duæ extremæ, tertia media.*

2. † *Extremarum alia est in defectu, quod nepote emancipato institutio ejusdem in solidum desinat, pronepos que solus succedat, ita Æmil. Perott.* hic n. 5. *alia in excessu, quod in solidum subsistat, pronepos que in totum excludatur, ita Coras.* h, n. 3. & alii. *Utraque falsa est;* 3 † *Prior quidem I. per textum expressum* in §. fin. h. t.

4 † *II. Quia tempore testamenti emancipati possunt ab initio instituti* l. 1. §. 2. v. jungitur. de conjung. cum emanc. lib. l. 9. C. de hered. instit. *Ergo multo magis instituti ex post facto contingente emancipatione perdurare, quæ enim fieri possunt, multo magis iam facta defenduntur.* l. patre 8. de his qui sui vel al. jur. c. 1. de vot. & vot. redempt. in 6. † *III. Quia servi institutio non infirmatur, per manumissionem* §. ser- 5

vus autem v. si vero 4. Inst. de hered. instit. *Ergò multo minus filii familias per emancipationem, quæ in favorem eius introducta, non debent in eius*
6 *odium retorqueri.* † *Nec obstat, quod Iason ait,* hic in 1. lectur. col. 12. *emancipatum se facto suo & consensu tacito in emancipationem, ab here-*
7 *ditate avi excludere.* † *Siquidem vel hoc falsum est, per ea, quæ prolixè tradit Fortun.* hic n. 200. & seqq. *Bologn.* n. 139. *& optimè Galiaul.* h. n. 40. *vel si hoc verum esset, excluderet, se solum ab hereditate, quæ iure testamenti, non ab ea, quæ iure prætorio sibi, ut emancipato competeret.*
8 † *Vnde quidem hoc posito idem metus testamenti infirmandi subesset, de quo* in sect. præcedenti, *quem Gallus & Scævola his suis formulis tam e-*
9 *nixè cupiunt evitatum.* † *Et falsum est, quod tradit Perott.* cit. loc. *Scævolam de subversione testamenti per ius Prætorium contingente, non fuisse sollicitum, si modo per ius civile non subverteretur: Siquidem, ut rectißimè reponit. Boet. Epo.* h. n. 23. *dum non patitur everti per ius civile fortius, non verisimile est admissurum hoc ipsum per remedia iuris longè imbecillioris.* † *Et uti* in §. 4.
10 *ubi nepos posthumus præteritus vivo testatore nascitur & decedit, non sufficere existimavit Prætoris conservationem: ita nec hic ferre putandus est eius-*
11 *dem infirmationem.* † *Illa a. non ferenda est distinctio, Bartoli* hîc *& aliorum, quod supra dictæ rationes stringant solum, ubi filius in hereditate, non v. ubi in suitate institutio facta est, de qua aliquid diximus* disp. præced. membr. 2. sect. 6. in

sin.

fin. & *eandem pluribus refutat Alciat.* lib. 3. paradox. cap. 9. † *Fortius facit in contrarium,* 12
quod casus hic ad similitudinem mortis expressè admissus sit. Ergò uti per mortem filii sine dubio solus nepos succedit, ità & hic per nepotis emancipationem solus pronepos. † *Verum negatur con-* 13
sequentia: quia comparatio non indistinctè procedit, sed quoad agnationem saltem sui hæredis & metum testamenti rumpendi: ut, quemadmodum per mortem filii nepos natus primum gradum occupat, fitque avo suus hæres; ità & per emancipationem nepotis nasciturus pronepos: Ut tamen ideò emancipatus non excludatur, sed, cum institutionis capax sit, admittatur.

† *Ex quo corruit explicatio Alc. qui* d. lib. 3. 14
paradox. 9. *nepotem emancipatum & præteritum vivo testatore post patrem suum decedere supponit, & hoc modo solùm pronepotem admitti contendit.* † *Similitudo enim inter nudam emancipationem* 15
& mortem nepotis consistit. Deinde quia alias exemplum hoc sic intellectum, nullam haberet dubitationem. quis enim nescit emancipatum, ut nec alium hæredem ullum, vivente testatore vel hæreditatem adire vel testamentum impugnare non posse? † *Et omninò, sicut in exemplo præcedenti* 16
juxta tradita deportatus testatori supervixit, ità in hoc nostro emancipatus. Confer aliter Emm. Costa d. part. 3. n. 111. & seqq.

† Posterior sententia *colorem habet; tùm* 17
quod hîc duo sint gradus, quibus simul locus fieri nequeat, d. l. 37. de hered. inst. *tùm quod Scævola*

hoc

hoc ſaltem caveat in voto hac lege, ne per nepotis vel pronepotis poſthumi præteritionem teſtamentum rumpatur. Ergò ſi is natus inſtitutum ſe reperiret, videri hunc metum ceſſare, Scævolamq; ſua intentione defunctum eſſe, licet is nepos cum effectu hæres non fiat. Coraſ. d. l. n. 3. in fin. *quo & dubi-*
18 *tabundus inclinat Bolognet.* h. n. 142. † *Verum ad prius* ſect. præced. *fuit reſponſum.*

19 † Ad poſterius *abſonum eſſe, dico, quem nudo nomine & quaſi pro ſolennitate teſtamenti ſaltem inſtitui, nō vero, ſi velit quoq; ad hereditatis acquiſitionem admitti, ſiquidem ea eſt natura ſuorum heredum, quod in illos ipſo jure continuetur dominium, quod illis nullo alio, quam ex heredationis*
20 *modo auferri poteſt.* † *Vndè ſi teſtamento inſtituantur, hoc nullâ ratione adimitur, ſed magis propter ruptionis metum & ſucceßionem ab inteſtato, quâ alias præteriti, teſtamentum everterent, con-*
21 *firmatur.* † *Quemadmodum itaq; Scævola metuit, ne præteritus ab inteſtato ſuccedendo teſtamentum rumpat, ita nunc cavet, ut inſtitutus ex teſtamento ſuccedendo illud ipſum conſervet.*

22 † *Reſtat adhuc* tertia & media ſententia, *quæ vera eſt, quod ſimul admittantur, pronepos quidem ut ſuus, emancipatus vero, ut alius extraneus cum ſuo inſtitutus. Quam confirmant rationes, ſupra pro emancipato, quod heres eſſe non de-*
23 *ſinat, adductæ.* † *Illa autem jejuna eſt quorundam dubitatio, quod hac ratione pronepos nepoti emancipato omne emolumentum acquirat, & ita in effectu eundem in ſolidum heredem faciat.* l.

placet.

placet. 75. de acquir. hered. *Siquidem beneficio [illegible] in partem sui potestatem avo testatore mortuo, quod differentia Justinian. scribit* in pr. Instit. quibus mod. jus patr. potest solv. *Ergo etiam nihil eidem, sed sibi jure suo facto acquirit.*

SECTIO V.

De

Difficultate tertia.

Pronepotem posthumum cum nepote ad exemplum edicti de conjungendo cum emancipato liberis succedere n. 1. & seqq. An hoc exemplum hodiè sit in usu [illegible] quæstio præmittitur num. 2.

† *Ex sectione præcedenti dictis* tertium, *quod* 1 *supra circa sensum hujus exempli ponebamus, cognoscitur, quod scilicet, pronepos posthumus cum nepote emancipato succedat æquis partibus, ad exemplum edicti de coniung. cum emanc. liberis.*

† *Uti enim per illud ab intestato æquissimâ lege* 2 *emancipatus nepos cum pronepote (filio suo) in potestate testatoris retento æqualiter succedit.* l. 1. §. 1. & 2. v. jungitur. de conjung. cum emanc. lib. *Itá eodem modo admittetur ex institutione formata* in h. §. nostro.

† *Hoc saltem interest, quod in casu edicti fiat* 3 *conjunctio, occasione bon. possess. contra tab. intervenientis, quam vel petit nepos emancipatus præteritus instituto in potestate pronepote, vel pronepos præteritus instituto emancipato.* d. l. 1. §. filio. 3.

l. §. 2.

1.§.2.v.jungitur: *in nostro v.§.judicio testatoris, quod solùm hic attenditur, non item bonorum possessione contra tabulas,ut male putant Costa* dict. part.3. num. 156. *Aquilin.*d.l.num.49. *quam emancipatus,nec ex propria persona,nec ex pronepotis, cum neuter præteritus sit, qui edictum hoc committat,petere potest.*argum.l.10.§.11.in fin.
4 l.10.§.fin.contr.tabb. † *Sed elegans hic dubitatio occurrit,an jure novissimo exemplū hoc sit in*
5 *usu?* † *Videtur quod non; tum quod emancipatus hodiè non amittat jura sui heredis, tum, quæ ratio ex priore fluere videtur, quod edictum de coniungendis cum emancipato liberis, ad cuius exemplum emancipatum ex testamento admitti diximus,sit sublatum. Si sublatum est, emancipatus filius tanquam gradu proximior nepotem tanquam remotiorem semper excludit. Vtraque ratio dubitandi digna est,quæ peculiaribus in capitibus pertractetur.*

SECTIO VI.

An differentia inter suos & emancipatos hodie sit sublata?

Quæstio hæc refertur vel ad successionem legitimā, vel testamentariam. Ad legitimam vel ipsam n. 1. & affirmativè deciditur num. 3. subiiciuntur rationes num.5.& contraria confutantur num.10. & seqq. vel modum succedendi & negativè resolvitur. num. 23. Vti & in successione testamentaria num.27.& seqq.

† *Quæstio*

† *Quæstio hæc intelligi potest, aut in successio-* 1
ne ab intestato aut ex testamento. † *In successio-* 2
ne ab intestato distinguo inter successionem ipsam
& modum succedendi. † *Quod successionem* 3
ipsam attinet, differentia hæc plane iure novo ex-
æquata est. Iure enim veteri XII. tabb. in deferen-
da successione legitima ad ius agnationis tantum
respiciebatur. Vnde, qui eo carebant, hoc ipso pe-
nitus excludebantur. Cognati quidem, quod nun-
quam habuerint: emancipati, quod per capitis de-
minutionem amiserint. l. 7 de cap. min. l. 5. und.
cogn.

† *Prætor quidem ipsis postmodo succurrit, ve-* 4
rum uti nec agnationem concedere vel semel ab-
latam restituere, ita nec hæredes eos, sed solum bo-
nor. possessores, & quidem intra breve tempus fien-
dos facere poterat. pr. Instit. de bonor. possess.
† *Iure vero novo* in Nov. 118. *Iustiniano proposi-* 5
tum fuit agnationis cognationisque differentiam,
olim tot diversis iuris effectibus conspicuam ex-
æquare, & quantum ad successionem ipsam peni-
tus tollere. dict. Nov. 118. cap. 4. *& eo posito suos*
emancipatis exæquare, non quod sui sint emanci-
pati, aut emancipati sui, de quo paulò post: sed
quod, cum olim sui de iure ueteri civili tanquam
agnati: emancipati de iure prætorio tantum, tan-
quam cognati succederent, nunc non obstante illa
differentia, utrosque de iure civili ad intestato-
rum hæreditates admitti, hoc est, emancipatos non
minus ac suos hæredes, legitimos esse debere. † *Nē-* 6
pè non amplius ad agnationem, sed ipsam sangui-
nis

hoc saltem caveat in tota hac lege, ne per nepotis vel pronepotis posthumi præteritionem testamentum rumpatur. Ergo si is natus institutum se reperiat, videri hunc metum cessare, Scævolamq; sua intentione defunctum esse, licet is nepos cum effectu hæres non fiat. Coras. d.l. n. 3. in fin. *quo & dubitabundus inclinat*
18 *Bolognet.* h. n. 142. † *Verum ad prius* sect. præced. *fuit responsum.*

19 † Ad posterius *absonum esse, dico, quem nudo nomine & quasi pro solennitate testamenti saltem institui, nō vero, si velit quoq; ad hæreditatis acquisitionem admitti, siquidem ea est natura suorum heredum, quod in illos ipso jure continuetur dominium, quod illis nullo alio, quam ex heredationis*
20 *modo auferri potest.* † *Unde si testamento instituantur, hoc nullâ ratione adimitur, sed magis propter ruptionis metum & successionem ab intestato, quâ alias præteriti, testamentum everterent, con-*
21 *firmatur.* † *Quemadmodum itaq; Scævola metuit, ne præteritus ab intestato succedendo testamentum rumpat, ita nunc cavet, ut institutus ex testamento succedendo illud ipsum conservet.*

22 † *Restat adhuc* tertia & media sententia, *quæ vera est, quod simul admittantur, pronepos quidem ut suus, emancipatus vero, ut alius extraneus cum suo institutus. Quam confirmant rationes, supra pro emancipato, quod heres esse non de-*
23 *sinat, adductæ.* † *Illa autem jejuna est quorundam dubitatio, quod hac ratione pronepos nepoti emancipato omne emolumentum acquirat, & ita in effectu eundem in solidum heredem faciat.* l.

placet.

placet, quod de coniung. cum emanc. liber. & de coniung. cum emanc. hered. *Siquidem hic nostro casu pronepos non recidit in potestatem avo testatore mortuo, quod aliter Iustinian. scribit* in pr. inst. quibus mod. ius patr. potest solv. *Ergò etiam nihil cedem, sed filio suo rerum facto acquirit.*

SECTIO V.

De

Difficultate tertia.

Pronepotem posthumum cum nepote ad exemplum edicti de coniungendo cum emancipato liberis succedere n. 1. & seqq. An hoc exemplum hodiè sit in usu, quæstionibus n. 4. cui gemina quæstio præmittitur hinc.

† *Ex sectione præcedenti dictis* tertium, *quod* 1 *supra circa sensum huius exempli ponebamus, cognoscitur, quod scilicet, pronepos posthumus cum nepote emancipato succedat æquis partibus, ad exemplum edicti de coniung. cum emanc. liberis.*

† *Vti enim per illud ab intestato æquissimâ lege* 2 *emancipatus nepos cum pronepote (filio suo) in potestate testatoris retento æqualiter succedit.* l. 1. §. 1. & 2. v. iungitur. de coniung. cum emanc. lib. *Ita eodem modo admittetur ex institutione formata* in h. §. nostro.

† *Hoc saltem interest, quod in casu edicti fiat* 3 *coniunctio, occasione bon. possess. contra tab. intervenientis, quam vel petit nepos emancipatus præteritus instituto in potestate pronepote, vel pronepos præteritus instituto emancipato.* d. l. 1. §. filio. 3.

1. §. 2.

† *Quæstio hæc intelligi potest, aut in successione ab intestato aut ex testamento.* † *In successione ab intestato distinguo inter successionem ipsam & modum succedendi.* † *Quod successionem ipsam attinet, differentia hæc planè iure novo exæquata est. Iure enim veteri XII. tabb. in deferenda successione legitima ad ius agnationis tantum respiciebatur. Vnde, qui eo carebant, hoc ipso penitus excludebantur. Cognati quidem, quod nunquam habuerint: emancipati, quod per capitis deminutionem amiserint.* l.7 de cap.min. l.5. und. cogn. 1 2 3

† *Prætor quidem ipsis postmodo succurrit, verum uti nec agnationem concedere vel semel ablatam restituere, ita nec hæredes eos, sed solum bonor. possessores, & quidem intra breve tempus fiendos facere poterat.* pr. Instit. de bonor. possess. 4

† *Iure vero novo* in Nov. 118. *Iustiniano propositum fuit agnationis cognationisque differentiam, olim tot diversis iuris effectibus conspicuam exæquare, & quantum ad successionem ipsam penitus tollere.* dict. Nov. 118. cap.4. *& eo posito suos emancipatis exæquare, non quod sui sint emancipati, aut emancipati sui, de quo paulò post: sed quod, cum olim sui de iure veteri civili tanquam agnati: emancipati de iure prætorio tantum, tanquam cognati succederent, nunc non obstante illa differentia, utrosque de iure civili ad intestatorum hæreditates admitti, hoc est, emancipatos non minus ac suos hæredes, legitimos esse debere.* † *Nē-è non amplius ad agnationem, sed ipsam sanguinis* 5 6

nis propinquitatis rationem, quæ agnatis cognatisque omnibus communis est, respiciendum esse, quod patet.

7 † *I. Ex præfatione* d. Nov. *dum successionem ab intestato ex præsente hac Novella prioribus legibus, pro hac causa positis,* [illegible] *æstimandum constituit.*

8 † *II. Dum in* cap. [illegible] *omnem differentiam quæ esse possit, vel inter masculos & fœminas, vel inter per masculinæ aut fœmininæ personam copulatos, vel inter suos & emancipatos, antiquat. At illa differentia non* [illegible] *veteri nata erat, quā ex discrimine agnationis & cognationis.*

9 † *III. Clarissime hoc patet* ex cap.4.*vbi diserte dicit* : In omnibus successionibus agnatorum cognatorumque differentiam vacare præcipimus, siue per fœmineam personam, siue per emancipationem, siue per alium quemlibet modum prioribus legibus tractabatur, *&c. quod recte & breviter complexus est. Irner.* in auth. in successionem. C. de suis & legit. hered. *quando ait in fin.* non distinguendo sexum vel iura potestatis, sed sola naturali causa (*filiationis intellige*) inspectâ.

10 † *Sed tria potissimum huic sententiæ obiiciuntur.*

I. Iustinianum differentiam agnatorum cognatorumque in d. Nov. *sustulisse, ut æqualiter; non vero, ut iure ciuili succederent. Vid. de hoc pluribus Alciat.* d. lib.3. paradox. 10. &Boêt. Ep.h. num.30.

† *II.* d. c.

† II. d. c. Nullam. 4. Nov. 118. pertinere so- 11
lum ad lineam collateralem, non ascendentem & descendentem, quod deducit Perez. hîc. n. 12. & ante eum Carol. Rum. ibid. n. 134.

† III. Filium in potestate non ut agnatum, sed 12
ut suum per L. XII. tabb. vocari. Ergo quoque hodiè dum agnati cognatis exæquati sunt, exæquationem eam ad illum non spectare, ita Agnatin. h. num. 129. in fin.

† Verùm quod primum attinet, illud ex supe- 13
rioribus convellitur, siquidem illa causa erat, cur emācipatus jure civili olim nō admitteretur; quod agnationem semel amissam Prætor restituere non poterat. Unde dum hodie ea non attenditur, vel cognatio, quam emancipatus retinet, eidem æquipollet, quis non videt, civili jure eum hodiè admitti? † Deindè, si ideò exæquata est agnatio & co- 14
gnatio, ut successio fiat æqualis, anne olim suus cum emancipato inæqualibus partibus admissus est? Nihil minus, quia Prætor edicto suo in dimidiam hæreditatem emancipatos vocat, quod liquidum est. Ergò hoc modo Iustiniani constitutio foret supervacanea, quæ id quod jure veteri jam obtinuisset, definivisset.

† Inæqualitatem quidem aliquam in sexu, 15
quæ est, inter eos, qui ex masculis & eos, qui fœminis descendunt, agnosco, quæ, dum Impp. Valentin. Theodos. & Arcad. has tanquam antea incognitas simul cum illis jure civili ad successionem admiserint, ultro & studio relicta, de qua vid. l. si defunctus 9. C. de suis & leg. & l. 4. Cod. Theod.

Q de legit.

de legit. hered. & *luculenter* §. item vetustas 15. v. *Divi* Iustin. de success. quæ ab intest. *nec ab ipso Iustiniano, dum simpliciter ex filia descendentes sine imminutione ulla debitæ portionis, quam olim agnati per detractionem quartæ faciebant.* d l.4. C. Theod. d. legit. hered *succedere vult*, l. ult. C. de suis & legit. hered. *correcta*, Novella demum 118.cap.1. *antiquata & eradicata est.*

16 † *Vndè pater & cæteros omnes præter filium emancipatum olim iure civili quoque* pr. Inst. de legit.agn success. *emancipatos solo Prætorio admissos esse. Verum* in illis *quandam inæqualitatem*, in his *nullam fuisse. Vndè si respectu solius æqualitatis differentiam prædictam tollit Iustin. quis non videt, rectè nos dixisse, de emancipatis nihil hoc modo disponi, & ita verba illa, quæ subindè repetit* in d.c.1.*sive suæ potestatis, sive sub po-*
17 *testate constituti, &c. planè otiosa stare.* † Secundum objectum *tantum non expreße refutatur ex verbis* cap.4. *ubi dicitur sublatum esse hoc discrimen in omnibus succeßionibus agnatorum* sive per femineam personam, sive per emancipationem, sive alio quolibet modo contingeret.

18 † *Si in omnibus succeßionibus. Ergò etiam in ea, quæ ex linea ascendenti & descendenti defertur.*

19 † *Quod autem de emancipatione subiicitur, ad lineam collateralem referri nequit, sive de emancipato, qui cum fratre in potestate ad patris succeßionem concurrit, hoc intelligas, de hoc enim* Iusti-

Justinianus jam antea specialiter constituerat, in l. meminimus 15. §. 1. C. de legit. hered. *sive, qui cum patre suo: qui emancipatum semper antecedit & tanquam gradu proximior in collaterali successione etiam hodie eundem excludit.* † *Restat* 20 *igitur, ut hoc ipsum ad lineam descendentem referamus, quod ingenue quoque facit Ep. alius dissentiens* d. l.

† Ad tertium est *responsio facilis, ideò filium* 21 *in potestate agnatis contra distingui in L. XII. tab. non quod agnatus non sit.* l. 6. §. 1. de Carb. edict. l. 12. de suis. & legit. hered. l. 10. §. de gradib. *sed quod specialius aliquanto suus dicatur, quod nomen tanquam magis usitatum L. XII. tab. retinuit, & ita ceteris agnatis, qui sui hæredes nec sunt, nec fieri possunt, opposuit,* l. 7. si tab. test. null. extab. unde lib. † *Agnatum autem esse prater* 22 *supra* dd. ll. *ex paulo ante tradita assertione patet; si enim ex emancipatione oritur; differentia agnationis & cognationis, sequitur filium antequam emancipatur, agnatum esse, & iterum: sublata ista differentia, sequitur, hodiè eodem jure emancipatum cognatum, quo suum agnatum; succedere. Sed verùm prius. E. & posterius; Hac successione ipsa.* † Modum, quod attinet 23 *succedendi, ille intactus permansit, hoc est, suos succedere ipso jure, emancipatos, non nisi per aditionem, illos esse necessarios, hos voluntarios hæredes: illos post abstentionem hodieque manere heredes: hos post repudiationem non item. Confer Wesenbecius Magnet.* hic num. 150. & seqq. *Matth. Matthes.*

thes. de success. ab intestato art. 1. memb. 1. n. 3. & seqq.

24 † *Patet hoc* 1. *quia emancipati non sunt reducti in potestatem emancipantis. Ergò impossibile est quod habeant jura suitatis, cuius primum extremum est patria potestas. Angel. de Perigl.* in tract. de suitat. quæst. 10. n. 7. in fin.

25 † *II. Quomodo sublata est differentia agnationis & cognationis ex descendentibus per masculos & fœminas orta ita & quæ causatur ex suitate & emancipatione. Atqui prior sublata est solùm, quoad successionem ipsam, non quoad modum succedendi. Ergò eodem modo & posterior. vide de hoc quoq; bene* Surdum dens. 96. nu. 11. & seqq.

26 † *Ratio consequentiæ est in* d. Nov. 118. cap. 4. *Antecedens probatur, quia alias sequeretur filium matri, nepotes ex filia avo materno suos heredes esse, quod absurdum est.*

27 † Hæc de successione ab intestato. Sequi-
28 tur testamentaria. † *In ea non esse exæquatos suos emancipatis in successione Dd. magis communiter sentiunt, pro quibus facit, tùm quod* d. Nov. 118 *loquatur de successionibus legitimis: tùm quod sit constitutio correctoria, & proindè ad tot jurium veterum antiquationem non extendenda.* arg. l. si quando 35. in pr. C. de inoff. test.

29 † *Sed multa huic assertioni obstant* I. *quia emancipatus, ut suus ab intestato succedit. Ergò & ex testam. Ratio consequentiæ est.* in l. 4. §. 1. C. de lib. præter. *ubi Iustinianus a successione ab intestato ad testamentariam argumentatur.* † *Re-*

† *Respondeo* vel *consequentiam hanc proce-* 30
dere solum in legislatore, non verò in interprete ad jurium correctionem. † Vel *emancipatos sal-* 31
tem esse suis exæquatos quoad successionem ipsam, quod iuxta tradita uterque ex jure civili succedat, modus verò permanserit salvus.

† *II. Quia præteritus emancipatus sine causæ* 32
expreßione habet ex Nov. 115. cap. 3. *ius dicendi nullum quod communiter Dd. volunt. Ergo & ius sui. Antecedens probatur, quia in* d.c.3. *filius à matre ita præteritus testamentum annullat. Ergo & emancipatus à patre, uti enim se habet filius omnis respectu matris, ita emancipatus respectu patris.*

† Resp. I. *Falsum esse antecedens, quia præ-* 33
teritionis verbum, ut & totum cap. 3. d. Nov. *de emancipatis non loquitur, sed saltem de illis personis, quæ olim exhæredatæ vel præteritæ à parentibus, habebant querelam inofficiosi, quod bene probat, tametsi subdubitet Bachov.* vol. 2. Tr. disp. 18. thes. 1. lit. F.

† *II. Falsa est probatio, quod testamentum* 34
sine expreßione causæ post Novell. d. *conditum, ipso iure non subsistat, ut pluribus probavi* Exerc. .quæst. 4.

† *III. Conceßa probatione, non tamen sequi-* 35
tur emancipatum habere ius sui: tum, quia suus nominatim debet exhæredari, non præteriri, tum quia hac ratione & liberi matri essent sui hæredes, quod falsum est.

† *Obiicitur III. quod filius emancipatus tan-* 36

quam gradu posterior excludat nepotem in potestate retentum ab intestato, juxta sect. seq. E*& in testamento, quia qui non habet jus succedendi ab intestato, ille nec rumpendi*, l. 6. §. 1. de inoff. test. l. 9. §. 2. h.t. l. 6. in pr. de injust. rupt. *nec legitimam ullam, quæ portio est successionis ab intestato.* arg. l. 6. l. 8. Cod. de inoff. test.

37 † *Respondeo concedendo totum argumentum, si concurrat emancipatus cum nepote (filio suo) qui in potestate retentus est, sed nego si concurrat cum alio fratre sive patrui filio in potestate existente, ubi is præteritus hodieq; testamentum annullat. & ab intestato ipso jure heres existit, de quo* sect. seq.

38 † *IV. Fortiter obstat* §. 4. Inst. de exhered. lib. *ubi tam sui quam emancipati dicuntur eundem circa parentum testamenta effectum habere.*

39 † *Rectissimè ad hoc respondet Angel.* in d. tr. de suit. quæst. 10. n. 7. v. Tertio allegatur, *non tolli differentiam inter suos & emancipatos, sed uti ex* l. 4. v. sancimus C. de lib. præter. *quam ibid. allegat Iustin. patet, eam, quæ ex sexu vel gradu oritur, tam in natis quam posthumis, tam in suis quã emancipatis, de qua* in §§. *præcedentibus egerat quantum scil. ad ipsam institutionem vel exhæredationẽ*

40 *vel impugnationem testamenti.* † *Nimirum sexum sexui & gradum gradui comparando constituit filias emancipatas nominatim non exhæredatas, ut filios emancipatos* per contra tab. bonor. poss. *suas præteritas, ut suos, testamenta* ipso iure

41 *evertere posse.* † *Idemque quod de primo gradu dictum,*

um ad ulteriores extendendum esse, quod la-
persequitur Vigl. h.n.7. & *Bachov.* ad vol
I.disput. [illegible]

SECTIO VII.

n edictum de coniungendis cum emancipato liberis hodie sublatum sit?

ertur opinio vel negantium vel distinguentium
nu. 1.& seq. Approbatur sententia indistinctè af-
irmans n. 5. subiiciuntur rationes n. 7. & seqq.
peciosis dubitationibus occurritur n. 16. & seqq.
uperior dubitatio, cuius gratia hæ duæ quæstio-
nes insertæ sunt, cum exemplum hoc secundum
nsu sit, resolvitur nu. 21. & pronepotem hunc
o die necessario non instituendum esse asseritur
num. 22.

† *Videtur hæc quæstio vel simpliciter vel sal-* 1
n in successione ex testamento neganda. † Il- 2
d ideò, *quod in utraque successione* juxta præ-
dent. sect. *hodieque duret differentia inter*
os & emancipatos, ita statuunt præ cæteris ac-
ratius Fortun.Gars, hîc nu. 219.& seqq.*Crot.*
107. *Alciat.*libr. 3 paradox. 10.*Marc. Aqui-*
. part.3. hîc n.137. *Perett.* h.n.12.*Cuiac.*ad
Nov. 118. *eleganter more suo Boët. Epo.* hîc
um. 29. † *Hoc v.* ideo, *quod præterito filio*
nancipato testamentum hodièque non aliter im-
ugnetur, quam iure Prætorio, ex quo edictum præ-
*tum descendit, ita velle videtur Bart.*in l. 1.de
con-

coniung. cum emanc. lib. & *Bolognet. hic n.*
4 167. † *Idem esse putat Bart.* d.l. *si emancipatus voluntariè remedium Prætorium eligeret.*
5 † *Verùm contrariam sententiam, quæ indistinctè affirmat, veriorem esse non dubito; non quidem ex eo quod, ut communiter volunt antiqui, emancipatus retineat ius sui hæredis, hoc enim superiore sect. refutatum est, sed quod emancipatus & jure civili hæres sit, & cessante ratione Prætorii edicti de coniung. cum emanc. lib. nepotem excludat.*
6 † *In hæreditatibus enim deferendis duplex ratio*
7 *concurrit, altera naturalis, altera civilis.* † *Naturalis, filiis tanquam proximioribus totum assem exclusis nepotibus, ad quos deinceps per patrem*
8 *devolvi poßit, addicendum esse suadet.* † *Civilis ius familiæ respicit & suos tametsi remotiores in solidum vocat emancipatumque, tametsi propiorem, tanquam extraneum excludit.*

9 † *Prætor igitur cum ius civile in persona nepotis sui tollere non poßit, nec filium emancipatum iuxta rationem naturalem nepoti præferre, iustissimè edixit, ne vel solus nepos suus vel solus emãcipatus in totum, sed ut uterque in dimidiam hæreditatem admitteretur concurrentibus hinc inde iustis rationibus constituit.* t.t. & l. 1. §. 1. & seq. de conjung. cum emancip. lib. *sicuti & alibi in similibus fieri solet.* l. 40. de hered. instit. §.
10 fin. Inst. de vulg. subst. † *Postquam verò Iustinianus ius agnationis novißimè sua constitutione in succeßionibus non amplius attendit, verùm naturalem sanguinis proximitatisque rationem*

unice-

tuttur, quod non potuit suo edicto Prætor, illi-
lus legulator facile effecit, hoc est, emancipati
oc in casu ius & rationem naturalem restituit,
ideoq; nepotem, tametsi in potestate retentum ex-
clusit, solidissime docti homines Hispani Emm. Costa
p.rt.3. ad h. §. n.212.& 224. *quem imbellibus*
rmis oppugnat infelix æmulus Marc. Aquilinus
.n.117 † *Probatur hæc sententia solido argu-* 11
ento: quod dict.cap.4.Nov.118. *nobis suppedi-*
t. Vbi Iustinianus I. † *omnem differentiam va-* 12
re præcipit in successionibus agnatorum cogna-
rumque non saltem ex sexu verum etiam ex e-
ancipatione causatam. II. Omnes sine qua-
bet huiusmodi differentia secundum proprium
gnationis gradum venire præcipit. † *Vnde* 13
uidem ita argumentor: si spreta agnationis cog-
ationisque differentia cognatus proximior ex-
udit agnatum remotiorem, sequitur, filium e-
ancipatum tanquam cognatum proximiorem
epotem in potestate retentum (filium suum) tan-
uam remotiorem excludere. At verum prius
x d.cap.4. *Ergo & posterius.* † *Ratio consequen-* 14
æ est, quia in hoc differt emancipatus à suo, quod
ra agnationis & familiæ amiserit. † *Dicis. Si* 15
oc verum est, hoc modo nepotes ex altero filio per
nancipatum patruum propiorem à successione
ri excludi.

† *Resp.* 1. *Diversam esse nepotum, quorum pa-* 16
r prædefunctus est, & quorum adhuc vivit, ra-
onem, illi non saltem in civili ratione suitatis,
erum & in naturali successionis, quæ hic saltem

attenditur, generalem arrogare possunt: hi tametsi in locum civilem succedant, non tamen vivo patre suo in naturalem succedere possunt. Ergo nec eius personam ad superiores allegare queunt.
17 *† Unde dum vult Iustinianus nepotes tanquam remotiores cum gradu proximioribus, tum demum vocat, ubi in locum praemortui patris ascendunt.* d. Nov. 118.
18 cap. 1. v. In hoc enim. *† Ex quo nullo negotio corruet palmarium argumentum* Fort. *Garsiae* hic n. 114 *quod tanquam generale emplastrum omnium contrariorum argumentorum probat Boet. Epo.* hic. n. 31. §. quomodo tolletur, *quod praedicta differentiae sublatio faciat saltem ad effectũ succedendi cum suis, ad excludendum verò eos non*
19 *item. † Nec subsistere amplius potest subtile argumentum acutißimi antiquorum Raphael. Cumani* hic. n. 9. *quod tale esse videtur. Vti se habet rescißio emancipationis de iure Pratorio, ita eadem se habet facta per ius civile, de iure civili. Atqui priori casu rescißio emancipationis, quam in danda bonor. possessione facit Prætor.* l. 6. §. 1. de bon. poss. *non alium producit effectum, quam ut emancipatus cum nepote in potestate retento succedat æqualiter de iure Prætorio. Ergo & priori casu, quando Iustiniani constitutio emancipatum suo exæquat, & ita capitis deminutionem rationis successionis, quasi rescindit, ut succedant æqualiter de iure civili.*
20 *† Siquidem differentia inter Prætorem & Principem supra satis fuit ostensa.*
21 *† Ex quibus recurrendo ad superiorem dubitationem, cuius causa has duas sectiones interseruimus*

[illegible] l. exemplum hoc hodieque in usu [illegible]
[illegible] que institutum cum patre suo [illegible]
[illegible] emancipat [illegible], quia cum [illegible]
[illegible] testatori [illegible] succedunt, non iure
[illegible] Vide [illegible] lib.
[illegible] hic opus [illegible].

† Nero [illegible] 22
[illegible] testamentum [illegible]
[illegible] evertere, [illegible]
[illegible] ancipetur, [illegible]
[illegible] atus fuerit. † Ratio ex superioribus patet, 23
[illegible] solus nepos tanquam pro [illegible] ab intestato
succedendi habet. Unde pronepos frustra [illegible]
[illegible] rumperet, [illegible] intestato [illegible]
. ad cuius [illegible] admitteretur, [illegible]
ea, quæ supra sect. 10. diximus, quæ ratio à ne-
[illegible] iure succedendi ad negatum ius testamentum
[illegible] pugnandi tam firma est, ut fere exceptionem
[illegible] llam admittat. Confer latè Tiraq. de jur. pri-
[illegible] g. q. 55. n. 10. & seqq. Pet. Heig. part. 1. q. 25.
[illegible] 1. P. Greg. 44. Syntag. 5. n. 1. & quæ habet Hill.
[illegible] 19 Don. enucl. c. 1. lit. Bb. † Ita rectè hanc 24
[illegible] clusionem contra gloss. astruit, & in facti con-
[illegible] gentia defendit Bart. hic. n. 8. quem sequitur
[illegible] n hic col. 13. & late Bologn. h. n. 16. † Ex hac 25
[illegible] clusione inferunt Dd. hic, ad quæstionem, quod
[illegible] fœmina statuto masculis extantibus à succes-
[illegible] e exclusa, præterita testamentum evertere pos-
[illegible] de quo vid. Carol. Ruin. hic. num. 137. Galiaul.
[illegible] 4. Bologn. n. 68. M. Aquilin. n. 141. usque ad
[illegible] Albert. Brun. in com. super statut. excl.
fœmin.

26 fœmin. art. [illegible] Thessaur. decis. 159. † *Quod tamen verum puto si statutum sit verum & legitimum.*
27 † *Deinde quando ea persona instituta est, quæ testamento nullo condito filiam excluderet.*
28 † *Adde superioribus & Anton. Fabr.* dec. 13. err. cor. pragm. 1. *Hillig.* d. lib. 19. cap. 4. lit. Bb. & lit. Ii.

MEMBRUM III.

De
Definitione sui heredis per fictionem intervenientem.

1 SIc fuit desitio vera sui hæredis, sequitur ea, quæ contingit per quandam fictionem, quando filius ab hostibus capitur, & post mortem testatoris ibidem decidit.

2 † Per fictionem hæc desitio contingit: quia statim ab instanti mortis paternæ suus hæres desiisse confingitur. de quo tractatur

in §. 6.

Scævola:

Quod si quis filium apud hostes habeat, testaretur? quare non induxere: ut si antea quam filius ab

ab hostibus rediret, quamvis post mortem patris, decederet, tunc deinde nepos (vel etiam adhuc illis vivis post mortem scil. avi) nasceretur, non rumperet? nam hic casus ad Legem Velleam non pertinet, melius est ergò, ut in eiusmodi utilitate, præsertim post Legem Velleam, quæ & multos casus rumpendi abstulit, interpretatio admittatur, ut instituens nepotem, qui sibi post mortem suus nasceretur, rectè instituisse videatur, quibuscunque casibus nepos post mortem natus suus esset, rumperetque præteritus, atque etiam si generaliter, quicquid sibi liberorum natum erit post mortem, *aut*, quicunque natus fuerit, *sit institutus*, si suus nasceretur.

† Duæ

† Duæ sunt partes hujus §. Prima continet casum. Altera modum nepotes posthumosq; tàm generaliter quàm specialiter instituendi.

Sectio I.

Hujus paragraphi duæ partes sunt. Prima proponitur n. 1 & per casus duplicis formationem, nec non rationum dubitandi & decidendi positionem num. 2 & seqq. declaratur. Altera pars subjicitur num. 29.

1 † Primam partem obscurissimam fecit & brevitas locutionis Cervidianæ cum crebris interjectionibus verborum conjuncta; & varietas casuum per Dd hîc figuratorum, nec non diversitas lectionum.

2 † *Casum existimo duplicem tractari à Scævola; alterum* expressum *de filio instituto nepote, eidem in casum mortis substituto: alterum* implicitum *de filio instituto pronepoteq; ei vel nepoti quoq; substituto.*

3 † *Iam supra* ad §. præcedentis *initium diximus, Scævolam quasi de industria utrumq; casum, & in formula Galli expressum, & pronepotis instituendi, ex mente Galli per interpretes, juxta* §. 2. & 3. supr. h. l. *elicitum in* §. *præcedenti coniunxisse.*

4 † *In hoc* §. *in eadem forma persistit, & quod antea de filio deportato vel nepote emancipato quæsiverat; hîc ad utrumq; ab hostibus captum accommodat.*

odat, ita tamen uti dicat, ut casum in persona
i & nepotis principaliter formet: in persona ve-
pronepotis implicite saltem inferat, uti postmo-
hoc amplius deducemus.

Casus autem expressus hic est.

† *Titius habet filium conjugatum, is relicta* 5
ore prægnante ab hostibus capitur, inq; servi-
tem conjicitur. Eo capto Titius facit testamen-
m, nepotemq; hunc posthumum secundum for-
ulam Galli, si filius se vivo morietur, *instituit.*
scitur deinde primò avo testatore in civitate,
t, filio in captivitate mortuo, hic nepos. Quæ-
ur num testamentum aviti rumpat, an verò
mente Galli Aquilii ex testamento succedat?
Ratio dubitandi est quia filius per captivitatem 6
us esse desiit. Unde nepos jam tempore testa-
nti à nemine in primo gradu prævertitur, &
ex jure anteriori instituitur testamentumque
n rumpit.
† *II. Quod juxta formulam Galli oporteat* 7
us filium, deinde avum testatorem mori, & tan-
n nepotem nasci, hîc verò primo moritur avus,
nde demum filius.
† *Ratio decidendi est, quod formula Galli per* 8
am hic nepos institutus sit, hanc interpretatio-
n capiat, ut mortis casus secundum eam à testa-
e expressus ad servitutem filii, sicut superiori
§. ad deportationem extendatur. † *Quod si-* 9
li modò hic probat Scævola & per antithesin,
od hic casus L. Velleam non pertineat; quia mor-
testatore nepos hic natus est, & per thesin,
quod

quod licet directo Velleius de eo non disposuerit indicium tamen præbuerit, casum hunc meum Galli esse convenientem, eo ipso dum ad regulam & rationem Galli ipse accommodando multis casum tempore di abstulit, & simul quid ibi senserit, ostendit, confer membr. 1. sect. 4. *quod particula quoque* PRÆSERTIM *innuit, quasi & ante legem interpretationis æquitas extiterit, Lælius Taurell.* hic.

10 † *Non obstant rationes dubitandi.* Non prima, *quia tempore testamenti per captivitatem quidem servus factus est filius, sed tamen quia adhuc spes erat illius revertendi jus sui ipsi non tàm ademptum, quam potius in suspenso relictum est,* arg. l. pen. de suis & legit. *Vndè postmodò testatore defuncto, filius apud hostes ex illo instanti, quo testator mortuus est, & quod vita ejusdem accenfetur* l. 18. §. 1. de man. vind. l. ult. de fidecom. libert. *suus esse desinit & nepos post mortem testatoris nasciturus in ea causa est, ut si in illo instanti mortis fuisset natus, revera suus extitisset. Ergò rectè & secundum formulam Galli institutus esse, exq; ea postmodo natus non rumpere testamentum avitum censetur.*

11 † *Non obstat* secunda ratio dubitandi *quam Scævola hic in* v. quamvis *removet, quia qualiscunque vita filii captivi, hic non consideratur, nec effectum ullum producit ob captivitatē, quæ morti similis est, non retro ab initio ex fictione Legis Corneliæ, quam ad filiosfam. non pertinere infra ad* §. videndum *cum Ant. Fabr.* lib. 10. conj. 3. *docemus.*

[illegible], *sed a tempore mortis paternæ & [illegible]*
facultate redeundi æstimari, quod hic Scævola
[illegible], dum filium redisse negat. *Ergo etiam*
[illegible] quod tempore mortis paternæ ha-
[illegible] videbatur ampliorem considerationem ve-
nire non potest. † *Ex quo patet* §. *[illegible]* d. 12
§. videndum [illegible] *plane convenire, nisi quod* illic
nepos jam tempore testamenti natus & mortis
testatoris successione in locum filii: hic *nondum*
natus, sed nasciturus agnatione suus heres avo effe-
ctus sit. *Cæteroquin utrobique ratio dubitandi &*
decidendi eadem vel certe similis reperitur. *Vt*
fortasse non ita necessum fuerit §. hunc *tam enor-*
miter corrigere [illegible] versu: Melius ergò est,
usque ad [illegible] Ant. Fabr. lib. 9.
conj. cap. 4. *[illegible].*

† *Eadem dubitatio & decisio est in casu im-* 13
plicito, nisi quod utrumque & filium & nepotem
in captiuitate fuisse, & ibi decessisse, præsupponen-
dum sit. † *Implicuisse autem Scævolam casum* 14
alium patet, I. *quia is eodem modo, uti in præce-*
denti §. *interrogatione utitur, & quasi tertium*
hunc modum servitutis, ad quam mortis casus per
testatorem expressus, referendus sit, ad superiores,
deportationem *nempe &* emancipationem
continuat: ergo etiam verosimile est, eum casus
in §. 2. & 3. *ex mente Galli elicitos, coniungere*
voluisse. † *II. Quia Scævola per verba hæc,* 15
quare non [illegible] - *uti rectè habet editio*
Floren. *[illegible] format, non de Gallo, sed*
de ICtis, formulam [illegible] interpretantibus. *Illis*
[illegible] supr. in §. 2. 3. & 4. *verba formulæ ad*

 pro-

pronepotum quoque institutionem pertinent,
16 † *III. quia verba hæc:* vel etiam adhuc illis vivis post mortem scil. avi, *non possunt referri ad casum nepotis, in initio huius §. expressum: tum quia institutio secundum Gallum non subsisteret, si nepos in vita testatoris nasceretur, tum quia nepos hic* illis vivis, post mortem avi *nasci dicitur, quæ vox, stante hoc casu, manifestam contradictionem implicat.* † *Non obstat* vel *legendum esse* illo vivo, *ut vult Gorcen.* in post. not. ad h. §. *quod est omnino, si aut antiquo aliquo exemplari probaretur,* aut *vulgata aliter ex ratione*
18 *juris non defendi posset, placeret.* † Vel *retinendum quidem* illis vivis, *sed per enallagen numeri, quæ incautè & imprudenter Scævolæ elapsa sit pluralem pro singulari intelligendum, ut gloss. Bart. Cuiac. Epo. Pacius & alii hic existimant.*
19 † *Verum pluralis numerus regulariter, salva recti sermonis ratione, vt in simili loquitur Paulus* in l. 8. in fin. de aur. & arg. leg. *pro singulari poni vel intelligi nequit, nisi vel ornatus caussa vel in certis quibusdam vocabulis,* arg. l. non est, 148. ubi bene *Alciat.* de V. S. *Præsertim quando de duobus sermo factus est, & relativum postmodo, ut*
20 *hic, subiicitur.* † *Non obstat* l. 2. §. exactis de O. J. *quia ibi non resolvitur pluralis in singularem, sed ideo utitur plurali,* exactis Regibus, *Pomponius, ut denotaret, non omnes solum Tarquinios exactos, sed quotquot Reges futuri essent.* † *Hoc*
21 *sensu & Cicero pro Rabirio loquitur,* ista laus prima est maiorum nostrorum, qui expulsis Regibus nullum in libero populo vestigium crudelitatis

[illegible] Regi [illegible] fuerunt. Confer [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] *Salyceto* [illegible] lib. [illegible]
[illegible] I [illegible] col. [illegible].

† *Sane [illegible] generali lo-* 22
quendi [illegible] *ea-*
dem [illegible] *ratio* [illegible] *masculi-*
nis, [illegible] *habet* [illegible] *saltem unum,*
& similiter, [illegible] hic col. 2. *ad-*
ducit & disputat. † *Quid igitur habendum?* 23
Nimirum verba hæc, vel etiam adhuc illis vivis,
post mortem fil. avi. *parenthesi* [illegible] *denda pu-*
to, hac enim [illegible] *cum in archetypo Floren-*
tino & aliis manuscriptis [illegible] *punctiones*
[illegible] *videas.* [illegible] *postquam Scævola*
vetuit, nepotem, qui post mortem avi & patris
sui apud hostes decedentis nascitur, non rumpere
testamentum, more suo tribus verbis inserit, etiam
adhuc illis vivis, *hoc est, filio, & nepote, de quibus*
dixerat, intellige pronepotem, qui post mor-
tem proavi nascitur, non rumpere. Vnde prin-
cipium hoc integrum, ita intellige. † Quod 24
si, qui filium apud hostes habebat, testare-
tur? quare non induxere? ut si antequam fi-
lius ab hostibus rediret, *hoc est, nunquam redi-*
ret (ut in illo Matthæi cap. I. Priusquam Maria
& Ioseph convenirent inventa est uterum gerens
ex Spiritu Sancto, & paulo post: Non cognoscebat
eam donec peperit filium suum primogenitum, hoc
est, non quod postea vulgari more feminarum im-
prægnata fuerit, ut [illegible] *Helvidiani hære-*
[illegible] *teste Hieronym. adversus eosdem,*

calumniati sunt, sed quod nunquam postea duo coniuncta aut simul [illegible] sit. Vid. Cor*as. & Pac. hic. Quamvis* post mortem patris testatoris decederet, tūc deinde nepos (vel etiam adhuc *illis, intellig. filio & nepote, de quibus proxime, vivis, intellige in captivitate*, post mortem scil. avi, *hoc est, proavi, sub intellige pronepos*) nasceretur, non rumperet. † *Solum turbat vox* avi,
25 *in parenthesi posita, quæ ad pronepotem referenda*
26 *non videtur.* † *Verum & proavus, avus est, & ita diserte Scævola hanc vocem usurpavit* in §.
27 præcedenti in fin. † *Ita & nurus appellatio ad pronurum & ultra extenditur,* l. 50. de V. S. *& socer ad prosocerum, gener ad progenerum.* Vid. opt. l. 3. §. 2. de postul. j. l. 51. l. 136. l. 146. in fin.
28 de V. S. † *Et fortaßis non absurdum, si & nepotis vocem ad pronepotem hic referamus, quod velle videtur Læl. Taurell.* hic *quod tanto magis probabile esse poßit, quanto de industria brevitatem & obscuritatem affectavit, quæ commodius quam per crebras intersectiones aut ellypses huiusmodi apparere non potest.*

29 † *In altera parte huius legis Scævola proponit non minus rectè institutionem factam esse in casum aliquem specialem expressum, puta morti, qui deinceps per interpretationem ad quoscunque evenientes extendi poßit: quam si concepta sit simpliciter saltem sine ulla casuum filio contingentium expreßione per formulam duplicem in pr. h. §. positam. Ex quo luculenter de extensione mortis* ad §. præcedent. in pr. *diximus probatur. Confer benè Boet. Epo.* hîc in fin.

DISPU-

DISPUTATIO QUARTA.

Respondente

JOHANNE MAVORS

EIMBECENSI.

MEMBRUM I.

Agit de illustratione formulæ Aquilianæ, quæ continet tres quæstiones dubitabiles, quarum prima tractatur in n. 7. in quo tria difficilia proponuntur & resolvuntur n. 4.

† SIc fuit interpretatio formulæ Aquilianæ: sequitur eius illustratio. 1

† Illustrat suam interpretationem Scævola subjiciendo tres quæstiones dubitabiles. Quarum primam proponit & indecisam relinquit: secundam & tertiam proponit & decidit. 2

† Prima est de institutione nepotis pronepotisve in civitate concepti, apud hostes nati, si præcedente persona ac testatore mortuis ab hostibus revertatur, an ea valeat ex formula Galli, an lege Vellæa? quæ proponitur. 3

calumniari sunt, sed quod nunquam postea viro coniuncta aut impragnata sit. Vid.Cor.q. & Bart. hic) quamvis post mortem patris testatoris decederet, tūc deinde nepos (vel etiam adhuc illis *intellig. filio & nepote, de quibus proxime,* vivis, *intellige in captivitate*, post mortem filii avi, *hoc est, proavi, sub intellige pronepos*) nasce-
25 retur, non rumperet. † *Solum turbat vox* avi, *in parenthesi posita, quæ ad pronepotem referenda*
26 *non videtur.* † *Verum & proavus, avus est, & ita diserte Scævola hanc vocem usurpavit* in §.
27 præcedenti in fin. † *Ita & nurus appellatio ad pronurum & ultra extenditur,* l. 50. de V. S. *& socer ad prosocerum, gener ad progenerum.* Vid. opt. l. 3. §. 2. de postul. j. l. 51. l. 136. l. 146. in fin.
28 de V.S. † *Et fortassis non absurdum, si & nepotis vocem ad pronepotem hic referamus, quod velle videtur Læl. Taurell.* hic *quod tanto magis probabile esse possit, quanto de industria brevitatem & obscuritatem affectavit, quæ commodius quàm per crebras intersectiones aut ellypses huiusmodi apparere non potest.*

29 † *In altera parte huius legis Scævola proponit, non minus rectè institutionem factam esse in casum aliquem specialem expressum, puta mortis, qui deinceps per interpretationem ad quoscunque evenientes extendi possit: quam si concepta sit simpliciter saltem sine ulla casuum filio contingentium expressione per formulam duplicem* in pr. h. §. *positam. Ex quo luculenter de extensione mortis* ad §. præcedent. in pr. *diximus probatur. Confer benè Boet. Epo.* hîc in fin.

DISPUTATIO QUARTA.

Respondente

JOHANNE MAVORS EIMBECENSI.

MEMBRUM I.

Agit de illustratione formulæ Aquilianæ, quæ continet tres quæstiones dubitabiles, quarum prima tractatur in § 7. in quo varia difficilia proponuntur & resolvuntur n. 4.

† Sic fuit interpretatio formulæ A- 1
quilianæ: sequitur eius illustratio.

† Illustrat suam interpretationem 2
Scævola subjiciendo tres quæstiones dubitabiles. Quarum primam proponit & indecisam relinquit: secundam & tertiam proponit & decidit.

† Prima est de institutione nepo- 3
s pronepotisve in civitate concepti, a-ud hostes nati, si præcedente persona testatore mortuis ab hostibus revertur, an ea valeat ex formula Galli, an ge Vellea? quæ proponitur.

in §. si quis 7.

Scævola.

Si quis, qui filium habeat, & nepotem ex eo instituat, nurus prægnans ab hostibus capta sit, ibique vivo pariat, mox ille post mortem patris atque avi redeat, utrum hic casus ad legem Velleã respiciat, an ad jus antiquum aptandus sit? poßitque vel ex jure antiquo, vel ex Vellea institutus non rumpere? quod quærendum eſt, si jam mortuo filio pronepotem instituat redeatque mortuo? Sed cum teſtamentum ab eò non rumpitur, nihil refert utrum ex jure antiquo, an ex lege Vellea excludatur.

GRIBALD.

Si pater inſtituat natum, ex illoque nepotem
Nondum utero egreſſum: prægnans ſit ab hoſtibus inde

Capta manu patriaque illic captiva nepotem
Ambobus genitore & avo viventibus: hisque
Defunctis Romana nepos ad limina salvus
Perveniat, numquid species ad jura vetusta.
Galli haec respiciat, Vellei an dogmata legis?
Hac ut lege nova vel Galli jure vetusto
Elogium non possit avi sic rumpere scriptum?
Hoc etiam dubium simili ratione moveri
In pronepote potest, si tum testator ademto
Hunc proavus nato instituat, proneposque [illegible]
An patrio redeat jam testatore sepulto?
Sed testamentum neutro [illegible] rumpere casu
Is rediens possit, quid scire hoc expedit, utrum
Rumpere jura magis nequeat cum prodeat idem,
Effectus!

† Tria in hoc paragrapho quē multum subtilem & difficilem Jason & Alciat. *hic in pr.* appellant, continentur. I. Ponitur casus. II. Formatur quæstio ad quodnam jus Galline vel Vellei pertineat? III. Responsio subjicitur talis ex qua indecisa quæstio relinquitur. 4

SECTIO I.

De

Casu hujus paragraphi.

Proponitur casus duplex: alter in n. 1. & seqq. alter in n. 4. subjicitur varietas lectionis ib. & vulgata retinetur & defenditur. 5. & seq.

† Casus est duplex, alius de nepote: alius de pronepote in civitate concepto & apud hostes nato, instituto. 1

 † Prior

2 † Prior talis est: *Titius filium habens & ejus nurum praegnantem, filium instituit heredem, & ei eo nepotem, quem ex nuru sperat posthumum, filio per verba generalia nullo casu expresso puta si fuerit mihi nascetur*, juxta §. 1. h. l. & §. praecedente in fin. *vel consilium Pomponii* in l. 10. h. t. (*mortuo enim casus hic non potuit esse expressus juxta verba Gallii; alioqui frustra de L. Vellea quae saltem ad casum, si vivo testatore suus nascitur pertinet, Scaevola hic dubitaret*) *substituit. Nurus illa praegnans postea capitur & captiva apud hostes Titio testatore vivo parit. Moritur deinde primo filius testatoris* (*pater nepotis*) *tandem testator ipse, quod ex litera hujus legis patet: avo scilicet filium praemortuum esse, aliàs de testamenti ruptura per mediam nepotis personam tractari non posset, utpote filio nepotem redeuntem gradu praevertente* l. 9. §. 2. h. t. l. 6. pr. de injust. rupt. Coral. h.) *Mox re-*
3 *dit ab hostibus ille nepos.* † *Quaeritur an is testamentum avitum rumpat? Pro certo ponit Scaevola non rumpere* in fin. §. h. *unde tanquam ejus indubitati rationem ulteriorem non reddit: sed quo jure non rumpat, quaerere occipit? De qua quaestione nos in sectione sequenti, & de vera vel saltem probabili responsione, quam debuerat subiicere Scaevola, in sect. 3. Vtrobique rationes dubitandi & de-*
4 *cidendi inferemus.* † Secundus casus *proponitur* in v. quod quaerendum, *cuius duplex intellectus, vulgaris, uti quoque omnia exemplaria legunt, quod in eo agatur de institutione pronepotis, singularis, quem referente* Gl. hic in v. pronepo-

tem

cum alias [illegible] Iob. & Pileus antiquissimi glossatores quem ex neotericis probat Cujac. hic, *ubi & alteri d. v. [illegible], & pro* instituat *legit ponat quem suppresso nomine bene refutat Henr. a Suerin.* lib. recept. lect. cap. 18 ad h. §. n. *Probat tamen glossatorum defendit* ad h. § num. † *Utraque lectio tanquam dubitationem eandem, de qua quærit Scævola hic ostendens, subsistere potest, sed quia prior est omnium exemplarium etiam Florentini; eandem retinere malo.* † *Et tunc simi-* 5
lis est casus formatio, cum priori, personis filii, nurus, nepotis, duntaxat in nepotis, pronurus, pronepotis personæ mutatis. † *Non obstat, quod si de pronepote loqueretur Scævola non posset dicere* redeatque mortuo *vel ut vulgata exemplaria*: eo mortuo, *sed potius, iis* mortuis (*intellige nepote & avo Alciat.* h. n. 18. & n. 20.) † *Verum non est necesse ut d. vocabulum* mortuo *ad utrumque referatur, sed sufficit ut ad solum nepotem (patrem substituti pronepotis) proavum enim post nepotem mortuum intelligi, ex casu priori, ad cuius similitudinem hic subiicitur, evidenter patere potest.* 6 7 8

SECTIO II.

An hic casus pertineat ad Gallum an Velleam?

Sensus hujus quæst. proponitur nu. 1. & in utramque partem & rationes dubitandi subjiciuntur num. 2. & seqq.

† *Sensus est Scævolæ, cum nepos hic vel pronepos non rumpant testamentum, an hoc fiat ideo quod* 1

aut juri antiquo (l. c. formulæ Galli, quæ ideo sic vocatur, quod novi aliquid circa ipsam institutionem Gallus non induxerit, sed ea quæ per mediam jurisprudentiam constituta fuerant saltem declaravit. Unde sub juris Civilis appellatione eandem Ulp. in fragm. t. 22. §. eos qui 16. *comprehendit) aut L. Velleæ quæ jus novum continet juxta ea quæ* disp. 1 memb. 2. sect. 3. n. 7. & seqq. *diximus, & respectu formulæ Galli novum dicitur convenienter*
2 *institutum censeatur?* † *Pro Gallo facit, quod ille institutus testamentum non rumpat, qui post mortem testatoris suus heres agnascitur. At hic nepos post mortẽ demum testatoris suus agnascitur. Ergo ex formula Galli institutus testamentum non*
3 *rumpit.* † *Minor probatur, quod quanquam vivo testatore naturaliter natus sit, quia tamen in captivitate & ita servus editus est suus natus vero*
4 *testatori dici non potest.* † *Unde non mirum si nativitas ista durante servitute non attendatur, contra vero vim suam omnem ex tempore reversionis, quo hic testator jam mortuus esse supponitur, & nepos jura civitatis vel recipit vel consequitur pro-*
5 *dat ostentetque.* † *Pro Velleo facit: quod ille institutus testamentum non rumpat, qui vivo testatori suus hæres verè vel quasi agnascitur. Atqui hic nepos vivo testatore suus agnascitur. Ergo institutus ex L. Vellea non formula Galli non rumpit.*
6 † *Minor probatur: quod licet in servitute natus sit, tamen reversus fictione juris postliminii, quod captivitatem occultat, vel ut eleganter Marius* l. n. 3. *loquitur, captivitatem ad non captivitatem*

redu-

reductus [illegible] fuisse & ibidem vivo testatore natus [illegible]. † Et postea postliminium 7 *quod in [illegible], aut eius tempore nihil [illegible] ita opinionem p[illegible] tamen omnia posthumo redeunti restitui quæ haberet in præsentia si in civitate natus fuisset* l. 9. de capt. & postl. rev. & [illegible] l. quib. mod. jus P. P. solvitur, *si autem in civitate natus fuisset procul dubio institutio eius ad Velleam pertineret, ergo etiam dum in captivitate. & ita quidem manifeste velle videtur Cujac.* ad h. 9. n.

SECTIO III.

De Responsione JCti.

Subjicitur responsio ICti & eius ratio n. 1. & seqq. circa quam tres difficultates moventur n. 4. de prima tractatur n. 6. de secunda n. 11. super qua referuntur tres sententiæ, ultima rejectis prioribus, probatur n. 12 & pro ea defendenda notabilia nonnulla præmittuntur n. 13. tertia subnectitur n. 31.

† *Sequitur responsio Scævolæ, quod nihil referat,* 1 *utrum ex jure antiquo an ex Lege Vellea excludatur.* † *Rationem hanc addit*, quod certum sit 2 nepotem hunc testamentum rumpere non posse. † *Circa verba tria breviter videbimus* 3 *I. dum ICtus dicit nihil referre ex quo jure excludatur,* an velit omnino inutilẽ esse hanc quæstionem & indagationem? † *II.* an si utilis 4 esse possit, ad ulterutrum jus, si subtiliter inspiciatur, possit referri, an ad neutrũ? † *III.* quæ 5 sit vera ratio cur nepos hic institutus nõ rum-

pat?

5 pat? † Primum quod attinet Bartol. h.n. ex
hoc loco colligit, quod ubi habemus determinatio-
nem veram non debeamus quærere unde illa de-
terminatio processerit, & generalius Iob. Imol. hic
n. quod ubi habeamus decisionem legis claram
non esse quærendum de ratione ipsius legis, unde in-
vestigationem hanc superstitiosam & inutilem vo-
7 *cat* Castrens. h.n.5. † *Verum hæc non immerito*
displicent Iason. h. col. 4. in pr. *nec ex hoc § pro-*
8 *bantur.* † *Scævola enim hic nihil referre dicit;*
quo ad testamentum non rumpendum, si vel maxi-
mè Gallus aut Velleus institutionem nepotis hujus-
modi excludat; cum sufficere possit quod ex alio ca-
pite subsistat; At inde non sequitur, quod inutile sit
vel veram hujus subsistentiæ rationem inquirere,
vel causas propter quas Galli Velleive dispositio in-
stitutionem hanc non contingat; investigare, præ-
sertim cum ICtus lectorem suspensum & dubitan-
9 *tem relinquat.* † *Sane ratio anima legis est sine*
qua ut lex mortuum puditumve cadaver; ita sine
eius cognitione scientia imperfecta & proletaria,
virtus legis, quæ in iusta casuum applicatione, quæ
non semper secundum verba, sed mentem potius le-
10 *gis fit, non minima consistit, nulla est.* † *Imo de*
singulis dubitare quandoq; inutile non est, cum et-
iam quæ dicere supervacuum est, cognoscere prosit,
quæ si quisq; diligenter inspiciat nec faciat operæ
pretium nec tamen perdat operam ait eleganter
Senec. lib. 5. de benef. cap. 1. & lib. 4. cap. 1. in pr.
Confer Schifford. lib. 3. tract. 17. quæst. 9. in fin.
12 † Secunda quæstio *nunc succedit circa quam*
variæ sunt opiniones. Gl. n. hic & Dd. communiter
casum

casum hunc ad Gallum, Accurs. & Cuiac. ad Velleum. Alii ad neutrum pertinere volunt sed vel novam supple[illegible] ex Galli formula Legisve Velleiæ dispositione commi[illegible] a Scævola hic subiici ut Castrens. l. h. n. 5. *quem sequitur [illegible].* n. 10. *vel oblique ad Iuliani casum, de quo in* §. *Ille ca-*sus inf. h. l. *respiciat, ut Raphael Cumanus.* n. 3. *& præcæteris accuratissime, tametsi suo modo barbare & obscure antiquus Doctor Gaffred. Salig-*niac. hic. n. 1. & seqq. *contendunt. quam ipsam sententiam quoque latissime exsequitur, & tanquam proprium inventum sibi adscribit Anton Faber* lib. 9. conjectur. cap. 6. † *Ego spretis* 12
prioribus [illegible] menti Scævolæ esse consentaneam existimo, cui confirmandæ unum vel alterum principium præmittam, unde non tantum veritas illius poterit constare verum falsitas quoque priorum facile deprehendi. † *Scien-* 13
dum autem I. postliminium habere non saltem matrem captivam verum partum quoque ipsum l. pen. de stat. hom. † *II. partum non omnem,* 14
sed vel qui ante captivitatem conceptus est d. l. pen. l. 15. §. 1. et h. §. n. ibi nurus prægnans, *vel qui postea quidem conceptus cum ipsa matre captiva redit,* l. 1. C. de postlim. rev. † Priori 15
casu *etsi mater apud hostes decedat, quia tamen conceptio fuit facta, dum adhuc in civitate esset, habile [illegible] adest, in quo postliminii fictio sustentetur [illegible] ad similitudinem eius, cuius matrem tempore aliquo gestationis liberam fuisse satis est, ut ingenuus nascatur,* arg. l. 5. §. 2. de stat. hom.

hom. pr[illegible] de ingen. *Vnde & [illegible]*
16 *diens postliminium hab[illegible].* † Postea [illegible]
[illegible] apud hostes [illegible] eadem [illegible]
[illegible], quo tempore [illegible]
[illegible] non [illegible]
non nisi cum [illegible] postliminium habere ita intel-
17 *lige* d. l. 1. C. de captiv. & postlim. rev. † [illegible]
Postliminium nihil fingere super natiuitate vel re-
ditu, sed solum super [illegible] aut facto ad
captiuitatem [illegible] est, ut bene explı-
cat. Marin[illegible] & sequent. Æmil. Perot. h.
nu. 1. *non fingit aliquem natum aut reuersum,*
sed vbi verè redit fingit nunquam captum, ubi
apud hostes vere progenitus est, fingit eum in ciui-
tate prognatum, quæ assertio disertissime proba-
tur in l. 16. j. l. 5. §. 1. l. 19. de captiv. & postlim.
reverſ. *adeo hoc potissimum efficit, ut, in quo facti*
veritas desinat, fictione suppleatur, & ibi ipsi ef-
fectus iuris ex hoc ficto facto, qui ex vero esse solent,
consequantur. vide plenissime & solidissime Bart.
in l. si is qui pro emtore 15. de usu cap. n. 4. v.
18 jus postliminii duo habet capita. † *His sup-*
positis, dico; nepotem hunc & secundum verita-
tem & secundum fictionem viuis patre & avo
19 *testatore natum esse.* † Secundum veritatem,
quia cum naturaliter apud hostes natus esset
testatorem avum & filium adhuc vixisse hic Scæ-
vola expresse ponit. † Secundum fictionem
quia iuxta paulo antè tradita a tempore reditus
semper in civitate, nec vnquam in captiuitate fuis-
20 *se confingitur.* † *Vnde patet primò non esse*
hunc

hunc casum referri ad formulam Galli, [illegible]
cir requiri natum esse nepotem post mortem testa-
toris, quo ad nominandum [illegible] fictionem con-
tingere oporteret. † Talis namque hic nulla est. 21
Nam quod communiter Gl. [illegible] imaginant.
nepotem hunc, cum dominum, quando [illegible] ritur,
quod post mortem testatoris fit, suum heredem
agnasci, falsum est & ex supra dictis fictione post-
liminii, quæ super nativitate nihil disponit, sed con-
tingente eam in captivitate saltem retro, in civi-
tate factam esse confingit. † Non curo quæ hic 22
de inhabilitate extremorum Aretin. referente Ia-
son. col.2. & prolixè Alciat. n. 10. & 32. dispu-
tant: siquidem ex præsupposito nullo negocio con-
velli poterunt. † Patet secundò non posse hunc 23
casum ad L. Velleam referri. † Non ad caput 25
primum, quia illud saltem spectat ad eos nepotes,
qui nascuntur post mortem filii in vita testatoris
avi sui heredes. At hic noster nascitur vivo utro-
que & ita non suus cum à patre suo in primo gra-
du prævertatur. † Non ad secundum, quia 26
illud solum loquitur de illis, qui tempore testamen-
ti jam sunt nati; quod instituti testamentum rum-
pere non possint. §. ille casus §. sequenti l.h.l.
hic vero noster adhuc est nasciturus Goffred. Salig.
hic n. 3. † Restat igitur ut ad tertiam quan- 27
dam dispositionem prædictum casum referamus,
nempe ad eam, quam Iulianus induxit in d.§. ille
casus ex duobus capitibus L. Velleæ quasi permix-
tam: † Dum enim hic nepos nascitur post 28
testamentum vivo avo, in co participare videtur
de

de capite primo, cum casu aliquo renatum succede-re in locum patris sui, de capite secundo, & sicuti in d. § illo casus *in simili committuntur hæc capita & vetera quadam* [illegible] *jura oritur. ita & in*
29 *hoc § nostro Saligniac.* d. n. 3. in fin. † *Hoc saltem inter hunc & casum Iuliani interest, quod in hoc posteriori nepos vivo patre & avo vere & sine fictione in civitate natus, & præmortuo patre in e-ius locum ingressus sit; in nostro vero apud hostes editus, & post mortem patris & avi reversus fue-*
30 *rit.* † *Quam ipsam ob causam Scævola casum hunc ab eo qui Iuliani est, separat, & pro Galli formula illustranda, ad quam probabiliter referri posse videbatur, hoc loco tractare voluit, quod ulterius declarat Ant.Fab.*d.l.9.c.6.col.6.

31 † *Expeditâ itaque secundâ difficultate non obscurè patet resolutio tertiæ* quænam sit vera ratio, cur nepos hic testamentum non rumpat? *Ea quod scilicet Scævola ad dispositionem Iuliani auctoritate eius in casu huic nostro, si captivitatem non intercessisse supponas, per omnia simili inductam respexerit, & ad illius exemplum testamentum salvum esse voluerit; præsertim cum militante postliminii jure omne velum captivitatis summoveatur, & non aliter nepos hic ac si nun-*
23 *quam captus esset, consideretur.* † *Vnde hæc est finalium verborum* in h.§.*simplex sententia: cum certum sit propter dictas rationes & dispositionem Iuliani, testamentum à nepote hoc non rumpi, nihil referre, etsi vel jus antiquum vel Lex Vellea uti ab auctoribus suis constituta sunt, nepoti huic*

non

non conveniant, & ita propter deficientia requisita eundem excludant. † *Quæ autem vicissim* 33
sit vera ratio dispositionis Iulianæ, dicemus ad d. §. ille casus l. 1. *plenius.*

MEMBRUM II.

De secunda quæstione dubitabili.

Sequitur secunda quæstio principalis Scævolæ in §. 8. qui duos continet casus n. 2.

† Hactenus de prima quæstione dubitabili: sequitur secunda, *quæ est de pronepotis institutione, cujus pater (nepos) vivo filio testatoris natus & mortuus secundum consilium Galli non recte institutus reperiatur, an ob eandem causam subsistere possit, quæ quæstio proponitur in* 1.

§. forsitan 8.

Scævola.

Forsitan addubitet quis; an istis casibus, si nepos post testamentum nascatur vivo patre suo, deinde ex eo concipiatur, is qui mortuo [a] patre deinde avo nascatur, annon potuerit heres institui quia pater ipsius non rectè institutus esset? Quod mi- [a] Flor. vivo.

nime est expavescendum, hic enim suus heres nascitur & post mortem nascitur. Ergo & sic b *pronepos admittetur qui natus erit ex nepote, postea vivo filio, atque si ex eo natus esset* c *adoptatus.*

b *si*

c *& adoptatur.*

† Duo in h. §. continentur casus, alter principaliter, alter incidenter.

SECTIO I.

De

Casu principali.

Principalis casus ponitur nu. 1. & per rationes dubitandi & decidendi resolvitur n. 2. & seq.

1 † Principalis talis est: *Titius filium, ex quo nurum prægnantem habebat heredem instituit, eiq; verbis generalibus, QVICVNQVE SIBI POST MORTEM SVAM SVVS NASCETVR, substituit. Nascitur mox post testamentum vivo utroq; tàm avo testatore quàm filio nepos, uxoremq; justæ ætatis factus ducit, quâ prægnante factâ, vivo avo & patre suo moritur. Moritur deinceps & filius & ultimo tandem contra naturæ ordinem avus testator. Nascitur postmodo pronepos, de quo ex facto quæritur, an ille per generalem istam clausulam rectè institutus sit, & ita testamentum rumpere non possit?*

† Ratio

† Ratio dubitandi *est quàm hic reddit Scævola*, quod ejus pater (*nepos scilicet*) non rectè institutus sit, vel, *quia cum nascitur, suus non est, qualis tamen omnis, qui ad Galli formulam spectat, esse debet; quod amplius deducit Ias.* h. col. 3. *& licèt forte an præmoriente filio, patre suo, suus fieri queat, non tamen tunc vel institutus ex formula Galli succedere, vel præteritus testamentum rumpere posset, sed potius ex capite L. Velleæ secundo, quippe cum non agnatione, sed successione in locum sui veniat.* † Vel *potius, quia vivo testatore natus est, & sic, ut conditio, sub qua institutus erat deficeret, effecit. Vnde quidem perinde est, ac si ab initio postquam provisio in omnem casum facta non est, non institutus, sed præteritus esset*, arg. l. commodissimè 10. h. t. *Præsertim dum non ante testamentum, qualis licitè præteritur*, ut in §. num si & 4. h. t. *sed postea demum nascitur. Quod si itaque præteritione hac testamentum vitiatur, frustra de successione pronepotis ex eodem speratur.* † *Aliam rationem nec minus elegantem vide apud Hotoman. in legib. obscur.* ad h. §. num. super verb. non rectè. 2 3 4

† Ratio decidendi est: *quod pronepos hic* 5 & suus heres post mortem testatoris nascatur: *quæ utraque conditio est in formula Galli requisita & generaliter in supra dicta institutione per testatorem posita, nec non hic in persona pronepotis impleta.* † *Vnde non* expavescenda est 6 ratio dubitandi, *quia licet hunc nepotem per-*

peram i[n]stituere, quem licitum est plane prœter-
7 *ire.* † *Nec prœteritio ejus vel testamentum vitiat vel suitatem pronepotis impedit: quia suus nunquam fuit, nec quando nascebatur, nec quando moriebatur, utroque tempore à patre suo filio*
8 *testatoris, in primo gradu prœversus.* † *Quod si filius prœdefunctus fuisset, successione quidem testamentum rupisset, & sic pronepoti obstitisset. At quia hoc nostro in casu inverso ordine mortalitatis ipse prior & deinceps demum filius & tandem testator moritur, inde concludit Scœvola: nepotem, ita generaliter institutum perinde esse admittendum atque si vel nullus nepos unquam in medio testatori fuisset; aut pronepos hic tanquam jam natus in locum nepotis ex filio adoptatus esset.*

SECTIO II.

De casu minus principali.

Subjicitur casus minus principalis in v. Ergò & sic h. §. n. 1. circa eum referuntur variæ sententiæ n. 2. nova antiqua quædam opinio proponitur & in suis rationibus defenditur n. 11. & seqq. textus explicatione concluditur n. 15.

1 † *Incidenter Scœvola* in v. Ergo & sic pronepos. *subiicit casum similem ad L. Velleam spectantem ad quem eandem decisionem hanc extendit: quod scilicet eodem modo pronepos, qui post testamentum ex nepote prœmortuo vivo filio*
2 *natus erit admittatur.* † *In tota hac lege non ita variant. Dd. quam in versiculo hoc.* Ergo & sic

sic h. §. explicando, veroque eius casu ponendo. Glossatores admodum delirant & nescio quos pronepotes apud hostes captos & adoptatos sibi somniant. Henricus à Suerin. repetit lect. cap. 38. ad h. §. n. *quem non laudatum sequitur Reusnerus* hîc n. 14. d. *versic. de pronepote in nepotis locum vivo filio adoptato, ex quo deinceps alius concipiatur, & post nepotem adoptivum, filium naturalem & testatorem mortuos nascatur, quod pariformiter, ut superior pronepos naturalis; ita hic adoptivus admittatur.* † *Quâ quidem sententiâ ego nihil* 3 *puto posse improbabilius & textui inconvenientius excogitari.* † *Colorem habet explicatio Æmil.* 4 *Perotti* hîc n. 1. *quam Connan.* lib. 10. com. cap. 4. n. 8. *Goveau.* in prior. com. ad h. l. n. 31. *Charond.* lib. 1. πιθανῶν cap. 15. ad h. vers. *& alii sequuntur.* † *Quod sic pronepos admittatur, qui* 5 *natus erit ex nepote (subintellige juxta superiora, cum filio præmortuo; sed prius defuncto nepote post quem filius adhuc vixit, quod innui putant per verba sequentia) postea vivo filio, atque si ex eo natus esset, adoptatus, hoc est, atque si jam natus tempore testamenti à testatore in nepotem esset adoptatus.* † *Non longè abludit hinc Anton.* 6 *Faber* 9. conj. 7. *præterquam quod voculam* adoptatus *expungat.* † *Diu me tenuit suspensum* 7 *hæc explicatio an sequerer, videbatur enim mihi cæteris omnibus probabilior.* † *Verum postea* 8 *placuit eam non minus falsam esse: non saltem propter violentiam, quam peterentur verba hæc* postea vivo filio, *pro mortuis & nepote & filio, sed filio tamen nepoti superviventi; verùm*

potius, quod credibile non sit, Scævolam parcissimum aliàs verborum hic esse tam prodigum, ut omnia requisita pronepotis huius, quem non aliter, atque si a testatore in nepotem adoptatus esset, succedere velit, denuo recenseat, quod scil. ex nepote, & quidem post mortem nepotis & filii, eamque prius in persona nepotis quam filii contingentem,
9 *nasciturus sit.* † *De his enim iam ex superioribus satis constabat, quod illi ipsi autores non diffitentur. Unde si hac mente* d. verſ. *subjecisset: sine omni dubio pro more solito ita scripsisset.* Ergò & sic pronepos hic admitteretur, atque si iam
10 natus esset adoptatus. † *Quando vero aliquantò laxius* d. verſic. *proponit, verisimile est, eum novum casum proposuisse, & eo ipso superiorem il-*
11 *lustrasse.* † *Illum autem cum* Iaſ. hic col. 2. *quem supra in principio huius sectionis posui, esse puto, quo inclinat quoque* Gl. hic in verb. Ergò, *quod nempe Scævola hic ex superiori decisione ad similem casum inferat: Nimirum quod simili modò, ut superiori casu pronepos omnibus ascendentibus præmortuis natus rectè institutus est; pronepos quoque, qui post mortem quidem nepotis, patris sui, de vivo filio (avo suo) nascatur, admittatur, si filium prius & deinde testatorem decedere contingat. Casus talis esto:*
12 † *Titius filium ex quo pragnantem uxorem habebat heredem instituit, eique generaliter ex Leg. Vellea secundo capite substituit. SI QVI EX IIS, QVI MIHI NVNC SVI NON SVNT, SVVM FIERI CONTIGERIT,*

HERES

HERES MIHI ESTO. *Nascitur mox post testamentum nepos, qui justæ ætatis factus uxorem ducit, eaque prægnante relictâ vivo filio & avo testatore decedit. Postea vivo filio (patre nepotis mortui) nascitur testatori pronepos, Moritur deinde filius testatoris, & tandem testator ipse.* † *Quæritur an hic pronepos admittatur?* Re- 13 *spondetur quod sic, nec consideratur de patris eius persona rectène & cum effectu, an secus fuerit is institutus: quandoquidem sufficiat, ut sicut priori casu decedente filio & proavo testatore pronepos nascendo, post mortem eiusdem suus heres existat, ita hic natus quidem vivo filio, sed eo decedente succedendo in locum eiusdem suus fiat; quod quidem non aliter utrobique contingat, ac si* pronepos in locum nepotis jam tempore testamenti natus, adoptatus esset. *priori enim casu, per agnationem nemine in medio existente: posteriori per successionem, persona intermedia summota ius sui consequitur.* † *Hæc mea de intricato hoc lo-* 14 *co qualiscunque est coniectura, quam non obstinatus defendam, sed donec probabilior mihi succurrat, retinebo, præsertim cum hoc modo & quam lenissimè per duas literas, dum pro Si,* Sic, & adoptatur, adoptatus, *legatur, textus hic emendetur & quam proximè secundum verba, mentemque Scævolæ explicetur. Sequitur explicatio textus.*

† An istis casibus') *Posuerat Scævola*, sup. 15 in §. quod si 6. v. instituens *duos modos generaliter nepotes vel pronepotes instituendi*: Quid-

quid sibi liberorum aut quicunque natus fue-
rit post mortem, &c. *quos* in §. præcedent. &
hoc nostro *adhibitos esse à testatoribus præsup-
ponit & dubitationem super institutionibus per il-*
16 *los factis movet.* † *Probant hanc explicationem
verba mox sequentia quæ superioribus formulis,
correspondent* hic enim suus heres nascitur &
post mortem nascitur *Taurell.* h.
17 † Ex eo concipiatur) *intellige ex nepote pro-
nepos.*
18 † Iisque mortuo deinde avo) *ita communi-
ter exemplaria habent teste Iason.* hic col. 2. *Nec
recte Florentinum & alia nonnulla, quæ Gloss.*
hic in v. avo *refert, habent,* isque vivo patre,
deinde avo nascatur: *quæ litera, inquit Ias. stare
non potest propter dictionem,* deinde, *quæ denotat
ordinem & successionem unius facti post alterum,
quæ hic, quando uterque & filius & avus vivit,*
19 *locum non habet.* † *Defendit tamen Floren-
tinam lectionem, Taurell.* hic *quem refutat Con-*
20 *nan.* d. lib. 10. cap. 4. num. 8. † *Sensus autem
vulgaris lectionis est: pronepotem mortuo nepote
(patre suo) & filio (avo suo) natum rectè admit-
ti: testamentum enim tunc subsistit; & ille suus he-*
21 *res agnascitur.* † *Quod si præmoriatur avus
(pater nepotis) successione testamentum rumpere.*
§. num. si & 4. sup. h. l. *Proavi autem testatoris,
ante pronepotem natum præmorientis mentionem
non facit, quia de eo jam ex superioribus satis con-
stabat.*
22 † Post mortem) *intellige* proavi, *quoque se-
cundum*

fundem paulo ante tradita: Nam hanc rationem decidendi, verbis institutionis, quæ de morte testatoris in casus formatione concepta sunt, consentaneam esse, Scævola putat.

Versic. Ergò & si *ex superioribus explicatur.*

MEMBRUM III.

De
Tertia Quæstione.

Tertia quæstio principalis in §. in omnibus. proponitur, & in duabus regulis consideratur. num. 2.

† Sequitur tertia quæstio Scævolæ, quæ est de institutione filii, an ea in formula Galli usitata, & supra dictis speciebus seu casibus necessaria sit? hanc proponit & resolvit. 1

in §. in omnibus 9.

Scævola:

In omnibus his speciebus illud observandum est, ut filius duntaxat, qui est in potestate ex aliqua parte sit heres institutus: nam frustra exheredabitur post mortem suam quod non esse necessariò [a] *in eo filio, qui apud hostes*

[a] necesse Fl. al. nō est necesse Cont.

stes est, si ibi decedat: & in nepote certe & pronepote, quorum si liberi heredes instituantur, institutionem nunquam exigemus: quia possunt præteriri.

2 † Resolvit Scævola prædictam quæstionem per duas regulas, quarum altera institutionem filii: altera nepotum & pronepotum suorum respicit.

Sectio I.

De

Institutione Filii.

Prima regula filium respicit, quod is necessario ex formula Galli instituendus n. 1. non exheredandus n. seq. subjiciuntur duæ ampliationes. In prima origo & primæva natura exheredationis producitur nu. 11. & explicatur n. seqq. De secunda latè subnectitur à n. 18. usque ad fin.

1 † De institutione filii regula est affirmativa, quod ille necessariò in hactenus positis speciebus, vel ex aliqua parte instituendus sit.

2 † *Ratio duplex est; altera, quod nec præteriri: altera, quod nec exheredari possit.*

3 † Primam *tanquam per se satis notam & certam Scævola omisit.*

4 † Alteram, *tanquam magis dubitabilem propter*

pium jus quod ex omni antiquitate patribus in filiorum personas & bona competeret, proposuit *quod scilicet exheredatio hisce in casibus frustra sit, cum post mortem demum filii contra regulas juris fiat*. l. si ita scriptus 13. §. fin. h. t. l. 4. de hered. instituend.

† *Cum enim filiusfam. suus heres, & in hereditate etiam vivo patre locutus sit* l. 11. h. t. *non prius exheres erit, quam ab altero herede pulsus & eo loco detrusus fuerit. Exclusio autem ea tantum fit per aditionem ex testamento* l. 20. v. sed cum. contr. tab. *quæ cum in nostro casu non nisi post mortem filii, sub qua nominatim nepotem institutum esse oportet, fieri queat, nemo quoque in eiusdem vivi locum succedere poterit, & per consequens necessariò demum mortuo eo exheredatio hæc effectum sortietur.* 5

† Ampliatur hæc ratio, quod scil. filius secundum formulam Galli exheredari non possit, *l. etsi is vivo testatore non moriatur, sed saltem vel deportetur vel capiatur, vel emancipetur* 6

† *Patet hoc* primò *in genere, quia ait Scævola hic* in omnibus his speciebus, *intellige, de quibus supra tractaverat*, illud observandum, *hoc est, filium instituendum non exheredandum esse.* 7

† *Patet hoc deinde in specie de prioribus duobus modis, deportatione & captivitate, quia per illos non minus à successione summovetur, quam per mortem ipsam. Ergò non per aditionem heredis scripti & effectum exheredationis* d. l. 20. contr. tab. 8

† *De*

9 † *De emancipationis casu dubitari posset, quod exheredatio post emancipationem inutilis sit, cum filium a possessione contra tabulas excludat* l.8. de bonor.poss.contra tab.

10 † *Sed quia & hic emancipatus ipsâ emancipatione à successione civili jam exclusus est, exheredatio postmodo redditur sine effectu, utut jure Prætorio is non minus ac suus de jure civili alias juvetur.*

11 † *Si enim accuratius paulò loqui velimus, & in prima exheredationis principia inquirere, certum est, eandem saltem in hunc finem usurpari cœptam & patribusfam. concessam fuisse, ut per eam testamenta in tuto collocarent, & liberis in potestate existentibus jus dominii, quod jam ipsis vivis competens post mortem liberrimè omnem*
12 *dispositionem everteret, restinguerent.* † *Unde à quibus metus hic non esset liberis, illi frustra quoq;*
13 *aut certè non necessario exheredarentur.* † *Ex quo est, quod & mater & omnes per eam ascendentes licitè liberos præterierint, & tàm securè ac patres famil. facta ritè solenniterque exheredatione testati fuerint.* §.fin.Inst.de exhered.liber. l.27.§.fin.l.28.de inoffi. testam. l. 12. de bon. lib.cum simil.

14 † *Ex quo est, quod utroque jure testamentum præteritis emancipatis subsistat. Nempè quod primava exheredationis origo & propria hujus vocis significatio ad illos solum spectet, qui omissi in testamento illud protinus annullant, vel rumpant, & tantundem ferè in causa mortis valeat, quantum abdicatio olim, cujus in Rhetorum libris, tam*

frequens mentio est, inter vivos, de quo vide benè Vigl. ad rub. Inst. de exhered. lib. n. 2. & 3. *&* *post eum Angel.Spanoch.* ad h.l. rubric. parte 1 §. ium. 2. & seqq. † *Sane latius postmodo hæc* 15
vox producta, & ad filios nepotesque & ulteriores tametsi suos relata est, qui Iustiniano cum priscis consultis inter cæteros, *imo & ad liberos omnes respectu matris & per eam ascendentium*, qui silentio & omissione *exheredare dicuntur* pr.Instit.de exher.lib.d.l.12. de bon.lib. † *Accom-* 16
modemus hæc ad emancipatos, certè quia & illi testatori extranei sunt. §. emancipati.9.Instit. de hered.quæab intest. *Vlpian.* fragm.t.23. §. 29. *in illis exheredatio jure civili res inepta erit, ut in simili Paulus loquitur* in l.132.in fin.pr.de V.O. *& in filio suo herede, si vel directo in conditionem emancipationis, vel saltem per quandam æquipollentiam in casum mortis juxta Galli consilium fiat, eo postmodo emancipato nullius momenti futura est nihilque magis testamento proderit; quā si filius penitus præteritus fuisset*, arg.§.eadem 12. Inst. de success. quæ ab intest. † *Prætor qui-* 17
dem postea iussit, & emancipatos institui vel exheredari. §. emancipatis. 3. Inst. de exhered. lib. *sed ea iussio Scævolam minimè tenuit suspensum, qui, ut iam sæpè diximus, iure civili testamentorum validitatem tantùm promovet atque intuetur.*

† Amplìatur II. hæc assertio, *quod quoque* 18
procedat, etsi testamento alius datus sit coheres, contra Castrens. h. n.2. in medio, *quem sequitur Govean.*

19 *Govean.* hic in poster. com. ad h. §. † *Coheres ille aut datus est filio aut nepoti. Filio hoc in casu coheredem dari posse, dici non potest: siquidem de filio exheredato hic loquimur, sed oportet alium extraneum ex toto asse institutum esse, & tùm citra dubium valet exheredatio; quia simpliciter fit, & testamentum ab initio in persona instituti heredis subsistit & præmortuo quoque filio exheredato per mortem testatoris effectum sortitur.*

20 † *Quod si verò nepoti ipsi coheres datus sit, is in pari cum eo conditione est & non alio quam nepos ipse gradu institutus esse censetur, sicuti & si eidem substitutus fuisset* l.37.de hered.instit.arg. l.si Titio 61.§.Julianus 1.de leg.2. *Ergò quamdiu filius vivit, coheres hic nihilo magis quam ipse nepos hereditatem adire, & ità quò minus is post mortem suam exheredatus videatur, efficere potest, quod benè deducit Anton.Faber* d.lib.9.conject. 10.col.3.& col.seq.

21 † *Vnde patet discrimen inter hunc casum nostrum, & superiorem: quia in eo à toto gradu filius removetur & exheredatio ab initio statim, uti diximus, valet, hic autem uti institutio nepotis ità & coheredis, & per consequentiam, exheredatio quoque filii in pendenti est, cuius conditio non aliter, quam per mortem filii existere potest.*

22 † *Imò etsi fortaßis coheredem extraneum primo gradu scriptum esse dicas, & institutionem eius ab initio simpliciter valere contendas, tamen nec sic exheredatio rectè facta erit, quandoquidem ea non nisi à toto gradu, & in solidum ab omnibus here-*

heredibus, non ab vno pro parte fieri potest, textus *optimus est in* l. si ego & Titius 29. de injust. rupt. irrit. test. *quod tamen hic fieret, pro parte cohæredis, qui statim non expectata filii morte, pro parte vero nepotis non item, qui non nisi præmortuo filio heres existere posset.* † *Gravissimè* 23 *huic assertioni obstat* l. filius à patre 28. in pr. h. t. *ubi filio sub casuali conditione instituto & sub contraria exheredato, si is pendente eadem decedat, testamentum annullatur, adiecto vero post mortem eius cohærede confirmatur: nulla aliâ de causa, quam quod priori casu exheredatio per neminem, posteriori per coheredem postmodo confirmetur.*

24 † *Respondeo* in d. l. 28. *non tractari de casu filii exheredati & vivo testatore decedentis, uti in hoc nostro, sed de supervivente, subq; conditione instituto & in eius defectum exheredato pendente ea decedente. Vnde coheres adiunctus statim heres per mortem existit & exheredationem istam, licet, fortè filius ante conditionem existentem, deficiat, confirmat. Hic autem nepos & eius cohæres vivo filio heredes esse non possunt.*

SECTIO II.

De

Rationibus nonnullis dubitandi.

Proponuntur tres rationes dubitandi adversus superiorem regulam n. 1. Prima resolvitur n. 3. Secunda n. 4. Tertia Perotti est, tria membra ha-

bet, quæ o[illegible] referuntur n. 8. [illegible] n. 11. circa te[illegible]bris l. fin. de condit. instit. proponitur & [illegible]probata famosa antiquorum DD. [illegible] cum [illegible]is, & post mortem conditiones di[illegible]stinctione late resolvitur n. 15. & seqq. subjicitur [illegible] regulæ declaratio. n. 41.

1 † Sic confirmavimus filium in formula Galli non posse exheredari, sed necessario vel ex aliqua parte debere institui.

2 † *Cui obiicitur l. si ideo exheredatio est in pendenti, quod non nisi præmortuo testatori filio nepos heres esse poßit; sequitur & filii institutionem posita hac formula frustra fore; quoniam & tum post mortem suam institui demum videretur.*

3 † Respondeo *diversam esse rationem institutionis filii & exheredationis, quia illa nulla confirmatione eget, quatenus, & si nullus nepos nasceretur, filius testatori supervivens heres per se esse pôsset, exheres vero non item; nisi sit, à quo à successione excludatur, quod non aliter quam per aditionem fieri potest. Unde, cum eo tempore, quo nepos heres existit ille iam sit mortuus, nulla ratione quoque ab eodem excluditur.*

4 † *II. Pendere quidem vivente filio nepotis institutionem; sed per aditionem ad tempus testamenti conditi retrò trahi, & perinde exheredatio-*
5 *nem, atque si viveret filius, confirmare.* † Respondeo vel *hoc falsum esse, cum his deficiat extremum habile ad quod filius nempe arg.* l. [illegible]
6 scripturæ 15. §. 1. ad L. Aquil. † Vel *quod exhere-*

[illegible] per studiosa [illegible]
[illegible] favorabiliorem interpretationem
[illegible] aq. [illegible] in fin. [illegible]
[illegible] pr[illegible] nunquam fingat, esse
[illegible] [illegible] in fin.
† III. [illegible] & filium in for- 7
mula [illegible] post [illegible] suam posse
[illegible] Perott. [illegible] 14. & seqq.
[illegible] Primò propter l. [illegible] in fin. de condit. [illegible] 8
qua [illegible] exheredato, nepotes post eius mortem in-
stituti & ad successionem avi admissi esse dicun-
tur. † Secundò propter §. sequenti parte in 9
in. infr. h. l. ubi pronepos [illegible] & nepoti, si uterque
[illegible] ex secundo capi-
te [illegible] non saltem si nepos filio
[illegible] superstes permaneat
[illegible]modo isto casu sit institutus vel exheredatus,
quæ exheredatis confirmari non potest, quam per
[illegible]ditionem pronepotis, qui non nisi nepote mortuo
ex substitutione admittitur.
† Tertiò respondet ad h. §. in omnibus, non 10
[illegible] liciter negari filium post mortem suam ex-
heredari posse, sed dubium saltem istis verbis deci-
[illegible] a [illegible] nepote posthumo vel alio quovis insti-
tuto exheredari debeat, ne præteritus eum gra-
[illegible] a Scævola inferri, non esse ne-
[illegible] hanc exheredationem, quæ post filii mor-
tem fiat: sed sufficere [illegible] primo gradu institu-
[illegible] . Perott. d. l. n. 9.
Verum [illegible], manifesta est hac 11
[illegible] eversio: siquidem Scæ-

 vola

[illegible] *primo regulam* [illegible], fi-
um ex [illegible] parte esse heredem [illegible]
12 dum. † Deinde *huius sue regule* [illegible]
[illegible], quod, etsi iure suo pater uti & pro
[illegible] testamenti eundem exheredare
vellet, non tamen, ut aliis in casibus, posse.
Quod hac ratione non [illegible], *sed post mortem*
suam filius exheredaretur. Vt igitur institutionem
intelligit [illegible] *gradu fieri debeat, ita ex-*
heredationem [illegible], *qua in eodem fieri non pos-*
13 *sit.* † [illegible]
saltem [illegible] *post mortem filii exheredationem fieri*,
sequitur, [illegible] *inutilem ideo non esse*, [illegible] *testa-*
mento nocere. Atqui hic dicetur frustra fieri, qua
vox & potestatem & utilitatem omnem absumit,
imo nullitatem quandam actus innuit.
14 † Secundam *rationem Perotti infra* ad d. §.
15 seq. *resolvemus.* † *Maius negotium facit, que*
primo loco allata fuit. l. fin. v. quemadmodum.
de condit. instit. *quam crucem* [illegible] *studiosorum*
vocat. *Cuiac.* in lib. 13. quæst. Papin. ad d. l. fin.
16 pag. 341. † *Ad eam post Bartol. & Raphael.*
Cuman. *Christoph. de Castellio respondet Iason.* in
d.l. si ita scriptum 13. §. testamentum. col. [illegible]
circa fin. *quod alia sit ratio nepotis, qui post*
mortem filii exheredati, *alia eius qui cum filius*
exheredatus moreretur, *institutus est.* [illegible]
casu exheredationem non valere, cum in vita filii
exheredati nullo modo [illegible] *sit.* [illegible]
ri benè procedere cum in vita eius [illegible]
17 † *Conditionem* cum moreretur filius, [illegible]

posse

posse in vita filiorum moriendi tempus vitæ deprehendi. l. qui duos 18. §. 1. de man. testam. l. 1. § si ab ipso patre *unde* collat. l. 5. de cond. & demonstr. *& in his terminis ...* d. l. final. §. quemadmodum. † *Conditionem vero* 18
post mortem filii, *non nisi in primo momento, quo filius non amplius vivit, & ita intelligendam esse* l. 4. §. n. d. l. 1. 2. §. fin. h. tit. & similes sing. allegat. † *Confer de hac distinctione præ cæteris ac-* 19
curatissime Gotfred. Salign. ad l. si quis filio 6. de iniusto rupt. test. n. 4.

† *Verum etsi hac conciliatio communiter re-* 20
cepta fuerit, nescio tamen an solide subsistat?
† *Præterquam enim quod supra dicta distinctio in* 21
favorabilibus ... , qualis est exheredatio, procedat, uti Altimar. lib. 3. parad. cap. 18. nu. 1. *nec nepotum institutionis conditio extitisse quandiu filius adhuc spirat dici posit, ut Boët.* Epo hic num. 19. *existimat: Videtur insuper nec paragrapho nostro nec menti Papiniani* in d. l. final. *esse satis accommodata.* † Non nostro pa- 22
ragrapho, *quia is se refert ad institutionem nepotum secundum formulam Galli faciendam. At in ea non expresse post mortem filii, sed si is vivo testatore moriretur, institutio concipi iubetur. Ergo licet maxime filius exheredetur, agnatio tamen nepotum & dehinc existentia similiter in vita filii fieri videri posit.*

† Non menti Papiniani: *quia is in* dict. l. 23
fin. *de filio sub conditione potestativa instituto agit. Ubi ait interesse: an ea in ultimo vitæ mo-*

 mento

mento adimpleri non possit: quale est conditio [illegible] *si navis ex Asia* [illegible] Alexandriam venit: an vero impossibilis est conditio dandi, puta si Titio decem dederit [illegible].

24 † *Priori casu nepotes substitutos admitti* [illegible] *filio ad hereditatem avi ex substitutione: quod probat: quia si neminem haberet substitutum vel coheredem filius, ipse tanquam deficiente conditione ab intestato* [illegible] *existeret, Ergo quoque ipse* [illegible] *substituti ex testamento admittuntur:* [illegible] *conditionem impletam non iri.*

25 † Posteriori casu *nepotes vivo filio seu in ipso actu moriendi non admitti, sed demum post mortem filii: quod probat, quia, si neminem haberet substitutum vel coheredem filius ipse, non* [illegible] *superiori casu vivus ab intestato, sed post eius mortem nepotes avo succederent, Ergo nec iidem in ipso actu moriendi ex testamento admitti, quatenus certum non* [illegible] *conditionem adimpletam*

26 *iri.* † *Priori casu, nulla facta substitutione* [illegible] *in successione legitima nepotibus* obstare, *hoc est, propter certitudinem deficiendæ conditionis efficere ne nepotes avo, sed sibi ab intestato succedant: In posteriori* non obstare, *hoc est, propter* [illegible] *tatem implendæ conditionis non efficere ne nepotes*

27 *avo, sed sibi ab intestato succedant.* † [illegible] *illic, quando moritur filius, certum esse conditionem deficere, hic non nisi quando* [illegible]. *Ergò non mirum quod vel facta substitutione,* illic, *vivo quoque filio,* hic, *non nisi* [illegible]

pote-

ntes ex testamento [illegible] facta, illic *filius testa[illegible] patri suo & sibi [illegible] nepotes* [illegible] *non [illegible] sed [illegible] succedant.*
† *Haec est [illegible]* dict. l. [illegible] 28
† *Nunc Papinianus [illegible] conditionis* 29 *controversiam [illegible].* Quemadmodum *[illegible]* *[illegible] solutione [illegible] commode [illegible] subiecit [illegible]?* † *Aut enim* 30 *referretur ad [illegible] ipsam quae de successione [illegible] loquitur: aut ad rationem decidendi, quae a successione legitima est desumta.*
† *Non referri potest* ad illam: *quia diserte ne-* 31 *gat Papinianus in hac altera specie conditionis [illegible] testamento.* *Doctores [illegible] & exheredationem [illegible].* † Non ad hanc, *quia* 32 *[illegible] avo succedunt, nec [illegible] ad mortem eius testamento filius [illegible].* *At remota substitutione nepotum* [illegible] quemadmodum, *ab initio testamentum est nullum & filius tanquam male exheredatus [illegible] ipse patri suo succedit, & ab initio [illegible] obstet.* † *Quam ipsam difficulta-* 33 *tem [illegible] videtur acutus Goffred. Salign.* [illegible] *non esse similitudinem quidem in [illegible] sed tamen esse in ipsa quaestione [illegible], quod scilicet filius nepotibus non obstet, & [illegible].* † *Verum si similitudinis causa* 34 *Papinianus [illegible] exemplum subiicere voluisset, verisimile est [illegible] a destitutione testamenti [illegible] ipsam nepotum, &*

quos ideo patre [illegible] *non obstare, similiter colligi potuisset* [illegible] *ratione* [illegible] *Hoc autem cum tale non sit* [illegible] *est.* [illegible] *hoc* [illegible] *conditione* [illegible] *hoc respectu* [illegible]*, vult non sunt*
35 *comparatum.* † *Quapropter* [illegible] *responsionem acutissimi viri* [illegible] *hoc* [illegible] *Papinianum non a simili* in dict. [illegible] quemadmodum [illegible] *dissimili* [illegible] *disparata* [illegible] *confirmare vel potius illustrare* [illegible] *nempe quod* [illegible] *conditionis non* [illegible] *obstet filius nepotibus destituto testamento ab intestato successoris: quemadmodum obstat, ubi in*
36 *casum mortis exheredatus fuerit.* † *Nam utrobique quidem conditionem, illic institutioni, hic exheredationi appositam; at illam subsistere & post mortem filii demum deficere, unde necessario soli nepotes avo succedant; hanc vero non recte factam pro non scripta haberi & statim annullari, unde necessario ipse filius patri non nepotes succedant.*

37 † *Hoc igitur simplicissime dicit Papinianus d. l.* neque enim (*hoc est, non ita*) filius videtur obstitisse, post cuius mortem patris testamentum destituitur, quemadmodum si exheredato eodem filio nepotes, cum filius moreretur, heredes fuissent instituti (*subintellige obstitis-*
38 *sent.*) † *Nempe ex contraria ratione, quod patris*
39 *testamentum statim destituatur.* † *Atque ita idem nobiscum sentit Papinianus, filii exheredationem*

[illegible] in formula Galli non valere, & ita ea ve-ra principiis explicatis, nulla ratione Scævolæ in h. §. [illegible]. † *Hæc de loco difficiliori ali-quanto fusius proponere voluimus, & quia non paulo longius [illegible] quia aliter verisimi-liter [illegible].* 40

† Declaratur superior regula, quod pro- 41
cedat solùm in persona filii, qui est in civitate, non item qui apud hostes est & ibidem decedit.

† *Tum enim nepotes & ex eo posthumi rectè* 42
instituuntur, etsi ille in primo gradu institutus non sit: quia enim apud hostes decedit tanquam servus decedit, & ideo sine ulla fraude rectè præteri-tus l. 9. §. 2. [illegible] *est, si revertatur, ubi [illegible] efficit.* l. 6. § 1. in fin. de iniust. rupt. irr. testam.

† *Nec tamen priori casu simpliciter nepos in-* 43
stitui potest, sed opus est formula Galli, & conditio-nis alicuius, puta, si filius reversus non fuerit, *expressione, propter spem reditus, quæ tempore testamenti conditi, quo filius adhuc vivebat, esse potest, ob quam illo tempore ius filii non tam ab-scissum, quam potius suspensum esse dici potest, de quo* ad §. quod si qui *6. supra di-ximus plura.*

Sectio III.

De
Institutione nepotum & pronepotum.

Sequitur altera regula institutionem nepotum & deinceps [illegible] n. 1. [illegible] inter filium & nepotem differentia [illegible] n. 5 [illegible] ut seq.

1 † Hactenus de prima regula filium: sequitur nunc altera, nepotes & pronepotes, in potestate & suus heredes respiciens.

2 † Ea est, *quod illi necessario non instituantur, sed licitè prætereantur. Intelligendum hoc est secundum ius ante Iustinianum positum quo idem*
3 *licebat, etsi extranei scripti essent. † Hi tamen quodam accrescendi institutis heredibus portionem auferebant*, suis *quidem virilem*; Extraneis *vero dimidiam* pr. Inst. de exhered. liber. *Ulp.* in fragm. tit. 22. §. 14. *Confer quæ* disp. 2. membr.
4 3. sect. fin in fin. *dicta sunt.* † *Quæ omnia postmodo Iustinianus immutavit* in l. maximum 4. §. sancimus. C. de lib. præter. §. sed hæc antiquitati Inst. de exher. liber.

5 † *Differentiæ ratio inter filium & nepotem pronepotemque non est in proclivi; Non certè ea sufficit quæ in ore omnium est, quod filius ipso iure heres & quidem vivo patre existat, Unde nisi ipse hoc ius contrario facto exheredationis per testamen-*

tam

[illegible] *fortiter* [illegible] *semper* [illegible] + [illegible] *quorum* [illegible] *sua* [illegible] *par*[illegible] *suos* [illegible] *tamen* [illegible] *ad* [illegible] *passus* *sequitur* [illegible] ad. h. leg. [illegible] part. 11. n. [illegible] & 12. *testamenti factionem* [illegible] l. *tab. non* [illegible], *&* [illegible] *sinque pu*-[illegible].

+ [illegible] *plane integrum fuit* 8
libe[illegible] *, &* extraneis *heredibus scripti*[illegible]*, atq; ita naturali rationi, seu tac*[illegible] *liberis parentum hereditatem ad*-*dicit* l. 7. de bon. dam. *& in ab intestato successio*-*ne locum habe*[illegible] *testamento derogare.*

+ *Sed* [illegible] *prudentum auctoritate me*- 9
dia [illegible] *qua* v. disput 1. membr. 2. sect. 2. [illegible] *coangustata est*, l. 120. de V. S. *modo propter* [illegible] *rationem, cuius exemplum vide* [illegible] sect. *modo propter natura*-*lem* [illegible] *hic, qua apprime pro liberis contra ex*-*traneos* [illegible]. + *Quædum nimis latè pa*- 12
tet, & [illegible] *in omnibus suis heredibus seu filiis seu filiabus seu primi seu ulterioris gra*-

[illegible] *tandem ad filium falcem reducere, & [illegible] persona* [illegible] *vel quod aliquid* [illegible] *libertas patri* [illegible] *quod* [illegible] *filio* [illegible] *Legis ubi quil-* [illegible] *nisi filios habeat* [illegible] *Spanneb.* [illegible]

11 † [illegible]

quo paulo ante [illegible]

12 † *Vnde factum, quod* [illegible] *facienda exheredatio praeter se* [illegible] *filios*, inter cæteros *verò, ad filias & reliquos, qui in ulteriori quam primo gradu, existunt, relata fuerit*, d. pr. Inst. de [illegible] lib. *Vide Hortens. & Spanneb.* dd. ll.

MEMBRRM IV.

De

Lege Vellea in genere.

Inquiritur in auctorem hujus legis quem incertum esse asseritur n. 1. & seq. Ea vel in genere vel in specie à Scævola consideratur. In [illegible] Consideratio ea explicatur per [illegible] duplicem n. 7. & 10. [illegible] n. 11. & 15. inter [illegible] In secunda differentia [illegible] ad liberos quoque primi gradus pertinere [illegible] neotericos quosdam [illegible] n. 16. & seqq.

1 † *Sic consideravimus primam partem* [illegible]

legis

[illegible] sequitur altera, quæ est de
[illegible] Vellea. † [illegible] appellatur [illegible] 2
l. [illegible] ſt. [illegible]
[illegible] de [illegible]. lib. alibi
[illegible] lu-
[illegible] in fin.
† [illegible] 3
[illegible]
[illegible] tum
quia novum [illegible], quod
[illegible] atorum:
Qualis hic [illegible] in pr.
consulem [illegible] ro-
gasse [illegible] Collega
[illegible] Velleanum con-
ſtitutum fuerit. l. 2. §. 1. ad S. C. Vellei.
† [illegible] verisimile adeo non ſit, poſt- 4
quam jam poſt tempora Auguſti comitiorum &
legum ferendarum rationem ſublatam eſſe con-
ſtat, & vel hoc argumento eſſe poteſt, quod de mu-
lierum intercessionibus non per legem, ſed Sena-
tusconſultum latum eſt, quod conſilium Impp.
[illegible] uſitatum, ut in ſpeciem Senatui,
ne populo [illegible] addicerent, permitterent,
[illegible] a eſſent arbitri atque ma-
giſtri, de quo [illegible] annal. lib. 1. † De au- 5
ctore itaque hoc [illegible] eſt. † Ea in genere 6
& in ſpecie conſideratur. In genere, quod poſthu-
mi vel quaſi [illegible] ſimiliter teſtamentum
non rumpant, [illegible] in §. nunc de lege 10.

Scæ-

Scævola:

§. 10.

Nunc de lege Vellea videamus: voluit QVI5 NOBIS NATOS SIMILITER NON RVMPERE TESTAMENTVM.

7 *† Conveniunt [illegible] Vellea & formula Galli Aquilii in nonnullis, in nonnullis differunt.*

8 † Conveniunt *I. in causa finali posthumorum instituendorum, quæ est conservatio testamentorum, quam uterque tam Gallus quam Velleus respexerunt, de Gallo ex superioribus patet, de hoc verba sunt diserta* in h.§ n. & seqq.

9 † *Postquam enim plerumque in testamentis legata fideicommissa libertates & similia relinquuntur, utilius certè posthumi forei & favorabilius, si iure veteri [illegible] non possent, vel quód institutis non [illegible] testamenta rumperent, & omnia huiusmodi [illegible] exstaverent. Vnde verisimiliter est eo[illegible] eundem favorem hic non consideratum, quam testatoribus [illegible], quorum non minus inter[illegible], postquam iam aliud velle non [illegible] & licitum quod non [illegible]* [illegible]. Cod. de SS. Eccl. *prospectum fuisse.*

10 † *II. Conveniunt in modo institutionis, quod scilicet utrobique permissa sit [illegible]*

[illegible]

[illegible] ad §. sequenti parte [illegible]

† [illegible] 11
[illegible] salrem ve-
ris, hoc est, post [illegible] locuti
sint. l. 3. §. [illegible]. de injust. [illegible] Ulpian. tit. 22.
§. 16. † [illegible] & metus 13
[illegible] ore nascan-
tur [illegible] ita, ut
priori [illegible] reforman-
di, [illegible] instituendi, vide quæ de hoc
diximus latius disput. 1. membr. 2. sect. 3.
per tot.

† Quæ ipsa causa est, cur hic cautio & for- 14
mula Galli, alteriusvè prudentis non suffecerit, sed
legislatore opus fuerit, qui non saltem modum in-
[illegible], sed ipsam institutionem
[illegible] quidem in primo capite,
[illegible] in secundo, quod postmodo perspicu-
[illegible]

† [illegible] oritur II. differentia, quod 15
[illegible] verit de nepotibus, ut
[illegible] liberis quoque ipsis in primo
gradu [illegible]

† Qu[illegible] maximam par- 16
tem

tem [illegible] *pra carens* [illegible], *repe*-
tit [illegible] 18. ad [illegible]
in [illegible] hujus legis num. [illegible] *tamen* [illegible]
na [illegible] *puto ex prima* [illegible]
[illegible] *quæ per medium* [illegible]
[illegible] *permissa est* [illegible], & [illegible]-
tum posthumorum, [illegible]
metum rumpendi [illegible]
sonis juris effectu non [illegible] : & testatorum,
quod rupto post [illegible]
mederi possint [illegible], 2. [illegible]
num. 12. & [illegible] seqq.

17 † *Posthumus vero* [illegible] *natus*,
etsi ha[illegible] *verbis, quod similiter*
præter[illegible] *rumpat, comparandus sit*:
in eo tamen, quod non ita certò patrem adhuc vi-
ventem, & aliud testamentum condere valentem
18 *int*[illegible]*atum faciat, differt.* † *Vnde & verba le*-
gis generaliter de omnibus, qui testatori suus he-
res futurus sit, concepta sunt, & diserte Vlpian
in d.l.3.§. 1. de injust. rupt. irr. test. *improprios*
posthumos, hoc est, in vita patris, qualis quoque
esse potest filius, natos, Lege demum Vellea, ne rum-
19 *pant, institui, exheredarive jubet.* † *Clarissi*-
mè autem huc facit insignis locus, Vlpian. in
fragm. t.22.§.16. *quando inquit*: Eos qui in
utero sunt, si nati sui heredes nobis futuri
sunt, possumus instituere: siquidem post mor-
tem nostram nascuntur, JURE CIVILI; si
verò viventibus nobis, ex LEGE JUNIA.
20 † *Et planè mihi persuadeo, si jure antiquo* [illegible]

tam

cum fuisset, filium posthumum, qui tamen non testatore nasceretur, institui, non fuisse [illegible] peculiare de nepotibus instituendis, quandoquidem ita hi se habeant ad filios in vita testatoris natos, uti ex formula Aquilli nepotes ad filios post eius mortem nascituros. At in eo, quia tantum de filiis ante dispositum erat, nihil [illegible] est. Ergò etiam de nostro casu [illegible] declaratione aliqua [illegible] opus fuisset, nec [illegible] lege opus fuisset. Non ob- 21
stat quod Ulpianus dicit. l. 3. pr. *de solis descendentibus per virilem sexum, id est, per filium loquatur, hoc est, de nepotibus & pronepotibus; non vero de filiis ipsis, & per consequens [illegible] in* §. 1. *quem per particulam autem ad* d. pr. *continuat* Bon. Epist. l.

† *Non enim facit hoc, ut [illegible] negaret L. Vel-* 22
leam non pertinere ad filios, sed ut ostenderet, non ita per virilem sexum descendentes posthumos, qua usque ad tempora Justiniani inter cæteros, *modo ipsis legati, fideicommissive titulo aliquid relictum esset, exheredari poterant,* § 1. v. sed feminini Inst. de exh. lib. l. 4. in fin. C. de lib. præter. *ut posthumos nominatim exheredari oportere, conferendo* § 1. Inst. de exher. lib. *Ulp.* in fragm. tit. 22. §. nepotes 18. † *Ut tamen secundum* 23
jus antiquissimum hoc tantummodo, verum de posthumis vero & propriis, hoc est, post mortē nascituris, de aliis non item; tametsi per L. Velleam idem in nepotibus seu in vita testatoris prognatis sit receptum, non quod simile aliquid in filio ante L. Velleam constitutum fuerit; sed quod procul omni

[illegible] quam [illegible] medio [illegible] gradu [illegible] & [illegible] Gallo ad [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] a posthumo adeo [illegible] qui [illegible]
24 [illegible] sunt, recepit. § Et [illegible] quicunque in vita testatoris [illegible] l. 1. § 1. per L. [illegible] [illegible] vetantur. At non [illegible] nepotes masculi, sed & [illegible] in vita testatoris post testamentum [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] iure antiquum [illegible] quod nec [illegible] qui aliter in [illegible] ationibus posthumorum [illegible] nobiscum
25 consentit, nec ullus alius [illegible] poterit. † Breviter: ubi iura habemus distincta; ibi de posthumis veris primi & ulterioris [illegible] loquuntur. Ergo recte [illegible] ad ulterius [illegible] dictum [illegible]. At non [illegible] nisi Legem [illegible], ergo [illegible] post testamentum [illegible], [illegible] ad hunc exemplum de [illegible] [illegible] dicere quimus.

26 † Minus obstat l. 6. §. 1. de hered. instit. [illegible] diserte ad caput secundum Legis [illegible], quod de nepotibus saltem, & [illegible] nisi in ulteriori quam [illegible] gradu [illegible] est.

27 † Sane, quia Scaevola [illegible] subiicit, & eadem [illegible] industria exemplum nepotu in §. seq. [illegible] voluit, & non [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible]

riendi tempore jam præmortuus, verum etiam quasi, & quidem potissimum, qui adhuc superstes sit: in quo cæteris paribus optimè cum Gallo consentit, de quo paulo post pluribus.

MEMBRUM V.

De
Lege Vellea in specie.

Subjicitur specialis tractatio L. Velleæ in duobus capitibus n. 1. de primo agitur in hoc membro 5. quod proponitur n. 3. ejus exemplum subnectitur n. 6. sequitur responsio Scævolæ & decisio. nu. 9. nec non explicatione casuum & difficultatum nonnullarum resolutio n. 13 Tribonianus adversus Cujac. & Ant. Fabr. ab interpolatione defenditur. nu. 22. & seqq.

† In specie consideratur Lex Vellea in duodus capitibus, in quæ ab ipso Scævola distribuitur. Ea vel in casibus simplicibus tractantur distinctim; vel in mixto confusim conjunguntur: Distinctim in §. 12. & seq. 1

§. *& videtur primum* 12.

Scævola:

Et videtur primum eos spectare, qui cum nascerentur sui heredes futuri essent. Et rogo a si fi- Ergò

lium habeas & nepotem nondum natum tantum b, ex eo heredem instituas, filius decedat: mox vivo te nepos nascatur? Ex verbis dicendum est non rumpi testamentum, ut non solum illud primo capite notaverit; si nepos, qui eo tempore instituatur, quo filius non sit, verum etsi vivo patre nascatur. Quid enim necesse est tempus testamenti respici, cum satis sit observari id tempus, quo nascitur? Nam & c ita verba sunt: QVI TESTAMENTVM FACIET, IS OMNIS VIRILIS SEXVS, QVI EI SVVS HERES FVTVRVS ERIT, &c. ETIAMSI PARENTE VIVO NASCANTVR.

b tamen

c etsi, alij etiamsi

† In

† In hoc § primum caput proponi- 2
tur, & exemplum subiicitur.

† Proponitur, quod ad eos spectet, 3
qui cũ nascentur sui heredes futuri sint.

Commune *hoc habet cum capite secundo,* 4
quod & hic nepotem vivo testatore natum esse,
juxta, membr. 1. *tradita; in quo differt à formula*
Galli; Speciale *verò quod post testamentum ipsa*
nativitate seu per agnationem suum existere opor-
teat, cum econtra in capite secundo ante testamen-
tum natum esse, & post illud per successionem seu
quasi agnationem suum FIERI sufficiat.

† *Exemplum per interrogationem subiicitur,* 5
& postmodo resolvitur, & per rationes illustra-
tur.

† *Exemplum tale est: Titius habet filium con-* 6
iugatum nepotem ex eo nondum natum, hoc est,
posthumum heredem instituit, moritur deinde fi-
lius, nascitur mox nepos iste vivo Titio testatore.
Rumpetnè testamentum avi? † *Ratio dubitandi* 7
esse posit, quod Lex Vellea solùm de illis quos nemo
tempore testamenti antecedit, concepta fuerit.
† *Respondet Scævola* : ex verbis hujus capitis 8
primi, dicendum esse testamentum non
rumpi.

† *Illustrat hanc responsionem* I. *per negationem* 9
rationis dubitandi, quod primum caput solùm de
illis nepotibus, quorum pater tempore testamenti
jam præmortuus, vel alia ratione patria potesta-
te summotus sit, conceptum fuerit. Sed quod ad

casum quoque, quo filius in medio sit, & postea ante nativitatem nepotis decedit, spectet.

10 † [illegible] Per positionem rationis decidendi, quod [illegible] esse sit tempus testamenti respicit, hoc est an tum vel filius superstes fuerit, nec ne, sed satis sit observari id tempus, quo nascitur, intelligendum.

11 † Nam & ita (ad tempus nativitatis relata) verba sunt: QVI TESTAMENTVM FACIET IS OMNIS VIRILIS SEXVS, QVI EI SVVS HERES FVTVRVS (CVM NASCETVR INSTITVENDI POTESTATEM HABETO, QVI SIC INSTITVTI RECTE INSTITVTI SVNTO,) (ita haud absurdè argumento §. ille casus infr. ibi: superiore capite, uti liceat institui nondum natos, qui cum nascentur sui erunt, *verba integra huius capitis, quæ singula, ICtus tanquam decisioni præsenti non deservientia adscribere noluit, conjicere licet*) ETIAMSI PARENTE VIVO

12 NASCANTVR. † *Hæc mihi videtur simplicissima, & mente verbisq; Scævolæ convenientissima h. §. resolutio, in quo tot cruces fixas veteres & neoterici passim exhorruerunt. Age tamen explicemus hoc paulò dilucidiùs.*

13 † Ut non solùm illud in primo capite *sensus est: duos casus potißimùm notasse, definivisse seu disposuisse primum caput, non solum, si nepos nascatur, qui eo tempore instituatur, quo filius non sit, verum etiam, si nepos ille nascatur, qui instituatur patre vivo, hoc est, eo tempore, quo*

14 *filius, pater nepotis, adhuc sit superstes.* † *Ita quoq;*

quoq; hic casus veteres nonnulli distinxerunt. Iason. hic col. 2. *& ante eum prolixe* Goffred Salligniac. hic n. 4. & 1. *& alij plures, quos male notat Æmil. Perott.* hic n. 4. in fin. *& num.* 15. *tametsi in ratione decidendi vacillent.* † *Probatur hæc* 15
assertio, quod verbum NASCATUR, *non ad verbum* PATRIS, *ut* Salamon & Boët Epo
hic, *sed* NEPOTIS, *referendum sit ex ipsa ratione Scævolæ, quod non sit tempus testamenti, sed nativitatis, seu quo nascitur nepos, inspiciendum.*
† *Unde manifeste colligere licet in ipsa responsione* 16
quoque verbum NASCATUR *ad nepotem esse referendum, qui, sive filius iam premortuus, sive adhuc superstes fuerit tempore testamenti instituti, modo sibi nascatur ex verbis legis admittendus sit.*

† *Atq; ita recte ratio decidendi rationi dubi-* 17
tandi opponetur, quam aliàs nullam, vel certè improbabilem & distortam admodum dederis, vel nullam à Scævola consideratā fuisse contra perpetuum ICtorum morem præsertim ubi per modum interrogationis casus proponunt, asseveraveris.
† *Prædicti autem Dd. ut ab hac sententia recede-* 18
rent, impulisse videtur, quasi posthumus nepos, quem tempore testamenti nemo antecedit, ab omni antiquitate velleiani potuerit, & proinde ad L. Velleanam referendus non sit. Siquidem iam hoc memb. 1. *negavimus, & nemo clariùs, quam hic locus, supra positam sententiam probat, & in eâdem re confirmat.*

 † Nam

19 † Nam & non) *ita Holoander edidit. Florentinum exemplar tenet Contio*, nam ex his ea verba sunt deleta: *sed nos ad Scævolæ sententiam concinne Holoandrina præferenda est, quæ menti ICti optime quadrat, & bona in parte Florentinum, quæ non rarò in h loco corrupta est, superat.*

20 † Is omnis virilis sexus) *intellige tam activè quàm passive, non solum, qui ipse sexus virilis, sed & qui per eundem descendit & ab eo progenitus est, sive sit nepos sive neptis, quo intellectu rectè & filius, qui in primo gradu est, & qui ab eo descendunt utriusq; sexus comprehendentur.*

21 † *Nam & posthuma, neptis ex filio præterita rumpit, tametsi in eo a nepote distet, quod non ita nominatim, ut illum exheredari eam oporteat, sed inter cæteros dummodo ipsi aliquid legetur, exheredari sufficiat*, §. 1. Inst. de exher. lib. l. 3. de in-

22 just. rupt. irr. test. † *Cuius principium male putat à Triboniano interpolatum esse ex Iustiniani constitutione, quæ est* in l. 4. in fin. C. de lib. præter. *Cuiac.* ad l. 4. h. t. *& sequitur Ant. Faber.* lib.

23 9. conject. cap. 13. in med. † *Siquidem de posthumis neptibus Iustinianus* in d. l. 4. *saltem dispo suisse videtur, quod patet tum* ex d. §. 1. Instit. de exh. lib. *in quo disertis verbis jus vetus recenset, & feminini quidem sexus posthumas inter cæteros exheredari potuisse; Masculos verò, id est, filios & deinceps non aliter, nisi nominatim exheredarentur, asserit,*

24 † *tum ex* § seq. *ubi idem de nepotibus Velleanis, & qui posthumorum loco sunt, enun-*

ciat

at. † *In paragrapho 5. demum jus novum subjicit.* 25
Huic consonat Vlpian. ipse in fragm. tit. 22. § 26
*n*epotes 18. *ubi & masculos omnes præter filium* *n*ominatim *exheredari jure veteri tutius & usitatius fuisse scribit.*

† *Nota verò hic obiter ex verbis, quæ in Scævo-* 27 *a primo capite supplenda esse diximus, aliam differentiam inter caput primum & secundum conjici: quod in illo nominatim permissa sit institutio posthumorum post testamentum nasciturorum; & per consequentiam demum prohibitio facta ne testamentum rumpant. In hoc contra nominatim vetari testamentum rumpi, & per consequentiam demum permitti institui* § ille casus inf. h. t. *Rationem diversitatis* ad §. seq. & d. §. *ille casus proponemus.*

DISPUTATIO QVINTA ET ULTIMA.

Respondente

BERNHARDO Hohmeistern Hannovera-Brunsvigo.

MEMBRUM I.

Continet summam. 2. capitis n. 2. & duas rationes dubitandi nu. 6. totidemque rationes decidendi n.8. & 12. & plurib. seqq.

1 †HActenus de primo capite legis Velleæ sequitur secundũ, quod Scævola in § sequenti 13. in summa subjicit & interpretatur.

Scævola:

Sequenti parte succedentes in locum liberorum non vult lex rumpere testamentum. Et ita interpretandum est, ut si & filium & nepotem & pronepotem ha-
a utrinq; *beas, mortuis utique a pronepo-*

ti-

institutus succedens in sui heredis locum non rumpat. Et benè verba se habent, SI QVIS EX SVIS HEREDIBUS SVVS HERES ESSE DESIERIT ad omnes casus pertinentia, quos supplendos in Galli Aquilii sententia diximus. Nec solum si nepos vivo patre (nec succedens pronepos avo mortuo rumpat sed etsi supervixerit patri ac decedat; dummodo heres institutus sit, aut exheredatus.

† Summa secundi capitis legis Velleææ est, quod per illud nepotes in locum liberorum succedentes, si ab avo instituti vel exheredati fuerint testamentum rumpere vetentur. 2

† *Circa prohibitionem enim hanc maximè & principaliter est occupatum, non circa permissionem institutionis, uti caput præcedens, tametsi institutionem exheredationemvè non minus respiciat & præsupponat.* † *Antè prius enim caput* 3 4

V 5

put filium & nepotes posthumi vivo testatore nati nullo iure institui poterant. Ergo primario illi hunc finem eo opus fuit, ut recte illi instituerentur, exheredarenturve & testamenti vires de hinc in tuto essent. † *In hoc posteriori nepotes de jure habiles sunt, cum tempore testamenti jam in rerum natura existant.*

6 † Sed in contrarium movetur duplex dubitatio. Prima; *quorsum opus sit hoc capite secundo & prohibitione, ne testamentum rumpatur, cum nepotes hi tanquam testamenti tempore nati omni jure licite præteriti potuerint, uno iure adcrescendi illis competente* pr. Inst. de exhered.
7 lib. l. 4. C. de lib. præter. † Secunda, *quorsum possit institutionem exheredationemve Velleus præsupponere, cum ea legitimè facta per se satis pateat testamentum subsistere & effectum vel jure vetustißimo producere.*

8 † Ad primam difficultatem, *quod attinet, jam* disp. 2. membr. 5. sect. 2. nu. 14. *diximus separandos esse nepotes, qui tempore testamenti iam in patris sui prædefuncti locum succeßerunt, ab iis, qui demum post testamentum, quales hi sunt nostri, quorum patrem tempore quo testamentum*
9 *ordinatur adhuc superstitem esse oportet.* † *Illos rectè præterit avus, quia tempore eo jam certo scit, eos esse suos. Ergo suo iure utitur, & non errore aliquo, sed indubitato animi iudicio eos omit-*
10 *tit.* † *Quæ voluntas planè cessat vel abesse præsumitur; si filius tempore testamenti adhuc in medio existat. Dum enim suspicari non creditur filium*

lium ordine mortalitatis turbato l. 5. de inoff. testam. *ante se obiturum; si forte filium solum instituat, qui postea præter omnem opinionem antea* è medio submoveatur, *non certe potest hoc fine nepotem omisisse videri, quin potius lex humaniter de eius voluntate, quod si de casu hoc inopinato cogitasset, illum lubens instituturus fuisset, præsumit. Quod cum factum esse non adpareat, ad exemplum posthumi agnascentis, & ex causa plane simili testamentum avitum omnino rumpit, & ab intestato succedit.* † *Quod ipsum fortassis est, quod hi nepotes loco posthumorum habentur* in § posthumorum 2. Instit. de exhered liber. l. 13. de injust. rupt. irrit. testam. *Confer. eleganter* Boët. Epon. hic num. 2. 11

† Altera difficultas *sublimior est, & varie Dd. ingenia torsit, qui fieri possit, ut dum nepotes hi rectè institui potuerint, testamentum tamen circa auxilium huius capitis secundi cum effectu non subsisterit?* † *Aut certè institutionem demum per legem hanc iuductam esse, aut si iam antea obtinuit legem hanc non necessariam esse consequens videtur.* † Interesse possit; *an nepos hic simpliciter & tanquam extraneus alius, an vero jure sui ab avo institutus fuerit.* † Priori casu, *institutio hæc ante L. Velleam dupliciter valuisse videtur l. quando tam filius, quam nepos avo superstites permanserunt: Tum enim, fieri potuit, ut si vel nepos ab avo, vel post mortem eius à filio (patri suo) ante aditionem emancipatus fuisset, uterque in dimidia hereditate concurrisset.* 12 13 14 15

† II.

16 † 11. *Quando præmortuo filio nepos hic avo*
suus factus [illegible] & tunc ei satis factum fuisse
dici potest, quatenus & sine successione ex proprio
capere [illegible] ratione institutionis, ut extraneus avo he-
17 *res esse possit.* † *Non absimili ratione, ut de he-*
rede instituto & a testatore adrogato Scævola no-
ster in l. si quis heres 18. de inj. rupt. irr. test.
Vel de in locum nepotis adoptato Papinianus re-
18 *spondit* in l. filio 23 § 1. h. t. † *Tametsi diver-*
sum sit in exheredatione quæ non ita tanquam
odiosa benigniter, ut institutio ab extraneo a quo
cœperit ad suum heredem trahenda, vel interpre-
tatione juvanda est, arg. l. cum quidam 19. in
fin. h. t. *Confer Hortens.* ad §. posthumorum
Inst. de exher. lib. col. 4. *Boet. Epon.* hic n. 2.
19 † Posteriori casu, *aut simpliciter instituit*
avus nepotem unà cum filio, aut sub conditione, si
20 filius suus esse desinat. † *Neutro modo ante*
21 *legem Velleam institutio substitisse videtur.* † Non
illo: *quia nec tempore testamenti, nec mortis cum*
patre jure sui concurrere potest, sed ab eodem utro-
bique tanquam gradu remotior excluditur.
22 † Non hoc: *quia suus heres, qualis est hic ne-*
pos, filio deficiente, antè legem hanc sub conditio-
ne, quæ in eius potestate non est, institui nequibat;
Vtut simile quid per Gallum introductum esset, in
nepote post mortem testatoris nascituro, quod ad
23 *jam natos in vita eiusdem non fuit relatum.* † *At-*
que ad hunc solum modum instituendi nepotis, quo
filius suus esse desierit, Legem Velleam, quando capi-
te hoc secundo rumpere vetat, respexisse plane puto,
uti

bis vestissimi doctissimus Epo citato loco *quoque obseruavit.* † *Imo non solum Legem Velleam,* 24 *verum Gallum quoque ipsum & Iulianum, eo ipso dum unus quisque testamentorum conservationi studuit, eique à subalternata ista agnatione successioneq; cautum voluit.* † *Lex tamen hoc in* 25 *capite secundo de institutione huiusmodi nihil disposuit, postquam jam satis in primo capite desuper erat definitum, eo ipso dum concedit,* ut qui testamentum faceret, is omni virilis sexus, qui & suus heres futurus esset, instituendi facultatem haberet, *hoc est, ut liceret institui nondum natos, qui cum nascerentur sui essent.* † *Quæ* 26 *verba etsi de illis, qui post testamentum sui nascuntur, concepta sint, tamen propter similitudinem rationis ad eos, qui nati quidem antea, sed post testamentum demum quasi agnascuntur, & ita sui fiunt, non minus referri possunt.*

† *Vnde quidem hanc ob causam necessarium* 27 *fuit caput hoc secundum, ut permissa conditionali nepotis sui heredis institutione, & eâ inferret Velleus consequenter imposterum fore, ut nec natinepotes tempore testamenti, & instituti postea, in liberorum locum succedentes amplius testamenta rumpant. Quatenus jam nunc rectè sub conditione illa successionis instituantur, qua facultate olim negata, licet maximè ita fuissent instituti, non potuerint non pro præteritis haberi, & testamentum evertere.* † *Accedit, quod hi nepotès de* 28 *se, non sint inhabiles & incapaces omnis institutionis, non enim illi vel incertitudo vel similis ratio*

uti posthumis prodesse potest; licet in modo instituen-
29 *di difficultas quaedam exsurgat.* † *Ergo vel ob hanc [illegible] necesse non putavit permis-sionis [illegible] singularem mentionem facere.*
30 † *Quia vero successionis & conditionalis institu-tionis, nepotum suorum aliquoties mentionem fe-cimus, non abs re erit, si de utroque accuratius subiiciamus.*

Sectio I.

An successio in locum sui, & inde pendens testamentorum ruptio Lege demùm Velleâ introducta sit?

Referuntur tres sententiæ nu. 1. & seqq. Negatur, probatur num. 6. & in rationibus suis asseritur nu. 7. & seqq. objectionibusque Taurell. & aliorum occurritur num. 23.

1 † *Super hac controversia reperio tres sententias.*

2 † Unam, *quæ simpliciter adfirmat, ut Alciat.* lib. 1. paradox 19. n. 5. & seqq. *quem sequuntur Duaren. & Cuiac. & ante eos Salycet. & Iason.* in l. 2. C. de lib. præter. *Coras.* hic.

3 † Alteram, *quæ simpliciter negat, ut Henr. à Suerin.* cap. 38. rep. lect. ad §. idem credendum supra & ad h. §. n. *Hotom.* ad d. §. idem *plenissimè Anton. Fab.* lib. 9. conject. c. 18.

† Ter-

† Tertiam, *quæ intermedia est, jus succeden-* 4
di in locum sui quidem iure antiquissimo fuisse inductum, facultatem vero rumpendi ad exemplum verorum posthumorum Legem demum Velleam permisisse l. 13. de inj. rupt. irr. test. §. posthumorum Inst. de exher. lib. *ut post Vigl.* d. §. posthumorum. n. 11. *Eman. Costa.* ad §. & quid si tantum h. l. part. 4. num. 33. §. probabilius itaque.

† *Quæ ipsa sententia secus quam modo* d. l. *pu-* 5
tat Costa Lælii Taurelli est in subtilissima præfatione ad L. Velleam pag. mihi 306. & 308. *Siquidem ibidem non de successione omni, sed ea saltem, quæ post testamentum fit diserte loquitur.*

† *Mihi negativa verior videtur* 1. *quia suc-* 6
cessio hæc ex naturali æquitate, hoc est, ordine quodam naturali oritur. l. §. si filius 4. desiius & legit. *non solum in successione testamentariâ, verum etiam ab intestato: non solum, ubi filius in potestate esse desiit, verum etiam, ubi non desiit* d. l. 1. §. 4. 5. *&* seqq. *Ergo non verisimile sit eam per L. demum Velleam, quæ saltem ad testamenta pertinet, inductam fuisse.* † *Neque puto ullam hac in par-* 7
te inter causam testati & intestati differentiam fuisse, ut Alciat. d. cap. 19. in fin. *existimat; siquidem utrobique nepotem in potestate avi esse dicimus, & successionem eo vivo repræsentatione quadam contingere supponimus.*

† *Vnde, si quidem ista, ubi testamentum non* 8
exstat, ut ita loquar ascensio nepotem in primo gradu constituit, & causa sit cur suus avo fiat, non

video

uti posthumus abesse potest: licet in modo instituendi difficultas quaedam exsurgat. 29 † *Ergo vel ob hanc causam Velleius necesse non putavit permissionem huiusmodi singularem mentionem facere.* 30 † *Quia vero successionis & conditionalis institutionis, nepotum suorum aliquoties mentionem fecimus, non abs re erit, si de utroque accuratius subiiciamus.*

Sectio I.

An successio in locum sui, & inde pendens testamentorum ruptio Lege demum Velleâ introducta sit?

Referuntur tres sententiæ nu. 1. & seqq. Negatur, probatur num 6. & in rationibus suis asseritur nu. 7. & seqq. objectionibusque Taurell. & aliorum occurritur num. 23.

1 † *Super hac controversia reperio tres sententias.*

2 † Unam, *quæ simpliciter adfirmat, ut Alciat.* lib. 1. paradox 19. n. 5. & seqq. *quem sequuntur Duaren. & Cuiac. & ante eos Salycet. & Iason.* in l. 2. C. de lib. præter. *Coras.* hic.

3 † Alteram, *quæ simpliciter negat, ut Henr. à Suerin.* cap. 38. rep. lect. ad §. idem credendum supra & ad h. §. n. *Hotom.* ad d. §. idem *plenissimè Anton. Fab.* lib. 9. coniect. c. 18.

† Ter-

† Tertiam, *quæ intermedia est, jus succeden-* 4
di in locum sui quidem iure antiquissimo fuisse inductum, facultatem vero rumpendi ad exemplum verorum posthumorum Legem demum Velleam permisisse l. 13. de inj. rupt. irr. test. §. posthumorum Inst. de exher. lib. *ut post Vigl.* d. §. posthumorum. n. 11. *Eman. Costa.* ad §. & quid si tantum h. l. part. 4. num. 33. §. probabilius itaque.

† *Quæ ipsa sententia secus quam modo* d. l. *pu-* 5
tat Costa Lælii Taurelli est in subtilissima præfatione ad L. Velleam pag. mihi 306. & 308. *Siquidem ibidem non de successione omni, sed ea saltem, quæ post testamentum fit diserte loquitur.*

† *Mihi negativa verior videtur* 1. *quia suc-* 6
cessio hæc ex naturali æquitate, hoc est, ordine quodam naturali oritur. l. §. si filius 4. de his & legit. *non solum in successione testamentariâ, verum etiam ab intestato: non solum, ubi filius in potestate esse desiit, verum etiam, ubi non desiit* d. l. 1. §. 4. 5. *&* seqq. *Ergo non verisimile fit eam per L. demum Velleam, quæ saltem ad testamenta pertinet, inductam fuisse.* † *Neque puto ullam hac in par-* 7
te inter causam testati & intestati differentiam fuisse, ut Alciat. d. cap. 19. in fin. *existimat; siquidem utrobique nepotem in potestate avi esse dicimus, & successionem eo vivo repræsentatione quadam contingere supponimus.*

† *Unde, si quidem ista, ubi testamentum non* 8
exstat, ut ita loquar ascensio nepotem in primo gradu constituit, & causa sit cur suus avo fiat, non

video

video, quatenus idem in casu exstantis testamenti non sit dicendum.

9 † II. *Quia sine dubio nepotes, quorum pater tempore testamenti jam præmortuus erat, avo mortuo hanc successione fiebant. Ergò & quandoque post testamentum decederet. Antecedens patet, quia lex hæc spectat saltem ad posteriores, qui successione rumpere possunt. At priores etiam usque ad tempora Iustiniani licitè, etsi sui essent, præteriri poterant.*

10 † *Ratio conseq. est, quod hactenus nihil inter eos interfit, nisi quod uti* memb. I. *diximus ante testamentum in locum sui succedentes, iudicio testatoris, hi vero nostri per oblivionem magis præteriti censeantur, & proindè secus quàm illi ad instar posthumorum ex jure antiquissimo rumpant.*

11 † *Vnde quidem III. cùm idem metus ruptionis suberat, licet in eventum successionis huiusmodi, instituti erant iuxta superius tradita, opus fuit Lege Velleâ, quæ institutionem huiusmodi*, in capite primo *validam diceret, & per eam nepotes vocatos* in secundo *rumpere vetaret.*

12 † *Patet hoc IV.* ex h.§.n. *ubi lex secundo hoc capite*, succedentes non vult rumpere, *quasi*
13 *citra eius impedimentum, antea rupissent:* † *Et clarius* ex §. ille casus infra h. l. *Ubi l. ferte eadem dicitur* non permittere institui, sed vetare rumpi. *Qua prohibitione quid opus esset, si ru-*
14 *ptio iure veteri nulla competiisset.* † *Cui consonat,* quod *idem Scævola* sup. in §. quid si, qui filium

to Lo-

§. Legem hanc multos rumpendi casus abstu-
lisse profitetur. Si abstulit, certè antea contige-
runt & ruptionis effectum obtinuerunt. † Et 15
probabile non est, quod Taurell. d. l. opinatur, hac
parte legis fuisse quidem inductum, ut successione
nepotis testamentum rumpatur, sed nihilominus
eadem simul provisum, ut illud ipsum instituto
vel exheredato nepote incolume permaneat.

† Siquidem hoc esset vulnus inferre, & non id, 16
quod iuris veteris scrupulositas intulerat, curare,
quod benè observat Anton. Fab. d. l. 9. conjec.
18. col. 2. † Alioquin nonne consultius fuisset, 17
& testamentis favorabilius, nullam ea de re legem
ferri? quippè quæ longè certius substitissent, nec
ulli periculo, quæ inductâ per Legem facultate
rumpendi multiplicia exoriri poßint, eversionis
subiacuissent. † Clarißimè autem sententiam 18
hanc Taurelli destruit finis huius Legis, cuius gra-
tiâ lata fuit, confirmatio scilicet Testamentorum;
l. 10. §. qui filium 2. testam. tutel. quam certè
in hoc secundo capite Velleius potißimùm inten-
dit, sicut & in primo licet paulò remotiùs. † At 19
certe non nisi ridicule dicitur lex confirmare id,
cuius ipsamet causam infirmandi largißime suppe-
ditavit; optime verò, si vulnus anteriori jure in-
flictum, vel potius infligendum excipiat, & remoto
argutæ scrupulositatis impedimento institutionem
nepotem concernente avertat.

† Sicut in simili Lex Cornelia, non alio sensu 20
testamenta eorum, qui in hostium potestate deces-
serunt, confirmat, quàm, quia ne ex juris summi

[illegible] pupill. subst. 2 [illegible]

[illegible] coh. [illegible]

20 [illegible] per se addens [illegible] Quando [illegible] patris [illegible] substitut posse dici [illegible] vel exheredari [illegible] post [illegible] non [illegible] & post legem [illegible] & ante legem [illegible] institui vel exheredari [illegible]

21 [illegible] quod proba [illegible] summovedo de[illegible] institu[illegible] subsisten[illegible] locum habeat,

22 [illegible] 1 de inutil. stipul. & [illegible] posthumorum Inst. de exhe-red. lib. [illegible] postquam discrate [illegible] vel exhered andos esse [illegible] l. leg. Jun. Vel.

24 [illegible] id previsum [illegible]

25 [illegible] ab Is-

de exheredatione potissimum loqui, Ergò quidquid de provisione Leg. Velleæ subnicitur, ad eandem principaliter referendum est, postquam juxta nostrum intellectum memb 1. *propositum Velleus ex eo, quod primo in capite conditionalem institutionem admisit in secundo immediatè infert ad exheredationem & in hunc eventum secus quàm de jure anteriori valituram, & successionis effectum, hoc est, ruptionem testamenti inhibituram. Vnde & Iustinianus disertè subiicit, in eadem exheredationis modum ad similitudinem posthumorum demonstrari.* † *Quocirca dictorum verborum hic erit sensus; Lege Iunia Vellea provisam esse,* primo *quidem* capite, *ut hi nepotes sub conditione rectè exheredari,* secundo, *ne successione testamentum evertere possint, quâ exheredatione hodie omissâ, non aliter Lege Vellea in hoc casu non providente & operante successione testamenta rumpi, atq; olim cum exheredatio huiusmodi planè concessa non esset.* † *Quo ipso simul* 26 27 *patet Responsio* ad l. 34. *ibi*, ut neque ex L. Vellea, C. de inoff. test. *quâ maxime movetur Alciat.* dict. l. *& alii, quam optimè confirmat.* l. 2. ibi sine impedimento L. Vellea succedendo in patris tui locum, rupisti. Cod de liber. præter. testam. *etsi non ita propriè alias aut accuratè in verbosis suis constitutionibus Iustinianus loqui adsoleat.* † *Magis obstat* §. seq. h. l. *ibi* in locum 28 suorū sui heredes succedunto. † Vel *enim hæc* 29 *verba Scævolæ aut Vellei non sunt, quod pluribus existimat Fab.* d. l. col 5. † *Vel Vellei quidem sunt,* 30

ratione per supervenientem captivitatem irrita fiant, impedit l. 28. de vulg. & pupill. subst. l. 12. qui testam. fac. poss. *Ant. Fab.* d. l. col. 4.

21 † *Et ea ipsa, quam pro se addunt Taurell.* l. 2. de vulg. & pupill. subst. *confutatur.* *Quando enim Vlpianus, nepotibus quos patres eorum precedunt, tùm demùm mulier substitui posse dicit, si vel heredes instituti sunt, vel exheredati: hanc subiicit rationem*, quod istis casibus post Legem Velleam succedendo, testamenta non rumpant: *annon à contrario sensu hinc si minime colligitur (non uti Taurellus vult, & post Legem successionem testamenta everrere, & ante legem non evertisse) sed quod antea, licet instituti vel exheredati fuerint, ita succedendo rupissent?*

22 † *Lex enim Vellea successionem ideo quod prohibuit rumpere, non sustulit, sed eam etiamnum admittendo qualitatem ruptionis solummodo detraxit, & ne ita indistinctè, ut olim, licet institutio exheredatione in medio sit (ad cuius subsistentiam tantùm Vlp. ibidem respicit) locum habeat, effecit.*

23 † *Non obstat l.* l. 13. de iniust. rupt. & irr. testam. & §. posthumorum Inst. de exhered. lib. *Vbi Caius & Iustin. postquam dixerant nepotes hos instituendos vel exheredandos esse: ne succedendo in locum filii, quasi agnatione testamentum rumpant, subiiciunt* Id Lege Junia Vellea provisum esse.

24 † *Si provisum est, inquit Taurellus, quid dubitamus ante eam neq; id provisum esse, neq; eiusmodi successionem in locum sui heredis*

25 *extitisse?* † *Respondeo; Gajum & Iustinianum* de ex-

de exheredatione potissimum loqui, Ergo quodcunque de provisione legis Velleæ subjicitur, ad eandem principaliter referendum est, postquam juxta nostrum intellectum memb. 1. propositum Velleius ex eo, quod primo in capite conditionalem institutionem admiserat in secundo immediatè infert ad exheredationem & in hunc eventum [illegible]cus quam de iure anteriori valituram, & successionis effectum, hoc est, ruptionem testamenti inhibituram. Vnde & Iustinianus disertè subjicit, in eadem exheredationis modum ad similitudinem posthumorum demonstrari. † Quocirca dicto- 26
rum verborum hic erit sensus, Lege Iunia Vellea provisam esse, primo quidem capite, ut hi nepotes sub conditione rectè exheredari, secundo, ne successione testamentum evertere possint, quâ exheredatione hodie omissa, non aliter Lege Vellea in hoc casu non providente & operante successione testamenta rumpi, atq; olim cum exheredatio hujusmodi planè concessa non esset. † Quo ipso simul 27
patet Responsio ad l. 34. *ibi*, ut neque ex L. Vellea, C. de inoff. test. *quâ maximè movetur Alciat.* dict. l. & *alii, quam optimè confirmat.* l. 2. ibi sine impedimento L. Velleæ succedendo in patris tui locum, rupisti. Cod. de liber. præter. testam. *etsi non ita propriè aliàs aut accuratè in verbosis suis constitutionibus Iustinianus loqui adsoleat.* † *Magis obstat* §. seq. h. l. *ibi* in locum 28
suorū sui heredes succedunto. † Vel *enim hæc* 29
verba Scævolæ aut Velleii non sunt, quod pluribus existimat Fab. d. l. col. n. † *Vel Velleii quidem sunt,* 30

 sed

sed imperfecte, ut ex hoc nostro & praecedenti paragrapho legenti manifestum fit. Vnde solidum argumentum ex mutilo hoc loco contra alios textus
31 *clariores depromi non potest.* † *Et tam ante diximus, etsi Lex Vellea rumpere prohibuerit, succedendi tamen jus & eius effectum non sustulit, sed solum in casu institutionis exheredationisve al-*
32 *teravit.* † *Quod si ita à Velleo hoc secundo capite scriptum esse dicamus.* SI QVIS EX SVIS HEREDIBVS SVVS HERES ESSE DESIERIT, LIBERI EIVS &c. IN LOCVM SVORVM SVI HEREDIS SVCCEDVNTO, *uti scilicet jure anteriori,* QVI SVB TALI CONDITIONE VEL INSTITVTI VEL EXHEREDATI ERVNT SVCCESSIONE NE RVMPVNTO, *annon ita optimè*
33 *cum nostra sententia concordabunt?* † *Certe exheredationis quoque in capite hoc mentionem factam fuisse Gaius* in d. l. 13. de injust. rupt. & irr. test. & *Iustinianus* in d. §. posthumorum
34 *significatione innuere videntur.* † *Vnde factum probabiliter esse potuit, quod in lege sua jus anterius referret Velleus, & in viridi observantia, nisi exheredatio vel institutio rite facta sit, re-*
35 *linqueret.* †. *Sed & de hoc plus satis. Vide aliter hoc explicantes Ant. Fabr.* d. l. *& Suerin.* ad d. §. seq.

SECTIO II.

An & quomodo sui heredes sub conditione institui exheredarive possint? Ubi de Jure Veteri.

Præmittitur distinctio conditionum n. 3. & postmodo quæstio ipsa vel in persona filiifamilias, ubi ponuntur regulæ & limitationes. n. 13. & seqq. nec non effectus n. 25. vel in filiæ n. 37. vel in nepotibus, qui aut actu sint n. 38. vel saltem potentia, de quibus vel uti erant ante hanc legem nu. 47. vel post eam nu. 48. tractatur, ubi l. 6. §. 1. de hered. instit. explicetur n. 60. usque ad fin.

† *Quæstio hæc difficilis est, & materiam habet,* 1
in qua qui plus scit, plus dubitat Bartol. ait in l. si
pater. 4. C. de Instit. & substit. in pr. † *Nos* 2
quantum angustia tēporis meditati fuerimus, more nostro distinctim proponemus, & unum hoc pro evidentia quæstionis promittemus. † *Nempè* 3
conditionum (*veras hic intelligo in futurum, non in præteritum contingentes non necessarias, possibiles, non impossibiles, de quibus multa Dd.* in d. l. si pater (*alias esse Potestativas, alias Casuales, aliàs Mixtas* l. un. §. sin autem 7. C. de Cad. toll. *vel quod idem est, alias esse simplices, alias mixtas,*
† Simplices *vel potestativas tantum, vel causa-* 4
les tantum. Mixtas, in quibus utraque simplex
concurrit. † Potestativa tantum *est, quæ à so-* 5
le facto & voluntate hominis implere debentis pendet.

6 iet. † *Est vel tota voluntaria ipsi inest, quam in-trinsecam D.C. vocales: Vel tota non inest, sed ex-trinsecum aliquid insuper requirit, quam extrin-secam vocat Salycet.* in l. quoniam 32. C. de
7 inofficios. testam. n. 4. † *Quæ posterior vel ultimo vitæ spiritu impleri potest, qualis est conditio dan-di.* Ut si decem Catoni dederit, *quæ non respicit tam personam quam potius dationem, quæ per a-*
8 *lium quoque fieri potest.* † *Vel impleri ita non potest, qualis est conditio faciendi, ut* si capito-lium ascenderit, *quæ personam ipsam intuetur & ab alio explicari nequit* l. fin. de condit. in-
9 stit. † *Vtraq; tamen licet ita generaliter descri-bi poßit, in exemplis tamen propter varias circum-stantias sæpe variat, & proinde in potestate & ar-bitrio iudicis consistere dicitur,* l. 4. §. 1. ubi Cu-
10 iac. de hered. instit. † Casualis *est, cuius imple-tio tota à casu & fortuna, V. C.* si navis ex Asia
11 venerit: Si Titius factus fuerit consul † Mixta, *cuius impletio partim a voluntate hominis, partim à casu dependet V. C.* legat. ubi fertur si in Hi-spaniam iveris, *dependet enim a fortuna maris & viæ, vide Salycet.* in d. l. si pater. in pr. *Menoch.*
12 lib. 4. præsumpt. 183. num. 2. & seqq. † *Hic ita præmißis distinguendum est, inter* filium & fi-liam cæterosque omnes qui sunt in ulteriori quàm primo gradu. *De utrisq; consideremus Ius Vetus & Novum.*

13 † *De filio iure Veteri duplex est regula I.* Eun-dem sub conditione casuali vel mixta insti-tui non posse. l. 4. l. 86. de hered. instit. l. fin. de

de condit. instit. l. 83. de condit. & demonstr. l. 4. Cod. de instit. & subst.

† *Reperiretur enim in casum deficientis con-* 14 *ditionis, quæ in eius potestate non est, omnino præteritus & sic ipso iure testamentum annullaret, imo propter illam potentiam seu possibilitatem præteritionis pro talis statim, & ab initio habetur, quasi nec expresse institutus, nec in dicto exheredatus sit* § eadem 12. Inst. de hered. quæ ab intest. defer. *Iason* ad d. l. si pater n. 8. ver. & hic pondera.

† Limitatur *hæc regula, nisi* sub contraria 15 conditione, seu in defectum conditionis prioris, sit exheredatus d. l. 86. de hered. instit. d. l. 4. C. de Inst. † *Tunc enim in omnem eventum,* 16 *vel institutum, si conditio existat, vel, si deficiat, exheredatum reperit. Vnde ab initio testamentum subsistit, & formæ legis est satisfactum.*

† Ampliatur hæc limitatio: *quod & tunc pro-* 17 *cedat; si filius pendente conditione decedat, quem articulum fortem, & à Doctoribus ipso anterioribus non resolutum esse dicit Iason* in d. l. si pater. n. 10. v. Ego ultra eos. † Vel *quia oportet* 18 *hic, alium heredem in primo gradu institutum esse, in cuius persona exheredatio confirmetur, quæ cum ab initio adest, statim exheredationem sustentat; secus quàm in casu Galli, ubi nepoti, qui in mortis filij casum saltem institutus est, coheres est assumptus, ut supra* ad §. in omnibus *diximus.*

† Vel *quia ut filio simplici sub conditione casuali* 19 *instituto, testamentum ab initio nullum ideò*

 existit,

existit, quia filius non expressè exheredatur vel institutus est, licet postea conditio forsan existat: ita eodem in defectum eiusdem exheredato testamentum ideò subsistit, quia formæ legis satisfactum est, licèt postea conditio, quando filius moritur, nondum extiterit defeceritvè.

20 † *II. Regula* Filium sub conditione potestativa rectè institui, & si in eius defectum exheredatus non sit. dd. supr. ll. l. §. 4. §. 1. infra de

21 hered. instit. † *Conditio enim hæc non tam deficere, quam potius omitti dicitur. Vnde si cum posset, filius eidem non paret institutionem quasi purificat, uti eleganter ratiocinatur.* Ulp. in l. 1. §. qui sub conditione 8. si quis omiss. caus. testam. *& hereditatem paternā tacitè repudiat, in quem casum exheredatio inepta & supervacanea reputatur* d. l. 86. in pr. de hered. instit. *Confer Iason* d. l. nu. 8. in fin. *Clar.* §. testamentum quæst. 39. n. 1. in fin.

22 † Ampliatur hæc regula, *quod procedat, & si conditio talis sit, quæ non possit impleri ultimo vitæ spiritu, arg.* d. l. 4. §. 1. & 2. l. fin. de condit. instit. *Etsi enim videatur hoc casu, in ultimo vitæ momento præteritus, hoc tamen lex non attendit, cum hoc fiat ex culpâ & negligentia filii instituti, qui in vita suâ facilimè conditionem implere potuit, & non implevit,* arg. l. qui potest. 184. de R. J. *Goffr. Salign.* in d. l. 4. §. sed etsi filio num. 4. *Salycet.* in d. l. pater. n. 3. & 6.

23 † Limitatur vel declaratur potius regula, *quod non procedat, si conditio, per se quidem potestativa*

testati ad mixtā quodammodo degenerer, quod fit, quoties casus inopinatus, & sine culpa heredis, propter quem impleri non possit, supervenerit, tunc enim conditio habetur pro impleta, arg. l. 8. §. 7. vers. idem est de condit. instit. † *Quod bene in-* 24
tellexit Salycet. d. l. n. 14. *& ante eum Bald.* ibid. n. 18. *si casus in totum absorbeat implementum; hoc est, si conditionem omnino certum sit amplius impletam non iri: alias casus ille conditionem solummodò suspēdit.* arg. l. quibus diebus 4. de condit. & demonstrat. *aliter Castrens.* in d. l. 4. n. 6.

† Effectus conditionis potestativæ est, RA- 25
TIONE FILII, *quod cum ex necessario herede faciat, non quidem extraneum, sed tamen voluntarium, ut absq; beneficio Prætoris non parendo conditioni, abstinere possit*, arg. l. 12. de condit. instit. *quod bene docet & deducit Bacchov.* ad vol. 2. *Treutler.* disput. 11. thes. 3. lit. D. pag. 605. & disput. seq. th. 3. lit. B.

† RATIONE PATRIS *testatoris, quod* 26
eum intestatum non faciet.

† *Vbi tamen distinguendum est. Aut e-* 27
nim filius solus institutus est, aut non est. † Si 28
solus institutus non est, *vel habet coheredem vel substitutum.*

† Priori casu, *coheres statim etiam non expe-* 29
ctato conditionis eventu, adire potest, sive postmodò pareat, sive non pareat filius d. l. 4. in pr. verb. sed utrum de hered. instit. *per appositionem enim huiusmodi conditionis statim summotus est, intellige à facultate eversionis, & iure testamentum di-*

tendi nullum, ita verb. summoturo in d. verſ. Goffr. Saliger. ibid. recte intelligit & ſequi videtur Imola ibidem, n. 27. in eadem.

30 † Posteriori casu, aut conditio potuit ultimo vitæ spiritu impleri, & ſubſtitutus demum admittitur post mortem filii d. l. 4. §. 2. niſi fuerit certa dies adiecta l. 5. eodem. aut non poteſt, & tunc in vita quoque deficit, & ſubſtituto locum facit d. l.

31 fin. v. nam ſuperior de condit. inſt. † Si filius ſolus ſit inſtitutus & non parens, patrem facit

32 inteſtatum. † Sed tamen ibidem intereſt, an conditio poſſit impleri ultimo vitæ momento, an non.

33 † Illo caſu, nec ipſe filius, nec heredes eius ab inteſtato avo ſuccedunt. Non filius quia quamdiu is vivit, poßibile eſt conditionem illam impleri. Non heredes, quia ad eos hereditas non eſt tranſmiſſa, vel ex teſtamento, dum conditio nondum fuit impleta, vel ab inteſtato, dum ad filium viventem nunquam fuit devoluta dict. l. 4. §. apud Julianum 5. in fin. ubi gl. in verb. puto, & Caſtrenſ. num. 4. v. Paſq. de ſucceſſ. progreſſ. lib. 1.

34 §. 1. num. 17. & ſeq. † Sed quid ſi expreſſe declaret filius, ſe nolle adimplere conditionem, annon tum ab inteſtato, ipſe, vel liberi eius ſuccedent?

35 † Negat hoc Caſtrenſ. d. l. pro quo facere videtur l. is qui heres 13. de acquir. hered. ubi bene

36 idem Caſtrenſ. num. 4. † Hoc vero caſu, quo moriente filio, conditio impleri, non poteſt, quia certum eſt, conditionem impleri non poſſe, teſtamentum deficit, & ſic ipſe filius, tanquam proximior, ut ſuus ab inteſtato ſuccedit d. l. 4. §. 5. d. l.

§. 5. d. l. fin. 1. l. 12. l. 16. de liber. & posthum. *Vasq.* d. l.

† Hæc de filio, sequitur de filia & nepotibus. *Filiam quod attinet*, ea jure Veteri sub omni conditione rectè instituebatur. l. 7. C. de Inst. & subst. *quia impune præteribatur.* pr. Inst. de exher. lib. l. fin. C. de lib. præter. l. 4. ubi pupill. educ. deb. *de quo paulo post dicemus.* 37

† Nepotes *vel actu sunt sui heredes, & quos nemo tempore testamenti præcedit, vel non sunt.* 38

† De illis, *secus quam contrario modo distinguit Bald.* in d. l. si pater in 6. oppolit. *referente Iasone* ibid. n. 16. v. Secundo *pono regulam affirmativam:* quod sub omni conditione rectè instituantur. 39

† I. *Per* d. l. suus 4. in pr. de hered. instit. *quæ lex de suis actu intelligenda est: tum quia verba in dubio in significatu potentiori accipienda: tùm quia exceptionem continet de actu suo, filio nempe. Ergo de talibus quoq; erit regula concepta, à quâ & est exceptio, & eandem in casibus non exceptis confirmat.* arg l. 4. §. fin. de pec. legat. l. 12. §. 43. v. denique l. 63. §. fin. de cond. & demonstr. † *Tum quia suitatis privilegium* in d. l. 4. *dubitationem facit, quod ipsum non nisi ad eos, qui sui sunt spectat, uti rectè advertit post Alb. Hispan.* in d. l. si pater nu. 265. *Aquilin.* ad §. & quid si tantum super V. quid si nepos &c. n. 21. *quo ipso cessavit responsio, quam adversus rationes hasce notat* ex §. heres & part. 11. instit. de hered. inst. *Iason* d. l. n. 16. circa fin. 40 41

† *II. Per*

42 † 11. Per l. 1. § secundum & v. Item cum filius vel nepos sub OMNI institutus de suis & legit.

43 † *Qui itidem textus, non nisi de alio suo accipi potest, quia diserte dicitur non implet a conditione, admitti ab intestato pronepotem, qui tamen, si pater illius adhuc viveret, per illum penitus excluderetur. Nam instituto sub conditione nepote, aut filius coheres esset, aut exheredatus. Si coheres esset, pars nepoti ipsi adcresceret, si exheredatus, deficiente instituto, & testamento destituto is ab intestato locum haberet.* arg. l. 20. pr. contr. tab. *nisi filium præmortuum esse dicas, quod verisimile non est.* arg. §. supr. h. l. *Aquilin.* d. l. n.

44 23. † *Quin potius, ut idem Vlpian.* in d. l. *à regula progreditur ad exceptionem ita* in d. §. sciendum, *ab exceptione infert ad regulam & hic duas saltem personas nepotis & pronepotis. Vt in priori casu filii & nepotis supponit, confer de h. §. præ cæteris accurate Ioh. de Imola* in d. l. fin. de condit. instit. nu. 25.

45 † *Ratio huius conclusionis est, quod nepotes sui heredes, ab omni iure veteri præteriri possint. Ergò etiam sub quacunque conditione institui.*

46 † *Aliqui hac ratione non contenti, aliam proponunt: nemire, quod jura masculis plusquam fœminis, liberis primi gradus, quam ulterioris faverent. At illa causa est remota, cur possent præteriri, uti latè ostendimus* disp. præced. *Præteritio verò; cur sub omni conditione institui.*

47 † Nepotes potentia sui, *seu quos situs tempore*

fore testamento præteriti, ante Legem Velleam non nisi sub potestativa conditione rectè instituebantur. † *Non enim ita impune ut prio-* 48
res, qui actu jam sui sunt, præteriri poterant propter spem successionis, qua ad exemplum posthumorum, quasi agnascendo, testamentum rumpere possunt. † Post Legem Velleam sub omni 49
conditione rectè instituuntur. l. 6. §. 1. de hered. instit. † Quæ verba l. non ita generali- 50
ter intelligo, *uti Dd. communiter ibidem, quasi sub omni indistinctè conditione, qualis qualis etiã in individuo sit, seu casualis seu mixta institutio licita sit.* † *Nam & in hu nepotibus eadem ratio* 51
præteritionis, quam veram esse causam, cur filius ita institui non possit, iidem Dd. communiter testè Iasone in d. l. si pater. 9. *supponunt, militat.*
† *Nec obstant* vel *verba* d. §. 1. Etsi ad filii con- 52
ditionem redigentur, *de quibus paulò post* vel *ratio diversitatis, quod filio plus leges faverint, quam nepotibus Donell.* ad l. si pater n. fin. in fin. † *Quia* 53
hoc quoad permittendam præteritionem verum est, uti dictum, quæ hic impunis non reperitur.
† *Et aliàs & filiam posthumam sub omni condi-* 54
tione institui liceret, quia & illi si nata jam sit, minus favetur. pr. Inst. de exher. liber. † *Et o-* 55
mnino, uti se habet filia posthuma ad natam: Ita nepotes hi, qui successione demum sui fiunt, & quasi agnascuntur, ad eos, qui sui tempore testamenti jam existunt. §. posthumorum Inst. eod. l. 13. de inj. rupt. & irr. test. *Sed priori casu, filia nata,*
rectè

recte sub omni conditione instituitur: posthumus non item. Ergo & posteriori similiter nepotes.

56 † [illegible] Neque ita illud accipio, *quod tantum sub potestativa institutus concepi valeat.* [illegible] *Costa* ad d. §. & quid [illegible] part. 3. [illegible] & part. 42. & seqq. [illegible] v. hic [illegible] ca-

57 sus nu. 19. † *Reclamat enim* d. l. 6. § 1. *ubi sub*

58 O M N I *dicuntur institui.* † *Nec probo novam eorundem explicationem, qui verba hæc in* d. §. 1. [illegible] ad filii conditionem, *non ad* [illegible] *referunt, hoc sensu, quod tum demum, si in filii locum succedentes jura sui heredis actu obtinuerint, sub omni condi-*

59 *tione institui possint.* † *I. Enim violant textum, dum pro* ETSI *legunt* SI *sine necessitate & contra omnium exemplarium fidem.*

60 † *II. Quia ICtus* in d. §. 1. *loquitur & quærit de posthumis Velleianis ex capite secundo, an & quomodo illi sub conditione institui possint. Ergo etiam de illis, ut talibus instituendis, responsio & decisio* [illegible] *est. Nam alias indubitabile est, postquam successerunt, si testamentum fiat, eos recte præteriri, & dehinc sub omni conditione institui.*

61 † *Quid igitur* de d. §. *habendum? Respondeo Verbum* omni in d. §. *referendum esse ad genera singulorum, non ad singula generum, hoc est, ad omne conditionum genus, quod scilicet institui possint, & sub potestativa & sub fortuita, non vero ad omnia & singula, cujuslibet generis exempla, sed saltem unum aliquod singulare conditionis casu-*

ali-

alii, puta si suo sui fiant, sub qua inutiliter ante instituebantur, ut bene in fine in Lege Velleiana inter alia necessaria fuerit, de quo dictum est supra pluribus. † *Unde hic optime* d. §. 1. *sensus erit,* 62
Nepotes Velleanos, non solum potestativa, sed & fortuita sub conditione institui posse, etsi ad filii conditionem aliquando redigantur vel redigi possint, *ut bene gl. intelligit, quæ præcise sub nulla alia quam potestativa conditione institui potest.* † *Et in hac sententia tanquam* 63
media, propter supra dictas rationes tandem acquievi, postquam idem sentire deprehenderem Boet. Epon. ad pr. h. l. n. 69. *& in effectu illud vetustissimos glossatores Joh. & Azonem, quos gl. ad §. 1. refert inclinare.*

SECTIO III.

De

Jure Novo.

Ius novum itidem I. in filiosfam. consideratur, *Vel ratione conditionis casualis*, circa quam referuntur duæ sententiæ. Prior ponitur n. 4. & seqq. & latè refutatur n. 10. & seqq. ubi l. 32. l. 2. l. 6. §. 1. C. de inoff. testam. explicentur n. 20. & seqq. nec non elegans Pauli. objectio resolvitur nu. 31. *Vel ratione conditionis potestativæ* nu. 42. ubi communis sententia sub certo respectu contra Vasq. probatur, sub certo improbatur n. 52. II Subjicitur de filia n. 57. III. De nepotibus n. 6? IV. de posthumis nu. 72.

† Hæc de jure veteri, sequitur de jure novo.

2 † *Ius novum, quando dico, non hoc volo omnia quæ hactenus dicta sunt antiquata esse, sed vel propter* [illegible] *qui varias correctiones induxerunt, vel propter limitationes, ampliationes, quas supra dictis speciebus jus novius adjecit.*

3 † *In eo itidem, ut in jure veteri videbimus* pri-
4 mo filios, deinde filiam, & nepotes. † *Fi-*
5 *lium* in regula prima & secunda. † *Regulam primam quod attinet, eam Bartolus, & post ipsum Salicet.* in d. l. si pater, *& solidius* in l. quoniam 32. C. de inoffic. testam. n. 5. v. Et ego idem sequor *Iason* d. l. n. 19. v. concludo ergo, *& plures alii, quos prolixè recenset Vasqv.* de success. creat. lib. 1. §. 10. n. 196. *& ante eum Eman. Costa* ad d. §. Et quid si tantum par. 3. n. 105. *sublatam esse, testamentoque subsistente conditionem ad concurrentem usque quantitatem legitima rejici existi-*
6 *mant.* † *Quam sententiam communem esse, & à toto mundo observari ex Castrens.* in d. l. *Iason*
7 *ait* d. l. † *I. Per* l. quoniam 32. & l. omni-
8 modo 3[illegible]. Cod. de inoffi. testam. † *Per* l. quoniam; *omnis conditio vel dilatio ab institutione rejicitur. Per* l. omnimodo, *non in casu saltem quo testamentum, per querelam inofficiosi, sed & quo alio modo evertitur, liberis prospicitur.*
9 † *Vnde cum Iustinianus* in d. l. quoniam *ad* d. l. omnimodo *se refert, prior quoque in omnibus casibus, ut posterior erit intelligenda, hoc est, ubi non saltem testamentum subsistit, & postea rescinditur, verum etiam ubi* [illegible] *ipso jure nullum existit* v. *de hoc argumento latius Vasq.* lib. 3. de suc-
cess.

cell. pr. §. 3. num. 112. & Dauth. de testam. num. 286.

† 11. Per l. 36. §. cum autem. C. eod. quæ iam ex sententia quidem Vasq. de succell. cr. lib. 1. §. 10. num. 200. & Dauth. d. l. num. 285. ita inducitur. Quandocunq; heres institutus gravatus est, hereditatem restituere filio, cum ipse (id est heres) morietur, conditio mortis à fideicommisso usque ad concurrentiam legitimæ quantitatem rejicitur dict. §. cum autem. Quandocunq; heres institutus ita gravatus est, filius sub conditione casuali, si heredi scripto supervixerit, instituitur, l. 79. §. 1. condit. & demonstr. Ergo interdum quando filius sub conditione casuali institutus, nec in ejus defectum exheredatus est, testamentum ipso jure nullum non est, sed conditio solùm à legitima rejicitur, & in residuo hereditatis expectatur. † Verùm videamus, ne non huic sen- 11 tentiæ idem acciderit, quod multis aliis, quæ sub auctoritate communis opinionis tanquam legibus consentaneæ circumferuntur, ab illarum tamen rationibus nimis quàm sunt remotæ. † Cujus 12 falsitatem manifeste deprehendemus; si paullum historiam & occasionem juris per Iustinianum in diversis constitutionibus, quæ sunt in dd. ll. omnimodo & seqq. C. de inoff. testam. successivè circa legitimam liberorum exheredatorum introducti inspiciamus. † Sciendum itaque est. 1. Iure 13 veteri legitimam quocunque titulo particulari rectè potuisse relinqui, modo liberi legitime essent

exheredati, vide quæ scripsi Exercitat. 6. quæst. 5.
14 num. 4. † *Relictum illud aut adæquabat quartam sive legitimam, aut non, si adæquabat, vel erat purum vel conditionatum. Illo casu querelæ inofficiosi, tanquam causa eius cessante, locus non erat,* l. 33. eod. *hoc querela competebat,* arg. l. 12. l. 25. C. eod. *si non adæquabat, ante Iustinianum dabatur querela, nisi adiecta esset clausula,* ut quarta boni viri arbitratu compleretur.
15 l. 25. ff. eod. l. 4. C. th. eod. arg. l. 6. l. 8. C. eod.
† *II. Iustinianum in posteriori casu quo relictum erat minus legitima querelam penitus prohibuisse, & licet de repletione, clausula in testamento adposita nulla fuerit; petitionem eiusdem ipso jure in esse voluisse* d. l. omnimodo 30. ibi: ut sive adjiciantur j. l. 36. in pr. Cod. eod. *v. Elegantem Wesenbec.* ad §. tam a. 3. Inst. de inoffic. testam.
16 † *III Eundem in priori casu, quo integra quidem relicta erat quarta, sed conditione vel alia aliqua dilatione gravata idem sensisse, & ut conditio huiusmodi vel simile gravamen tollatur & pro non scripto habeatur, constituisse* d. l. quoniam
17 32. C. eod. † *IV. Idipsum ad casum, ubi non tantùm legitima, verum universa hereditas per fideicommissum tamen & sub conditione relicta esset, pro rata legitimæ adcommodasse* in l. 36. §. 1. eod.
18 † *V. Testamentum in supra* dd. ll. *ita de jure veteri fuisse comparatum, ut in suis formalibus & solennitatibus quidem subsisteret, verùm ex postfacto, vel ob non adiectam clausulam de supplenda ante Iusti-*

Iustinian. vel ad eandem conditionem post Iustin. per querelam rescinderetur. † Nam si ipso iure 19
fuisset nullum, non opus fuisset novo remedio, vel ex parte liberorum, qui non legitimam, sed integram hereditatem ab intestato haberent, vel ex parte testatorum quorum voluntates, quæ nulla sunt, nō possunt dici intercidere, nec alia quoq; illi, quod per se nullum est auctoritate iuris succurritur, sed bene & æqualiter illi, quod ipso iure subsistit, ex postfacto vero impugnatur. † Patet hoc tùm ex 20
verbis dd. ll. *tùm ex ratione. † Ex verbis* i. d. l. 21
quoniam *ibi*, qui ex antiquis legibus de inofficioso testamento actionem movere poterat, *& paulò post*, testamentum rescinditur, *& infrà* eorum jura, Qui ad memoratam actionem vocabantur, *quod relativum, orationem generaliter limitat, & conditionem importat* l. Stichum qui & ibi Dd. de leg. 1. *Marc. Aquilin.* ad d. §. & quid si in v. quod si nepos n. 45. † *II.* d. l. omni- 22
modo, *ibi*: moveri solebat actio certa, *& ibi*: liberis eam vel aliis personis, *& mox*, si tamen non ingrati. *Et de querela inofficiosi saltem* in d. l. *tractari manifestum est, tum ex dictis, tùm* ex §. 1. *ubi si liberis (intellige a matre vel avo materno quod patet, quia eum locum esse querelæ subiicit) vel præteritis vel (intellige a patre vel avo) exheredatis nihil relictum fuerit, ius vetus incorrectum Iustinianus reliquit. At quale ius? movendæ scilicet actionis, seu querelæ inofficiosi, quam in principio, si vel aliquid in legitimam relictum sit,*

 cessare

23 *cessare ferret.* † Ratio est, *cum quia ipse Iustin.* d. l. omnimodo *ad exheredatos restringit* in l. fin. pr. quod si fuisset. C. de lib. praeter. *Ergo non pertinet ad praeteritos suos, ut rectè Accursi.* d. l. fin. in v. sentiret. *nec ad emancipatos, ex alio quoq; fundamento, quod illi legitimam per fidei-commissum sibi relictam, per contra tabulas b. p. petere possunt* l. 2. §. 12. ad Trebell. *Quod tamen facere non possunt illi, quibus* in d. l. omnimodo *actio ad supplementum conceditur*, arg. l. 8. §. si

24 quis mortis c. cum similib. de inoff. test. † *Unde inverto primum arg. de quib. casibus concepta est* l. omnimodo *de illis quoque exaudienda est.* l. quoniam *At prior tantum loquitur de casibus quib. iure veteri per querelam testamentum impugnari poterat, uti monstratum. Ergò & posterior, & per consequens, ad regulam nostrā iuxta quam*

25 *testamentum ipso iure nullum est, non spectat.* † *Non obstant verba* d. l. omnimodo; ibi vel alio mo-

26 do subvertendis. † *Nam vel illo respicit Iustinianus ad varios modos, quibus exheredatis testamentum parentum, aut tanquam inofficiosum praeter so colore furoris, quod plerumq; fit* l. 5. §. 1. de inoffic. testam. *& unde querela haec inofficiosa dicitur* pr. Inst. eod. *aut tanquam malignum & à sciente factum impugnat, ut Fulgos.* in d. l. omnimodo *quae refert Aquilin.* d. l. n. 41. arg. l. 31. & 34.

27 † *Vel potius referenda sunt ad reliquas personas praeter liberos, de quibus ibidem Iustinianus subiicit; & praesertim ad patronos, ratione successionum*

num libertorum, arg. l. 3. §. 16. de bon. libert. *uti gloss. intelligit, qui non ita, ut liberi inofficiosum liberti testamentum dicere queunt, sed iure novo non minus ac illi ad supplementum agunt* gl. in d. l. † *Hæc de primo argumento, cuius infirmitatem ipse Vasq.* de success. cr. lib. 1. §. 10. num. 20 . *tandem agnoscit, & correctionem nostræ regulæ ex altero argumento, quod ex* d. l. 36. §. cum autem supra num. 1 *deduximus, depromit, cui nunc respondendum est.* † *In quo nego* 28
minorem propositionem: filium in d. l. 36. *fuisse sub conditione institutum, sed legitimam portionem, imò plus quàm legitimam, hoc est, totam hereditatem per fideicommissum ipsi relictum fuisse dico, quod iure Codicis integrum erat testatori, modò alio extraneo instituto filius legitimè esset exheredatus, quod fieri oportebat omnibus istis casibus, quibus legitima legati vel fideicommissi titulo relinqueretur, quicquid etiam in contrarium disputet idem Vasq.* d. l. num. 192. *quod ex* d. l. omnimodo pr. & §. 1. *probaturi sumus.* † *Vnde* 30
cum extraneus in d. §. cum a. *ex asse scriptus fuit, quid aliud restat, quàm ut filium exheredatum fuisse adseramus, quod & titulus, sub quo* d. l. *posita est, & præcedentes leges, ad quas semet refert, iuxta manifeste suadent.* † *Sed huic responsioni* 31
obiicitur elegans argumentum Ioh. Dauthii de testam. num. 285. *quod tale esse videtur.* † *Vti* 32
se habet fideicommissum vel similis titulus particularis, iure Codicis, ad relictionem legitimæ,

ita se hodie ad eandem habet titulus institutionis.
Atqui fideicommissum sub conditione casuali re-
legitimam relictum iure Codicis ex d. l. 30. §. cum
a non annullatur, sed quoad quantitatem legiti-
mæ solum purificatur. Ergo & iure novo institu-
tio non amplius annullabitur, sed conditio solum
33 ad legitimam usque reiicitur. † Ratio maioris pro-
positionis est, quia necessitas relinquendi iure novo
legitimam titulo institutionis, surrogata est ar-
bitrio & facultati relinquendi quocunque titulo
34 particulari de jure Codicis. † Respondeo, aut
præsupponit hoc argumentum solum titulum par-
ticularem suffecisse ad testamentum sustentan-
dum, cuius conditio ad legitimæ quantitatem reii-
ciatur. Aut concedit, requisitam fuisse insuper ex-
35 heredationem. † Priori modo falsissima est mi-
nor propositio, quia ex veriori sententia, quam hic
tanquam principium suppono etiam iure Codicis
testamentum huiusmodi erat ipso iure nullum, vi-
de interim Wes. ad d. §. 3. Inst. de inoff. testam. n. 5.
36 † Posteriori minor vera est, quod scil. testamen-
tum quidem subsisterit, sed tum ad consequentiam
in maiori respondeo, quod surrogatio ea intelligi de-
beat de institutione verâ, & quæ iure quoque veteri
37 fuerit efficax, h. e. recte & legitime facta. † Illa
enim uti antea arbitrij erat, postmodo iure novo
facta est necessitatis, nulla vero peculiaris qualitas
38 eidem fuit addita. † Unde cum huiusmodi sur-
rogationem argumentum hoc præsupponat, insti-
tutionem quoque legitimam, qualis institutio sub
casuali

casuali potestate non erat, supponat necesse est aut ex ipsa constitutione, quæ surrogationē prædictam induxit contrarium demonstrat. Quod cum non appareat, certum sit prædictum argumentum regulam nostram non infringere, nec jus vetus, multis vigiliis excogitatum & inventum, uti in simili Iustinianus in l.3 5.pr.C.eod. *loquitur, per infirmos huiusmodi intellectus tollere.* † *Et hanc nostram sententiam tenuerunt quoq; omnes antiqui ad Bartolum usq; & post ipsum non pauci, quos refert Bart.Socin.*consl.97. & 98.lib.3. *ubi eam communem quoq; dicit, eis adde Decium* in d.l.si pater. n.14. *Donell.*ib.n.5. *Gilk.*n.5. *Duaren.* de condit. inst.c.4. *Marc.Aquil.*d.l.n.45. *Farhov.* vol.2. Tr. disp.11.th.3.lit. D. † *Stante verò communi opinione ea declaranda est, quod procedat, ubi filio sub conditione huiusmodi instituto datus est coheres, aut substitutus, alias enim si solus est, rejicitur conditio ab universa hereditate, non saltem à legitima, cum frustra conditionis eventus expectetur, qui nihil operari poßit.* l. si quis ita 33. de hered. instit.l.13.in fin.ad Velleian. *Iason.*in d. l.si pater n.19.v.conclude ergò *Vasq.*d.l.lib.3. de success. progress.§.30.n.118. † *An vero idem sit dicendum, si filius sub contraria conditione exheredatus sit, vide pulchre Curt.Iun.*consil.148.n.9.§. & si benè consulerentur. 39 40 41

† De regula secunda *convenit inter Dd.*eam non esse correctam, sed hodieque sub conditione potestati à suum heredem rectè institui. 42

 † *Sed*

43 † Sed de eo controvertitur, an conditio ea exd. l. 44 quoniam etiam tollatur? † Dd. communiter affirmativam, quos sequitur Vasq. d. § 10. num. 2. quorum sententiam probo, si per conditionem filius in legitima gravetur, qualis est, conditio dandi vel faciendi quoque, sed cum onere erogationis convenit, contra Vasq. d. l. V sed nos semper, & plenius d. lib. 3. de succ. progr. §. 30. n. 117. & seqq. 45 ex hoc solido argumento. † Quicunq; ubi minus legitimâ relictum est, is habent de iure veteri querelam inofficiosi, vel de novo agendi ad supplementum, ab illis tum legitima integre relicta, sed conditione gravata, conditio plane reiicitur, & pro non scripta habetur. Atqui liberi omnes rite, ut testamentum valeat, instituti, ubi minus legitimâ relictum fuit, habent ius querelæ vel agendi ad supplementum. E. etiam conditio legitimæ illis in testamento relictæ apposita, reiicitur, & pro non scripta habetur. Et per consequens idem in casu nostro, ubi omni iure institutio subsistit, dicendum 46 est. † Major propositio est ipsius Iustiniani in d. l. 47 quoniam 32. † Minor patet, tùm de iure Codicis ex d. l. omnimodo, quæ licet videatur loqui de casibus, quando exheredatis titulo particulari minus legitimâ relictum est, tamen idem est, si fuerint instituti. Institutionis enim titulus, illo iure titulo particulari cum exheredatione coniuncta æquipollet, tùm clarius de iure Novo, Nov. 115. cap. 5. ubi disertè instituentur in minori portione quam legitima habet ius agendi, quod suttentur[illegible]

turia-

turiatum est querelæ inofficiosi ad supplementum ex d.l. omnimodò *ad quam Iustinianus se ibidem refert. Et in his terminis optimè procedit argumentum ex Dauthio supra productum.* † *Ex qui-* 48 *bus corruit nova, & ut ipse ait, inaudita opinio Vasq.* d.§.10.num.224.§. ubi etiam & d. §. 30. num 117.v.123. *quod conditio hæc nec ipso iure reiiciatur, nec ab ipso filio etiam impletur, sed ad coheredes filii transferatur, seu quod idem est, quod filio ius agendi ad supplementum concedatur* ex d. l. 30. & l. 36. pr. C. de inoff. testam. † *Nam actio ad supplementum solùm datur, ubi* 49 *minus fuit legitimâ relictum* d.d. ll. *hic verò tantundem vel plus.* † *Deinde Iustinianus disertè lo-* 50 *quitur* in d.l. quoniam, *de casu nostro, ubi legitima integra relicta est, & ab ea conditionem ita tollit, ac si testamento asscripta non fuisset* d. l. in fin. † *Nec absurda est hæc sententia: tùm quod* 51 *non debeant gravari coheredes filii, qui itidem pro se voluntatem defuncti habent, tùm quod licet legitima ex substantia testatoris veniat, tamen eam filius non consequatur iudicio & voluntate patris, sed ex mera dispositione & providentiâ legis.* auth. novissimè C.eod. *vide pulchra apud Gail.* lib.2. obs.119.n.3.& 4. *Unde cum in ea disponendi facultatem non habeat testator, tantò magis huiusmodi conditio reiici potest.*

† Improbo autem prædictam opinionem, 52 *si conditio gravamen secum non trahit, qualis est intrinseca, si* volueris, *aut extrinseca quoque,*

quæ facilè impleri potest, qualis est, si capitolium ascenderis, *eam enim eandem implere debebit filius, siquidem gravamen verum, nisi ex negligentia mora, non infert, nec* ad d.l.quoniam, *quæ de onere vel dilatione damnosa, qualem hic ex culpa sua filius sentit nullam, loquitur, pertinet. Ita bene Vasq.* d. § 30.nu.119.& num. 221

53 † *Quod si ita impleat, eo ipso ab hereditate*
54 *juxta supra dicta se abstinere videtur.* † *Non obstat, quod Salycet.* in d l si pater num 4. *movit, quod prior conditio omnino gravamen in se contineat, cum moriens, nisi* se velle, *declaraverit, nec suus existat, nec hereditatem transmittat.* arg. l.
55 65. §.ille si volet, de legat. † *Respondeo utrumque falsum esse, & quod suitas per conditionem huiusmodi tollatur, & quod transmissio tanquam*
56 *suitatis effectus impediatur.* † *Siquidem uti supra diximus hoc saltem operatur conditio, ut filius sine beneficio Prætoris se abstinere possit: quod si abstinuit, hactenus suitatis effectus perempti sunt, quod locum fiat coheredibus vel substitutis, non vero si conditioni nondum paruit, quod elegantissime expressit Angel.* ad. l. jam dubitari 86. *quem ibidem refert & malè improbat Imola* n. 8. *quando ait conditionem hanc* si volet, *in suo conditionem esse, quoad acquisitionem, quod illa non acquiritur hereditas, nisi eam agnoscat, sed non esse quoad declarationem hereditatis, quæ immediatè & purè deferatur, & licet non agnita transmittatur.*

† Hoc

† Hæc de filio, sequitur filia, *ea quia hodiè* 57
præteriri non amplius potest l. 4. in fin. C. de lib.
præter. *Ergo nec sub conditione causali institui.*
† *Opponitur* l. 7. Cod. de hered. Instit. *quæ dif-* 58
ficilis putatur, & variè a Doctoribus resolvitur, ut
videre est ex iis, quæ tradit Ias. in d. l. si pater n. 11.
v. in contrarium. † *Respondeo illam loqui de* 59
jure veteri; & nos hic de jure novo, & post consti-
tutionem Iustiniani quæ est in d. l. 4. *introductam.*
Ita recte Emanuel Costa d. l. *accipit* in d. §. & quid
si tantum part. 3. n. 43. *quem laudat Vasq.* d. §.
10. n. 123. † *Nec stringit, quod replicat Aqui-* 60
lin. ad d. §. n. 25. *quod hac ratione contraria &*
abrogata jura Iustinianus in Codice suo posuerit
contra solennem ipsius protestationem in Con-
stitutione Cordi nobis §. supra dictis 3. de e-
mendat. Codic. & secunda eius editione.
† *Siquidem hoc tum sequeretur, si ex proposito &* 61
principaliter in d. l. 7. *de filiæfam. institutione,*
quod ea sub conditione casuali vel mixta fieri pos-
sit, rescriptum & constitutum esset, jam vero inci-
denter saltem tractatur, & licitam eam esse jure
novo in d. l. 4. §. fin. *nondum introducto, (lata*
enim est d. l. 4. § fin. *mensim integrum & amplius*
post d. l. 7.) *supponitur.* † *Principaliter au-* 62
tem hoc Iustinianus ibi decidit, quomodo conditio
hæc, si Titius Consul factus fuerit, *vel* si filia
nupserit, *impleta dici possit? an necesse sit imple-*
mentum usque ad mortem testatoris durare, arg.
l. 36. de cond. & dem. *an verò sufficiat, Titium se-*
mel

mel consul in factum esse, vel filiam nupsisse, etsi vel ille tempore mortis talis non sit, vel hæc à viro divertit, &c. quod posterius Iustinianus affirmat.
63 † Hæc quoque de filia, sequitur breviter de nepotibus: *Et circa* potentia suos *nihil puto esse innovatum.*
64 † *Qui verò* actu tales *tempore testamenti sunt, non nisi sub potestativa hodie rectè instituuntur, postquam non ita amplius, ut olim præteriri possunt* d. l. 4. §. fin. C. de liber. præter. § sed hæc vetustas. Inst. de exher. liber. *ubi filia & nepotes præteriti ipso jure testamentum evertere, & quidem ad instar filii, quo casu, etsi ille nihil dicat, solius tamen legis auctoritate testamentum annullatur: quicquid etiam Aquilin.* ad d. § & quid si n. 16. *in contrarium disputet: quod testamentum quidem evertatur, sed*
65 *non nisi, ubi nepotes voluerint.* † *Præterquam enim, quod ubi pro forma testamenti institutio vel exheredatio requiritur, consensus vel ratihabitio instituendi nihil faciat,* arg. l. 32. de hered. inst. l. pen. de H. I. *disertè ibidem Iustinianus talem filiam & nepotem habere*, vel bonorum possessionem contra tabulas, vel jus dicendi nullum *qualem ipse filius haberet, adserit, ubi certè comparatio fit non in ipsa eversione, sed & in qualita-*
66 *te, seu modo ipso.* † *Illam autem distinctionem ferre nequeo, qua antiqui aliqui admodum sibi blandiuntur, & ex iis Bald.* in d. l. si pater n. 5. *Iason* in eadem n. 15. sed respondeo, & *quamplures recensent Vasq.* lib. 3. de controvers. uisit.

fieq.

seq. c. 106. nu. 5. circa fin. *quod alia sit præteritio simplex, de qua intelligenda sit* d. l. 4. *ubi plane nihil relictum sit, alia quæ mixta sit cum conditione scilicet non simpliciter valida, ut hoc in casu nostro, postquam lex magis odio habeat omnimodam istam, quam mixtam præteritionem*, arg. l. 3. §. si sub ea conditione 12. & seq. contra tab. *Vbi sub conditione casuali instituto filio, nec in eius defectum exheredato pendente conditione datur secundum tabulas possessio, quæ tamen simpliciter præteritis plane negatur*, arg. l. 6. secund. tabul.

† *Resp. Vel* d. l. *de emancipato loquitur, vel* 67 *potius licet ad suum quoque spectet*, argum. l. 2. §. 1. secundum tab. *quod alia sit ratio juris Prætorii, quod solennitatem juris civilis non considerat.* † *Vnde si simpliciter præteritio datur contra ta-* 68 *bul. quasi testamentum subsistat, juxta ea, quæ prolixe tradita sunt* disput. 2. membr. ult. sect. ultim. n. 4. *multò magis testamentum subsistere, nec filium præteritum esse quoad effectum contratabulandi illo jure existimabitur, ubi ipse sub conditione fuerit institutus: quæ quoque sententia esse videtur gloss.* in d. l. 2. §. 1. v. ex Asia, & verb. ei qui. *Et Bachov.* vol. 2. Tr. disp. 15. thes. 3. lit. B. in fin. † *At inde non sequitur, quod idem* 69 *jure civili sit: alias & filius jure veteri sub conditione casuali recte fuisset institutus, aut quod non possit, si velit, filius testamentum dicere nullum.* † *Facit, quod possessio hæc* secundum 70

t. bu-

tabulas, *deficiente conditione resolvatur in contra tabulas, ac si ea ab initio fuisset petita*, d.l. 2. §. 1. secundum tabul. *Ea autem, si ab initio petatur a suo testamentum jure civili nullum esse censetur.*
71 † *Non obstat*, d. l. 6. secund. tabul. *quam de utilitate institutionis juris Prætorii explico ex* l. fin. C. eod.
72 † Hæc de liberis natis. Posthumus *sub conditione casuali recte instituitur, modo ante eius nativitatem purificetur* l. 22. h. t. *si enim totalis & mixta præteritio, ante nativitatem non rumpit. Ergo nec conditionata. Iason* in d.l. 22. in
73 pr. † *Unde nec* l. quoniam C. de inoffic. test. *ad posthumos pertinet additionator ad Salycet.* in d. l. quoniam lit. A. *Imola* in d.l. 22. h. t.
74 † *Si nondum purificata sit conditio, testamentum agnatione rumpitur*, l. 24. h. t. *reperit enim se præteritum* [*Unde* d d.ll. 22. & 24. *de casuali tantum accipienda, quia de ea, quæ ante nativitatem existere potest concepta sunt, quod de potestativa vel mixta dici non potest.*]
75 † *Fallit hoc in conditione*, si sui agnascentur vel quasi, *sub qua post L. Velleam nepotes recte instituuntur*, l. 6. §. 1. de her. inst. *ex speciali ratione, quod licet ante nativitatem existere non possit, eadem tamen deficiente, non ita, ut filius, qui jam natus, & sub alia casuali institutus est, præteriti dici & testamentum annullare possint. Vide* disp. 2. memb. 2. sect. 3. n. 4.

SECTIO IV.

De

Interpretatione Scævolæ.

Agit de interpretatione capitis secundi seu de declaratione n. 4. quæ ampliatur n. [illegible], & limitatur n. 7. ubi nodus durus, quem Scævola in verbis [illegible] § nec [illegible] n. 10. resolvitur, & cum §. in omnibus supr. h. l. conciliatur n. 20. & seqq.

† Hæc de summa capitis secundi, sequitur interpretatio Scævolæ. 1

† Ea est, vel quando filius nepotes & deinceps, in potestate testatoris, vel quando filius est in potestate hostium. 2

† Priori casu prædictam summam legis declarat, & declarationem ampliat. 3

† Declarat, quod secundum hoc caput, non saltem in nepotibus, qui vivo avo per successionem sui fiant, verum etiam in pronepotibus, locum habeat, 4 *intellige, quod non rumpat testamentum, si [illegible] vivo filio & nepote instituti [illegible] illo p[illegible] [illegible] simili modo deficientibus proavo sui facti fuerint.*

† *Rationem subjicit, quod* [illegible] *supra* sect. 1. circa [illegible] *retu*[illegible]

[illegible]

& tantundem comprehendant, quantum in formula Galli ejusdem mens per extensionem verborum conjecturata. Vnde ad omnes illos casus quibus supr. §. 1. & seqq. *dictum est, pertinere.*

6 † Ampliat hanc declarationem, *quod ea locum habeat, sive nepos ante filium, sive post filium decedat, quod scilicet pronepos utroque casu non rumpat proavi testamentum, sive priori casu post filii (avi sui) sive posteriori post nepotis patris sui mortem succedendo proavo suus fiat: quam ampliationem Scævola proponit in his verbis:* Nec solùm si nepos vivo *patre, suo intellige, qui filius est testatoris,* decedat, (nec succedens pronepos avo mortuo rumpat) *hæc verba parenthesi includenda sunt, quia iis Scævola post insertam rationem suæ declarationis, ad declarationem ipsam & exemplum antea propositum redit. Sensus igitur est, nec ut est, non, quod alibi sæpe ita ponitur, rumpat [illegible] pronepos avo mortuo, hoc est, in locum filii testatoris qui & avus pronepotis. Ita recte [illegible] ut ita non opus sit [illegible] correctioneve [illegible] quam bene refutat Ant. Faber.* 1. conject. 2. col. 2. sed etsi supervixerit patri suo, *qui est filius testatoris,* & decedat *post eundem, ut ex oppositione constat.*

7 † Modo in posteriori casu, quo scilicet ille post filium decedat nepos, heres institutus sit aut exheredatus.

8 † *[illegible] enim præteritus in locum filii (patris sui*

sui) succedendo testamentum rumperet, & sic pronepotem plane excluderet. §.4 supr. ubi diximus. † *Si itaque sit ad minimum nepos exhere-* 9
datus, testamentum subsistit, & mortuo eo, pronepoti locus sit.

† *Sed contra hoc magna oritur difficultas, ex* 10
iis, quæ disput. præced. membr. 3. sect. 2. n. 9. supra ad §. in omnibus *diximus, filium post mortem suam exheredari non posse. Quod si hoc verum, sequitur nec nepotem hoc in casu exheredari debere.*

† *Ratio consequentiæ est, quia ita se habet re-* 11
spectu pronepotis, uti in d. §. in omnibus *filius ratione nepotis. Nam & nepos hic præmortuo filio suus est, & pronepos post ipsius demum mortem, vivo testatore contingentem successurus præsupponitur.* † *Quod si itaque exheredatio nepotis sub-* 12
sistit, sequitur falsum esse prædictum §. in omnibus *intellectum à nobis* disp. præced. membr. 3. sect. 2. num. 9. *probatum, quod filius post mortem exheredari nequeat, uti ita colligit Perott.* ad d. §. in omnibus; *quam collectionem in hunc locum ibidem rejecimus. Quod si vero filius exheredari non potest, sequitur falsum esse, quod de exheredatione nepotis hic Scævola adscribit.* † *Quæ* 13
ipsa quoque dubitatio veteres quoque admodum torsit & fatigavit ut videre est ex iis, quæ tradunt hic Castrensis in d. lesan. col. 4. v. præterea & tertio. † *Nos facile tamen hæc fine causa esse, & ri-* 14
dicula ... male ... hoc num. 17. opinatur.

15 † *Siquidem illa non satisfacit ipsius conciliationi, quod dicta sit ratio institutionis exheredationisve a formula Galli, ab ea quae ex L. Vellei concipitur: quia illo Gallum praesupponere filii mortem & nepotem posthumum ponere, institui sub conditione illa,* SI FILIVS MEVS ME VIVO MORIETVR. *Vnde si filius exheredetur, exheredationem eam necessario post ipsius mortem confirmari. Sed L. Velleam filii mortem nullo modo praesupponere, sed generaliter loqui, & nepotem & pronepotem sub tali conditione* SI QVIS EX SVIS HEREDIBVS SVVS HERES ESSE DESIERIT, *institui velle. Vnde recte nepotem inter filium ipsum ita exheredari, cum non post mortem suam, sed simpliciter exheredetur.* Hactenus Epo, *quam ipsam sententiam proposuit quoque Iason*
16 *d.l. & post eum Coras.* hic in fin. † *Verum aliud est loqui de simplici nepotis vel pronepotis institutione, aliud de ea, quae in casum successionis in locum sui heredis confertur. Vti ipse Epo* ad §. praeced. *alicubi distinxit.*

17 † *Priori casu licita fuit institutio nepotum & pronepotum horum etiam ante L. Velleam, cum non ita incertitudo, ut Posthumus Aquilianus, vel Velleanus ex primo capite ipsi obstitaret,* uti sup. pluribus *docuimus. Ergo tum non videtur esse dubium vel filium nepote, vel nepotem pronepote institui & exheredari posse.*

18 † *Posteriori vero casu institutio demum L. Vellea introducta est, atque non simplex, sed conditionalis.*

ditionalis, ut nimirum tum demùm nepotes vel pronepotes aut vel heredes existere possint, quando successione sui erunt facti. Hoc autem aliter fieri non potest, quam submota prius persona vel filii vel nepotis, seu per mortem seu per similem modum patriæ potestatis dissolutæ. † *Unde quidem, si* 19
post successionem demum, institutio nepotum vel pronepotum locum habet, sequitur exheredationem tum demum confirmari, & ita aut post mortem, aut, quæ ipsi hoc respectu æquipollet, captivitatem, emancipationem vel similem modum effectum sortiri. Et ita adhuc superior dubitatio immota consistit. † *Ad quam certe nihil solidi* 20
habeo, quod respondeam, nec apud alios, quod mihi satisfaciat reperio, nisi ut vel verba aut exheredatus *expungamus, & a glossatore aliquo adjecta dicamus, quod uti temere adserendum non est, ita fortean, ubi manifestæ rationes sunt in contrarium, aut periculum succedat contradictionis, fieri licebit.* † Vel *quia hoc admodum violentum est,* 21
tentabo annon hoc in casu per exheredationem nepotis suitas tollatur, & si ipso vivente per successionem pronepotis prolata exheredatio confirmabilis existat. † *Nam etsi admodum contro-* 22
versum sit, an exheredatio suitatem extinguat, tamen ubi filio vel pronepote exheredatis, nepos vel pronepos instituti sunt hoc contingere contendo † *Probo hanc adsertionem eleganti textu* in l. 6. 23
§. interdum ff. de acquir. hered. *ubi filio exheredato nepos institutus, ipso iure sine aditione dicitur*

filium exheredatum fuisse heredem [illegible] *idem clarius asseritur* in l. filius patronus 15. de
24 bon. libert. † *In his legibus si exheredatum filium suum fuisse dicis, impossibile est nepotem ipso iure sine aditione, quæ nota est* [illegible] *existere potuisse. Cum enim exheredatus* [illegible] *in medio est,* [illegible] *nepotem excludit, quo deficiente dominium, nec vivo testatore suo modo fuisse, nec post mortem in nepotem continuatum esse dici potest.* [illegible] *dicitur sine aditione nepotem extitisse, & ita mera continuatione operante filium exheredatum necessarium heredem factum fuisse. Ergo eo ipso sequitur, filium suum esse desiisse.*
25 † *Quomodo enim necessarium* [illegible] *factum dici posset exheredatus per nepotem, qui ipse talis non esset extiturus, ut loquitur*
26 *ICtus* in d.l. 6. §. 6. de acquir. hered. † *Patet* [illegible] *quod dum nepos hic in potestate est, nondum quidem actu suus est,* [illegible] *personam patris, qui eum in gradu præcedit, sed ut loquitur* Cast. [illegible] *interdum* [illegible] *saltem in habitu* [illegible] *habitu ipse in actum deducitur, & hoc tanto facilius quantò certius constat, nepotem a filio exheredato (patre suo) in successione nec vivo testatore in cuius bonis nihil iuris habet, nec mortuo, exheredatione vim suam inferente, posse præveniri* arg. l. 7. [illegible] liberi.
27 † *Quæ omnia secus se habent, ubi contra vel præter voluntatem & testamentum nepos iure proprio succedere vult,* [illegible] *ab intestato* [illegible]

vel-

pol. in dict. l. 6. [illegible] dum num. 1. *Castrens.* ibid. num. 2. *plenius* [illegible] in l. si quis posthumus 9. §. si qui filium [illegible] col. 7. in pr. *quo* [illegible] dict. l. 9. §. si qui filium [illegible] de iniusti rupt. & irr. test.
† [illegible] quod hoc posteriori casu 28 [illegible] *antequam* [illegible] [illegible] *testamento* [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d. l. 7. und [illegible] plane de iniusti rupt. irrit. testam. [illegible] *Anton.* [illegible] lib. [illegible] cap. [illegible]
† [illegible] 29 [illegible] *esse de-* [illegible] *filii* [illegible]
† [illegible] *posterius autem* [illegible] 30 [illegible] *pronepos hic immediate filio sub-* [illegible] *proinde eo mortuo, non tam* [illegible] *filio potius in sui-* [illegible] *ut licet* [illegible] *tamen tanquam suus &* [illegible] *sunt in* [illegible] *posthumus* [illegible] [illegible] sect. 2. [illegible] *dubitandi* [illegible]
† [illegible] dummodo [illegible] 31 [illegible] *e* [illegible] dummodo [illegible] *sed propter* [illegible] vel [illegible]

[illegible] nec [illegible] tanquam [illegible] agnatum [illegible]. Hoc saltem [illegible], quod [illegible] casu [illegible], non nisi nepote [illegible] testamentum decedente [illegible], [illegible] etiam [illegible] superuixerit.

38 † *Nec obstat l. 8. [illegible] quia [illegible] ad [illegible] uterq; [illegible] quam nepos [illegible] vel nepos praeteritus est. [illegible] §. [illegible] supr. [illegible] [illegible] respicit. [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] dispu. 2. membr. 5. sect. 1. dictum [illegible].*

SECTIO V.

DE

Parte secunda interpretationis.

Agit de interpretationis parte secunda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] decidendi [illegible] L. Cornelio [illegible] [illegible] & seqq.

1 † Secunda pars interpretationis ad caput secundum est. quando filius tempore testamenti est in hostium potestate, & ibidem post mortem patris decessit, an nepos ex eo institutus ad caput secundum spectet, ex quo eo testamentum non rumpit.

§ [illegible]

§. *videndum 14.*

Scævola:

Videndum num hac posteriori parte, SI QVIS EX SVIS HEREDIBVS, HERES ESSE DESIERIT LIBERI EIVS & cætera, IN LOCVM SVORVM SVI HEREDES SVCCEDVNTO, possit interpretatione induci: ut, si filium apud hostes habẽs, nepotem ex eo heredem instituas, non tantum si antequam ab hostibus reversus fuerit, succedendo non rumpat, nihil enim addidit, quo significaret tempus: nisi quod (licet audenter) possis dicere, vivo patre hunc suum heredem esse desisse, licet post mortem decedat: quia nec redit, nec potest redire.

CASUS talis esto.

2 † *Titius habet filium, & ex eo nepotem iam natum; filius ab hostibus capitur. Postea pater testamentum facit, nepotemq; in civitate superstitem heredem, sub conditione, si sibi suus fuerit factus, instituit. Moritur mox testator, & post eum filius apud hostes captus. Quæritur, quo iure, veterine an novo, hoc est Legis Velleiæ, & quidem capitis secundi, nepos hic testamentum non rumpat. Ratio dubitandi est, quod non rumpat ex iure veteri, quia filius demum desiit esse suus post mortem testatoris, & nepos tum in illius locum successit. Lex autem Velleia spectat solum ad eos, qui vivis testatoribus sui vel nascuntur, vel quasi*
3 *agnascuntur.* §. nunc. de lege d. l. † *Ratio decidendi est, quod ex interpretatione huius capitis non rumpat. Eius duplex ponitur causa a Scævola,*
4 *alia apparens, alia vera.* † *Apparens in v.* nihil enim addidit, *est, quod verba capitis secundi generalia sint, nec ullam faciant temporis mentionem, quemadmodum ea Velleia simpliciter inquit:* SI QVIS EX SVIS HEREDIBVS SVVS HERES ESSE DESIERIT. *Vnde etsi* in d. §. nunc de lege, *vitæ testatoris fiat mentio, hoc tamen de primo saltem capite, ibidem dici vi-*
5 *deri non fallendo.* † *Quamvis vero, etsi non ex verbis secundi capitis, tamen ex mente Velleiani satis intelligitur, in eo non minus nepotem vivo testatore suum* fieri, *ut in primo agnasci deberet,*

[illegible]

finierit, aliam rationem veram, in v. nisi quod (licet audenter.) † *Quod licet post mortem* 6 *testatoris filius decedat, vivo tamen eo suus heres esse desierit, non quidem per veritatem, supponitur enim patri superstes esse, & spem habere revertendi, & jure postliminii omnia jura recuperandi, sed per fictionem [illegible].*

† *Fictio duplex est, vel l. Corneliæ, vel juris* 7 *postliminii.*

† *Prior filio hic non operatur I. quia dum* 8 *filius in facti specie ante testamentum captus præsupponitur, nepos jam tempore testamenti suus fuisset, & non solum [illegible] esse instituendus, verum licite quoque præteritus esset, & in utroque casu rumperet.* † *Lex enim Cornelia jam inde* 9 *ab ipso instanti captivitatis filium in civitate decessisse retro fingeret.* l. 18. de capt. & postlimin. reversf. l. 6. §. sed si pater 1. de injust. rupt. irrit. test. cum similibus.

† *II. Quia L. Corneliæ fictio ad patresfami-* 10 *lias solum pertinet, eorumq; hereditates seu testamentarias sive legitimas confirmandas* Lex Cornelia [illegible] de vulg. subst. l. [illegible] nec huic ad L. Falcid. l. 12. qui testam. fac. poss. & *præsertim* l. 15. de injust. rupt. irrit. test. l. 4. §. 1. de bon. libert. l. 1. in pr. de suis & legitim. l. 22. de captiv. & postlimin. reversf. *[illegible]*, arg. d. l. 22. §. si verò d. l. 12. qui test. facere poss. *quæ pluribus indicat Ant. Fab.* lib. 10. conject. cap. 3. col. 3. & seqq. *quem vide.* † *Nec obstat quod* 11

communiter [illegible], spem reversionis filii, quam verisimilem habere potuit testator, cur testamentum faceret in causa esse, cum nepos hic aut absolute vel [illegible] suus nec considerari, nec ita institui potuerit. Ergo uti recte eum instituit testator, si suus fuerit, ita etiam fictionem L. Corneliæ non integram, sed ex parte tantum accipiendam esse, ut non ante testamentum, sed post testamentum ante testatoris mortem filius decessisse fingatur, vide Hotoman. ad h. §. in legib. obscur.

12 † Verum præterquam quod dimidiam hujusmodi fictio vere fictio Hotomanni sit, ut bene contendit suppresso Hotomanni nomine Ant. Faber. d.l.col.6. nec ex legibus ab ipso citatis probetur; quæritur hîc non de jure instituendi, an nepos hic sub conditione recte institutus fuerit, sed de jure non rumpendi, quo jure nepos hic testamentum

13 non rumpat? † Unde non licet maxime a vitio institutionis testatoris immunis sit, facere tamen qualiscunque ei [illegible] non posset, quin si Lex Corneliæ [illegible] pertineret, ea vim & efficaciam suam [illegible].

14 † Restat igitur, ut hoc omne fictioni juris postliminii adscribamus, quæ tanquam juris suspensi [illegible] & legit. propter verisimilem spem redeundi, quæ ex Republica dignitate [illegible], ut quamdiu [illegible] in civitate vivit, & filius apud hostes est, non desinat suus heres esse. Unde hac [illegible] conditione

15 nepos eo tanquam suus institui possit. [illegible]

[illegible]

cum pater in civitate moritur, eodem instanti, non quo mortuus est, sed quo moritur, certum esse incipit, filium qui adhuc apud hostes est, nec rediisse, nec vivo patre unquam redire posse. Ergò saltem ex eo instanti, quod vitæ non morti adscribitur. l. 18. §. 1. de man. vind. l. ult. de fideic. liber. l. ult. de condit. instit. *vivo patre filius desiit, & nepos in eius locum succedens suus heres esse incipit. Ita rectè præ ceteris omnibus Anton.* Faber. d.l. † *Quod adprimè convenit Scævolæ* 16
in fine h. §. *quando inquit,* quia nec redit *tempore, quo moritur pater, nec redire, seu vivo eodem, seu postquam apud hostes decessisse supponitur mortalitate postliminium [illegible]* potest.

MEMBRUM II.

De

Nepote Juliano.

Sequitur consideratio L. Velleæ conjunctim in casu mixto n. 1 qui dupliciter consideratur ibid.

† Sic consideravimus Legem Vel- 1
leam disjunctim in suis capitibus, sequitur conjunctim in casu misto, qui est de nepote posthumo, qui post testamentum vivo avo & patre nascitur, & hoc præmoriente in eius locum succedendo illi suus heres efficitur.

† Ne-

† Nepos ille suus factus, aut talis manet ad mortem avi usque, aut emancipatur.

Sectio I.

De

[illegible] tractat Scævola in §. ille casus 14.

[illegible] de [illegible] nepos [illegible] qui [illegible] per [illegible] n. [illegible] seqq. & [illegible] dicendis n. [illegible] [illegible] explicatur [illegible] n. 11.

Scævola:

Ille casus in difficili est, si filium habeas, & nepotem nondum natum instituas, atque nascatur vivo patre suo, ac mox pater decedat. Non enim suus heres est tempore, quo nascitur: nec a posteriori alii b succedendo prohibetur eodem tempore, quam qui jam natus erat. Denique

a [illegible] b [illegible]

&

& superiore capite, ut liceat institui nondum natos, qui cum nascentur, sui erunt, permitti. Posteriori capite non permittit instituti, sed vetat rumpi: ne vel eam rem minus ratum esset, quod succedit. Porro procedere c debet, ut utiliter sit institutus: quod nullo jure potuit, qui nondum natus erat. Iuliano tamen videtur, duobus quasi capitibus legis commixtis, in hoc quoque inducere legem, ne rumpantur testamenta, c praecedere Antecn. sub.

GRIBALD.

[illegible] mihi [illegible] facilis casus, quia ne esse videtur
Si testator [illegible] natum, et [illegible] tempore in
Conceptum [illegible] quibus ille
Prodeat [illegible] in lucem, mox ipse nepotis
Excedit vita genitor, quo jure volumus
Co[illegible]? nam [illegible] ad Gallum non pertinet. ille
Solum quandoquidem natos post fata parentum
Testamento admitti vult; nec [illegible] isto
Vel [illegible] in casu legis pars ulla. Priori
Nam [illegible] ac succedere possunt
Qui nascendo sui heredes [illegible]

Iust-

Posteriori autem succedens, non prohibetur
Rumpere delendi gradus, nisi tempore nati
Quisquam ipse erat. Demum Vellea priori
Posthumos lex instituit, quicunque suorum
Accipere nascendo gradum: sed posteriori
E[illegible] nullum instituit, tantum vetat illos
Rumpere jam natos [illegible], qui in jura suorum
Ne minus idcirco valeat suprema voluntas
Quod primis illi subeunt loca prima remotis
Verum [illegible] casu procedere debet
Ut recte utiliterque a testatore vocatus
Posthumus ille nepos sit, qui succedere nullo
Iure avo poterat: siquidem nec tempore facti
Natus erat testamenti, nec jura suorum
Nascendo obtinuit, cum alius praecederet illum
Salvius ad legem huc Velleam induxit utrumq;
Commiscendo caput ne testamenta perirent.

Casus talis est.

1 † *Filius habet filium coniugatum, & ex eo nurum praegnantem. Instituit heredem filium nepotemq; quem ex filio sperat,* sub conditione, si filii suus foret. *Nepos hic vivo patre suo nascitur. Moritur deinde filius (pater nepotis) Mox & avus testator, Quaritur, an valeat hac institutio in L. Vellea?*

2 † Rationem dubitandi *ponit duplicem Scaevola: alteram, qua nepotem Velleanum absolute & in sese: alteram qua relate, respectu institutionis [illegible] considerat.*

3 † *Prior ratio est in v.* non enim *quod nepos ad legem hanc spectans duas habeat notas, ut vel suum*

suus heres sit tempore quo nascitur, ex primo: vel, licet talis non nascatur, ut tamen tempore testamenti jam natus sit, & ne succedendo alium rumpat, prohiberi possit ex secundo capite. Atqui nepos hic noster, suus non nascitur, nec ante testamentum nondum natus, ne succedendo alii illud rumpat, prohiberi potest. Ergò quoque non pertinet ad L. Velleam.

† *Posterior ratio est* I. in V. denique, *&* 4
trimembris est.

† I. *Quod primum caput permittat institui* 5
nondum natos, qui cum nascentur sui erunt. Atqui hic noster tempore testamenti, nondum natus, cum nascitur suus non erit. Ergo ex primo capite non permittitur institui.

† II. *Quod secundum caput, non permittat* 6
institui, sed saltem vetet rumpi. Ergo frustra quaeritur, an ex illo possit institui.

† III. *Quod idem caput secundum ita vetet* 7
rumpi, modo quis utiliter fuerit institutus. Atqui hic noster utiliter institutus non est. Ergo etiam ex secundo capite non potest vetari ne rumpat. Maiorem nos ex Scaevola ad §. sequent. supr. *demonstravimus.*

† *Minorem probat hic Scaevola:* quod *huius* 8
modi nepos tempore testamenti nondum natus, nullo jure institui potuerit. *Non ex media Iurisprudentia, utpote filio superstite, nec ex formula Galli, utpote vivo testatore non ex L. Velleae capite primo, utpote non suus natus uti supra demon-*

9 *monstratum est.* † Ratio decidendi est, *quod institutio non valeat, ex uno aliquo capite legis singulatim, sed ex utroque mixtim considerato propter [illegible] Salvii Iuliani, qui ad hunc casum legem Velleam peculiari responso extendit.*

10 † *Non quia lex Vellea ultimis voluntatibus, ut per agnationem vel quasi suorum heredum intercidebant generaliter [illegible], quam formula [illegible] Galli verbis [illegible] consulere voluit. At hic esset autem quaedam [illegible] seu quasi agnatio nepotis, licet post testamentum natus, [illegible] mortuo testa-*

11 *tu rumperet.* † *Tum quia casus hic quaedam communia habet & similia cum capite primo, quaedam cum secundo; Cum primo, quod vivo patre nepos hic nascatur: cum secundo, quod in locum eius succedendo testatori suus heres efficiatur. Unde ex primo capite, ut recte institui, ex secundo ut succedendo testamentum non rumpere posset, recte [illegible] Iulianus putavit.*

12 † Nec posteriori] *ita communiter leguntur exemplaria. Faber* 10. *conj.* 15 Posteriori *quasi [illegible] posteriorem appellet, qui in locum [illegible] succedit. Probabiliter quidem, sed verendum ad mentem* ICti. *Siquidem ille statim nepotem hunc ad normam & [illegible] utriusque capitis Velleae [illegible] vel versum sequent.* Denique & [illegible] est.

13 † *Posteriori [illegible] Accurs. [illegible] capite, [illegible] primum [illegible] Scaevolae.*

† Alii

† Alii succedendo] *dandi casus est, hoc* 14
sensu posteriori capite nemo, alii succedendo, *id est, dum alii succedit*, prohibetur rumpere, quam qui prius natus est: *Quamvis fortasse accommodatius legatur* alius, *uti gloss. & alii habent.*

† Porrò procedere] PRÆCEDERE *rele-* 15
git Anton. Faber. d. l. satis accommodatè. † *Nec* 16
enim disertè usquam supra scriptum de institutione expressit, sed tamen ex capite primo sub conditione, uti supra dictum per institutam, præsupposuit, seu præcedere voluit. † *Et facilis potuit esse* 17
a præcedere *in* procedere *transitus. Vulgatam tamen retinent & explicant aliter atque aliter* Taurell. & Epo hic. *Cæteroquin mirabilia & ridicula hic proponunt antiqui, quos recensuit Cujacius hic, qui tamen nec ipse meliorem, vel correctionem, vel explicationem adduxit.*

† Quod nullo jure] *male hoc Hotomannus* 18
hic in genere accipit, & hinc ante Gallum & Velleum nondum natos institui nequivisse colligi. Siquidem hæc verba rationem minoris propositionis, ut in dubitandi rationibus dictum est, continent, & omnino ad Velleianum nepotem referenda sunt.

† Julіano] *vocatur Salvius Julianus* in l. 2. 19
§. fin. de O. J. *fuit origine Mediolanensis, nobilissimæ familiæ, juris peritissimus, quem hanc ob causam [illegible] juris scientia [illegible]* in l. [illegible] C. de [illegible]

& Divi fratres id est M. Antonius Philosophus & Lucium verum, auctam fuum, & Vivum clarissimum in l. divi 17. de jur. patron. *Floruit præcipue sub Hadriano Imp. circa annum Christi* CXXXIV. *sub quo & perpetuum edictum condidit, quem proinde Justinianus subtilissimum edicti perpetui conditorem vocat* in l. 2. §. sed quia divinæ 18. C. de V. J. enucl. *vide de ejus dignitatibus & sanctissima morte pluscula apud Valent, Forster.* lib. 2. de histor. Jur. Rom. cap. 7. *& Alciat.* lib. 2. dispunct. 27. *& melius apud Cujacium* ad l. 2. §. fin. de O. J.

SECTIO II.

De

Posteriori casu.

Sequitur posterior casus, qui idem cum superiori, nisi quod hic nepos post mortem filii (quod probatur num. 9.) a testatore emancipatus sit n. 2, ubi ratio dubitandi & decidendi n. 4. & seqq. uti nunc explicatur textus n. 9. & seqq.

1 Sequitur posterior casus, quando nepos Julianus ante mortem testatoris emancipatur, de eo tractat.

in §. fin.

Scævola.

Quæramus tamen cum recepta est Iuliano a sententia, an si nascatur nepos, vivo deinde patre suo emancipetur sponte adire possit hereditatem? Quod magis probandum est. nam emancipatione suus heres fieri non potuit.

GRIBALD.

Quæremus pariter salvi jam mente receptâ
Si nascatur adhuc vivo genitore vocatus
A testante nepos, avus hunc emancipet illum,
Anne admittatur tanquam spontaneus heres
Vel suus? Et magis est, sponte ut succedere possit
Nam viventis avi semel à ditione solutus
Nunc illi potuit fieri suus amplius heres.

1 *Casus idem est, qui* sect. præcedenti *formatus est, nisi quod in h.* §. *nepos præmoriente filio suo factus, talis non permanserit, sed ante mortem testatoris avi emancipatus sit.* 2

3 † *Tamquam Scaevolam, quia certum est, eum ut suum propter interventum emancipationem succedere non posse, tanquam extraneum fuisse, & tanquam voluntarium heredem hereditatem adire posse.*

4 † Ratio dubitandi, *quod non: quia non simpliciter, sed sub conditione, si suus factus, & quidem tempore mortis, an quod omnis institutio conferatur, talis repertus fuerit, institutus est,* [illegible] *calumno* sect. præcedentis. *Ergo si tempore mortis emancipatus inveniatur ne quidem ut extraneus, vel institutionis conditione deficiente, vel causa institutoris cessante, admittendus erit.*

5 † Ratio decidendi est, *quod admittatur, satisque sit, quod aliquo tempore suus extiterit. Pro certo enim Scaevola tenuit.*

6 † I. *Sufficere conditionem semel extitisse, nec implementum eius ad mortem testatoris usque perdurare. Quod etsi videri possit Iustinianus demum sua constitutione in* l. si quis heredem [illegible] C. de instit. & subst. *introduxisse, tamen & ante eum* [illegible] *in* l. 3. C. quando dies leg. [illegible] *quia Iustinianus diversarum sententiarum in d. l.* [illegible] *meminit, admodum verisimile est Scaevolam in eadem, quam Iustinianus probavit, opinione fuisse, & in hoc paragrapho hanc tenuisse.*

7 † II. *Mutationem qualitatis instituti institutionem ipsam non vitiare,* [illegible]

vo-

voluntarius, ut hic, quod supra disp. 3. membr. 2. sect. 2. pluribus firmavimus vel econtra, si de voluntario fuit l. filio 23. §. fin. h. t. modo non reddatur plane incapax l. si alienum §. 1. de hered. instit. Unde tanto magis, dum testamentorum favor accedit, institutio haec subsistit & superior dubitatio nullius momenti evadit.

† An autem quaestio haec de iure Praetorio, qua [illegible] heres necessarius sit, omissa & suprema [illegible] fit, unde recte negantem [illegible] ad h. §. 8

† Deinde emancipetur] intellige, ut in 9 casu diximus, post filii mortem. Quaeritur enim de nepote Scaevolae praesupposita sententia receptae Iuliani. Ergo verisimile est in eodem casu substitisse, & dubium fuisse, si contingat eundem emancipari, removisse. Nam in casu Iuliani, certum est filium ante nepotem decedere oportere. Unde certe ex recepta, inde malè quaereret vel inferret ad casum, qui Iuliano plane absimilis foret v. optimè post veteres L. Taurellum hic id fin.

† Nam emancipatione] haec verba Iasoni, 10 Cuiacio, & aliis imposuerunt, ut emancipationem vivo filio factam esse infirmarent. Verum non existimo, quod contineant rationem decidendi, sed potius innuant, superesse dubitari, an iste nepos ut necessarius succedere possit hoc sensu: Cum certum sit propter intervenientem emancipationem nepotem hunc, ut suum succedere non posse, quaerendum saltem superesse, an ut voluntarius admittendus sit: & ita bene habent, [illegible], tum decidendi rationes.

11 † Sit autem heredis *verbum, hic plene & cum effectu exposite accipiendum esse, ut recte* Boerius Epo her. *observavit, quem vide.*

12 ‡ Tantum pro angustia temporis de ingenua hac & difficili lege bono cum DEO perscripsimus & finivimus. Cui soli sit laus & honor in omnem aeternitatem.

FINIS.

CATALOGUS LEGUM NONNULLARUM,

Quibus aliquantò latiùs lux explicationis conciliationisq; data est.

Prior numerus paginam, posterior numerum theseos denotat; præterquam paucis in locis, quæ typis nondum excripta, secundùm paginas allegari non potuerunt.

Allegata itaq; est Disputatio, membrum, sectio, numerus.

Ex Pandectis.

l. 2. §. 5. de O. J. 56,2.
l. 12. de statu homin. 128. num. 12.
l. 26. 59.17.
l. 4. de liber. & posthum. 55 5.
l. 10. 216,26. 215,30.
l. 13. 199,22. 204,49.
l. 18. 287,27.
l. 3. de injust. rupt. testam. [illegible]
§. 5. ibidem.
§. 5. n. 24.
l. 12. 178,27.
l. 14. 203,72.
l. 4. de hered. instit. cum suis §§. Disput. 5. mem. sect. 2. n. 27. & seqq.
l. 5. §. fin. 63. 36.
l. 49. §. 1. 35, 12.
l. 64. 65, 44.
l. 82. 113, 15.
l. 37. 132, 12. 119,39. 123,15.
l. 6. §. 1. Disp. 5. memb. 1. sect. 2. n. 49.
l. fin. de cond. inst. 290, [illegible] & accuratius 291, 23.
l. pen. de Legat. 1. 44, 49.
l. 11. §. 11. de Legat. 3. 211, 19.
l. 25. eod. 204, 18.
l. 1. quando dies leg. ced. 211, 12.

IN-

INDEX RERUM MEMORABILIUM,

Quæ in hoc opusculo annotari possunt.

Prior numerus paginam, posterior numerum thesium denotat, præterquam paucis in locis, quæ typis nondum exscripta, secundùm paginas allegari non poterant.

Allegata itaq; est Disputatio, membrum, sectio, numerus.

capere-

secun

F I N I S.

[redacted]